

**HEDDLU
GOGLEDD CYMRU
NORTH WALES
POLICE**

CYDBWYLLGOR ARCHWILIO

9.30yb – 28 Mawrth 2022
Wyneb yn Wyneb ac Ar-lein ar Microsoft Teams

AGENDA

Yn bresennol:

CYDBWYLLGOR ARCHWILIO:	
Rachel Barber – Cadeirydd John Cunliffe Allan Rainford	Julie Perkins Sarah Davies
SWYDDOGION YR HEDDLU:	
Seb Phillips – Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau Guto Edwards – Pennaeth Cyllid Helen Williams – Cyfrifydd Rheolaeth Ariannol Anne Matthews – Swyddog Cyllid a Chyllidebau	Prif Uwcharolygydd Dros Dro Sian Beck – Gwasanaethau Corfforaethol James Sutton – Pennaeth Cudd-wybodaeth/Cadeirydd Bwrdd Sicrwydd
SWYDDFA'R COMISIYNYDD HEDDLU A THROSEDD:	
Stephen Hughes - Prif Swyddog Gweithredol Kate Jackson – Prif Swyddog Cyllid	Angharad Jones – Cynorthwydd Personol i'r Prif Weithredwr
POBL ERAILL YN BRESENNOL	
Helen Cargill, TIAA	Michelle Phoenix, Archwilio Cymru

	Eitemau Sefydlog		Diben	Tudalen	Amser
1	Ymddiheuriadau	Cadeirydd			
2	Cofnodion o'r cyfarfod diwethaf Bydd y Cadeirydd yn cynnig fod cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 8 Rhagfyr 2021 yn gywir.	Cadeirydd			5 mun
3	Cofnod Gweithrediadau	Cadeirydd			15 mun
	Eitemau Sefydlog				
4	Diweddariad Sefydliadol	Prif Swyddog Gweithredol a	Gwybodaeth		10 mun

		Chyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau			
5	Diweddariad AHEM	Prif Uwcharolygydd Gwasanaethau Corfforaethol	Gwybodaeth		5 mun
6	Archwilio Mewnol a. SICA Archwilio Mewnol 2021-22 b. Cynllun Blynyddol Drafft Archwilio Mewnol 2022-23 c. Trosolwg Archwilio Mewnol – Adroddiad Rheolwyr (yn cynnwys crynodeb o Adolygiad Dilynol)	a&b – Rheolwr Archwilio TIAA c – Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau / Swyddog Cyllideb	Sicrwydd		10 mun
7	Diweddariad Risgiau - Datblygiad Proses Risg a Chofrestr Risgiau Bresennol	Pennaeth Cudd-wybodaeth Busnes	Sicrwydd		10 mun
8	Rhaglen Waith 2022/23	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau a Phrif Swyddog Cyllid	Penderfyniad		5 mun
Eitemau Sefydlog					
9	Strategaeth Gyfalaf (gan gynnwys Strategaeth Rheoli'r Trysorlys)	Pennaeth Cyllid	Sicrwydd & Penderfyniad		10 mun
10	Diweddariad Llywodraethu – gan gynnwys AGS drafft;	Prif Swyddog Cyllid	Sicrwydd		10 mun
11	Archwilio Cymru – dadansoddeg data/cynllun blynyddol	Archwilio Cymru	Gwybodaeth		10 mun
12	Adroddiad Blynyddol y CA a Gwerthusiad	Cadeirydd y Cydbwyllgor Archwilio	Gwybodaeth	Llafar	10 mun
13	At wraidd y mater risg: Digonolrwydd adnoddau ariannol	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	Penderfyniad		20 mun
Unrhyw Fater Arall (Hysbyswch y cadeirydd cyn y cyfarfod)					
	DYDDIADAU CYFARFODYDD YN Y DYFODOL 28 Gorffennaf 2022 6 Hydref 2022 8 Rhagfyr 2022				
		CYFANSWM			2 awr

**HEDDLU
GOGLEDD CYMRU
NORTH WALES
POLICE**

CYDBWYLLGOR ARCHWILIO

8 RHAGFYR 2021

PRESENNOL

CYDBWYLLGOR ARCHWILIO:

Rachel Barber – Cadeirydd
John Cunliffe
Allan Rainford (Eitem 9, 12, 13 yn unig)
Sarah Davies
Julie Perkins

SWYDDOGION YR HEDDLU:

Seb Phillips – Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau
Guto Edwards – Pennaeth Cyllid
Helen Williams – Cyfrifydd Rheolaeth Ariannol
Anne Mathews – Swyddog Cyllid a Chyllidebau
James Sutton – Pennaeth Cudd-wybodaeth Busnes
Sarah Hughes – Cyfreithiwr Cynorthwyol yr Heddlu

SWYDDFA'R COMISIYNYDD HEDDLU A THROSEDD:

Stephen Hughes – Prif Swyddog Gweithredol
Kate Jackson – Prif Swyddog Cyllid
Angharad Jones – Cynorthwydd Personol i'r Prif Weithredwr

POBL ERAILL YN BRESENNOL

Helen Cargill – TIAA
Michelle Phoenix – Archwilio Cymru
Jacquie Don – Cadeirydd y Pwyllgor Moeseg (Eitem 14)

1. YMDDIHEURIADAU A DATGANIADAU O DDIDDORDEB

Ymddiheuriadau: Prif Uwcharolygydd Sian Beck, Gwasanaethau Corfforaethol, Phil Kenyon – Cyfreithiwr yr Heddlu

Dim datganiadau o ddiddordeb.

2. COFNODION A CHOFNOD GWEITHREDIADAU

Cytunwyd bod cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 6 Hydref 2021 fel cofnod cywir o'r cyfarfod gan ychwanegu un pwynt gweithredu.

Gweithrediad 1	Prif Swyddog Cyllid i gysylltu gyda'u cyfatebwr yn SCHTh De Cymru er mwyn trafod cyfranogiad aelodau'r CA yn y broses gaffael Archwilio Mewnol.
-------------------	---

3. COFNOD GWEITHREDIADAU

Diweddarwyd y Cofnod Gweithrediadau a bydd yn cael ei gylchredeg gyda'r cofnodion. Y gweithrediadau a argymhellwyd eu cau ac a gytunwyd eu cau oedd: 56a, 7, 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13.

4. DIWEDDARIAD SEFYDLIAD

Nododd y Cydbwyllgor Archwilio'r adroddiad gan Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Heddlu Gogledd Cymru a roddodd ddiweddariad am y gwaith a wnaed ers cyfarfod diwethaf y Cydbwyllgor Archwilio ym mis Awst.

Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Adroddwyd fod archwiliad mewnol ar brosesau comisiynu'r Comisiynydd wedi digwydd ac wedi derbyn sicrwydd sylweddol. Bydd yr adolygiad hwn yn cael ei gadarnhau a'i gyhoeddi'n fuan.

Nododd y Prif Swyddog Gweithredol y gwnaeth SCHTh gomisiynu Asesiad Anghenion Gwasanaeth Dioddefwyr yn 2015 a arweiniodd at gyflwyno'r Ganolfan Cymorth Dioddefwyr sydd dal mewn lle heddiw. Mae angen gloywi'r Asesiad Anghenion hwn ac rydym wedi comisiynu cwmni'n ddiweddar i gyflawni'r gwaith hwn, sydd nawr yn cyfathrebu gyda phartneriaid ledled y rhanbarth. Bydd yr asesiad hwn yn ysbrydoli'r strategaeth gomisiynu dros y blynyddoedd nesaf

Holodd Aelod o'r Cydbwyllgor Archwilio sut mae'r arian ychwanegol a dderbynnir drwy grantiau yn cael ei fonitro a'i lywodraethu. Adroddwyd fod y cynigon hyn i gyd mewn partneriaeth gydag awdurdodau/sefydliadau partner a bod strwythur llywodraethu ffurfiol mewn lle. Mae'r strwythur llywodraethu hwn yn monitro cyflawni'r rhaglen. Rhoddir adborth rheolaidd i'r Weinyddiaeth Gyfiawnder a darparwyr grant eraill.

Prif Swyddog Gweithredol i roi adborth pellach mewn cyfarfod yn y dyfodol ar sut y monitrir comisiynu gwasanaethau. Mae'r eitem hon eisoes ar y rhaglen waith fel eitem agenda at y dyfodol.

Gweithrediad 2	Prif Swyddog Gweithredol i roi diweddariad pellach ar strwythur llywodraethu'r gwasanaeth comisiynu yng nghyfarfod y Cydbwyllgor Archwilio yn y dyfodol.
-------------------	--

Heddlu Gogledd Cymru

Diweddarodd y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau'r Cydbwyllgor ar faterion a digwyddiadau sy'n effeithio'r sefydliad ers y cyfarfod diwethaf.

Mae'r Datganiad o Gyfrifon ar gyfer 2020-21 bellach wedi'u cymeradwyo a'u cyhoeddi. Mae'r Canghellor wedi cyhoeddi'r casgliadau lefel uchel o adolygiad Gwariant 2021 ac mae tair blynedd o gynlluniau gwario lefel uchel wedi'u cyhoeddi. Mae cyllid hefyd ar gael er mwyn cwblhau recriwtio 20,000 o swyddogion newydd yn genedlaethol. Mae llawer o drafod wedi bod ers y cyhoeddiadau hyn ac mae cynlluniau wedi'u datblygu ymhellach dros yr wythnosau diwethaf. Mae cynlluniau bras wedi'u rhannu gyda'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd er mwyn ysbrydoli ei gynigion praesept.

Gobeithir derbyn gwybodaeth fanwl am setliad yr wythnos nesaf. Bydd hyn wedyn yn caniatáu'r Heddlu i gadarnhau unrhyw gynigion cyn y Panel Heddlu a Throsedd ym mis Ionawr.

Holodd Aelod o'r Cydbwyllgor Archwilio pa mor anodd ydy hi i lenwi rolau o fewn y sefydliad a'r hyn fyddai'r effeithiau pe na ellid llenwi'r rolau hyn. Mae'r Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau yn fodlon rhoi mwy o fanylion wrth symud ymlaen ond mae llawer o waith tu ôl i'r llenni. Nododd eu bod angen bod yn ddynamig wrth wneud hyn.

Gweithrediad 3	Mae'r Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau am ddarparu adborth pellach ar weithgarwch sy'n cael eu hymgymryd er mwyn sicrhau y llwyddir recriwtio rolau anodd eu llenwi.
-------------------	--

Oherwydd difrifoldeb cyflwyno'r Rhaglen Alluogi Genedlaethol (NEP), byddai'n dda cael cip rheolaidd ar sut mae pethau'n symud ymlaen o ran cerrig milltir mawr. Mae'r Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i ddiweddarau o ran cynnydd yn gysylltiedig â'r rhaglen gyfalaf.

Gweithrediad 4	Y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i ddarparu diweddariadau rheolaidd i Aelodau'r Cydbwyllgor o ran y cerrig milltir mawr o fewn cyflwyno'r rhaglen NEP.
-------------------	--

Gofynnodd aelod o'r Cydbwyllgor am fanylion ynghylch astudiaeth dichonolrwydd yr Awtomeiddio Prosesau Roboteg a'r hyn ydy'r Cylch Gorchwyl. Gall hyn gael effaith sylweddol ar unigolion o fewn y sefydliad ac ar sut y defnyddir pobl. Mae'r Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau am rannu'r Cylch Gorchwyl ac elfennau o'r astudiaeth dichonolrwydd gydag aelodau.

Gweithrediad 5	Y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i ddarparu Cylch Gorchwyl bras o astudiaeth dichonolrwydd RPA i aelodau'r Cydbwyllgor.
-------------------	---

5. ARCHWILIO MEWNOL

a. TROSOLWG ARCHWILIO MEWNOL – ADRODDIAD RHEOLWYR

Nododd y Cydbwyllgor Archwilio'r papur sy'n rhoi trosolwg o weithgarwch rheolaethau mewnol o fewn Heddlu Gogledd Cymru.

Mae'r nifer o argymhellion nodedig wedi dringo o'r lefelau a welwyd mewn adroddiadau blaenorol. Ond mae hyn oherwydd bod nifer o archwiliadau wedi'u cwblhau'n ddiweddar.

Holodd y Cadeirydd am CBN-21041 – fetio staff – a ydy hyn yn cael ei loywi'n rheolaidd. Adroddwyd fod Prif Uwcharolygydd yr Adran Safonau Proffesiynol wedi adolygu'r broses hon ac mae'r casgliadau wedi'u hanfon at y Dirprwy Brif Gwnstabl i'w cymeradwyo. Mae'r ddogfen hon yn cadarnhau fod Heddlu Gogledd Cymru yn cydymffurfio â chodau ymarfer yr Heddlu a rhai Cenedlaethol. Rhennir y ddogfen gydag aelodau'r Cydbwyllgor unwaith y ceir cymeradwyaeth y Dirprwy Brif Gwnstabl.

Gweithrediad 6	Mae'r Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i rannu dogfen adolygiad fetio staff gydag aelodau'r Cydbwyllgor unwaith y ceir cymeradwyaeth gan y Dirprwy Brif Gwnstabl.
-------------------	---

Holwyd sut mae Heddlu Gogledd Cymru yn sicrhau diogelwch eiddo tra mae ym meddiant swyddogion. Adroddodd y Swyddog Cyllid a Chyllidebau fod eiddo fel arfer yn llawn pan mae angen achosion llys/cyfweliad ac mae prosesau mewn lle er mwyn nodi pwy sydd â meddiant. Cadarnhaodd Archwilio Mewnol na wnaethant adolygu'r mater hwn yn ystod yr archwiliad diweddar. Holodd y Cadeirydd am sicrwydd ar brosesau sydd mewn lle er mwyn sicrhau diogelwch eiddo.

Gweithrediad 7	Y Swyddog Cyllid a Chyllidebau i rannu'r prosesau sy'n mewn lle i gofnodi pwy sy'n meddu eiddo a diogelwch eitemau pan archebir gan swyddogion unigol gyda'r Cydbwyllgor Archwilio.
-------------------	---

Mae holl archwiliadau mewnol wedi'u trefnu i gael eu cwblhau erbyn diwedd y flwyddyn ariannol. Mae Archwilio Mewnol yn hyderus y bydd popeth wedi'i gwblhau.

Dywedodd Aelod o'r Cydbwyllgor y byddai'n fuddiol cael golwg ar unrhyw themâu sy'n dod i'r amlwg ynghylch pam fod amserlenni gweithrediadau a nodwyd o fewn yr archwiliadau mewnol yn llithro. Mae'r Swyddog Cyllid a Chyllidebau am edrych a gweld os oes ffordd y gallem nodi unrhyw themâu sy'n dod i'r amlwg.

Gweithrediad 8	Y Swyddog Cyllid a Chyllidebau i ymchwilio os oes unrhyw themâu yn dod i'r amlwg o ran pam fod amserlenni ar weithrediadau a nodwyd o fewn archwiliadau mewnol yn llithro. Mae am hysbysu'r Cydbwyllgor Archwilio am y canlyniad.
-------------------	---

b. ARCHWILIO MEWNOL SICA 2021-22 AC ADRODDIAD BLYNYDDOL 2020/21

Nododd y Cydbwyllgor Archwilio'r diweddariad a roddwyd o fewn y papur sy'n rhoi diweddariad ar gynnydd o ran Cynllun Blynyddol 2021-22.

6. **DIWEDDARIAD RISG**

Nododd y Cydbwyllgor Archwilio'r diweddariad a roddwyd o fewn y papur Diweddariad Risg ar 9 Tachwedd 2021.

Gofynnodd aelod o'r Cydbwyllgor am gael gweld yr ymarfer mapio sicrwydd sy'n cael ei ymgymryd er mwyn derbyn eglurder pellach. Gobeithir y bydd hyn yn digwydd yn ystod trafodaethau gyda'r Swyddog Risg a Pharhad Corfforaethol cyn cyfarfod nesaf y Cydbwyllgor Archwilio

Gweithrediad 9	Y Swyddog Risg a Pharhad Corfforaethol i ddangos yr ymarfer mapio sicrwydd i'r Aelod o'r Cydbwyllgor sy'n cael ei ymgymryd er mwyn derbyn eglurder pellach.
-------------------	---

Diolchodd y Cadeirydd i'r tîm am ba mor bell mae'r eitem hon wedi'i datblygu yn ystod y blynyddoedd diweddar.

7. **RHAGLEN WAITH 2021/22**

Nododd y Cydbwyllgor Archwilio'r rhaglen waith ddiweddaraf a gyflwynwyd.

Yr eitem arfaethedig nesaf ar raglen waith y Cydbwyllgor Archwilio ydy'r digwyddiad Cymru gyfan. Bydd y Prif Swyddog Cyllid yn cysylltu â phartneriaid er mwyn trafod dyddiad addas. Gwnaeth ofyn i aelodau'r Cydbwyllgor ei hysbysu o unrhyw ddyddiadau addas ac anaddas.

Gweithrediad 10	Y Cydbwyllgor Archwilio i hysbysu'r Prif Swyddog Cyllid o ran dyddiadau addas ar gyfer cynnal digwyddiad Cydbwyllgor Archwilio Cymru Gyfan.
--------------------	---

Cadarnhaodd y Prif Swyddogion Cyllid fod eitemau wedi'u hychwanegu at y rhaglen waith wrth i'r cyfarfod symud ymlaen.

Gofynnodd y Cadeirydd am gadarnhau dyddiad i'r cyfarfod briffio cyfrifon cyn gynted â phosibl.

Gweithrediad 11	Y Prif Swyddog Cyllid i sicrhau dyddiad i'r cyfarfod briffio cyfrifon cyn gynted â phosibl.
--------------------	---

8. ARCHWILIO CYMRU – GWERTH AM ARIAN AC ADRODDIAD ARCHWILIAD BLYNYDDOL (LLYTHYR RHEOLWYR)

Nododd y Cydbwyllgor Archwilio'r llythyr archwilio blynyddol a roddwyd gan Archwilio Cymru sy'n crynhoi'r prif negeseuon a chasgliadau sy'n codi o'u cyfrifoldebau statudol. Mae'n nodi eu bodlonwydd bod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl gyda'r trefniadau priodol mewn lle er mwyn sicrhau economi, effeithlonwydd ac effeithiolrwydd wrth iddynt ddefnyddio adnoddau.

9. RHAGLEN GYFALAF - DIWEDDARIAD CYNNYDD 2021/22

Gwnaeth aelodau'r Cydbwyllgor nodi cynnwys y cyflwyniad a rannwyd yn ystod y cyfarfod.

Mae craffu parhaus yn parhau'n fewnol drwy'r Bwrdd Cyllid ac Adnoddau Strategol a'r Bwrdd Newid Strategol. Mae'r ddau yn adrodd i'r Uwch Fwrdd Rheoli sy'n cael ei gadeirio gan y Prif Gwnstabl a'r Uwch Fwrdd Gweithredu sy'n cael ei gadeirio gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Mae Archwilio Mewnol wedi ymgymryd ag adolygiad o'r Rhaglen Gyfalaf hefyd a derbyniodd hyn sicrwydd sylweddol.

Mae amcan wariant o ran y cynllun yn parhau'n isel yn Chwarter 3. Mae amcanestyniadau ar gyfer y flwyddyn lawn wedi'u gostwng ers y cydbwyllgor archwilio diweddar. Mae gwariant yn debygol o fod yn is nac amcanestyniadau. Mae'n parhau i fod yn amgylchfyd heriol i ddechrau prosiectau oherwydd ffactorau amrywiol. Yn gyffredinol, mae Covid wedi effeithio datblygiadau pawb ers mis Mawrth 2020 o ran argaeledd adnoddau mewnol ac allanol (pobl a deunyddiau). Mae problemau cyflawni a chwyddiant oherwydd Brexit a ffactorau eraill wedi achosi oedi. Mae angen camau rhesymol os ydy costau amcanestynol dros y ffigyrau gwreiddiol er mwyn sicrhau gwerth am arian.

I Stadau, mae oedi mewn prosiectau wedi'u profi wrth symud caniatâd cynllunio ymlaen. Mae rhai oherwydd Covid a rhai oherwydd cymhlethdodau eraill. Mae danfon cerbydau hefyd wedi'u hoedi am nifer o resymau gan gynnwys Covid, Brexit, oedi mewn cytundeb cenedlaethol a phrinder microsglodion ledled y byd.

Mae'r prif brosiectau TG yn symud ymlaen a byddant yn cael eu gweithredu dros ddiwedd y flwyddyn. Mae profi a sicrhau bod yr offer/meddalwedd cywir yn cael ei brynu yn cymryd amser i'w gael yn iawn.

Gofynnodd y Cadeirydd i'r Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau rannu'r cyflwyniad gyda'r aelodau.

Gweithrediad 12	Y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i rannu cyflwyniad Diweddariad Cynnydd y Rhaglen Gyfalaf gydag aelodau.
--------------------	--

Holodd Aelod o'r Cydbwyllgor Archwilio sut mae'r broses graffu yn gweithio ac a ddylai'r llithriant disgwylidig fod wedi'i ragamcanu ar ddechrau'r flwyddyn. Nododd y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau efallai fod deiliaid y gyllideb wedi bod yn uniongyrchol ac wrth symud ymlaen bod angen bod yn fwy realistig o ran yr hyn a ellir ei gyflawni.

Holodd aelodau hefyd ym mha fforymau mae Rheolwyr Prosiect yn cael eu herio a phwy sy'n arwain yr heriau hyn. Adroddwyd bod prosiectau'n cael eu herio ar lefel uchel. Cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau nad yw'n credu fod craffu gan uwch swyddogion yn broblem ac mae craffu yn digwydd ar y lefel gywir o fewn y sefydliad.

Holodd Aelod o'r Cydbwyllgor Archwilio os oes llinell amser bob mis a fyddai'n hysbysu aelodau o lle/beth ydy'r bylchau mewn gwario a galluogi aelodau i graffu a herio swyddogion yn well.

Bydd y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau yn mynd â'r mater i ffwrdd. Eglurwyd fod yr oedi gyda sefydlu a dechrau'r prosiectau/cytundebau. Unwaith mae'n barod, mae'n cael ei wario'n gyflym.

Gweithrediad 13	Y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i ystyried darparu amcanestyniad bob mis o wariant cyfalaf.
--------------------	--

Gofynnodd aelodau a oedd llif o brosiectau cyfalaf posibl a ellid eu hariannu gyda chronfeydd a ail-ddyrannwyd er mwyn galluogi'r rhagolwg gael ei gyflawni. Eglurwyd nad ydy prosiectau wedi'u gwaredu ond wedi'u symud ymlaen. Felly bydd dal angen arian er mwyn ariannu gan mai'r rhain ydy'r meysydd sydd bwysicaf i'r Heddlu. Roedd angen gwell rhagolygu er mwyn sicrhau y dyrennir arian a phrosiectau'n gywir.

Holodd aelod o'r Cydbwyllgor Archwilio a oedd dull ar gael er mwyn craffu pam fod y tanwariant yn digwydd a sut all hanes gynorthwyo i hysbysu gwariant yn y dyfodol.

Holodd y Cadeirydd pa mor dryloyw ydy Heddlu Gogledd Cymru a Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd mewn trosglwyddo'r tanwario. Dywed y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau fod y Cydbwyllgor Archwilio yn fforwm cyhoeddus. Adlewyrchir holl ffigyrau yn y cyfarfod hwn a'r Datganiad Cyfrifon sydd hefyd yn cael ei gyhoeddi. Ond ystyrir ymhellach sut y gellir trosglwyddo'r tanwario'n well.

Gweithrediad 14	Y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i ystyried a oes angen dadleniad cyhoeddus ymhellach.
--------------------	--

10. ADRODDIAD CYFREITHIOL

Nododd y Cydbwyllgor Archwilio'r papur sy'n rhoi trosolwg o weithgarwch cyfreithiol o fewn yr Heddlu yn ystod y chwe mis diwethaf.

Holodd aelod o'r Cydbwyllgor Archwilio os oes unrhyw fylchau mewn dysgu wrth symud ymlaen er mwyn ceisio lliniaru hawliadau sifil. Cadarnhaodd Cyfreithiwr Cynorthwyol yr Heddlu y darperir hyfforddiant i holl swyddogion ar brawf er mwyn ymdrin â phroblemau. Cyhoeddir bwletinau "Angen Gwybod" a "Chyfreithiol" i'r heddlu ehangach.

Gofynnodd aelod o'r Cydbwyllgor Archwilio ei bod yn cael gweld sut y dyrennir y wybodaeth hon. Nododd nad oedd data yn yr adroddiad am batrymau yn dod i'r amlwg. Gofynnodd a ellir adlewyrchu hyn yn yr adroddiad wrth symud ymlaen i weld os lledaenir hyfforddiant yn llwyddiannus. Mae Cyfreithiwr Cynorthwyol yr Heddlu am ymchwilio ymhellach sut y lledaenir gwybodaeth o fewn yr Heddlu ac mae am adrodd yn ôl.

Gweithrediad 15	Mae Cyfreithiwr Cynorthwyol yr Heddlu am ymchwilio sut y dyrennir gwybodaeth a ddysgir gan hawliadau sifil o fewn Heddlu Gogledd Cymru.
--------------------	---

Eglurodd y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau o fewn elfen caffael y papur, mae rhai o'r cynigion dros £10k yn berthnasol i elfennau mawr ac allweddol o fewn y rhaglen gyfalaf. Dyma'r gweithgarwch sy'n digwydd yn y cefndir ac a all achosi peth oedi.

Nododd aelod o'r Cydbwyllgor Archwilio ei bod yn anodd cymharu'r ffigyrau cyflawniad cyfreithiol a ddarperir gan nad oedd llawer o gyd-destun os oes mwy o ystadegau ar gael. Adroddwyd fod meddalwedd newydd wedi'i brynu'n ddiweddar sy'n galluogi ystadegau gael eu rhoi. Gan symud ymlaen, gall gwybodaeth gymharol gael ei rhoi o fewn y papur a gyflwynir gan y bydd y system yn gallu rhoi'r ystadegau angenrheidiol.

Gweithrediad 16	Mae Cyfreithiwr Cynorthwyol yr Heddlu am ystyried darparu ystadegau cyflawniad pellach o fewn y papur Diweddariad Cyfreithiol am gyfarfodydd yn y dyfodol.
--------------------	--

11. **DIWEDDARIAD SICRWYDD; SICRWYDD O GYFARFODYDD LEFEL UCHEL – BWRDD CYD LYWODRAETHU**

Nododd y Cydbwyllgor Archwilio'r gwaith a wnaed gan y Bwrdd Cyd-lywodraethu a'r mewnbwn a gafwyd gan y Bwrdd Sicrwydd.

12. **RHEOLI'R TRYSORLYS**

Nododd y Cydbwyllgor Archwilio'r diweddariad chwe mis ar Reoli'r Trysorlys a'r gweithgarwch a ymgymerwyd o fewn chwe mis cyntaf 2021-22.

Nid oes toriadau wedi'u hysbysu amdanynt o fewn y 6 mis diwethaf, ond mae cyfraddau llog yn parhau i fod yn hynod isel gan mai'r flaenoriaeth ydy diogelwch, hylifedd ac arenillion yn y drefn honno. Nid oes angen benthycu newydd wedi bod.

Holodd aelod o'r Cydbwyllgor Archwilio am y gyfradd log economaidd a pha mor sefydlog ydynt. Hysbysodd y Pennaeth Cyllid y derbynnir diweddariadau rheolaidd gan ymgynghorwyr. Maent i gyd i'w weld yn sefydlog ar hyn o bryd gyda dim newidiadau mawr wedi'u rhagfynegi.

Nodwyd bod Heddlu Gogledd Cymru mewn sefyllfa tan fenthycu. Holodd aelod o'r Cydbwyllgor Archwilio os ydy/pryd mae hyn yn debygol o newid a pham nad ydy'r Heddlu'n manteisio am gyfraddau llog isel. Gofynnwyd hefyd a oedd gan Heddlu Gogledd Cymru strategaeth er mwyn ymdrin â hyn.

Cadarnhaodd y Pennaeth Cyllid fod strategaeth mewn lle ac y'i hadolygir yn flynyddol. Nodwyd hefyd fod holl fenthycu yn y dyfodol yn gysylltiedig gyda'r Rhaglen Gyfalaf a'r Rhwydwaith Gwasanaethau Brys. Mae holl brosiectau cyfalaf gwario mawr eto i'w cymeradwyo. Rhain ydy'r prosiectau y byddai benthycu yn debygol o fod yn eu herbyn. Mae'r Rhwydwaith Gwasanaethau Brys hefyd wedi'i wthio'n ôl flwyddyn a gallai'r Llywodraeth gamu i mewn i ariannu. Derbynnir diweddariadau rheolaidd hefyd gan yr Ymgynghorwyr Rheoli'r Trysorlys, gan gynnwys amseru benthycu newydd.

13. **DIWEDDARIAD I'R COD RHEOLAETH ARIANNOL**

Nododd y Cydbwyllgor Archwilio ddiweddariad i'r Rheolaeth Ariannol sy'n cynorthwyo arfer da mewn rheolaeth ariannol ac mae'n cynorthwyo mewn arddangos cynaliadwyedd ariannol a meysydd i'w gwella.

Nododd aelod o'r Cydbwyllgor fod hunanasesiad yn edrych fel marcio eich gwaith cartref eich hun. Gofynnodd a ellid cael pobl eraill i asesu cydymffurfiaeth. Dywedodd y Pennaeth Cyllid fod pobl eraill yn dod i mewn a bod Rheolwr Busnes yn rhan o'r broses hon. Gwnaiff edrych ar bwy all ddod fewn yn y dyfodol er mwyn cynorthwyo i adolygu ond gall fod yn anodd gan ei fod yn pwyso'n drwm ar brosesau ariannol.

Gweithrediad 17	Mae'r Pennaeth Cyllid i ystyried posibilrwydd swyddogion pellach yn dod i mewn er mwyn edrych ar sut mae'r Tîm Cyllid yn cyflawni o ran y dangosyddion a amlinellir o fewn y cod ymarfer.
--------------------	---

Dywed y Cydbwyllgor Archwilio eu bod yn edrych ymlaen at weld cynnydd pellach dros y misoedd nesaf.

14. **MOESEG**

Nododd aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio'r diweddariad a roddwyd gan Gadeirydd y Pwyllgor Moeseg ar y penbleth moesegol a gyfeiriwyd ato ynghylch cofnodion meddygol. Nododd y gwnaiff y Pwyllgor ailymweld a'r mater eto yn y dyfodol fel rhan o broblem ehangach.

Mae'r Pwyllgor Moeseg yn ceisio codi ei broffil drwy hyrwyddo'r gwaith maent yn ei wneud yn fewnol o fewn Heddlu Gogledd Cymru. Mae codi eu proffil wedi codi'r nifer o benblethau a dderbynnir.

Gofynnodd aelod o'r Cydbwyllgor Archwilio sut y datblygir fframwaith unwaith mae'r benbleth wedi'i hymdrin er mwyn amlygu'r broblem o fewn yr Heddlu. Dywedodd Cadeirydd y Pwyllgor Moeseg fod gwaith yn parhau i nodi ffyrdd addas o adrodd yn ôl i'r Heddlu er mwyn atgyfnerthu sut y derbynnir negeseuon. Gofynnodd yr aelod i'r mater hwn ddod yn ôl at y Cydbwyllgor Archwilio yn y dyfodol.

Gweithrediad 18	Mae Cadeirydd y Pwyllgor Moeseg am ymchwilio ffyrdd sut yr adroddir materion yn ôl i staff o fewn Heddlu Gogledd Cymru a dod yn ôl i gyfarfodydd y Cydbwyllgor Archwilio yn y dyfodol.
--------------------	--

Adroddwyd y gofynnwyd i Brif Uwcharolygydd ac Uwcharolygydd nodi cwestiynau moesegol allweddol sydd cael eu mewnbynnu i'r Pwyllgor Moeseg.

Nid chodwyd mater arall.

Cynhelir cyfarfod nesaf y Cydbwyllgor Archwilio ar 28 Mawrth 2022 am 9.30yb naill ai yn Ystafell Gynhadledd 1, Pencadlys yr Heddlu Bae Colwyn neu ar Microsoft Teams.

**CYDBWYLLGOR ARCHWILIO
COFNOD GWEITHREDIADAU o 06.10.2021**

	Agored
	Wedi cau
	Wedi ei ohirio

Gweithrediadau newydd/agored o fis Mawrth 2021

DYDDIAD CYFARFOD	RHIF COFNOD	DISGRIFIAD GWEITHREDIAD	ANGEN ERBYN (DYDDIAD)	SAWL SY'N GYFRIFOL	DIWEDDARIAD
	152	Adolygiad Blynyddol / Adroddiad Blynyddol y CA (drafft) – Aelodau a Swyddogion i roi unrhyw adborth i'r Cydbwyllgor Archwilio cyn cyfarfod y Cydbwyllgor Archwilio ym mis Gorffennaf.	Cyn gynted â phosibl	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	20/06/21 – Cyflwynodd y CCA adborth ar gyfer y ddau adroddiad. 04/08/2021 – Gan nad oes cynllun gweithredu ynghylch gwerthusiad y CA – mae'r gweithrediad i barhau ar agor. 06/10/2021 – Mae'r CCA wedi creu cynllun gweithredu drafft a gaiff ei gylchredeg i'r PSC a CX am sylwadau. 18/11/21 – Mae'r cynllun gweithredu drafft wedi'i anfon at y PSC a'r PW a bydd yn cael ei anfon ymlaen at Gadeirydd y Cydbwyllgor Archwilio sef Rachel Barber. 08/12/2021 Disgwyl hyd nes bod adolygiad y Cydbwyllgor Archwilio wedi bod.
06/10/2021	3	Diweddariad Sefydliadol – Prif Weithredwr i ddiweddarau aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio ar y Strategaeth Gyfathrebu wrth fynd ymlaen.	01/12/2021	Prif Weithredwr	Yn dilyn adolygiad mewnol, penderfynwyd dod â'n cytundeb i ben gydag ymgynghoriaeth Cysylltiadau Cyhoeddus/Cyfyngau allanol. Rydym ar hyn o bryd yn recriwtio am Bennaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu a fydd yn cael yr orchwyl o adolygu ein strategaeth gyfathrebu bresennol. 08/12/2021 – Cynnal cyfweiliadau ar gyfer Pennaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu ar ddiwedd yr wythnos.

DYDDIAD CYFARFOD	RHIF COFNOD	DISGRIFIAD GWEITHREDIAD	ANGEN ERBYN (DYDDIAD)	SAWL SY'N GYFRIFOL	DIWEDDARIAD
					Gofynnodd aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio am amserlen pryd y gweithredir y strategaeth gyfathrebu a'i chynnwys o fewn y Rhaglen Waith. 16.03.2022 - Dechreuodd y Pennaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu newydd yn ei rôl ar 7 Mawrth. Ymhlith tasgau cyntaf Matt bydd adolygu ac adnewyddu Strategaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu'r OPCC. Bydd hyn yn cael ei rannu ag aelodau JAC cyn y cyfarfod ym mis Gorffennaf.
08/12/2021	1	Munud – Prif Swyddog Cyllid i gysylltu gyda'u cyfatebwr yn SCHTh De Cymru er mwyn trafod cyfranogiad aelodau'r CA yn y broses gaffael Archwilio Mewnol.	10/01/2022	Prif Swyddog Cyllid	Mae'r Prif Swyddog Cyllid wedi anfon manylion ymlaen am ddau aelod o CA Gogledd Cymru at y Prif Swyddog Cyllid yn Heddlu De Cymru.
08/12/2021	2	Diweddariad Sefydliad – Prif Swyddog Gweithredol i roi diweddariad pellach ar strwythur llywodraethu y gwasanaeth comisiynu yng nghyfarfod y Cydbwyllgor Archwilio yn y dyfodol.	28/07/2022	Prif Swyddog Gweithredol	16.03.2022 - Paratowyd papur gan ddefnyddio cyllid Strydoedd Diogelach fel enghraifft i roi sicrwydd i aelodau'r JJAC ar y llywodraethu sydd ar waith pan sicheir cyllid allanol. Awgrymu cau'r gweithrediad.
08/12/2021	3	Diweddariad Sefydliad – Mae'r Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau am ddarparu adborth pellach ar weithgarwch sy'n cael eu hymgymryd er mwyn sicrhau y llwyddir recriwtio rolau anodd eu llenwi.	28/03/2022	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	04/04/2022 – Mae Pennaeth DPS wedi sefydlu gweithgor wythnosol sy'n canolbwyntio ar ymdrin a'r swyddi 'anodd eu llenwi'. Mae ystod o swyddi'n cael eu hystyried ar hyn o bryd, o TGCh, Data, Caffael, ac eraill. Mae'r diweddariad wythnosol diweddaraf wedi'i rannu gydag aelodau'r CA drwy yriant Google a rennir. Awgrymu cau'r gweithrediad.
08/12/2021	4	Diweddariad Sefydliad – Y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i ddarparu diweddariadau rheolaidd i Aelodau'r Cydbwyllgor o ran y cerrig milltir mawr o fewn cyflwyno'r rhaglen NEP.	Cyfredol	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	15/02/2022: Mae PM a'r Rheolwr Rhaglen wedi rhoi rhestr o gerrig milltir a statws ar gynnydd. Gellir rhoi diweddariadau pellach ar gynnydd yn chwarterol yn ôl yr angen. Mae'r cerrig milltir wedi'u rhannu gyda holl aelodau y CA. Diweddariad wedi'i gynnwys yn yr adroddiad Sefydliadol. Awgrymu cau'r gweithrediad.
08/12/2021	5	Diweddariad Sefydliad – Y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i ddarparu Cylch Gorchwyl bras o astudiaeth dichonolrwydd RPA i aelodau'r Cydbwyllgor.	Cyfredol	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	Dogfen mynegiant o ddiddordeb cychwynnol wedi'i rhannu gyda'r CA drwy yriant Google a rennir. Awgrymu cau'r gweithrediad.

DYDDIAD CYFARFOD	RHIF COFNOD	DISGRIFIAD GWEITHREDIAD	ANGEN ERBYN (DYDDIAD)	SAWL SY'N GYFRIFOL	DIWEDDARIAD
08/12/2021	6	Archwilio Mewnol – Mae'r Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i rannu dogfen adolygiad fetio staff gydag aelodau'r Cydbwyllgor unwaith y ceir cymeradwyaeth gan y Dirprwy Brif Gwnstabl.	28/03/2022	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	Wedi'i rannu drwy Google Drive gydag aelodau am wybodaeth. Dim i'w ledaenu ymhellach. Awgrymu cau'r gweithrediad.
08/12/2021	7	Archwilio Mewnol – Y Swyddog Cyllid a Chyllidebau i rannu'r prosesau sy'n mewn lle i gofnodi pwy sy'n meddu eiddo a diogelwch eitemau pan archebir gan swyddogion unigol gyda'r Cydbwyllgor Archwilio.	28/03/2022	Swyddog Cyllid a Chyllidebau	Anfonodd y Swyddog Cyllid a Chyllidebau y "Weithdrefn Gweithredu Safon Eiddo ac Arddangosion" i'w rhannu gydag aelodau ar Google Drive. Mae'r Rheolwr Eiddo Wedi ei Atafaelu wedi hysbysu tra mae arddangosion allan o'r brif storfa, maent yn cael eu cadw yn y storfeydd cludiant amrywiol. Awgrymu cau'r gweithrediad.
08/12/2021	8	Archwilio Mewnol – Y Swyddog Cyllid a Chyllidebau i ymchwilio os oes unrhyw themâu yn dod i'r amlwg o ran pam fod amserlenni ar weithrediadau a nodwyd o fewn archwiliadau mewnol yn llithro. Mae am hysbysu'r Cydbwyllgor Archwilio am y canlyniad.	28/03/2022	Swyddog Cyllid a Chyllidebau	O ran yr argymhellion sy'n weddill, mae'r unig lithriant rwyf yn ei weld ynghylch hyfforddiant Swyddogion Tân. Mae hyn o ganlyniad i Covid ac yna amrywiolyn Omicron lle canslwyd hyfforddiant wyneb yn wyneb. Mae'r holl enwebeion wedi'u hailgofrestru ar gyfer cyrsiau hyfforddiant ym misoedd Chwefror a Mawrth 2022. Yr unig argymhellion eraill sydd wedi'u diwygio ydy pethau sy'n gysylltiedig â TG/NEP. Mae Anne wedi gofyn am ddiweddariad gan bartion perthnasol. Awgrymu cau'r gweithrediad.
08/12/2021	9	Diweddariad Risgiau – Y Swyddog Risg a Pharhad Corfforaethol i ddangos yr ymarfer mapio sicrwydd i'r Aelod o'r Cydbwyllgor sy'n cael ei ymgymryd er mwyn derbyn eglurder pellach.	28/03/2022	Swyddog Parhad Risg a Busnes Corfforaethol	03/02/22 – Cynhaliwyd cyfarfod ar-lein ar 02/02/22 gyda Phennaeth Cudd-wybodaeth Busnes, Arweinydd Risg a Pharhad Busnes, Arweinydd Llywodraethu a Pholisi lle arddangoswyd safle presennol yr Heddlu ar Fapio Sicrwydd i Arweinydd Risg y CA. Roedd yr ymgysylltu a'r adborth yn hynod bositif. Wrth i'r ymarfer hwn symud ymlaen dros y 12 mis nesaf, bydd gwelliannau i'r broses yn parhau i roi sicrwydd pellach i aelodau'r CA ynghylch rheoli Risg. Awgrymu cau'r gweithrediad.
08/12/2021	10	Rhaglen Waith 2021/22 – Y Cydbwyllgor Archwilio i hysbysu'r Prif Swyddog Cyllid o ran dyddiadau addas ar gyfer cynnal digwyddiad Cydbwyllgor Archwilio Cymru Gyfan.	10/01/2022	Prif Swyddog Cyllid	13/12/2021 – Anfonwyd e-bost at aelodau'r CA yn gofyn iddynt ymateb gydag unrhyw ddyddiadau anaddas.

DYDDIAD CYFARFOD	RHIF COFNOD	DISGRIFIAD GWEITHREDIAD	ANGEN ERBYN (DYDDIAD)	SAWL SY'N GYFRIFOL	DIWEDDARIAD
08/12/2021	11	Rhaglen Waith 2021/22 – Y Prif Swyddog Cyllid i sicrhau dyddiad i'r cyfarfod briffio cyfrifon cyn gynted â phosibl.	23/12/2021	Prif Swyddog Cyllid	14/12/2021 – Anfonwyd gwahoddiad Teams at bawb gyda dyddiad ar gyfer cyfarfod Briffio Cyfrifon. Awgrymu cau'r gweithrediad.
08/12/2021	12	Rhaglen Gyfalaf – Y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i rannu cyflwyniad Diweddariad Cynnydd y Rhaglen Gyfalaf gydag aelodau.	23/12/2021	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	09/12/2021 – Cyflwyniad wedi'i roi ar Google Drive er gwybodaeth i aelodau. Awgrymu cau'r gweithrediad.
08/12/2021	13	Rhaglen Gyfalaf – Y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i ystyried darparu amcanestyniad bob mis o wariant cyfalaf.	28/03/2022	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	Fel rhan o broses cynllunio Sefydliadol a datblygu'r strategaeth gyfalaf, mae cyflwyno cyllidebau cyfalaf wedi'i ystyried. Mae cyllid corfforaethol bellach wedi cyflwyno cyllidebu chwarterol a gwnaiff fonitro o ran gwariant gwirioneddol fel arbrawf ar gyfer 2022-23 fel y gellir rhoi mwy o gip o wahaniaethau. Awgrymu cau'r gweithrediad.
08/12/2021	14	Rhaglen Gyfalaf – Y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i ystyried a oes angen dadleniad cyhoeddus ymhellach.	28/03/2022	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	Ar hyn o bryd cyflawnir dadleniad cyhoeddus drwy rhaglen waith y CA (lle mae gwariant Cyfalaf yn nodwedd gyson), Adroddiad Naratif y Datganiad Cyfrifon a'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig a'r dogfennau Strategaeth Gyfalaf. Awgrymu cau'r gweithrediad.
08/12/2021	15	Adroddiad Cyfreithiol – Mae Cyfreithiwr Cynorthwyol yr Heddlu am ymchwilio sut y dyrennir gwybodaeth a ddysgir gan hawliadau sifil o fewn Heddlu Gogledd Cymru.	28/03/2022	Cyfreithiwr Cynorthwyol yr Heddlu	Bwydir gwersi a ddysgwyd yn ôl yn uniongyrchol i'r swyddog sydd ynghlwm yn yr hawliad sifil. Mae Cyfreithiwr Cynorthwyol yr Heddlu yn credu fod y cwestiwn yn berthnasol i ddatblygiad personol/proffesiynol parhaus swyddogion wedi iddynt gwblhau eu cyfnod prawf a pha hyfforddiant a ddarparwyd i'r swyddogion hynny. Cedwir holl ofynion hyfforddiant, gan gynnwys rhai gorfodol, annorfodol, penodol i rôl a datblygiadol o fewn Fframwaith Dysgu a Datblygu HGC. Awgrymu cau'r gweithrediad.
08/12/2021	16	Adroddiad Cyfreithiol – Mae Cyfreithiwr Cynorthwyol yr Heddlu am ystyried darparu ystadegau cyflawniad pellach o fewn y papur Diweddariad Cyfreithiol am gyfarfodydd yn y dyfodol.	28/07/2022	Cyfreithiwr Cynorthwyol yr Heddlu	Mae'r adran gyfreithiol wedi cyflwyno System Rheoli Achosion ddiweddar, sef Opus. Dros amser, o leiaf 12 mis, wrth i'r data a geir o fewn Opus gynyddu, fe grëir adroddiadau mwy arwyddocaol/manwl o ran y meysydd a nodwyd. Awgrymu cau'r gweithrediad.
08/12/2021	17	Diweddariad i'r Cod Rheolaeth Ariannol – Mae'r Pennaeth Cyllid i ystyried y posibilrwydd o swyddogion pellach yn dod i	28/03/2022	Pennaeth Cyllid	Mae'r cod Rheolaeth Ariannol yn asesu sut mae'r Heddlu a SCHTh yn cyflawni o ran y cod yn hytrach na'r Tîm Cyllid. Roedd yr asesiad cychwynol yn cynnwys un o'r Rheolwyr

DYDDIAD CYFARFOD	RHIF COFNOD	DISGRIFIAD GWEITHREDIAD	ANGEN ERBYN (DYDDIAD)	SAWL SY'N GYFRIFOL	DIWEDDARIAD
		mewn er mwyn edrych ar sut mae'r Tîm Cyllid yn cyflawni o ran y dangosyddion a amlinellir o fewn y cod ymarfer.1			Busnes. Adroddir y cod Rheolaeth Ariannol i'r Bwrdd C&A a ddefnyddir i graffu'r asesiad. Awgrymu cau'r gweithrediad.
08/12/2021	18	Moeseg – Mae Cadeirydd y Pwyllgor Moeseg am ymchwilio ffyrdd sut yr adroddir materion yn ôl i staff o fewn Heddlu Gogledd Cymru a dod yn ôl i gyfarfodydd y Cydbwyllgor Archwilio yn y dyfodol.	28/03/2022	Cadeirydd y Pwyllgor Moeseg	Rhodddwyd diweddariad gan y Pwyllgor Moeseg i'r Bwrdd Uwch Reoli ar 17/01/22. Amlinellodd y cyflwyniad fecanweithiau sut yr adroddir materion yn ôl i staff HGC, a chyffyrddwyd ar rai dilemâu moesegol diweddar. Mae'r sleidiau wedi'u rhannu ar wahân gydag aelodau'r CA er gwybodaeth. Awgrymu cau'r gweithrediad.

Gweithrediadau caeedig ers y cyfarfod diwethaf – archifwyd ym mis Mawrth 2021 – ar gael ar gais

DYDDIAD CYFARFOD	RHIF COFNOD	DISGRIFIAD O'R GWEITHREDIAD	ANGEN ERBYN (DYDDIAD)	SAWL SY'N GYFRIFOL	DIWEDDARIAD
	56a	Moeseg Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i godi'r ddilema a dderbyniwyd ynghylch rhai sy'n cael eu hymosod yn rhywiol gyda'r Comisiynydd Dioddefwyr.	Wedi gohirio	Comisiynydd Heddlu a Throsedd	<p>Mae'r Prif Swyddog Cyllid wedi cydlynu gyda'r Prif Swyddog Gwybodaeth sy'n dweud bod hyn yn fater cenedlaethol sy'n cael ei ystyried yn ddiweddar gan yr ICO, GEG a'r llysoedd ac yn argymhell na ddylai CHTH beidio â bod yn rhan o'r mater ar y foment.</p> <p>09/03/2020 – fel mater cenedlaethol, gall cynnwys y CHTH atal cynnydd. Gohirio hyd nes y bydd y darlun cenedlaethol yn gliriach.</p> <p>02/06/2020 – Wedi gohirio. Yn disgwyl cynnydd cenedlaethol.</p> <p>19/10/2020 – Cadarnhau na dderbyniwyd diweddariad pellach.</p> <p>30/03/2021 – Cadeirydd newydd yn y swydd ac mae'r trosglwyddiad yn bwrw ymlaen. Pennaeth Cyllid ac Adnoddau i ymchwilio i sicrhau bod y mater yn cael ei gynnwys o fewn y trosglwyddiad.</p> <p>04/08/2021 – Mae'r Cyfarwyddwr Cyllid wedi ymchwilio'r mater a godwyd ymhellach a gwnaiff drafod gyda'r Prif Weithredwr a Chadeirydd y Pwyllgor Moeseg i gytuno ar ffordd ymlaen.</p> <p>05/10/2021 – Gwnaeth y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau gyfarfod â Jacquie Don, Cadeirydd y Pwyllgor Moeseg yr wythnos ddiwethaf i drafod dau fater ar wahân sydd o bosib yn berthnasol i'r hen weithredid CA. Mae Cadeirydd y Pwyllgor Moeseg yn bwriadu trafod y materion hyn yn y bwrdd ym mis Hydref os yn bosibl. Unwaith y trafodir, bydd y pwyllgor yn rhoi adborth ar gamau nesaf posibl a ellir eu bwydo i'r CA er mwyn rhyddhau'r gweithrediad.</p> <p>17/11/21 – Gwnaeth y Pwyllgor Moeseg gyfarfod ar 26 Hydref a thrafodwyd materion perthnasol (mae crynodeb wedi'i anfon ar wahân gan y Cadeirydd Jacquie Don). O ganlyniad, mae'r Pwyllgor Moeseg wedi gofyn am wybodaeth bellach i'w adolygu mewn bwrdd yn y dyfodol. Faes o law, bwydir yr allbwn o'r Pwyllgor Moeseg i fforwm a gadeirir gan y Prif Gwnstabl.</p>

DYDDIAD CYFARFOD	RHIF COFNOD	DISGRIFIAD O'R GWEITHREDIAD	ANGEN ERBYN (DYDDIAD)	SAWL SY'N GYFRIFOL	DIWEDDARIAD
					08/12/2021 Bydd adborth yn cael ei roi i Heddlu Gogledd Cymru drwy gyfarfodydd yr Uwch Dîm Rheoli/Uwch Dîm Arwain. Awgrymu y caeir y gweithrediad.
	91b	Archwilio Mewnol – Datganiadau Rheolwyr yr Heddlu i'w rhoi ar y Bwrdd Cyd Lywodraethu ac Agenda'r Cydbwyllgor Archwilio ym mis Gorffennaf.	Erbyn cyfarfod mis Gorffennaf.	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	02/06/2020 Nid oes rhwymedigaeth i greu Datganiad Rheolwyr yr Heddlu yn ystod 2020/21. Edrychir ar y ddogfen fodd bynnag a bydd yn cael ei chreu ar gyfer cyfarfod mis Mawrth 2021. 30/07/2020 CFO i ddiweddarau'r rhaglen waith i adlewyrchu newid rhwng mis Rhagfyr 2020 a mis Mawrth 2021. 12/02/21 – Camau a ail-agorwyd i fonitro cynnydd. 12.02.21 – Mae amserlenni'n golygu y bydd y FMS drafft yn cael ei gwblhau ar ôl y cyfarfod ym mis Mawrth. Y wybodaeth ddiweddaraf i'w rhoi i'r FMS i'w gynnwys yn y sesiynau cynefino Aelodau Newydd i Aelodau'r Pwyllgor, Agenda CA mis Gorffennaf neu'r ddau. Pennaeth yr Uned Cynllunio Strategol i roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd cyn y cyfarfod ym mis Mawrth. 01.03.2021 – Fel rhan o'r broses gynllunio a arweiniodd at bennu cyllidebau, cwblhaodd pob ardal yn yr heddlu Gynllun Busnes yn nodi eu dealltwriaeth o'r galw, y capasiti a'r gallu presennol ac yn y dyfodol. Bydd y cynlluniau hyn ynghyd â chanlyniadau'r penderfyniadau a wneir wrth bennu'r gyllideb yn ffurfio ein cyflwyniad FMS eleni. Yn ogystal, mae dadansoddiad bwlbch wedi'i wneud i'n galluogi i olrhain effaith ein penderfyniadau adnoddau. Mae rhagolygon ystadegol o dueddiadau galw allweddol wedi'u cwblhau i lywio cynllunio sefydliadol. Mae bron pob adran yn nodi tuedd gynyddol o alw ac er bod agweddau wedi'u hatal gan COVID mae eraill wedi cyflymu y tu hwnt i'n rhagamcanion gwreiddiol. Ar hyn o bryd rydym yn cwblhau dadansoddiad manylach ar effaith y pandemig ar alw'r heddlu a fydd yn rhan o'r ddogfen derfynol. Y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno i HMCIFRS yw 31 Mai 2021.

DYDDIAD CYFARFOD	RHIF COFNOD	DISGRIFIAD O'R GWEITHREDIAD	ANGEN ERBYN (DYDDIAD)	SAWL SY'N GYFRIFOL	DIWEDDARIAD
					<p>30/03/2021 – Gwaith yn parhau i gael ei ddatblygu a'r Cydbwyllgor Archwilio i weld Datganiad Rheoli'r Heddlu pan fydd wedi'i gwblhau.</p> <p>21/05/21 – I'w ddosbarthu cyn ac ar wahân i bapurau cyfarfod.</p> <p>23/06/21 – Mae'r FMS yn ddogfen 'Sensitif Swyddogol' gyda'r rhan fwyaf o'r cynnwys hwnnw wedi'i gynnwys yn y Cynlluniau Busnes. Y cynnig yw dosbarthu'r Crynodeb Gweithredol i aelodau'r CA, rhoi trosolwg yng nghyfarfod y CA ym mis Awst gyda'r bwriad o ddarparu sesiynau briffio mwy penodol wedi'u targedu yn ôl y gofyn.</p> <p>04/08/2021 – Cadarnhaodd swyddogion fod y ddogfen hon wedi bod â'r marc 'Swyddogol Sensitif' bob amser.</p> <p>Awgrymodd aelodau o'r CA gau'r gweithrediad.</p>
	102b	Trosolwg Archwilio Mewnol – Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i ymateb i'r CA yn ymwneud â'r rheswm dros ddiwygiadau dyddiad dyledus a sut y byddai mater GDPR sy'n ymwneud â data sensitif a gedwir ar yriannau Rhwydwaith yn cael sylw drwy NEP a mudo i amgylchedd Cwmwl.	Ar unwaith	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	<p>17/09/20</p> <p>E-bostiwyd Arweinydd Risg CA gan y DFR 31/07/20 gyda rhesymau dros y diwygiadau dyddiad dyledus wedi'u hamlygu. Pwysleisiwyd bod yr angen i sicrhau bod dyddiadau priodol ar argymhellion TIAA yn rhesymol ac yn realistig cyn cytuno wedi'i bwysleisio i'r rhai sy'n cynnal archwiliadau gan y DFA a'r HoF.</p> <p>E-bostiodd DFR Arweinydd Risg CA ar 31/07/20 parth. GDPR: "Er mwyn lliniaru'r mater GDPR y cyfeirir ato yn y pen draw, byddai angen i unrhyw ateb sicrhau mai dim ond data sy'n cydymffurfio â GDPR sy'n cael ei fudo i'r Cwmwl (lle mae angen ei reoli wedyn mewn ffordd strwythuredig) a hefyd bod angen rheoli unrhyw ddata nad yw'n mudo yn briodol.</p> <p><i>Mae darparu adnoddau ar gyfer y ffrwd waith naill ai drwy dîm prosiect y NEP neu drwy ffrwd waith ar wahân yn cael ei drafod ar hyn o bryd gydag achos busnes ar y gweill."</i></p> <p>05.10.2020 – Holodd aelod o'r CA sut fyddai symud data sydd ddim yn cydymffurfio i'r cwmwl o gymorth wrth liniaru risg ac yn gadael yr Heddlu gyda data sydd ddim yn cydymffurfio ar</p>

DYDDIAD CYFARFOD	RHIF COFNOD	DISGRIFIAD O'R GWEITHREDIAD	ANGEN ERBYN (DYDDIAD)	SAWL SY'N GYFRIFOL	DIWEDDARIAD
					<p>y gyriant. Dywedodd y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau fod data cydymffurfiaeth yn cael ei fudo i'r Cwmwl ond ei fod hefyd yn edrych ar faterion gwaddol er mwyn edrych ar y mater ymhellach. Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i edrych i'r mater ymhellach a diweddarau'r Cydbwyllgor Archwilio.</p> <p>20/11/2020 – Diweddariad pellach ynghylch dull a anfonwyd drwy'r e-bost gan DFR at arweinydd Risg CA.</p> <p>10.12.2020 – e-bost wedi'i anfon at ARWEINYDD Risg CA ar liniaru risg. Aelod/Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i gytuno pa sicrwydd fydd yn cau'r cam gweithredu hwn.</p> <p>09/02/2021 Trafododd DFR ac arweinydd risg CA e-bost dyddiedig 10/12/20 am gyfnod. Cynlluniau Rhaglen Galluogi Cenedlaethol (NEP) ar gyfer mudo data i ddarparu'r sicrwydd angenrheidiol sydd ei angen i gau camau gweithredu.</p> <p>30/03/2021 – Datblygwyd cynlluniau i ymestyn yr NEP. Y cam nesaf yw anfon Data Mudo at y Cydbwyllgor Archwilio er gwybodaeth.</p> <p>21/05/21 – Dylid dosbarthu'r briff i John Cunliffe a'i gopïo i'r Cadeirydd.</p> <p>NEP i'w gynnwys yn y rhaglen Waith.</p> <p>23/06/21 – Anfonwyd e-bost briffio ynghyd â dogfennau sylfaenol. NEP i'w gynnwys fel rhan o bwynt at Wraidd y Mater ar Agenda CA mis Awst</p> <p>Mae Aelodau'r CA yn awgrymu cau'r gweithrediad.</p>
	105a	Bwrdd Sicrwydd – Pennaeth Cudd-wybodaeth Busnes i ddod â rhestr o brofion Top Bwrdd i gyfarfod nesaf y Cydbwyllgor Archwilio.	Cyfarfod mis Hydref	Pennaeth Cudd-wybodaeth Busnes	<p>Rydym yn cydnabod bod hon yn agwedd bwysig ar ein gwaith sicrwydd, a byddwn yn ceisio canolbwyntio arno mewn ystyr ystyrllon unwaith y bydd gallu i wneud hynny ar ôl ymdrin â materion pwysig BC o ddysgu'r gwersi o COVID. Mae prosesau ar waith gyda phwyntiau cyswllt unigol parhad busnes ar gyfer ymarferion pen bwrdd parhaus, ac ymarfer blynyddol ar lefel yr Heddlu gyfan, ond nid oes amserlen ffurfiol/fanwl ar waith ar hyn o bryd.</p> <p>Bydd amserlen brofi lawn yn rhan o'n hymateb ond mae angen i ni roi ystyriaeth briodol iddi cyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i Gydbwyllgor Archwilio. Byddaf yn anelu at gael</p>

DYDDIAD CYFARFOD	RHIF COFNOD	DISGRIFIAD O'R GWEITHREDIAD	ANGEN ERBYN (DYDDIAD)	SAWL SY'N GYFRIFOL	DIWEDDARIAD
					<p>y wybodaeth ddiweddaraf lawnach yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor yn manylu ar y rhestrau profi cyfredol ac arfaethedig.</p> <p>05.10.2020 – Blwyddyn ddigynsail ac mae llawer wedi'u profi mewn amser real. Adolygiad arall ddechrau'r flwyddyn nesaf. Diweddariad llawnach i'w roi yng nghyfarfod mis Rhagfyr 2020.</p> <p>12/11/20 Mae dau brawf parhad busnes wedi'u trefnu ers cyfarfod diwethaf y CA.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10/11/20 Ymarfer Seiber Fforwm Cydnerth Lleol Gogledd Cymru – wedi'i ohirio oherwydd anawsterau technegol, i'w aildrefnu ar gyfer diwedd mis Tachwedd/dechrau mis Rhagfyr 2020 • 17/12/20 – Ymarfer parhad Busnes Ymadael â'r UE. Fersiwn wedi'i diweddarau o ymarfer Ymadael â'r UE a gynhaliwyd yn flaenorol ar 09/10/20 • Mae papur opsiynau parhad busnes wedi'i baratoi ar gyfer grŵp tactegol Adfer Covid 19 13/10/20 er mwyn ystyried ymestyn cynlluniau parhad busnes pwrpasol i bob maes gan gynnwys meysydd risg isel. Bydd hyn yn hysbysu graddfa'r gwaith parhad busnes i'w ymgymryd. Bydd hefyd yn hysbysu'r amserlen profi ar gyfer 2021 a fydd yn cael ei chreu fel rhan o'r gwaith. <p>Yng ngoleuni problemau gallu o fewn y tîm sicrwydd, cytunwyd ar aelod o staff dros dro ychwanegol a fydd ar gael yn fuan o'r Adran Cynllunio Gweithredol i gynorthwyo dros dro gyda'r gwaith parhad busnes.</p> <p>11.01.2020 – Cadeirydd ac Uwcharolygydd/Dros Dro Gwasanaethau Corfforaethol i drafod gweithredu.</p> <p>03.03.2021 Gweler y papur amgaeedig (Atodiad A).</p> <p>Awgrymu cau'r gweithrediad.</p>
	139a	Rhaglen Waith – Prif Swyddog Cyllid i drefnu gweithdy i drafod risg a sut y	CYN GYNTED A PHOSIBL	Prif Swyddog Cyllid	Mae'r Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau/Prif Swyddog Cyllid wedi trafod ac mae PA wedi gofyn i DFR drefnu gweithdy ddiwedd Ionawr/dechrau Chwefror. Pennaeth Cudd-

DYDDIAD CYFARFOD	RHIF COFNOD	DISGRIFIAD O'R GWEITHREDIAD	ANGEN ERBYN (DYDDIAD)	SAWL SY'N GYFRIFOL	DIWEDDARIAD
		gellid ymgorffori risgiau statig yn well i agenda'r cyfarfod.			wybodaeth Busnes/Uwcharolygydd Dros Dro Gwasanaethau Corfforaethol i drafod gydag Arweinydd Risg CA a sut mae hyn yn cyd-fynd â'r rhaglen. Angen trafodaeth bellach gan efallai mai aelod newydd o'r CA fydd yr Arweinydd Risg. 03.03.2021 – Y Prif Swyddog Cyllid i drefnu gweithdy i drafod risg a sut y gellid ymgorffori risgiau statig yn well yn agenda'r cyfarfod. Yn dilyn trafodaeth gyda John Cunliffe, cytunwyd y byddai'r Heddlu, ochr yn ochr ag Adolygiad Blynnyddol Awch Risg, hefyd yn cynnal adolygiad blynnyddol o'r Gofrestr Risg yn ogystal â'r risgiau a gaewyd yn ystod y 12 mis blaenorol. Digwyddodd hyn yng nghyfarfod yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth ar 23 Chwefror 2021, a rhoddwyd ystyriaeth i risgiau y gallai fod angen eu hadolygu'n barhaus er iddynt gael eu cau. Mae llwybr hefyd i oruchwyllo risgiau statig drwy'r broses mapio risg. Byddai'r ddau hyn yn adrodd o bryd i'w gilydd i'r Cydbwyllgor Archwilio drwy'r adroddiad risg rheolaidd pan fo'n berthnasol i roi'r wybodaeth ddiweddaraf am unrhyw newidiadau i risgiau statig/hirdymor. 21/05/21 – Bydd swyddogion yn cael diweddariadau rheolaidd gydag arweinydd y CA. Awgrymu cau'r gweithrediad.
30/03/2021	144	Diweddariad Sefydliadol – Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i baratoi nodyn strategol lefel uchel ar ganlyniad y diwrnod gweledigaeth a gynhaliwyd ym mis Ionawr 2021.	Cyn Gynted â Phosibl	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	Bydd Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau yn cylchredeg i bawb. 24/06/21 – Dosbarthwyd dogfen diwrnod creu gweledigaeth i aelodau'r CA. Awgrymu cau'r gweithrediad.
	145a	Diweddariad AHEM – Prif Uwcharolygydd Dros Dro Gwasanaethau Corfforaethol i sicrhau bod rhagor o fanylion yn cael eu darparu yn y papur diweddarau ar gyfer cyfarfod y Cydbwyllgor Archwilio ym mis Gorffennaf 2021.	Gorffennaf 2021	Prif Uwcharolygydd Dros Dro Gwasanaethau Corfforaethol	Ystyried wrth baratoi ar gyfer y papur ar gyfer cyfarfod mis Gorffennaf. Awgrymu cau'r gweithrediad.
	146a	Archwilio Mewnol – Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i sicrhau bod	Gorffennaf 2021	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	Pan roddir sicrwydd cyfyngedig yn yr adroddiad archwilio, mae'r rheolwr perthnasol i fynychu Cydbwyllgor Archwilio.

DYDDIAD CYFARFOD	RHIF COFNOD	DISGRIFIAD O'R GWEITHREDIAD	ANGEN ERBYN (DYDDIAD)	SAWL SY'N GYFRIFOL	DIWEDDARIAD
		perchnogaeth o gamau gweithredu sy'n weddill yn cael ei hadlewyrchu mewn papurau yn y dyfodol.			23/06/21 – Monitro'r CCA a'r Gyllideb i adlewyrchu yn adroddiad Archwilio Mewnol 21Awst. Awgrymu cau'r gweithrediad.
	146b	Archwilio Mewnol – Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i drafod y terfynau amser a gollwyd ar gyfer ymatebion gan reolwyr ar argymhellion sy'n weddill gyda'r tîm.	CYN GYNTED A PHOSIBL	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	Pan roddir sicrwydd cyfyngedig yn yr adroddiad archwilio, mae'r rheolwr perthnasol i fynychu Cydbwyllgor Archwilio. 23/06/21 – Monitro'r CCA a'r Gyllideb i adlewyrchu yn adroddiad Archwilio Mewnol 21Awst. Awgrymu cau'r gweithrediad.
	146c	Archwilio Mewnol – Archwilio Mewnol i ddarparu tystiolaeth o gyflawniadau yn ystod y flwyddyn ariannol.	Gorffennaf 2021	Archwilio Mewnol	Byddwn yn ceisio sicrhau bod ein hadroddiadau yn rhoi trosolwg cytbwys o'r gwaith a gwblhawyd a chyflawniadau tra'n glynu wrth arfer gorau a safonau perthnasol. Awgrymu cau'r gweithrediad.
	147	Diweddariad Risgiau – Pennaeth Gwybodaeth Busnes i roi amserlenni i'r Cydbwyllgor Archwilio o ran pryd y bydd papurau yn y dyfodol sy'n dangos dull mwy seiliedig ar risg o fapio sicrwydd yn cael eu dwyn yn ôl i'r cyfarfod i'w hystyried.	Gorffennaf 2021	Pennaeth Cudd-wybodaeth Busnes	Pennaeth Gwybodaeth Busnes i sicrhau ei fod yn cael ei gynnwys yn y papur nesaf. Awgrymu cau'r gweithrediad.
	148a	Rhaglen Waith – Cyfarwyddwr Cyllid a Phrif Swyddog Cyllid/Adnoddau i ddiweddarau'r rhaglen waith cyn y cyfarfod ym mis Gorffennaf 2021.	Gorffennaf 2021	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau / Prif Swyddog Cyllid	Rhaglen Waith wedi'i diweddarau. Awgrymu cau'r gweithrediad.
	148b	Rhaglen Waith – Cyfarwyddwr Cyllid a Phrif Swyddog Cyllid/Adnoddau i ystyried y ffordd orau o gynnwys y NEP a'r gwaith trawsnewid Digidol o fewn rhaglen waith y Cydbwyllgor Archwilio.	Cyn cyfarfod Gorffennaf 2021	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau / Prif Swyddog Cyllid	21/05/21 Ymateb cychwynnol fu i gynnwys yr NEP fel rhan o ymchwiliad at wraidd y mater ar gyfer CA Gorffennaf 21. 24/06/21 Cynnig byddai rhoi trosolwg o'r Rhaglen Trawsnewid Ddigidol fel rhan o'r archwiliad risg at wraidd y mater yn y dyfodol gyda'r bwriad o roi sicrwydd ynghylch yr elfennau a archwiliwyd hyd yma a'r llywodraethu sy'n gysylltiedig â gweddill elfennau'r rhaglen. 04/08/2021 – Diweddarau'r rhaglen waith i adlewyrchu Trawsnewidiad Digidol. Awgrymu cau'r gweithrediad.
	149a	Strategaeth Gyfalaf – Pennaeth Cyllid i roi mwy o eglurder ar ffigurau o fewn y ddogfen a'u dosbarthu i	Cyn Gynted â Phosibl	Pennaeth Cyllid	05/07/21 Dealltwriaeth y Pennaeth Cyllid o'r cwestiwn yn y cyfarfod oedd ei fod yn ymwneud ag achosion y llithriadau yn y Rhaglen Gyfalaf a oedd yn bwydo i mewn i'r Rhaglen yn y

DYDDIAD CYFARFOD	RHIF COFNOD	DISGRIFIAD O'R GWEITHREDIAD	ANGEN ERBYN (DYDDIAD)	SAWL SY'N GYFRIFOL	DIWEDDARIAD
		Aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio er gwybodaeth.			dyfodol. Eir i'r afael â'r rhain fel rhan o'r adroddiadau diwedd blwyddyn a'u trafod yn fanwl yng Nghyfarfod Technegol y Cyfrifon ar 25 Mehefin. Awgrymu cau'r gweithrediad. (Os nad yw'r cwestiwn wedi'i ateb, gofynnwyd i weithred newydd gael ei chodi gydag eglurder ar y cwestiwn).
	149b	Strategaeth Gyfalaf – Prif Swyddog Cyllid i roi'r Rhaglen Gyfalaf ar y rhaglen waith i'w thrafod ymhellach.	Gorffennaf 2021	Prif Swyddog Cyllid	Ar agenda Gorffennaf fel archwiliad at wraidd y mater Awgrymu cau'r gweithrediad.
	149c	Strategaeth Gyfalaf – Cyfarwyddwr Cyllid a Phrif Swyddog Cyllid/Adnoddau i sicrhau bod Strategaeth Rheoli a Chyfalaf y Trysorlys yn cael ei chynnwys yn y diwrnod datblygu Archwilio ar y Cyd.	Mehefin 2021	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau / Prif Swyddog Cyllid	Ar ddiwrnod datblygu'r agenda. Awgrymu cau'r gweithrediad.
	150	Cod Rheolaeth Ariannol – Pennaeth Cyllid i ddiweddarau unrhyw gamau gweithredu sy'n weddill cyn cyfarfod y Cydbwyllgor Archwilio ym mis Hydref.	Hydref 2021	Pennaeth Cyllid	Ni nodwyd unrhyw gamau gweithredu penodol yn adroddiad Cydymffurfio Cod FM, ond tynnwyd sylw at 4 maes i'w datblygu. Mae'r rhain ar y cyfan yn feysydd i'w datblygu'n barhaus ac fe'u rheolir o dan Fyrddau neu Reolwyr eraill. Y 4 maes dan sylw yw Adolygiad o'r Cylch Cynllunio – wedi'i gyflawni a dyddiadau wedi'u trefnu ar gyfer y 6 mis nesaf. Cydweithio Rhanbarthol a Chenedlaethol – mae costau'n parhau i gael eu herio a'u deall, ond mae'n dal i fod yn faes sy'n peri pryder fel pwysau cyllidebol. Datblygu BC ac ymgysylltu'n gynnar â Chaffael – mae hyn wedi gwella a chaiff ei wella ymhellach drwy benodi Swyddog Gwireddu Manteision Busnes yn y PMO. Data meincnodi – Ymgysylltu'n Rhanbarthol ac yn Genedlaethol i ddylanwadu ar gasglu data er mwyn ceisio cael data BM ystyrlon. Awgrymu bod camau'n cael eu cau a bod y wybodaeth ddiweddaraf yn cael ei rhoi fel rhan o adroddiadau Cod FM.

DYDDIAD CYFARFOD	RHIF COFNOD	DISGRIFIAD O'R GWEITHREDIAD	ANGEN ERBYN (DYDDIAD)	SAWL SY'N GYFRIFOL	DIWEDDARIAD
					Nid oes dyddiad gorffen penodol i'r rhain gan eu bod yn feysydd o welliant/datblygiad parhaus. Awgrymu cau'r gweithrediad.
	154	Datganiad Cyfrifon Blynyddol – Rhagolwg – Si eidiau a gyflwynir gan y Pennaeth Cyllid i'w dosbarthu i'r aelodau er gwybodaeth.	Ar unwaith	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	Sleidiau a gylchredwyd. Awgrymu cau'r gweithrediad.
	145b	Diweddariad AHEM – Y Prif Swyddog Cyllid i ddiweddarau'r Rhaglen Waith i gynnwys adroddiad Gwerth am Arian ACGTAEM yng nghyfarfod y Cydbwyllgor Archwilio ym mis Gorffennaf.	Gorffennaf 2021	Prif Swyddog Cyllid	Gohiriwyd tan Cyfarfod CA mis Hydref. 14/09/21 – Ar yr agenda ar gyfer mis Hyd 21 Awgrymu cau'r gweithrediad.
04/08/21	1	Diweddariad Sefydliad – Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i gynnwys diweddariad ar y rhaglen newid o fewn y papur Diweddariad Sefydliadol i'r Cydbwyllgor Archwilio.	Cyfarfod mis Hydref	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	14/09/21 – CCA i adlewyrchu'r diweddariad cryno yn yr adroddiad ar gyfer cyfarfod mis Hydref. 06/10/2021 Rhannwyd Adroddiad Diweddariad gydag aelodau o'r CA. Awgrymu cau'r gweithrediad.
04/08/21	2	Archwiliad Sicrwydd Cyfyngedig – Rheolwyr Iechyd a Diogelwch – Cyfarfod i'w drefnu rhwng y Prif Weithredwr/Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau/Pennaeth Cyfleusterau ynghylch sut gall SCHTh graffu'r gwaith Iechyd a Diogelwch sy'n cael ei ymgymryd o fewn Heddlu Gogledd Cymru.	CYN GYNTED A PHOSIBL	Prif Weithredwr/Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau/Pennaeth Cyfleusterau	14/09/21 – Cyfarfod rhwng partion wedi'i drefnu er mwyn trafod rôl SCHTh. 28/09/2021 – <ul style="list-style-type: none"> Mae'r PSC yn mynychu'r Bwrdd I&D chwarterol, gan dderbyn gwahoddiad rheolaidd ac yn diweddarau'r PW a SCHTh yn ôl yr angen. Diwygir y Cylch Gorchwyl i adlewyrchu'r ychwanegiad hwn. Angen trefnu sesiwn frifio Iechyd a Diogelwch ar gyfer y PG a'r CHTh. Awgrymu cau'r gweithrediad.
04/08/21	3	Archwiliad Sicrwydd Cyfyngedig – Rheolwyr Iechyd a Diogelwch – Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i drafod cynnwys Iechyd a Diogelwch ar raglen waith Archwilio Mewnol a'i gynnwys ar agenda'r Cydbwyllgor Archwilio yn y dyfodol.	Ar unwaith	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	14/09/21 – Wedi amlinellu ymateb gweithrediad / wedi'i gynnwys yn adroddiad Archwilio Mewnol ar gyfer bwrdd Hyd 21. Awgrymu cau'r gweithrediad.

DYDDIAD CYFARFOD	RHIF COFNOD	DISGRIFIAD O'R GWEITHREDIAD	ANGEN ERBYN (DYDDIAD)	SAWL SY'N GYFRIFOL	DIWEDDARIAD
04/08/21	4	Archwiliadau Sicrwydd Cyfyngedig – Eiddo wedi'i Atafaelu – Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i godi ar lefel Prif Swyddogion bod angen ymgysylltu pellach gyda swyddogion er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth gyda phroses eiddo wedi'i atafaelu.	Ar unwaith	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	14/09/21 – Wedi amlinellu ymateb gweithrediad / wedi'i gynnwys yn adroddiad Archwilio Mewnol ar gyfer bwrdd Hyd 21. Awgrymu cau'r gweithrediad.
04/08/21	5	SICA Archwilio Mewnol – Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau/Archwilio Mewnol i ystyried C3 a C4 i gynnwys materion a godwyd o fewn y cyfarfod.	Ar unwaith	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau/Archwilio Mewnol	14/09/21 – Wedi amlinellu ymateb gweithrediad / wedi'i gynnwys yn adroddiad Archwilio Mewnol ar gyfer bwrdd Hyd 21. Awgrymu cau'r gweithrediad.
04/08/21	6	Diweddariad Risgiau – Cyfreithiwr yr Heddlu/Swyddog Llywodraethu a Pholisi/Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i drafod a ddylai hawliadau sifil gael eu gosod ar y gofrestr risg gorfforaethol.	CYN GYNTED A PHOSIBL	Cyfreithiwr yr Heddlu/Swyddog Llywodraethu Pholisi/Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	14/09/21 – Gwnaeth y CCA, Cyfreithiwr yr Heddlu a'r Arweinydd Risg ar 01/09/21 i asesu'r risg. Aseswyd risg lefel presennol a lefel targed fel 'Canolig'. Felly, rheolir risg ar lefel UDRh C&A yn hytrach na chofrestr risg lefel yr Heddlu. Awgrymu cau'r gweithrediad.
04/08/21	7	Diweddariad Risgiau – Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i baratoi papur briffio ar gyfer aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio ar risgiau'r prosiect.	CYN GYNTED A PHOSIBL	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	29/09/21 – Yn dilyn cais yn y cyfarfod diwethaf gan Aelod o'r CA sef Sarah Davies i drafod ein prosesau rheoli risg tu allan i brif gyfarfod y CA, ac yn benodol sut y datblygir risgiau prosiect ar gyfer eu cofnodi ar Gofrestr Risg yr Heddlu, gallaf gadarnhau y cynhaliwyd cyfarfod ar-lein yn ddiweddar gyda'r Arweinydd Parhad Risg a Busnes, Pennaeth Cudd-wybodaeth Busnes ac Aelod o'r CA Sarah Davies. 06/10/2021 – Arweinydd Llywodraethu'r CA i gyfarfod all-lein gyda'r Pennaeth Cudd-wybodaeth Busnes i drafod risgiau prosiect ac unrhyw faterion eraill wrth iddynt godi ac adrodd yn ôl i'r Cydbwyllgor Archwilio. 05.11.2021 – Cynnal cyfarfod gydag aelod o'r CA. Rhoddodd swyddogion gyflwyniad ar reoli Risgiau Prosiect, sut y cânt eu dwysáu i Gofrestr Risg yr Heddlu, eu cofnodi a'u datblygu ar Lefel Swyddfa Rheoli Portffolio a'u rheoli'n strategol ar Gofrestr Risg yr Heddlu. Gofynnodd Sarah rai cwestiynau ardderchog yr oedd y rhai a oedd yn bresennol yn gallu eu hateb. Canfu pob plaid fod Sarah yn gefnogol iawn i'r gwaith sydd ar y gweill a hoffai ddiolch iddi am yr amser a oedd ar

DYDDIAD CYFARFOD	RHIF COFNOD	DISGRIFIAD O'R GWEITHREDIAD	ANGEN ERBYN (DYDDIAD)	SAWL SY'N GYFRIFOL	DIWEDDARIAD
					gael i fynychu'r cyfarfod. Gofynnodd yr Aelod o'r CA rai cwestiynau ardderchog yr oedd y rhai a oedd yn bresennol yn gallu eu hateb. Canfu pob parti fod yr aelod o'r CA yn gefnogol iawn i'r gwaith sydd ar y gweill a hoffent ddiolch iddi am yr amser a roddodd i fynychu'r cyfarfod. Awgrymu cau'r gweithrediad.
04/08/21	8	Rhaglen Waith ar gyfer 2020/21 – Y Cadeirydd a'r swyddogion i drafod yr eitemau sesiwn At Wraidd y Mater yng nghyfarfod nesaf gosod agenda.	Ar unwaith	Cadeirydd a Swyddogion	05/08/21 – Trafodwyd adroddiadau at wraidd y mater risg wrth osod agenda gyda meysydd ffocws dros dro wedi'u nodi. 14/09/21 – Adroddiad at wraidd y mater I&D Risg wedi'i nodi fel y maes ffocws ar gyfer cyfarfod mis Hydref, gyda'r rhaglen waith wedi'i diwygio i adlewyrchu'r rhaglen awgrymedig dros dro. Awgrymu cau'r gweithrediad.
04/08/21	9	Cyllid – Diweddariad ar y Datganiad Cyfrifon – Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i ddarparu crynodeb o faterion a nodwyd o fewn y sesiwn Paratoad Technegol i arweinydd Cyllid y Cydbwyllgor Archwilio.	CYN GYNTED A PHOSIBL	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	14/09/21 – Anfonodd CCA gofnod gweithredu wedi'i gwblhau at arweinydd Cyllid y CA ar 13/08/21. Awgrymu cau'r gweithrediad.
04/08/21	10	Adolygiad o Gylch Gorchwyl CA – Y Prif Swyddog Cyllid i anfon dogfen sy'n amlygu'r newidiadau a wnaed i'r Cylch Gorchwyl i'r Cydbwyllgor Archwilio.	Ar unwaith	Prif Swyddog Cyllid	Rhannwyd papur gydag Aelodau'r Cydbwyllgor. Awgrymu cau'r gweithrediad.
04/08/21	11	Adroddiad at Wraidd y Mater ar y Rhaglen Gyfalaf – Y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i ystyried yr angen am achos busnes ar gyfer y rhaglen amnewid.	CYN GYNTED A PHOSIBL	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	14/09/21 – Trafododd y CCA gyda'r Pennaeth Cyllid. Y sefyllfa bresennol yw nad yw amnewidiadau cyfatebol rheolaidd angen achos busnes ffurfiol. Mae newidiadau busnes o bwys angen achos busnes neu bapur ategol. Awgrymu cau'r gweithrediad.
06/10/2021	1	Pwyntiau Gweithredu – Cynorthwydd Personol i ddiweddarau'r tabl i ddangos dyddiadau a'r unigolyn sy'n gyfrifol am weithrediadau ac egluro'r gweithrediad/disgrifiad.	01/12/2021	Cynorthwydd Personol	Cofnod Gweithrediadau wedi'i ddiweddarau i adlewyrchu. Awgrymu cau'r gweithrediad.
06/10/2021	2	Diweddariad Sefydliadol – Y Prif Weithredwr i anfon y Cynllun Heddlu	01/12/2021	Prif Weithredwr	13/10/2021 – Rhannwyd dogfen gydag aelodau o'r CA. Awgrymu cau'r gweithrediad.

DYDDIAD CYFARFOD	RHIF COFNOD	DISGRIFIAD O'R GWEITHREDIAD	ANGEN ERBYN (DYDDIAD)	SAWL SY'N GYFRIFOL	DIWEDDARIAD
		a Throsedd newydd i aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio unwaith caiff ei gyhoeddi.			
06/10/2021	4	Diweddariad Sefydliadol – Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i drefnu cyfarfodydd all-lein i drafod y Rhaglen Alluogi Genedlaethol gydag Arweinydd TG y CA.	08/12/2021	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	18/11/21 – Mae dwy sesiwn friffio wedi digwydd gyda Julie Perkins ac mae cyfarfod pellach wedi'i drefnu ar gyfer 19/11/21 gyda Julie Perkins, Andy Lohman a Kerrie Ambrose. Awgrymu cau'r gweithrediad.
06/10/2021	5	Diweddariad Sefydliadol – Prif Swyddog Cyllid i gylchredeg papur a gyflwynwyd i'r Bwrdd Gweithredol Strategol ynghylch effeithiolrwydd Trefniadau Llywodraeth i aelodau o'r Cydbwyllgor Archwilio.	08/12/2021	Prif Swyddog Cyllid	12/11/21 – rhannwyd papur gydag Aelodau'r Cydbwyllgor. Awgrymu cau'r gweithrediad.
06/10/2021	6	Archwilio Mewnol – Swyddog Cyllid a Chyllidebau i ddiweddarau'r tabl o Eiddo a Atafaelwyd cyn cyfarfod mis Rhagfyr o'r Cydbwyllgor Archwilio er mwyn dangos cynnydd a wnaed mewn lleihau'r nifer o eitemau a roddwyd.	08/12/2021	Swyddog Cyllid a Chyllidebau	03/11/2021 – Mae'r Swyddog Cyllid a Chyllideb wedi diweddarau'r tabl yn adroddiad presennol y CA (Rhagfyr) gydag eitemau Medi a Hydref 2021; nid oedd adroddiad blaenorol yn dangos eitemau mis Medi oherwydd bod adroddiad yn cael ei gyflwyno i'w gyfieithu cyn 30/09/2021. Mae'r Rheolwr Eiddo Wedi'i Atafaelu yn cyflwyno adroddiad KPI misol i'w Rheolwr Llinell ar y cyntaf o'r mis. Awgrymu cau'r gweithrediad.
06/10/2021	7	Archwilio Mewnol – Y Swyddog Cyllid a Chyllidebau i ystyried sut y gellir dangos y tabl wrth symud ymlaen gyda gwybodaeth ychwanegol wedi'i ddangos i roi sicrwydd fod prosesau cadarn mewn lle i fonitro.	08/12/2021	Swyddog Cyllid a Chyllidebau	03/11/2021 – Mae Swyddog Cyllid a Chyllidebau wedi rhoi dadansoddiad o'r eitemau a roddwyd i swyddogion ac mae dadansoddiad o chwistrell daliwr a roddwyd i swyddogion – adran 5, tudalen 4 o adroddiad y CA mis Rhagfyr. Awgrymu cau'r gweithrediad.
06/10/2021	8	Diweddariad Risgiau – Y Pennaeth Cudd-wybodaeth Busnes i roi mwy o fanylion ar fapio sicrwydd o fewn papur yn y cyfarfod nesaf.	08/12/2021	Pennaeth Cudd-wybodaeth Busnes	21/10/2021 – Bydd Mapio Sicrwydd yn cael ei gynnwys yn Adroddiad Risg y Sesiwn Agored wedi'i lunio gan Arweinydd Risg a Pharhad Busnes y CA 08/12/21. Awgrymu cau'r gweithrediad.
06/10/2021	9	Diweddariad Risgiau – Y Pennaeth Cudd-wybodaeth Busnes i rannu Fframwaith Pandemig Grwp Aur Covid-19 a newidiadau i gynlluniau	01/12/2021	Pennaeth Cudd-wybodaeth Busnes	21/10/2021 Rhannwyd Fframwaith Pandemig HGC gydag aelodau o'r CA. O ran Parhad Busnes, mae'r Bwrdd Sicrwydd wedi cytuno ar amserlen gynhwysfawr o brofi ac ymarfer a gaiff ei chadw o

DYDDIAD CYFARFOD	RHIF COFNOD	DISGRIFIAD O'R GWEITHREDIAD	ANGEN ERBYN (DYDDIAD)	SAWL SY'N GYFRIFOL	DIWEDDARIAD
		parhad busnes gydag aelodau o'r Cydbwyllgor Archwilio.			dan adolygiad er mwyn sicrhau ei fod yn parhau'n gymesur i anghenion yr heddlu. Mae'r Cydbwyllgor Archwilio yn awgrymu cau'r gweithrediad.
06/10/2021	10	Rhaglen Waith 2021/22 – Cyfarwyddwr Cyllid a'r Prif Swyddog Cyllid i ystyried y ffordd orau o gynnwys Aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio ym mhroses gaffael Archwilio Mewnol.	01/12/2021	Prif Swyddog Cyllid	12/11/21 Mae'r PSC wedi cysylltu â chymheiriaid ledled Cymru ac mae'n cysylltu gyda chadeirydd y CA i hwyluso hyn. 18/11/21 – Trafododd y PSC gyfranogiad y CA. Enwebwyd dau o'r CA i oruchwylio'r broses o archwiliadau mewnol. Bydd aelodau'r CA yn un sgoriwr yn y gwerthusiad yn y pen draw. Y broses gaffael i symud ymlaen. Awgrymu cau'r gweithrediad.
06/10/2021	11	Rhaglen Waith 2021/22 – Prif Swyddog Cyllid i roi copi o'r Adroddiad Ariannol i aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio sydd i'w baratoi ar gyfer y Panel Heddlu a Throsedd ym mis Ionawr.	29/1/2022	Prif Swyddog Cyllid	12/11/21 Paratoir y papur hwn ganol mis Ionawr.
06/10/2021	12	Diweddariad Sicrwydd; Sicrwydd o Gyfarfodydd Lefel Uchel – Bwrdd Cyd Lywodraethu Prif Swyddog Cyllid i gylchredeg papur Adolygiad Llywodraethu ac Effeithlonrwydd i aelodau o'r Cydbwyllgor Archwilio er gwybodaeth.	01/12/2021	Prif Swyddog Cyllid	12/11/21 – mae'r papur wedi'i rannu gydag Aelodau o'r CA. Awgrymu cau'r gweithrediad.
06/10/2021	13	Adolygiad Cydweithrediad – Y Prif Swyddog Cyllid i gynnwys Adroddiad at Wraidd y Mater Cydweithrediad o fewn y Rhaglen Waith.	01/12/2021	Prif Swyddog Cyllid	12/11/21 – Mae hyn wedi'i gynnwys o fewn y Rhaglen Waith. Awgrymu cau'r gweithrediad.

Allwedd Talfyriadau	
PG	Prif Gwnstabl
PSG	Prif Swyddog Gweithredol (SCHTh)
PSC	Prif Swyddog Cyllid (SCHTh)
CCA	Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau (HGC)

Pennaeth Cyllid	Guto Edwards
Pennaeth Caffael	Patricia Strong
HMICFRS	Gwnaeth Arolygaeth Heddluoedd a Gwasanaethau Tân ac Achub (HMICFRS) Ei Mawrhydi
CA	Cydbwyllgor Archwilio
HGC	Heddlu Gogledd Cymru
SCHTH	Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd
CP	Cynorthwydd Personol i'r PSG a'r PSC
CHTh	Comisiynydd Heddlu a Throsedd
ASP	Adran Safonau Proffesiynol (HGC)
TIAA	Archwilio Mewnol
SAC	Swyddfa Archwilio Cymru

Cydbwyllgor Archwilio 28 Mawrth 2022

Diweddariad Sefydliadol y SCHTh

Diweddariadau

Cynhaliwyd cyfarfod blaenorol y Cydbwyllgor Archwilio (CA) ar 8 Rhagfyr 2021. Bydd yr adroddiad hwn yn rhoi diweddariad i'r CA ar faterion SCHTh o bwys ers hynny.

Llwybr Braenaru Merched Gogledd Cymru

Mae Canolfan Merched Gogledd Cymru yn y Rhyl, gwasanaeth hanfodol sy'n gwarchod merched bregus, yn agor dwy ganolfan gysylltu newydd yn Wrecsam a Bangor er mwyn estyn allan at y rhai hynny mewn angen wrth i gyfyngiadau symud y pandemig lacio. Mae'n rhoi ymyrraeth a chymorth cynnar i ferched bregus, yn aml gyda phroblemau fel camddefnyddio alcohol a sylweddau, problemau iechyd meddwl a pherthnasau teuluol. Mae'n lleihau'r nifer yn y system cyfiawnder troseddol wrth gynorthwyo iddynt fyw bywydau mwy diogel ac iach.

Strategaeth Troseddwyr Benywaidd Gogledd Cymru

Bydd aelodau'r CA yn ymwybodol fod y CHTh wedi addo cyflwyno Strategaeth Troseddwyr Benywaidd Gogledd Cymru yn ei Gynllun Heddlu a Throsedd. Bydd yr ymrwymiad yn y strategaeth yn cydnabod anghenion a bregusrwydd penodol merched o fewn y System Cyfiawnder Troseddol. Bydd pwyslais ar ymyrraeth gynnar, gan gynnwys cysylltu ac atgyfeirio, datrysiadau y tu allan i'r llys a ffocws ar atebion yn y gymuned.

Mae'r Dirprwy CHTh Wayne Jones wedi arwain ar y strategaeth hon sydd yn y cam olaf ac fe gaiff ei chyhoeddi'n fuan. Mae'r strategaeth yn seiliedig iawn ar Strategaeth Troseddwyr Benywaidd Cymru Gyfan sydd wedi'i hen sefydlu.

Asesiad Anghenion Gwasanaethau Dioddefwyr

Bydd aelodau'r CA yn cofio o ddiweddariadau blaenorol o fwriad y CHTh i adolygu Asesiad Anghenion Gwasanaethau Dioddefwyr Gogledd Cymru. Comisiynwyd Agencia Ltd ym mis Rhagfyr 2021 ac mae'r adolygiad, sydd wedi'i ysbrydoli gan ddiodeffwyr a goroeswyr a phartneriaid statudol/anstatudol, i fod i gael ei gwblhau erbyn diwedd mis Mawrth 2022. Bydd yr adolygiad hwn yn galluogi penderfyniadau cytbwys pan mae'n dod i gyllid gwasanaethau dioddefwyr yn y dyfodol.

Adolygiad Annibynnol o Hela yng Ngogledd Cymru

Gyda chymorth y Prif Gwnstabl, mae'r CHTh am gomisiynu adolygiad annibynnol o blismona'r Ddeddf Hela yng Ngogledd Cymru. Bydd yr adolygiad yn ystyried ymateb presennol plismona i'r Ddeddf Hela, nodi arfer dda a gwneud argymhellion am welliannau'r

SWYDDOGOL

dyfodol lle bo'n briodol. Tra ni ellir cadarnhau'r union ddull hyd nes bod yr adolygydd annibynnol wedi'i benodi, rydym yn rhagweld adolygiad manwl o holl droseddau a digwyddiadau o fewn cwrpas yr adolygiad yn llawn. Rydym hefyd yn rhagweld arolwg cyhoeddus a chyfweliadau gyda rhanddeiliaid allweddol gan gynnwys y gymuned hela, y rhai sydd yn erbyn hela, Tîm Troseddau Cefn Gwlad Heddlu Gogledd Cymru a Llywodraeth Cymru.

PENNAETH CYFATHREBU AC YMGYSYLLTU

Yn dilyn proses recriwtio lwyddiannus ym mis Rhagfyr 2021, dechreuodd Matthew Evans yn y rôl newydd o fod yn Bennaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu ar 7 Mawrth 2022. Bydd Matthew yn diweddarau Strategaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu SCHTh a rennir gyda'r CA pan fydd wedi'i chwblhau.

Awdur yr Adroddiad:	Stephen Hughes, Prif Weithredwr
----------------------------	--

Cydbwyllgor Archwilio

Dyddiad y Cyfarfod: 28 Mawrth 2022

Teitl:	Diweddariad Sefydliadol – Heddlu Gogledd Cymru
Awdur:	Seb Phillips, Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau
Diben yr adroddiad:	Rhoi trosolwg i'r Cydbwyllgor Archwilio am brif ddigwyddiadau a materion sefydliadol sy'n digwydd ers cyfarfod diwethaf o'r CA.
Cyflwynir yr adroddiad i'r CA ar gyfer: (ticiwch un)	☐ Penderfyniad ☐ Trafodaeth ☐ Sicrwydd ☒ X Gwybodaeth
Crynodeb / Pwyntiau Allweddol:	<p>Mae'r adroddiad hwn yn rhoi Diweddariad Sefydliadol lefel uchel i Heddlu Gogledd Cymru. Amlygir y prif faterion a digwyddiadau a effeithiodd y sefydliad am y cyfnod o 27.11.21 tan 02.03.22.</p> <p>Dadansoddir y materion a'r digwyddiadau rhwng y pedwar categori Cyllid; Pobl, Dysgu ac Arloesedd; Gweithredol a Chyhoeddus / Cymunedol.</p> <p>Mae'r adroddiad bellach yn cynnwys diweddariad byr mewn perthynas ag arolygiadau HMICFRS i symleiddio adroddiadau y CA. Fodd bynnag, gan ystyried graddfa bresennol gweithgarwch HMICFRS, bydd hyn hefyd yn amodol ar ei ddiweddariad ymroddedig ei hun yng nghyfarfod y CA ym mis Mawrth.</p>
Argymhellion:	Aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio i nodi adroddiad y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau.
Effaith Cofrestr Risgiau:	Dim.
Goblygiadau Sicrwydd:	Dim.
Effaith Cydraddoldeb:	Dim.
Gwybodaeth wedi'i Heithrio o Ddadleniad:	Dim – Holl gynnwys yn y Sesiwn Agored

CYDBWYLLGOR ARCHWILIO

28 Mawrth 2022

Diweddariad Sefydliadol

Adroddiad gan Bennaeth Cyllid ac Adnoddau, Heddlu Gogledd Cymru

1. Cyflwyniad

Mae'r adroddiad hwn yn rhoi Diweddariad Sefydliadol lefel uchel i Heddlu Gogledd Cymru. Amlygir y prif faterion a digwyddiadau a effeithiodd y sefydliad am y cyfnod o 27.11.21 tan 02.03.22.

Dadansoddir y materion a'r digwyddiadau rhwng y pedwar categori Cyllid; Pobl, Dysgu ac Arloesedd; Gweithredol a Chyhoeddus / Cymunedol.

2. Cyllid

- Cyhoeddwyd cyllid y Swyddfa Gartref ar 16 Rhagfyr 2021 a chytunwyd ar gynigion terfynol ar y Cynllun Ariannol Tymor Canolig gyda'r CHTh ar 21 Rhagfyr 2021. Cytunwyd y cynnig yn y Panel Heddlu a Throsedd ar 31 Ionawr 2022.
- Mae pwyntiau allweddol yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig:
 - Cynnydd o 3.68% yn y dreth gyngor
 - Cynnydd o 0.94% yn y sylfaen drethu
 - Cynnydd o 4.65% yn y praesept o 2021/22
 - Chwyddiant cyflog blynyddol o 3.0% wedi'i dderbyn o fis Medi 2022-mis Awst 2023
 - Grant sylfaen sy'n cyfrannu tuag at Uplift a holl gynnydd arall (gyda dim cyllid ychwanegol i'r ardoll Gofal Iechyd a Chymdeithasol neu chwyddiant cyflog).
- Hysbyswyd y Bwrdd Gweithredol Strategol am ffigyrau ariannol P9 ym mis Chwefror 2022 ac roedd y gwariant refeniw blwyddyn lawn amcanol yn £1.490m o dan y gyllideb (i fyny o danwariant amcanol o £1.028m ar ddiwedd Ch2. Mae'r rhaglen gyfalaf yn parhau i fod yn faes ffocws gyda rhagolygon blwyddyn lawn yn dal i amcanu tanwariant sylweddol am amrywiol resymau.
- Goramser ydy £0.302m dros y gyllideb gyda gwariant ychwanegol wedi'i gymhell gan absenoldebau cynyddol a chymorth cydfuddiannol. Ar nodyn perthnasol, mae adolygiad i lefelau galw cynyddol mwy cyffredinol wedi'i gomisiynu gan Brif Swyddogion.
- Gwnaeth y Prif Gwnstabl a'r Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau gyfarfod gyda Thîm Adolygu Fformiwla Ariannu Heddluoedd y Swyddfa Gartref ym mis Chwefror am ddiweddariad o ran y fethodoleg a'r cynnydd hyd yma.

3. Pobl, Dysgu ac Arloesedd

- Mae recriwtio Ymgyrch Uplift yn parhau i symud ymlaen, gyda 22 swyddog arall yn ymuno ym mis Ionawr 2022.
- Yn dilyn cyhoeddi dyrannu'r garfan olaf o swyddogion cynnydd i HGC (fel rhan o setliad cyllid mis Rhagfyr 2021), mae proffil recriwtio diwygiedig wedi'i sefydlu gan ddechrau gyda 33 o newydd ddyfodiaid ym mis Mawrth 2022 wrth i ni weithio tuag at y targed newydd o swyddogion ar gyfer 2022-23 sef 1,696.
- Mae'r gweithgor a sefydlwyd er mwyn ystyried rolau "Anodd eu Llenwi" yn parhau i gyfarfod yn rheolaidd. Mae'n cael ei gadeirio gan Bennaeth DPS a thra mae'n parhau'n faes heriol, mae cynnydd gwybodaeth wedi bod gan y grŵp.
- Mae Polisi Gweithio Ystwyth HGC wedi'i gytuno a'i weithredu, gyda holl staff wedi'u categorio fel Gweithwyr Sefydlog, Hybrid neu Ystwyth. Nid ydy staff bellach yn cael cyfarwyddyd i weithio

o'r cartref ac maent yn cael yr opsiwn o ddefnyddio'r manau gweithio ystwyth o amgylch Stad HGC.

- Parhaodd y rhaglen ddigidol i symud ffrydiau gwaith hanfodol yr ap symudol, NEP ac uwchraddiad Rheoli dros y cyfnod.
- Mae Strategaeth Gynaliadwyedd a Datgarboneiddio Cymru Gyfan wedi'i datblygu a'i thrafod mewn sawl fforwm mewnol. Cafodd ei chymeradwyo 'mewn egwyddor' yn y bwrdd Cyllid ac Adnoddau Strategol ym mis Ionawr.
- Mae Grŵp Gorchwyl a Gorffen i'w sefydlu er mwyn ystyried Cynllun Cyflawni Strategol Cynaliadwyedd leol ac ystyried sut y gellir alinio'r gwaith hwn gyda llywodraethu presennol yr heddlu.

4. Gweithredol

- Camodd Nigel Harrison i lawr fel PGC Dros Dro ar 13 Chwefror ar ôl bod yn aelod allweddol o dîm y Prif Swyddogion dros y 2 flynedd ddiwethaf, gan arwain mewn sawl maes hanfodol yn y cyfnod hwnnw gan gynnwys ar ymateb yr Heddlu i Covid-19.
- I gyd-fynd a'r uchod, dechreuodd Chris Allsop fel PGC ar ôl bod yn llwyddiannus yn y broses recriwtio ddiweddar, gan ymuno â HGC o Heddlu Manceinion Fwyaf.
- O ran Covid-19, mae Cymru ar hyn o bryd ar rybudd lefel 0 gyda HGC yn ei hystyried hi'n briodol cymryd gofal o ran cadw pellter a gwisgo mygydau.
- Cafodd yr Heddlu Arolwg Dalfeydd HMICFRS ym mis Tachwedd 2021 ac mae'n parhau i weithio tuag at ei arolwg PEEL nesaf a fydd yn arwain at arolwg 3 wythnos ym mis Mehefin 2022. O ganlyniad, bydd HMICFRS yn destun diweddariad penodol yng nghyfarfod mis Mawrth o'r CA.
- Mae cynnydd diweddar mewn galw a'i bwysau cysylltiedig ar adnoddau wedi arwain at Brif Swyddogion yn comisiynu adolygiad gweithredol sydd ar y gweill ar hyn o bryd.
- Yn gysylltiedig â'r diweddariadau allweddol uchod, roedd y Bwrdd Gweithredol Strategol ym mis Chwefror 2022 yn cynnwys:
 - Adroddiadau at wraidd y mater i feysydd blaenoriaeth gan gynnwys Cam-drin Domestig; Troseddau Treisio; Trais yn Erbyn Merched a Genethod; Datrys Problemau a Chyfiawnder Adferol.
 - Cysylltiadau 999 yn 26.9% yn uwch na'r flwyddyn ddiwethaf hyd yma, a 2.3% yn uwch na'r un cyfnod yn 2019/20.
 - Trosedd cofnodedig yn 20.7% yn uwch na'r flwyddyn ddiwethaf hyd yma, a 9.6% yn uwch na'r un cyfnod yn 2019/20.

5. Cyhoeddus / Cymunedol

- Mae ymddiriedaeth a hyder mewn plismona yn genedlaethol wedi'i effeithio oherwydd sawl digwyddiad a adroddwyd amdanynt yn y cyfryngau dros y ddwy flynedd ddiwethaf. Cynhaliodd HGC SLF ym mis Rhagfyr 2021 a oedd yn canolbwyntio ar y gwaith ar y gweill yn HGC o ran Trais yn Erbyn Merched a Genethod. Mae'r adran fetio hefyd wedi ymgymryd ag adolygiad ac wedi gwneud cais am adnoddau ychwanegol er mwyn rheoli'r cynnydd diweddar mewn galw.
- Mae gwaith ar y gweill gyda heddluoedd Cymru i gytuno ar Ddatganiad Gweithredu Positif Cymru Gyfan, gydag ymrwymiad i weithio tuag at weithlu mwy cynrychioliadol a chynorthwyo mewn chwalu rhwystrau gyda chymunedau a chreu ymddiriedaeth a hyder mewn plismona.
- Wedi llawer o gynllunio, aeth yr Ystafell Reoli drwy waith hanfodol ym mis Ionawr i ddisodli uned UPS, gyda thoriad arfaethedig am sawl awr gan annog cynlluniau parhad busnes. Lliniarwyd y risgiau cymaint â phosibl gan arwain at darfu cyn lleied â phosibl ar staff a'r cyhoedd.

6. Argymhellion

Aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio i nodi adroddiad y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau.

Cydbwyllgor Archwilio

28/03/2022

Microsoft Teams

Teitl:	Diweddariad HMICFRS
Awdur:	Prif Arolygydd David Cust
Diben yr adroddiad:	Diweddariad yn ymwneud ag adroddiadau HMICFRS
Cyflwynir yr adroddiad i'r CA ar gyfer: (ticiwch un)	☐ Penderfyniad ☐ Trafodaeth ☐ Sicrwydd ☒ Gwybodaeth
Crynodeb / Pwyntiau Allweddol:	<p>Ar hyn o bryd mae gan HGC un maes ar bymtheg i'w gwella (AFI) wedi'u cofnodi gan HMICFRS. Maent yn cael eu dangos fel 'agored' ar ein Porth Monitro ar y cyd. Mae tri ar ddeg o'r rhain wedi'u cau gan HGC fel rhai wedi'u cwblhau. Rydym yn disgwyl camau gan HMICFRS i adolygu neu gymeradwyo eu bod wedi'u bodloni (un ai drwy adolygu dogfen neu fod yn bresennol mewn paneli craffu er mwyn tystio fod y meysydd i'w gwella wedi'u bodloni). Mae hyn yn gadael tri sydd angen gwaith pellach o fewn HGC i'w datrys. Mae'r meysydd hyn yn datblygu'n dda gyda dim meysydd o bryder i'w nodi. Bydd Arweinydd Cyswllt yr Heddlu yn HMICFRS yn adolygu ein meysydd i'w gwella nodedig drwy ei baratoad arolwg PEEL. Wrth i feysydd busnes gael eu harolygu, bydd yn eu cau os yn briodol.</p> <p>Mae ein harolwg PEEL yn datblygu'n dda ac mae ein Harweinydd yn ffonio i gyfarfodydd yr heddlu er mwyn deall yr heddlu a'i reolaeth strategol. Dechreuodd grwpiau ffocws swyddogion/staff a chyfweliadau arweinwyr strategol yr wythnos ddiwethaf a bydd yn parhau tan fis Mehefin. Mae adborth wedi bod yn gadarnhaol hyd yma.</p> <p><u>Adroddiad ar ymweliad arolwg dirybudd i ddalfeydd yr heddlu yn Heddlu Gogledd Cymru</u></p> <p>Arolygodd staff o HMICFRS a Charchardai EM Heddlu Gogledd Cymru rhwng 8-19 Tachwedd 2021</p> <p>Gwnaethom dderbyn gopi o dan embargo o'r adroddiad yn ddiweddar a gwnaethom amlygu'r isod. Rydym yn parhau yn ymwybodol am ddyddiad cyhoeddi.</p> <p>Nododd HMICFRS sawl maes o arfer dda o fewn yr heddlu ond bydd yr adroddiad hefyd yn cynnwys meysydd pryder a meysydd i'w gwella.</p> <p>Arfer da</p> <ul style="list-style-type: none">Mae strategaeth lywodraethu glir mewn lle er mwyn gwirio fod gwasanaethau'r ddalfa yn ddiogel a pharchus. Mae trosolwg yn dda ac yn canolbwyntio ar wneud gwelliannau.

- Mae cofnodi ac adrodd am ddigwyddiadau difrifol yn y ddalfa, a dysgu ohonynt, yn dda. Mae'r heddlu hefyd yn agored i graffu allanol o sefydliadau a grwpiau annibynnol gyda diddordeb yn y ddalfa.
- Mae'r heddlu'n deall dyletswydd cydraddoldeb y sector cyhoeddus. Mae'n monitro anghymesuredd yng ngwasanaethau'r ddalfa er mwyn sicrhau fod canlyniadau i garcharorion yn deg, ac mae'n gweithredu er mwyn ymdrin ag unrhyw bryderon.
- Mae'r heddlu yn ymroddedig i gyfeirio plant ac oedolion bregus oddi wrth y ddalfa. Mae'n gweithio gyda sefydliadau eraill er mwyn cynnig cynlluniau atgyfeirio er mwyn atal a lleihau troseddau. Mae hefyd yn gweithio gyda'i bartneriaid o blith awdurdodau lleol a sefydliadau iechyd meddwl er mwyn cynorthwyo i gadw plant a phobl gydag afiechyd meddyliol allan o'r ddalfa.
- Mae gweithwyr proffesiynol iechyd meddwl y Gwasanaethau Cyswllt Cyfiawnder Troseddol sy'n gweithio yn ystafell reoli'r heddlu yn cynnig cymorth da.

Achosion i bryderu amdanynt

- Mae sawl maes lle nad ydy'r heddlu'n bodloni gofynion deddfwriaeth a chanllawiau bob tro, fel yr amlinellir yn Neddf yr Heddlu a Thystiolaeth Droseddol 1984 a'i god ymarfer. Mae'r rhain yn cynnwys yr angen ac egluro amgylchiadau arestio; egluro hawliau a hawliadau'r carcharor; adolygiadau cadw; a chyfranogiad swyddogion y ddalfa mewn ymchwiliadau mewn ffordd sy'n peryglu annibyniaeth eu rôl. Mae hyn yn peri pryder.
- Llywodraethu a goruchwylio defnyddio'r heddlu mewn gwella anghenion y ddalfa. Gellir defnyddio bwrdd craffu grym, ond nid yw ei fonitro'n ddigon effeithiol. Mae hyn oherwydd peth gwybodaeth sydd ar goll neu anghywir ynghylch pa rym a ddefnyddiwyd, gan ba swyddogion, a pham ei fod yn angenrheidiol. Gwnaethom ganfod y defnyddiwyd grym yn aml yn y ddalfa, ac yn aml er mwyn gorfodi tynnu dillad carcharorion. Mae'n anodd i Heddlu Gogledd Cymru ddangos pan ddefnyddir grym yn y ddalfa ei fod yn angenrheidiol ac yn anghymesur. Mewn rhai o'r achosion a welsom ar CCC, ein barn ni oedd nad oedd. Mae hyn yn peri pryder.
- Mae ansawdd recordio ar gofnodion y ddalfa yn wael. Manylir rhai cofnodion, ond roedd gwybodaeth bwysig ar goll o rai cofnodion. Nid ydy sicrwydd ansawdd yr heddlu o ran y cofnodion hyn yn ddigon da. Mae hyn yn peri pryder pellach.

O ran y meysydd hyn sy'n peri pryder a amlygwyd gan HMICFRS.

- Mae arweinwyr y ddalfa yn creu cynllun gweithredu ar gyfer HMICFRS (o fewn 3 mis) er mwyn dangos map i wella.
- Bydd HMICFRS yn ail-arolygu wedi 12 mis, gan ganolbwyntio ar y meysydd a nodwyd uchod
- Mae dyddiau hyfforddiant staff yn canolbwyntio'n fawr ar faterion PACE a defnyddio grym er mwyn cymell y gwelliant hwn
- Ymgynghori gyda heddluoedd eraill ynghylch "arfer gorau" gallwn ei fabwysiadu a chymell ymlaen fel busnes fel arfer

Arolygon ar y gweill

Adolygir sawl maes busnes arbenigol cyn ein hasesiad PEEL ym mis Mehefin gyda dyddiadau i'w cadarnhau.

Trefniadau Amddiffyn y Cyhoedd Amlasiantaethau (MAPPA)

Stopio a Chwilio

Effeithlonrwydd

Asesiad Gwasanaeth Dioddefwyr (VSA)

Amrywiaeth

Fframwaith Cymwysterau Addysg yr Heddlu (PEQF)

Argymhellion:

Effaith cofrestr risgiau:

Goblygiadau sicrwydd:

Effaith Cydraddoldeb:

**Gwybodaeth wedi'i heithrio o
ddadleniad:**

Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Phrif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru

Adroddiad Sicrwydd Rheoliadau Mewnol Cryno (SICA)

2021/22

Mawrth 2022

Adolygiad Sicrwydd Rheoliadau Mewnol Cryno (SICA)

Cyflwyniad

- Mae'r adroddiad rheolaeth sicrwydd cryno hwn yn cynnig diweddariad i'r Cydbwyllgor Archwilio ar faterion yn ymwneud â materion sy'n berthnasol i Lywodraethu, Risg a Rheolaeth Fewnol ac ar gynnydd ein gwaith ar gyfer Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Phrif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru fel ar 2 Mawrth 2022.

Llywodraethu sy'n dod i'r amlwg, Risg a Materion yn Ymwneud â Rheoli Mewnol

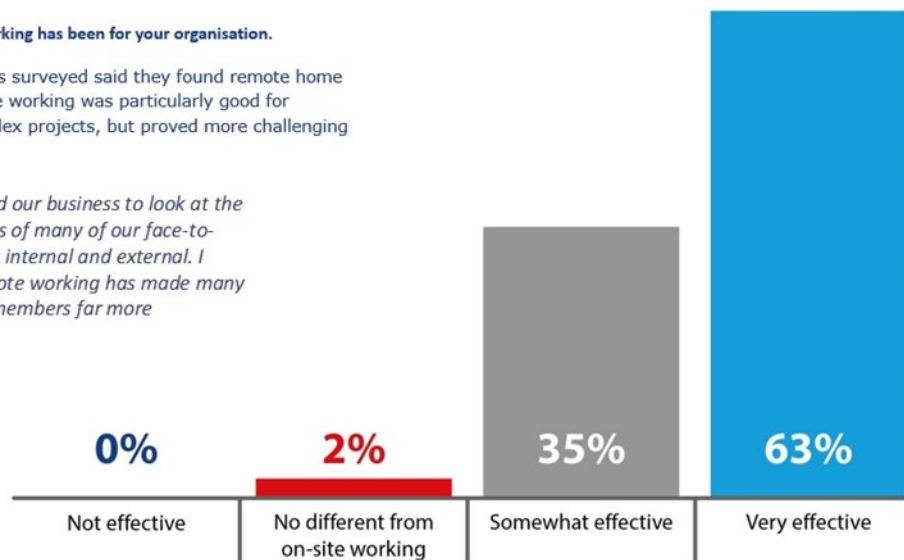
- Yn ein 'Paratoad Arferion Gweithio Wedi'r Cyfnod Clo' diweddar, gwnaethom edrych ar ganlyniadau ein harolwg o gleientiaid er mwyn canfod sut mae sefydliadau'n cynllunio cyflawni rhai o'u swyddogaethau wrth symud ymlaen. Gwnaethom ofyn nifer o gwestiynau o ran gweithio o'r cartref a'i effeithiolrwydd ers i'r pandemig ddechrau.

Effeithiolrwydd gweithio o'r cartref

How effective remote home working has been for your organisation.

Overall, Operational Directors surveyed said they found remote home working very effective. Home working was particularly good for concentration on more complex projects, but proved more challenging for collaborative working.

“This has forced our business to look at the costs of and benefits of many of our face-to-face meetings, both internal and external. I would say that remote working has made many of my senior team members far more productive.”
- Survey Participant

Archwiliadau a gwblhawyd ers adroddiad diwethaf SICA i'r Cydbwyllgor Archwilio

3. Mae'r tabl isod yn gosod manylion o'r archwiliadau sydd wedi eu cwblhau ers y cyfarfod blaenorol o'r Cydbwyllgor Archwilio.

Archwiliadau a gwblhawyd ers adroddiad blaenorol SICA

Adolygiad	Gwerthusiad	Dyddiadau Allweddol			Niferoedd Argymhellion			
		Drafft wedi'i chyhoeddi	Ymatebion a Dderbyniwyd	Cyhoeddi drafft terfynol	1	2	3	OEM
Pensiynau – Bwrdd Pensiynau Cymru Gyfan*	Rhesymol	11 Hydref 2021	9 Tachwedd 2021	18 Tachwedd 2021	-	411 ¹	51	11
Grant Comisiynydd	Sylweddol	9 Tachwedd 2021	16 Tachwedd 2021	19 Tachwedd 2021	-	-	1	-
Cydweithredol – Partneriaeth Camerâu Diogelwch	Sylweddol	28 Hydref 2021	23 Tachwedd 2021	23 Tachwedd 2021	-	-	-	1
Cydweithredol – Llyfr Cyfrifon Cyffredinol	Sylweddol	3 Tachwedd 2021	24 Tachwedd 2021	25 Tachwedd 2021	-	-	-	-
Rheoli Risg – Lliniaru'r Rheolaethau	Sylweddol	1 Rhagfyr 2021	3 Rhagfyr 2021	6 Rhagfyr 2021	-	-	1	1
Rheolaeth AD – Strategaeth AD	Sylweddol	10 Rhagfyr 2021	10 Ionawr 2022	11 Ionawr 2022	-	-	2	-
Cydweithredol – Adnabod Rhifau Ceir yn Awtomatig (ANPR)	Rhesymol	8 Hydref 2021	12 Ionawr 2022	12 Ionawr 2022	-	5	-	1
Cydweithredol – Rheolaeth Gyllidebol	Sylweddol	17 Rhagfyr 2021	30 Rhagfyr 2021	26 Ionawr 2022	-	-	-	-
Cynllunio Strategol	Sylweddol	24 Ionawr 2022	31 Ionawr 2022	1 Chwefror 2022.	-	-	1	-
Cydweithredol – Rheoli'r Trysorlys	Sylweddol	12 Ionawr 2022	31 Ionawr 2022	2 Chwefror 2022	-	-	-	-
Uned Iechyd Galwedigaethol	Rhesymol	17 Ionawr 2022	3 Chwefror 2022	4 Chwefror 2022	-	5	-	-
Gweithio Hyblyg	Sylweddol	1 Chwefror 2022.	16 Chwefror 2022	17 Chwefror 2022	-	-	1	-

¹Mae'r argymhellion hyn ac OEMs yn berthnasol i'r Hyb Pensiynau yn Heddlu Dyfed Powys yn unig ac ni wnânt ymddangos yn y tabl Achos Gwreiddiol ym mharagraff 9

Adolygiad	Gwerthusiad	Dyddiadau Allweddol			Niferoedd Argymhellion			
		Drafft wedi'i chyhoeddi	Ymatebion a Dderbyniwyd	Cyhoeddi drafft terfynol	1	2	3	OEM
Dilyniad	Amherthnasol	1 Mawrth 2022	1 Mawrth 2022	2 Mawrth 2022	Amherthnasol	Amherthnasol	Amherthnasol	Amherthnasol

4. Ceir Crynodebau Gweithredol a Chynlluniau Gweithredu Rheoli bob un o'r adolygiadau terfynol yn Atodiad A. Nid oes materion yn codi o'r canfyddiadau hyn a fyddai'n gofyn i'r Pennaeth Arolwg Barn blynyddol fod yn gymwys.

Cynnydd o ran Cynllun Blynyddol 2021/22

5. Mae adolygiad Strategaeth y Fflyd wedi'i ohirio tan 2022/23 ar gais rheolwyr. Gofynnwyd am adolygiad ychwanegol gan y Prif Swyddog Cyllid er mwyn adolygu Cwynion Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd (SCHTh). Mae'r archwiliad wedi'i gynllunio ar gyfer 21 Mawrth 2022 ac mae APM wedi'i roi.
6. Mae dau newid pellach i'r cynllun wedi bod sydd heb eu hadrodd eto i'r Cydbwyllgor Archwilio. Mae'r rhain yn berthnasol i'r Credydwy'r Cydweithredol ac adolygiadau'r Gyflogres Gydweithredol. Aeth yr unigolyn a oedd wedi'i neilltuo i'r archwiliadau ac a oedd wedi bod yn gweithio ar yr archwiliadau ledled y pedwar heddlu o ddiwedd mis Hydref hyd at fis Rhagfyr ar absenoldeb salwch yng nghanol mis Rhagfyr ac ymddiswyddodd wedi hynny. Roedd y gwaith a lanlwythwyd i'n system ar gyfer y ddau archwiliad yn anghyflawn. Nid oedd ar liniadur yr unigolyn a ddychwelwyd ym mis Ionawr 2022, er cafwyd sicrwydd gan yr unigolyn o dan sylw fod y gwaith maes wedi'i gwblhau a'i ysgrifennu i raddau helaeth. Mae TIAA wedi siarad â phob Heddlu gyda golwg ar aildrefnu'r adolygiadau er mwyn ailgyflawni'r archwiliadau. Ond yn anffodus gyda diwedd y flwyddyn yn dynesu ac ymrwmiadau archwilio allanol, mae'r tîm Cyllid yn methu hwyluso'r gwaith hwn cyn diwedd y flwyddyn. Rydym felly wedi cytuno i ymgymryd â'r ddau archwiliad yn chwarter 2 y flwyddyn nesaf fel rhan o gynllun 2022/23. Rydym wedi cwblhau gwaith mewnol digonol er mwyn cynorthwyo ein barn flynyddol. Mae gan y ddau faes ddigon o farn sicrwydd yn ein hadolygiad blaenorol (2020/21),
7. Mae ein cynnydd o ran Cynllun Blynyddol 2021/22 wedi ei osod yn Atodiad B.

Newidiadau i Gynllun Blynyddol 2021/22

8. Nid oes meysydd lle argymhellir gwaith archwilio mewnol er mwyn gallu darparu Pennaeth Barn Archwilio ddiamedod ar gyfer 2021/22.

Symud ymlaen gyda gweithredu argymhellion blaenoriaeth 1

9. Nid ydym wedi gwneud argymhellion Blaenoriaeth 1 (h.y. materion rheoli sylfaenol y dylid gweithredu arnynt ar unwaith) ers yr adroddiad SICA Blaenorol. Mae holl argymhellion Blaenoriaeth 1 blaenorol wedi'u gweithredu. Ceir mwy o wybodaeth yn Atodiad C.

Lleihau amlygiad i risg a nodwyd gan adolygiadau archwilio mewnol

Adolygiad	Dyddiad	Blaenoriaeth 1		
Eiddo y Codir Tâl Amdano	20/21	1	-	-
Rheolaeth Iechyd a Diogelwch	20/21	1	-	-

Dangosyddion achosion gwraidd

10. Datblygwyd y dangosyddion gwraidd achos (RCI) gan TIAA i roi cyfeiriad treigl strategol ar gyfer asesiad llywodraethu, risg a rheolaeth teithio ar gyfer Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Phrif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru. Caiff pob argymhelliad a wneir ei ddadansoddi i sefydlu achos sylfaenol y mater sy'n arwain at yr argymhelliad (RCI). Mae angen ystyried y dadansoddiad dros gyfnod parhaus, yn hytrach nag ar sail unigol bob chwarter. Mae canrannau, yn hytrach na nifer wirioneddol yr adolygiadau/argymhellion a wneir yn caniatáu nodi'r cyfeiriad teithio yn fwy effeithiol. Mae saeth tuag i lawr yn arwydd o leihad cadarnhaol mewn risg mewn perthynas â'r RCI penodol.

DAG - Asesiad Cyfeiriad Teithio 2021/22

Dangosyddion Achosion Gwraidd	Chwarter 4 (2020/21)	Chwarter 1 (2021/22)	Chwarter 2 (2021/22)	Chwarter 3 (2021/22)	Chwarter 4 (2021/22)	Cyfeiriad Teithio yn y Tymor Canolig	Arsylwad Archwiliad
Cyfarwyddwyd							
Fframwaith Llywodraethu	12% (5)	-	-	-	25% (4)	↑	Ystod eang o argymhellion yn Chwarter 4, er mae Cydymffurfiaeth Rheoli a'r Fframwaith Llywodraethu yn parhau i gael yr argymhellion mwyaf.
Lliniaru Risg	-	-	-	-	6% (1)	↑	
Cydsyniad Rheolaeth	86% (36)	90% (9)	100% (1)	-	63% (10)	↑	
Cyflawniad							
Monitro Cyflawniad	2% (1)	10% (1)	-	-	-	↔	
Cyfyngiadau Ariannol	-	-	-	-	-	↔	
Gwytnwch	-	-	-	-	6% (1)	↑	

Twyll/Anghysondebau

11. Nid ydym wedi clywed am dwyll neu anghysondebau yn y cyfnod ers i'r adroddiad cryno diwethaf gael ei gyhoeddi.

Materion Eraill

12. Rydym wedi cyhoeddi nifer o nodiadau briffio a chrynodebau twyll, a geir yn Atodiad D, ers yr adroddiad SICA blaenorol. Mae'r camau a gymerwyd gan Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Phrif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru wedi'u crynhoi isod:

Camau a gymerwyd gan Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Phrif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru mewn ymateb i Rybuddion a roddwyd gan TIAA

Nodiadau Briffio	Ymateb Rheolwyr
Cyfeiriwch at ddefnydd Atal o Gerbydau fel Arfau mewn Ymosodiadau Terfysgol	I'w ddarparu gan Heddlu Gogledd Cymru yn y diweddariad Archwilio Mewnol
Dylatswydd Gwarchod; Mannau cyhoeddus er mwyn sicrhau parodrwydd ar gyfer a gwarchodaeth rhag ymosodiadau terfysgol.	
Amazon i Newid Dulliau Talu	
Amazon yn Gohirio Newidiadau i Ddulliau Talu	
Cyflogi Rhywun o Du Allan i'r DU	
Adolygiad CThEM i Gostau TAW ar EVs	
Amazon a VISA yn Setlo Anghydfod	
Canllawiau i gyrff cyhoeddus yng Nghymru	
Rhybudd Twyll	Ymateb Rheolwyr
Sgiâm E-bost Omicron Ffug Rhybudd Twyll	I'w ddarparu gan Heddlu Gogledd Cymru yn y diweddariad Archwilio Mewnol
Cynnydd mewn Sgamiau yn ystod Tymor y Nadolig	
Gweithwyr o Bell yn Gweithio Dwy Swydd	
Ffoniwch 159 i wirio os ydy galwad o'ch banc yn ddilys	
Canolfan Diogelwch Seiber Genedlaethol:	
Canllawiau Arfer Gorau SMS a Ffôn	
Rhybudd Diogelwch	Ymateb Rheolwyr
Cynnydd mewn Pobl yn Llochesu mewn Cynwysyddion Gwastraff	I'w ddarparu gan Heddlu Gogledd Cymru yn y diweddariad Archwilio Mewnol

Cyfrifoldeb/Ymwrthodiad

13. Mae'r adroddiad hwn wedi cael ei baratoi'n unswydd ar gyfer defnydd y rheolwyr ac ni ddylid ei ddyfynnu neu gyfeirio ato yn llawn neu yn rhannol i drydydd parti heb ganiatâd ysgrifenedig blaenorol. Mae'r materion a godir yn yr adroddiad hwn o reidrwydd yn ddatganiad manwl o'r holl wendidau sy'n bodoli neu'r holl welliannau y gellid eu gwneud. Ni dderbynnir cyfrifoldeb i unrhyw drydydd parti gan nad yw'r adroddiad wedi cael ei baratoi, na'i fwriadu ar gyfer unrhyw bwrpas arall. Nid yw TIAA yn derbyn nac rhoi unrhyw ddyletswydd gofal i unrhyw barti eraill a fydd yn derbyn yr adroddiad hwn ac yn benodol yn ymwadu unrhyw gyfrifoldeb am golled, niwed neu wariant o unrhyw natur, sy'n cael ei achosi ar ddibynnu ar ein hadroddiad.
-

Executive Summaries and Management Action Plans

The following Executive Summaries and Management Action Plans are included for information as part of the agenda. Where a review has a 'Limited' or 'No' Assurance assessment the full report will be presented to the Joint Audit Committee.

Review	Evaluation
Collaborative- Pensions – All Wales Pension Board	Reasonable
Commissioners Grant	Substantial
Collaborative- Safety Camera Partnership	Substantial
Collaborative- General Ledger	Substantial
Risk Management – Mitigating Controls	Substantial
HR Management – HR Strategy	Substantial
Collaborative- Automatic Number Plate Recognition (ANPR)	Reasonable
Collaborative – Budgetary Control	Substantial
Strategic Planning	Substantial
Collaborative- Treasury Management	Substantial
Occupational Health Unit	Reasonable
Agile Working	Substantial
Follow Up	N/A

Progress against Annual Plan 2021-22

System	Planned Quarter	Current Status	Comments
Collaborative – Pan Wales			
Counter Fraud (Anti-Fraud Procurement)	1	Fieldwork ongoing	Lead Force – NWP Audit delayed due to time taken to agree area for coverage. Audit completion delayed due to sickness but will be issued prior to the year end.
Pensions – All Wales Pension Board*	2	Final report issued 11th November 2021	
Safety Camera Partnership	2	Final report issued 23rd November 2021	
Automatic Number Plate Recognition (ANPR)	2	Final report issued 12th January 2022	
Agile Working	2	Final report issued 17th February 2022	
Budgetary Control	3	Final report issued 26th January 2022	
General Ledger	3	Final report issued 25th November 2021	
Payroll	3	Deferred To Q2 2022/23	
Creditors	3	Deferred To Q2 2022/23	
Debtors	3	Draft report issued 23rd February 2022	
Treasury Management	3	Final report issued 2nd February 2022	
North Wales Only			
Health and Safety Management	1	Final report issued 5th July 2021	Presented to August 2021 JAC
ICT – Network Security	1 2	Draft report issued 20th January 2022	
Western Area – Command Unit	1	Final report issued 29th June 2021	Presented to August 2021 JAC

System	Planned Quarter	Current Status	Comments
Pensions – Cyber Security	1	Final report issued 2nd September 2021	Presented to October 2021 JAC
Commissioner’s Grants	2	Final report issued 11th November 2021	
Performance Management	2	Final report issued 2nd November 2021	Presented to December 2021 JAC
ICT – Data Protection	2	Site work completed	
Capital Programme	2	Final report issued 17th September 2021	Presented to December 2021 JAC
Fleet Management – Fleet Strategy	3	Deferred to 2022/23	Deferred at the request of Management
Risk Management – Mitigating Controls	3	Final report issued 6th December 2021	
Contract Management	3	Site work completed	
Fixed Assets	3	Draft report issued 2nd December 2021	
HR Management – HR Strategy	3	Final report issued 11th January 2022	
Occupational Health Unit	4	Final report issued 4th February 2022	
Strategic Planning	4	Final report issued 1st February 2022	
OPCC Complaints	4	Proposed date w/c 21st March 2022	Additional audit agreed with Chief Finance Officer
Follow-up	4	Final report issued 2nd March 2022	
Liaison with Audit Wales	1-4		
Annual Planning	4	Final Report issued 12th May 2021	
Annual Report	4		
Audit Management	1-4		

KEY:

	To be commenced		Site work commenced		Draft report issued		Final report issued
--	-----------------	--	---------------------	--	---------------------	--	---------------------

Priority 1 Recommendations - Progress update

Recommendation	Priority	Management Comments	Implementation Timetable	Responsible Officer	Action taken to date (and any extant risk exposure)	Risk Mitigated
Property Subject to Charge 2020-21						
The numerous exhibits recorded as 'Checked out to Officer' on Niche be investigated and appropriate action be taken to ensure the accuracy of the current location is evident on Niche.	1	<p><i>Refer OEM Management Comment Ref 2 – regarding 'Direct Officer Recording' which impacts on the effectiveness of the AUTOMATED 'Checked out - Due back' date Reminder on Niche Property.</i></p> <p><i>The Property & Exhibit Standard Operating Procedure (SOP) Sections 4.8, 4.9 & 5.3.9 requires officers to either promptly 'Check-in' exhibits or notify Seized Property Stores (SP) of exhibits which have been Returned to Owner; Sent for Forensic Testing or retained/disposed for some Other Purpose. When this does not happen SP has to MANUALLY Task officers.</i></p> <p><i>When audited – 9,247 exhibits were recorded on Niche as 'Checked out to Officer.</i></p> <p><i>The SP Manager has reviewed the list and taken action to reduce the list to 7,313 by 26/05/2021.</i></p> <p><i>Of the 7,313 remaining exhibits 1,080 are Captor Incapacitant Spray* which have been recorded on the Niche Property Management System for issue/'Checked out to Officer' for periods up to four years (expiry date). This was done under the directive of the Conflict Management Board.</i></p> <p><i>*The 1080 captor sprays recorded on Niche property is new stock issued to officers following the new directive since July 2019. This number will gradually increase on Niche property as used/expired captors, which were</i></p>	Full implementation 30//11/2021	Seized Property Manager	<p><i>As per management Comments</i></p> <p>September 2021 – TIAA were advised that “as of 1st August 2021 there were 3,590 exhibits checked out to the officer; in the month of July 1,263 exhibits were reviewed thus meeting the requirement of 1,000 per month as per TIAA audit report”. A further update was that as at 31st August the number was reduced to 2.952.</p> <p>November 2021 - There are 2977 items checked out as at 31/10/2021; 1117 captor and 1860 checked out to officers</p> <p>The current status of items is as below:</p> <p>2015 items - 1</p> <p>2017 items - 25</p> <p>2018 items - 20</p> <p>2019 items - 1039 (934 of which are captor)</p> <p>2020 items - 420 (32 of which are captor)</p> <p>2021 items - 1472 (151 of which are captor)</p> <p>Out to Officer for Court/Enquiries/Interviews - 743</p> <p>Return to Owner - 769</p> <p>Forensic Testing - 348</p>	

Recommendation	Priority	Management Comments	Implementation Timetable	Responsible Officer	Action taken to date (and any extant risk exposure)	Risk Mitigated
		<p>historically issued and manually recorded on lists by Custody staff are returned and replaced by new stock via Niche Property..</p> <p>The Seized Property Manager and SP Team have been Tasked to review, investigate and action the REMAINING 6,233 'Checked out to Officer' exhibits.</p> <p>Creating, adding, locating, moving, checking-out, checking-in and disposing of property exhibits on the Niche Property Management System is a dynamic and constantly changing environment which requires regular monitoring and audit by Seized Property and Operational Line Managers.</p> <p>Refer MAP Rec 5 – Page 6 for Management Comment Actions relating to officer Training and Awareness</p> <p>The Archive and Support Services Manager will monitor and report on progress to ensure that only current and exhibits still under investigation (including captor spray) remain 'Checked out to Officer'. This will be included in the Monthly KPI Report for NPCC Director of Finance & Resources</p>			<p>All items up to and including May 2021 have been reviewed and furthermore the Seized Property Manager has also instigated new procedures to her team in respect of property in transit stores, a copy of which will be forwarded to the auditor. The remainder of the items are considered to be current.</p> <p>March 2022 – Now complete and singed off as part of the annual Follow Up. This will now be removed from the next SICA.</p>	
Health and Safety Management 2021-22						
<p>Accountability and responsibility for the completion and submission of RIDDOR reports be agreed and arrangements put in place to strengthen the mechanism behind the reporting of RIDDORs to achieve the outcome of timely reporting to HSE.</p>	1	<p>Further work is ongoing to strengthen the mechanism behind the reporting of RIDDORs to achieve timely reporting to HSE in all instances.</p> <p>For example, we have started to improve our processes by developing a presentation for Chief Officers because they can influence changes within the Organisation to address the issues highlighted by the Auditor. Updates and input from Line Managers is crucial so that RIDDOR reports are submitted on time in line with our statutory duties and H&S Policy.</p>	01/09/2021	<p>Health and Safety Manager</p>	<p>As per management comments</p> <p>September 2021 – The Health and Safety Manager (HSM) stated that "Individual Need to Know (NTK) documents to be prepared by HSM and circulated at different intervals to cover, Line Managers responsibilities re: RIDDOR reporting, Injury on Duty, Near Miss DSE reports by staff who they are responsible for – NTK final drafts completed 02/09/2021, submitted for sign</p>	

Recommendation	Priority	Management Comments	Implementation Timetable	Responsible Officer	Action taken to date (and any extant risk exposure)	Risk Mitigated
		<p><i>It must be emphasised the H&S unit is reliant on information/updates being fed back to the HSM so that matters are investigated promptly and recorded in line with HSE legislation within given time frames.</i></p> <p><i>Moving forward, and for the avoidance of doubt, late submissions of RIDDOR reports to HSE is not acceptable under any circumstances.</i></p> <p><i>We believe that consistency of approach is key, coupled with Training and educating Line Managers regarding their responsibilities.</i></p> <p><i>Where necessary we will continue to liaise with HSE colleagues regarding this and other H&S issues and seek guidance in key areas of H&S</i></p> <p><i>Furthermore, we have requested that the Training Department cover the above issue with new recruits, newly promoted Sergeants and Inspectors</i></p>			<p><i>off, once approved they will be circulated Force wide and published on the Force intranet. HSM to raise awareness on H&S Web site”.</i></p> <p><i>November 2021 - The RIDDOR NTK was circulated and published on the Force intranet on 18/10/2021; Near Misses NTK circulated on 25/10/2021; Injury on Duty NTK due out on 08/11/2021 and DSE due out on 15/11/2021. For information once NTKs are circulated they are published on the Force Intranet and Health and Safety web site. The following are examples of actions taken:</i></p> <p><i>04/11/2021 – Advised by Federation that the Health and Safety update has been added to their website; they now have a section for Health & Safety on their Pay and Conditions page so that future updates can be published there.</i></p> <p><i>21/10/2021 - Following discussions with the CC and PCC appointing a H&S Champion at CO level is being considered.</i></p> <p><i>21/10/2021 – H&S presentation to the Chief Constable, Police and Crime Commissioner, DFR and other service leads, following which the CC agreed to do a video blog to raise awareness on Health, Safety and Health and Wellbeing with reference to the Auditor’s report. This matter is being progressed by the HSM and the Force’s corporate comms department. Target date for the video blog to be confirmed</i></p>	

Recommendation	Priority	Management Comments	Implementation Timetable	Responsible Officer	Action taken to date (and any extant risk exposure)	Risk Mitigated
					<p><i>18/10/2021 - HSM attends all IOSH Managing Safely Courses and gives an update on key H&S matters including those highlighted in the auditor's report</i></p> <p><i>14/10/2021 - Confirmation received from Federation that the Health and Safety paper will be included in the December edition of the Federation magazine.</i></p> <p><i>13/10/2021 – Confirmation received from Unison that the Health and Safety paper was included in Unison e-newsletter issued on 13/10/2021</i></p> <p><i>04/10/2021 – “Health and Safety Update” email circulated to all staff detailing additional functions within the forms to assist with reporting and recording processes</i></p> <p><i>March 2022 – Now complete and signed off as part of the annual Follow Up. This will now be removed from the next SICA.</i></p>	

KEY:

Priority Gradings

1	URGENT	Fundamental control issue on which action should be taken immediately.
---	---------------	--

Risk Mitigation

CLEARED	Internal audit work confirms action taken addresses the risk exposure.	ON TARGET	Control issue on which action should be taken at the earliest opportunity.	EXPOSED	Target date not met & risk exposure still extant
----------------	--	------------------	--	----------------	--

Briefings on developments in Governance, Risk and Control

TIAA produces regular briefing notes to summarise new developments in Governance, Risk, Control and Counter Fraud which may have an impact on our clients. These are shared with clients and made available through our Online Client Portal. A summary list of those CBNs and Fraud Alerts issued in the last three months which may be of relevance to Police and Crime Commissioner North Wales and Chief Constable North Wales Police is given below. Copies of any CBNs are available on request from your local TIAA team.

Summary of recent Client Briefing Notes (CBNs)

CBN Ref	Subject	Status	TIAA Comments
CBN-21044	Guidance to Prevent use of Vehicles as Weapons in Terror Attacks		Action Required Where Applicable Audit Committees and Boards/Governing Bodies are advised to assess their arrangements in light of the risks if applicable and take appropriate remedial action.
CBN-21047	Protect Duty; Public places to ensure preparedness for and protection from terrorist attacks.		Action Required Organisations are advised to review their security arrangements in line with their legal requirements and take appropriate remedial action.
CBN-21048	Amazon to Change Payment Methods		Potential Urgent Action Required Clients are advised to establish whether they make any online purchases from Amazon and if so, whether these purchases currently use a Visa credit and/or procurement card. If this type of card is in use, then clients are advised to put alternative arrangements in place before 19th January 2022.
CBN-22001	Amazon Postpones Changes to Payment Methods		Potential Urgent Action Required Following on from the previous related CBN in December 2021, clients are advised to establish what internal process changes were made as a result, and whether there is merit in continuing to use Visa credit cards.
CBN-22002	Employing Someone from Outside the UK		Information Only UK Visas and Immigration has published guidance for employers on employing someone from outside the UK.

CBN Ref	Subject	Status	TIAA Comments
CBN-22006	HMRC Review into VAT Charges on EVs		Action Required Not Urgent Organisations are advised to ensure that the appropriate HMRC compliant arrangements are in place.
CBN-22007	Amazon and VISA Settle Dispute		Potential Urgent Action Required Following on from the previous related CBN in January 2022, clients are advised to establish what internal process changes were made as a result of the previous announcements and consider whether there is merit in continuing to use Visa credit cards.
CBN-22009	Guidance to public bodies in Wales		Action Required - Not Urgent Audit Committees and Boards/Governing Bodies are advised to consider the principles within their own systems of control and operational practices.

Summary of recent Fraud Alerts

Ref	Subject	Status	TIAA Comments
December 2021	Fraud Alert Fake Omicron Email Scam		Action Required The alert provides information and advice about fraud and economic crime, and the risks associated with it. If you have fallen victim to fraud you should report it to Action Fraud by calling 0300 123 2040, or visit: https:// www.actionfraud. police.uk/ reporting-fraud-and-cyber-crime If you have given your bank details and think you may have lost money, contact your bank immediately.
December 2021	An Increase in Scams During the Festive Season		Action Required The alert provides information and advice about fraud and economic crime, and the risks associated with it. If you have fallen victim to fraud you should report it to Action Fraud by calling 0300 123 2040, or visit: https:// www.actionfraud. police.uk/ reporting-fraud-and-cyber-crime .

Ref	Subject	Status	TIAA Comments
December 2021	Remote Employees Working Two Jobs		<p>For Information</p> <p>TIAA Anti-Crime Specialists have seen an increase in referrals regarding staff who are working remotely having a second full time job.</p> <p>As the pandemic has greatly increased opportunities for home working, staff are juggling more than one full time job, and of course keeping each a secret from the other employer, while earning a double salary.</p> <p>The Guardian has published an interesting article on the subject with workers describing how easy it can be to lead a double life, with one worker explaining that they attended meetings while a family member who was unemployed actually did the bulk of their work using their corporate login.</p>
January 2022	Call 159 to Check if a Call From Your Bank is Genuine		<p>Action Required</p> <p>This alert provides information and advice to employees about fraud and economic crime, and the risks associated with it. If you have fallen victim to fraud or cyber-crime you should report it to Action Fraud by calling 0300 123 2040, or visit: www.actionfraud.police.uk If you have given out your bank details and think that you may have lost money, contact your bank immediately by dialling 159 if your bank is listed on the left, or using a known contact number for your bank.</p>
February 2022	National Cyber Security Centre: SMS & Telephone Best Practice Guidance		<p>Action Required</p> <p>This alert provides information and advice to employees about fraud and economic crime, and the risks associated with it. If you have fallen victim to fraud or cyber-crime you should report it to Action Fraud by calling 0300 123 2040, or visit: www.actionfraud.police.uk If you have given out your bank details and think that you may have lost money, contact your bank immediately by using a known contact number for your bank, or using the new 159 service.</p>
February 2022	Scam texts and phone number cloning for COVID tests		<p>Action Required</p> <p>This alert provides information and advice to employees about fraud and economic crime, and the risks associated with it. If you have fallen victim to fraud or cyber-crime you should report it to Action Fraud by calling 0300 123 2040 or visit: https://actionfraud.police.uk / reporting-fraud-and-cybercrime If you have given your bank details and think that you may have lost money, contact your bank immediately by dialling 159 or using the number on the back of your bank card.</p>

Summary of recent Security Alerts

Ref	Subject	Status	TIAA Comments
December 2021	Increase in People Sheltering in Waste Containers		<p>Action Required</p> <p>Organisations concerned about someone sleeping rough should contact StreetLink on 0300 500 0914 or visit www.streetlink.org.uk. Anti-social behaviour or associated criminal activity should be reported to the Police. To discuss this issue or request any further assistance and support please contact: Jonathan Gladwin, Director of Anti-Crime Services; or you're nominated Anti-Crime Specialist.</p>

Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Phrif Gwnstabl
Heddlu Gogledd Cymru

Strategaeth Archwiliad Dangosol 2022/25 a Chynllun Blynyddol
2022/23

2022/23

Mawrth 2022

DRAFFT

TROSOLWG

Cyflwyniad

Mae Cynllun Archwilio 2022/23 wedi cael ei ysbrydoli gan asesiad risg a gyflawnir ledled ein cleientiaid heddlu a chan asesiad risg archwiliad wedi'i ddiweddarau. Mae hyn er mwyn sicrhau bod gwaith arfaethedig y flwyddyn yn canolbwyntio ar archwiliadau risg allweddol. Bydd y sylw yn galluogi darparu Barn flynyddol Pennaeth Archwilio Mewnol gadarn.

Themâu Allweddol sy'n Datblygu

Bydd eleni yn flwyddyn heriol arall i heddluoedd o ran cyllid, rheoli recriwtio ychwanegol a chynnydd technolegol. Mae nifer o broblemau gweithredol sydd hefyd wedi dod i'r amlwg. Rydym wedi nodi nifer o feysydd allweddol sy'n gofyn am ystyriaeth wrth gynllunio archwiliad mewnol.

Fetio: Mae digwyddiadau diweddar wedi amlygu rhai bylchau sylweddol mewn fetio swyddogion heddlu. Maent wedi arwain at alwadau am ail fetio holl swyddogion heddlu sy'n gwasanaethu ar frys. Mae HMICFRS yn adolygu a ydy heddluoedd wedi gweithredu argymhellion blaenorol ar fetio fel rhan o'i rownd bresennol o arolygon rheolaidd, ynghyd ag ymgymryd arolwg thematig o weithdrefnau fetio a gwrthlygredd.

Trwyddedu Drylliau Tanio: Mae canllawiau statudol newydd yn anelu i safoni'r gweithdrefnau trwyddedu mewn heddluoedd. Mae'r canllawiau angen gwiriadau yn y cefndir ar bob ymgeisydd ac ymweliad cartref i'w gyflawni ar gyfer ymgeiswyr tro cyntaf. Bydd angen i unrhyw ymgeisydd drefnu i wybodaeth am eu haddasrwydd meddygol i gario gwn gael ei rhoi gan eu meddyg teulu.

Recriwtio: Bydd gweithrediad parhaus Ymgyrch Uplift, ymgyrch genedlaethol y Llywodraeth dros dair blynedd i recriwtio 20,000 o swyddogion heddlu, angen mewnbwn sylweddol gan Adnoddau Dynol, Hyfforddiant a Datblygu a Chynllunio Gweithlu.

Cyfyngau Cymdeithasol: Gall y cyfyngau cymdeithasol fod yn offeryn effeithiol iawn ar gyfer cyfathrebu gyda'r cyhoedd a chynorthwyo gydag ymladd trosedd. Fodd bynnag, mae ei ddefnyddio angen cael ei ystyried a'i reoli'n ofalus er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth gyda safonau proffesiynol a'r Cod Moeseg ar sail broffesiynol a phreifat.

Rhoi Sicrwydd yn ystod pandemig COVID-19

O'r dechrau, rydym wedi llwyddo i drosglwyddo i ffyrdd newydd a phell o weithio heb leihau'r gwasanaeth. Rydym yn cydnabod bod llawer o'n cleientiaid, os nid pob un, wedi gorfod gweithredu newidiadau yn y ffordd maent yn gweithio. Rydym yn parhau i ystyried unrhyw fylchau mewn rheoli neu amlygiadau sydd wedi codi o ganlyniad i hyn. Tra mae llawer o fesurau wedi'u hymlacio i raddau helaeth, nid yw'n amhosib y bydd mesurau pellach yn cael eu gwerthuso er mwyn atal unrhyw gynnydd mewn achosion. Rydym yn parhau i fabwysiadu ymdriniaeth hybrid gyda chymysgedd o weithio pell ac ar safleoedd. Rydym yn teilwra'r ymdriniaeth hon i ofynion cleientiaid a natur bob aseiniad.

Mae'r rhestr isod yn cynnwys rhai o'r sesiynau arfaethedig.

Mae'r adolygiadau a nodwyd yn nghynllun archwilio 2022/23 yn cefnogi barn flynyddol Pennaeth Archwilio Mewnol ar ddigonoldeb ac effeithiolrwydd cyffredinol fframwaith llywodraethu a rheoli risg y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl fel sy'n ofynnol gan siarter TIAA. Mae'r adolygiadau wedi cael eu nodi o'ch fframwaith sicrwydd, cofrestrau risg a themâu sy'n codi.

CYNLLUN ARCHWILIO MEWNOL

Methodoleg Strategaeth Archwilio

Rydym yn mabwysiadu dull gweithredu seiliedig ar risg i benderfynu ar eich anghenion archwilio bob blwyddyn sy'n cynnwys adolygu eich cofrestr risg a'ch fframwaith rheoli risg, gwaith archwilio mewnol blaenorol ar gyfer y sefydliad, y Fframwaith Rheoleiddiol ac asesu Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Phrif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru, argymhellion archwilio allanol ynghyd â dogfennaeth gorfforaethol allweddol megis eich Cynllun Heddlu a Throsedd, Cynllun Cyflawni'r Prif Gwnstabl a Rheoliadau. Ar gyfer 2022/23, rydym wedi cynnal dadansoddiad o'r risgiau allweddol sy'n wynebu'r sector a'r cleientiaid yn fwy eang ar gyfer ein cynllunio blynyddol. Mae'r Strategaeth Archwilio wedi'i seilio'n bennaf ar ein dealltwriaeth o'r risgiau cynhenid sy'n wynebu'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd (CHTh) a'r Prif Gwnstabl a'r rhai hynny o fewn y sector. Mae wedi'i ddatblygu gydag uwch reolwyr a'r Cydbwyllgor. Mae ein hymdriniaeth yn seiliedig ar Arfer Proffesiynol Archwilio Mewnol sydd wedi'i ddatblygu gan y Sefydliad Archwilwyr Mewnol (IIA) ac mae'n ymgorffori Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus (PSIAS).

Blaenoriaethu Risg

Bob blwyddyn, cynhelir asesiad risg wedi'i ddiweddarau er mwyn sicrhau bod y Strategaeth Archwilio yn parhau i fod yn gyson â'r risgiau allweddol sy'n wynebu'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl. Rydym yn ystyried unrhyw risgiau sy'n dod i'r amlwg neu uwch sy'n wynebu'r sector a/neu'r CHTh a'r Prif Gwnstabl a'r Heddlu'n benodol. Mae hyn er mwyn sicrhau fod gwaith archwilio mewnol yn parhau wedi ffocysu'n briodol. Ceir dolenni at risgiau strategol penodol yn y Strategaeth Archwilio Fewnol hefyd.

Strategaeth a Chynllun Archwilio Mewnol

Yn dilyn yr adolygiad o flaenoriaethu risg, mae'r Strategaeth Archwilio wedi'i chreu (Atodiad A). Mae'r Cynllun Cydweithredol Blynyddol (Atodiad B) a'r Cynllun Blynyddol (Atodiad C) yn nodi'r adolygiadau a gaiff eu cynnal, yr amseroedd a gynlluniwyd a'r cwmpasau lefel uchel ar gyfer pob un o'r adolygiadau hyn.

Bydd y Cynllun Blynyddol yn cael ei adolygu'n barhaus a gallai newid wrth i'r risgiau newid i'r sefydliad a chaiff ei adolygu'n ffurfiol gydag uwch reolwyr a'r Cydbwyllgor Archwilio hanner ffordd drwy'r flwyddyn ariannol neu pe bai mater sylweddol yn codi.

Mae'r amser cytûn cyffredinol ar gyfer cyflawni bob aseiniad o fewn y Cynllun Blynyddol yn cynnwys: ymchwil; paratoi a dosbarthu cylch gorchwyl; gwaith safle; creu ac adolygu papurau gwaith; ac adrodd.

Mae'r Cynllun Blynyddol wedi'i baratoi ar y dybiaeth y bydd y rheolaethau disgwylidig yn eu lle.

Mae cyfanswm y diwrnodau sydd eu hangen i gyflawni'r Cynllun Archwilio fel y cytunwyd yn y contract rhwng y TIAA a'r CHTh a'r Prif Gwnstabl. Mae'r nifer o ddyddiau wedi eu gosod a chyfrifoldeb TIAA yw cyflawni'r Cynllun Archwilio ar gyfer y nifer hyn o ddyddiau. Pan fydd y CHTh a'r Prif Gwnstabl yn cytuno ar waith ychwanegol bydd y nifer o ddyddiau a chyfanswm graddfa'r diwrnod yn cael eu cytuno o flaen llaw gyda'r Prif Swyddog/ion Cyllid a bydd wedi ei osod yn glir yn y cylch gorchwyl ar gyfer yr adolygiad(au) ychwanegol.

Cyhoeddi'r Adroddiad

Mae'r tabl isod yn dangos hanes y cynllun hwn.

Dyddiad cyhoeddi'r cynllun: 3 Mawrth 2022

APPENDIX A: ROLLING STRATEGIC PLAN

Review Area	Type	2022/23	2023/24	2024/25
Governance				
Corporate Communications	Assurance	10		
Community Engagement	Assurance	10		
Health and Safety Management	Assurance	8		8
Collaborations	Assurance		10	
Strategic Resource Planning	Assurance		10	
Performance Management	Assurance			10
Business Continuity Planning	Assurance			8
Risk				
Risk Management Mitigating Controls (Collaborative in 2022/23)	Compliance	*1	6	6
ICT				
Cyber Security	Assurance	8		8
ICT Change Management	Assurance	8	8	
ICT Fixed Assets (Collaborative in (2022/23)	Assurance	*		6
Infrastructure Review	Assurance		8	
Data Assurance	Assurance		8	
Network Security				8
Finance				
Budgetary Control	Assurance		6	
General Ledger	Assurance		6	
Payroll (Collaborative in 2022/23)	Assurance	*	10	10

¹ * denotes included as a collaborative review in 2022/23

Review Area	Type	2022/23	2023/24	2024/25
Creditors (Collaborative in 2022/23)	Assurance	*		6
Debtors	Assurance			6
Pensions	Assurance	8		
Expenses and Additional Payments (Collaborative in 2022/23)	Assurance	*		8
Treasury Management	Assurance	4	4	4
Capital Programme (Collaborative in 2022/23)	Assurance	*		8
Counter-Fraud (Collaborative in 2022/23)	Compliance	*	6	6
Estates and Fleet				
Fleet Management – Repairs (inc BMW Issues)	Compliance	5		5
Fleet Management – Fuel	Compliance		6	
Fleet Strategy (Collaborative in 2022/23)	Assurance	*		
Estates Management – Delivery	Compliance	6		
Estates Management – Strategy	Assurance		6	
Operational Performance and Infrastructure				
Central Area – Command Unit	Compliance	8		
Eastern Area – Command Unit	Compliance		8	
Western Area – Command Unit	Compliance			8
Contract Management – (Building/ICT/Services Project 2022/23)	Compliance	6	6	6
Property Subject to Charge (Evidential Property)	Compliance	6		6
Vetting (uplift officers, new recruits and transferees)	Compliance	6		
Firearms Licensing	Compliance	6		
Procurement	Assurance		8	
Commissioners Grants	Assurance			6
Workforce				
Wellbeing and Strategy	Assurance	10		

Review Area	Type	2022/23	2023/24	2024/25
HR Recruitment	Assurance	*		
HR Absence Management linked to Agility	Assurance	6		
Organisational Development	Assurance		7	
Occupational Health Unit	Assurance			5
HR Management Strategy	Assurance			10
Follow Up				
Follow Up	Follow Up	6	6	6
Collaborative Reviews (Leads in brackets)				
Risk Management (Lead Force: North Wales)	Compliance	5		
Fixed Assets (Lead Force: Dyfed Powys – Focus on ICT)	Compliance	5		
Payroll (Lead Force: Dyfed Powys – to include overpayments)	Assurance	8		
Creditors (Lead Force: Dyfed Powys)	Assurance	6		
Counter Fraud Procurement (Lead Force: South Wales)	Assurance	7		
Capital Programme (Lead Force: North Wales)	Assurance	6		
Fleet Management - Fleet Strategy lead Force: (South Wales)	Assurance	4		
Expenses/additional payment (Lead Force: Gwent)	Assurance	6		
HR - use of OLEEO (Lead Force: North Wales)	Assurance	5		
Management and Planning				
Liaison with Audit Wales	Management	2	2	2
Contingency	N/A		18	
Annual Planning	Management	4	4	4
Annual Report	Management	4	4	4
Audit Management	Management	18	18	18
Total Days		201	175	182

APPENDIX B: COLLABORATIVE ANNUAL PLAN – 2022/23

Quarter	Review	Type	Days	High-level Scope
1	HR – Use of OLEEO	Assurance	5	The review will consider the work being led by North Wales Police on the benefits realised from the use of the OLEEO HR Recruitment System particularly in regard to recruiting to key or specialist posts. (Lead Force: North Wales)
2	Risk Management – Mitigating Risk	Compliance	5	Two risks which are included in the organisation’s Risk Register will be selected and the effectiveness of the identified controls will be reviewed. The review also considers the effectiveness of mitigating actions on outcomes. The scope of the review does not include consideration of all potential mitigating arrangements. (Lead Force: North Wales)
2	Expenses and Additional Payments	Assurance	6	The review checks compliance with the expenses and additional payments policy and procedure. The scope also looks at the effectiveness of the automated process, especially in light of the changes to mileage expenses in South Wales and Gwent. The scope of the review will not include any other aspect of the Payroll arrangements. (Lead force: Gwent)
2	Payroll	Assurance	8	The review considers the arrangements for: the creation, amendment and deletion of payroll records accurately and on a timely basis; payment of allowances and pay awards; collection of overpayments; and payment of salaries. The review will also consider the arrangements for reviewing the payroll prior to authorisation including the review of exception reports and pay variations. The scope of the review does not include determination of salary scales, the HR arrangements for appointment and removal of staff, severance payments or reimbursement of travel and subsistence expenses, or pension arrangements. (Lead Force: Dyfed-Powys)
2	Creditors	Assurance	6	The review considers the arrangements for reviewing and authorising and paying costs incurred by the organisation and the arrangement for control of the organisation’s cheques and automated payments. The review will consider the management of amendments to supplier standing data, including the verification of requests for change of bank details. The allocation and use of procurement cards will also be considered including the month end reconciliation to statements. The scope does not include providing an assurance that the expenditure was necessary or that value for money was achieved from the expenditure committed. (Lead Force: Dyfed-Powys)

Quarter	Review	Type	Days	High-level Scope
2	Fixed Assets – ICT Assets	Compliance	5	<p>The review considers the identification of assets that need to be recorded in the asset register, the identification, locating and recording of assets including labelling and the appropriate useful life in line with stated policy; inventories; and the disposal of assets including identification of any surplus on disposal where sold and ensuring securely destroyed where necessary. A sample of assets will be verified as part of the review. The review will focus on ICT assets.</p> <p>The scope of the review does not include consideration of the purchasing, depreciation policies or insurance arrangements.</p> <p>(Lead Force: Dyfed-Powys)</p>
3	Capital Programme	Assurance	6	<p>The review considers the arrangements for accounting for the capital programme including the approval of the capital budget and priorities, the management of capital expenditure and variations, the adequacy of reporting and arrangements for dealing with slippage in projects or notification of additional funding. The scope of the review does not include consideration of the funding arrangements or the specification of the projects.</p> <p>(Lead force: North Wales)</p>
3	Counter-Fraud (Anti-Fraud Procurement)	Assurance	7	<p>The review considers the robustness of the organisation’s internal Anti-Fraud policy and associated policies in providing mitigation against fraud and/or the impact of fraud. In addition, the review will test for potential significant fraud exposures due to non-compliance with the Force’s procurement arrangements and/or inadequate or ineffective segregation of duties. The scope of the review will not include identification of all potential fraudulent transactions.</p> <p>(Lead Force: South Wales)</p>
3	Fleet Management – Strategy	Assurance	4	<p>The review considers the effectiveness of the arrangement for the management and replacement of the fleet of vehicles used by the Force and the Police and Crime Commissioner’s Office.</p> <p>(Lead Force: South Wales)</p>
Total			52	

APPENDIX C: ANNUAL PLAN – NORTH WALES POLICE 2022/23

Quarter	Review	Type	Days	High-level Scope
1 (April 2022)	Contract Management – (Building/ICT/Services Project 2022/23)	Assurance	6	<p><u>Rationale</u> Key operational risk area.</p> <p><u>Scope</u> The review will consider the effectiveness of the contact management arrangements in relation to the Unit 34 – Housing Maintenance Solutions Ltd Contract.</p>
1	Property Subject to Charge (Evidential Property)	Compliance	6	<p><u>Rationale</u> Issues with compliance with Policy and Procedures in place and Limited Assurance assessment in previous recent review.</p> <p><u>Scope</u> The review will appraise the effectiveness of the controls over the arrangements for Property Subject to Charge.</p>
1	Wellbeing and Strategy	Assurance	10	<p><u>Rationale</u> Impact of Covid and remote working on staff</p> <p><u>Scope</u> The review will consider the Wellbeing Strategy and the arrangements for ensuring staff wellbeing and determine how the effectiveness of these arrangements is evaluated.</p>
1	Estates Management - Delivery	Compliance	6	<p><u>Rationale</u> Key risk area.</p> <p><u>Scope</u> The review appraises the development of the estates strategy and the adequacy of the arrangements for delivering this including stock and asset condition survey, identification of need for work and replacement, scheduling the work, monitoring, and authorising payments for planned and cyclical works.</p>
1	Central Area – Command Unit	Compliance	8	<p><u>Rationale</u> Key risk area, included in the plan on a cyclical basis.</p> <p><u>Scope</u> The review assesses compliance with the key corporate procedures for Financial, HR, Duty of Care and Service Delivery.</p>

Quarter	Review	Type	Days	High-level Scope
1	Corporate Communications	Assurance	10	<p><u>Rationale</u> Key operational risk area.</p> <p><u>Scope</u> The review The review will consider the effectiveness of the Internal and External Communications strategies for the Force and the Police and Crime Commissioner.</p>
2	Community Engagement	Assurance	10	<p><u>Rationale</u> Key area of Governance, part of a rolling programme of Governance reviews.</p> <p><u>Scope</u> The review will consider the effectiveness of the Community Engagement strategies for the Force and the Police and Crime Commissioner.</p>
2	Pensions	Assurance	8	<p><u>Rationale</u> Key financial risk area.</p> <p><u>Scope</u> The review considers the arrangements for the management and control of the administration of pensions.</p>
2	ICT Change Management	Assurance	8	<p><u>Rationale</u> Rolling programme of technical ICT reviews covering key risk areas.</p> <p><u>Scope</u> The review considers the documented arrangements to ensure that changes to IT systems and services are defined, risk assessed, authorised, tested, implemented and fully documented to ensure service delivery and security are not compromised. The review also identifies the requirements for a roll back plan where changes cause significant operational issues. The review will not consider the nature of any changes.</p>
2	Vetting	Compliance	6	<p><u>Rationale</u> High risk area if effective arrangements not in place.</p> <p><u>Scope</u> The review will assess compliance with the internal vetting policy. The scope of the review will not include providing assurance that all relevant staff and contractors are vetted.</p>

Quarter	Review	Type	Days	High-level Scope
3	Cyber Security	Assurance	8	<p><u>Rationale</u></p> <p>Cybercrime is on the increase and a gap analysis against CESG ten steps to cyber security guidance provides a useful assessment of a public sector organisation's maturity and potential areas of vulnerability to attack. The audit review and gap analysis focuses on Internet-originated attacks against an organisation's information security.</p> <p><u>Scope</u></p> <p>The review considers the security management arrangements for the pro-active identification, prioritising and mitigating against cyber-crime risks. The scope of the review includes policies, procedures and risk management activities in place for the key elements of the CESG framework, including:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Information Risk Management Regime • Secure configuration • Network security • Managing user privileges • User education and awareness • Incident management • Malware prevention • Monitoring • Removable media controls • Home and mobile working
3	Health and Safety Management	Assurance	8	<p><u>Rationale</u></p> <p>High risk area. Limited Assurance in 2021/22.</p> <p><u>Scope</u></p> <p>The review considers: the adequacy of the arrangements for managing the health and safety requirements of the Force. The review considers the arrangements for compliance with key requirements of health and safety legislation but does not represent an exhaustive review of compliance with all health and safety legislation and cannot be relied upon as such</p>
3	Treasury Management	Assurance	4	<p><u>Rationale</u></p> <p>Key Audit risk area requested by the Joint Audit Committee.</p> <p><u>Scope</u></p> <p>The review considers the arrangements for controlling the investment and borrowing arrangements; compliance with the organisation's overall policy; banking arrangements; reconciliations and the reporting to committee. The scope of the review does not include consideration of the appropriateness of any individual financial institution or broker or of individual investment decisions made by the organisation.</p>

Quarter	Review	Type	Days	High-level Scope
3	Firearms Licensing	Compliance	6	<p><u>Rationale</u> High risk area if effective arrangements not in place.</p> <p><u>Scope</u> The review will assess compliance with the regulatory requirements and Force Policy for Firearms Licencing.</p>
3	HR Absence Management	Assurance	6	<p><u>Rationale</u> Review of HR Management arrangements included in each year of the plan.</p> <p><u>Scope</u> The review considers the arrangements for: recording, reporting and monitoring absence. The scope of the review will also consider the arrangements to promote wellbeing, agile working and reduce absence.</p>
3	Fleet Management – Repairs	Assurance	5	<p><u>Rationale</u> Key risk area especially with current BMW issues.</p> <p><u>Scope</u> The review will consider the effectiveness of the delivery of the fleet management repairs and maintenance arrangements, including the planning of services and MOT’s, responsive repairs and general maintenance. The review will include focus on the BMW issues.</p>
1-4	Collaborative Audits	Appendix B	52	Details provided in Appendix B
1-4	Liaison with Audit Wales Management	Management	2	Ongoing liaison with Audit Wales.
4	Follow-up	Follow up	6	The review ascertains whether management action has been taken to address the priority 1 and 2 recommendations only arising from selected internal audit work carried out in the previous financial year and current year to date, ensuring the Organisation is implementing recommendations, and providing reports to the Joint Audit Committee.
1	Annual Planning	Management	4	Assessing the Police and Crime Commissioner and the Chief Constable’s annual audit needs.
4	Annual Report	Management	4	Reporting on the overall conclusions and opinion based on the year’s audits and other information and providing input to the Annual Governance Statement.
1 – 4	Audit Management	Management	18	This time includes: meeting client management, overseeing the audit plan, reporting and supporting the Joint Audit Committee, liaising with External Audit and Client briefings (including fraud alerts, fraud digests and committee briefings).
		Total days (including collaborative days)	201	

APPENDIX D: INTERNAL AUDIT CHARTER

The Need for a Charter

The Audit Charter formally defines internal audit's purpose, authority and responsibility. It establishes internal audit's position within The Police and Crime Commissioner North Wales and the Chief Constable North Wales Police and defines the scope of internal audit activities. The establishment of the Audit Charter is a requirement of the Public Sector Internal Audit Standards (PSIAS) and approval of the charter is the responsibility of the Joint Audit Committee.

The Role of Internal Audit

The main objective of the internal audit activity carried out by TIAA is to provide, in an economical, efficient and timely manner, an objective evaluation of, and opinion on, the overall adequacy and effectiveness of the framework of governance, risk management and control. TIAA is responsible for providing assurance to The Police and Crime Commissioner North Wales and the Chief Constable North Wales Police's governing body (being the body with overall responsibility for the organisation) on the adequacy and effectiveness of the risk management, control and governance processes.

Standards and Approach

TIAA's work will be performed with due professional care, in accordance with the requirements of the PSIAS and the IIA standards which are articulated in the International Professional Practices Framework (IPPF).

Scope

All The Police and Crime Commissioner North Wales and the Chief Constable North Wales Police activities fall within the remit of TIAA. TIAA may consider the adequacy of controls necessary to secure propriety, economy, efficiency and effectiveness in all areas. It will seek to confirm that The Police and Crime Commissioner North Wales and the Chief Constable North Wales Police management has taken the necessary steps to achieve these objectives and manage the associated risks. It is not within the remit of TIAA to question the appropriateness of policy decisions; however, TIAA is required to examine the arrangements by which such decisions are made, monitored and reviewed.

TIAA may also conduct any special reviews requested by the board, Joint Audit Committee or the nominated officer (being the post responsible for the day-to-day liaison with TIAA), provided such reviews do not compromise the audit service's objectivity or independence, or the achievement of the approved audit plan.

Access

TIAA has unrestricted access to all documents, records, assets, personnel and premises of The Police and Crime Commissioner North Wales and the Chief Constable North Wales Police and is authorised to obtain such information and explanations as they consider necessary to form their opinion. The collection of data for this purpose will be carried out in a manner prescribed by TIAA's professional standards, Information Security and Information Governance policies.

Independence

TIAA has no executive role, nor does it have any responsibility for the development, implementation or operation of systems; however, it may provide independent and objective advice on risk management, control, governance processes and related matters, subject to resource constraints. For day-to-day administrative purposes only, TIAA reports to a nominated officer within The Police and Crime Commissioner North Wales and the Chief Constable North Wales Police and the reporting arrangements must take account of the nature of audit work undertaken. TIAA has a right of direct access to the chair of the board, the chair of the Joint Audit Committee and the responsible accounting officer (being the post charged with financial responsibility).

To preserve the objectivity and impartiality of TIAA's professional judgement, responsibility for implementing audit recommendations rests with The Police and Crime Commissioner North Wales and the Chief Constable North Wales Police management.

Conflict of Interest

Consultancy activities are only undertaken with distinct regard for potential conflict of interest. In this role we will act in an advisory capacity and the nature and scope of the work will be agreed in advance and strictly adhered to.

We are not aware of any conflicts of interest and should any arise we will manage them in line with TIAA's audit charter and internal policies, the PSIAS/IIA standards and The Police and Crime Commissioner North Wales and the Chief Constable North Wales Police's requirements.

Irregularities, Including Fraud and Corruption

TIAA will without delay report to the appropriate regulator, serious weaknesses, significant fraud, major accounting and other breakdowns subject to the requirements of the Proceeds of Crime Act 2002.

TIAA will be informed when evidence of potential irregularity, including fraud, corruption or any impropriety, is discovered so that TIAA can consider the adequacy of the relevant controls, evaluate the implication of the fraud on the risk management, control and governance processes

and consider making recommendations as appropriate. The role of TIAA is not to investigate the irregularity unless commissioned to do so.

Limitations and Responsibility

Substantive testing will only be carried out where a review assesses the internal controls to be providing 'limited' or 'no' assurance with the prior approval of The Police and Crime Commissioner North Wales and the Chief Constable North Wales Police and additional time will be required to carry out such testing. The Police and Crime Commissioner North Wales and the Chief Constable North Wales Police is responsible for taking appropriate action to establish whether any loss or impropriety has arisen as a result of the control weaknesses.

Internal controls can only provide reasonable and not absolute assurance against misstatement or loss. The limitations on assurance include the possibility of one or more of the following situations, control activities being circumvented by the collusion of two or more persons, human error, or the overriding of controls by management. Additionally, no assurance can be provided that the internal controls will continue to operate effectively in future periods or that the controls will be adequate to mitigate all significant risks that may arise in future.

The responsibility for a sound system of internal controls rests with management and work performed by internal audit should not be relied upon to identify all strengths and weaknesses that may exist. Neither should internal audit work be relied upon to identify all circumstances of fraud or irregularity, should there be any, although the audit procedures have been designed so that any material irregularity has a reasonable probability of discovery. Even sound systems of internal control may not be proof against collusive fraud.

Reliance will be placed on management to provide internal audit with full access to staff and to accounting records and transactions and to ensure the authenticity of these documents.

The matters raised in the audit reports will be only those that come to the attention of the auditor during the course of the internal audit reviews and are not necessarily a comprehensive statement of all the weaknesses that exist or all the improvements that might be made. The audit reports are prepared solely for management's use and are not prepared for any other purpose.

Liaison with the External Auditor

We will liaise with The Police and Crime Commissioner North Wales and the Chief Constable North Wales Police's External Auditor. Any matters in the areas included in the Annual Plan that are identified by the external auditor in their audit management letters will be included in the scope of the appropriate review.

Reporting

Assignment Reports: A separate report will be prepared for each review carried out. Each report will be prepared in accordance with the arrangements contained in the Terms of Reference agreed with TIAA and which accord with the requirements of TIAA's audit charter and PSIAS/IIA standards.

Progress Reports: Progress reports will be prepared for each Joint Audit Committee meeting. Each report will detail progress achieved to date against the agreed annual plan.

Follow-Up Reports: We will provide an independent assessment as to the extent that priority 1 and 2 recommendations have been implemented. Priority 3 recommendations are low-level/housekeeping in nature and it is expected that management will monitor and report on implementation as considered appropriate.

Annual Report: An Annual Report will be prepared for each year in accordance with the requirements set out in TIAA's audit charter and PSIAS/IIA standards. The Annual Report will include a summary opinion of the effectiveness of The Police and Crime Commissioner North Wales and the Chief Constable North Wales Police's governance, risk management and operational control processes based on the work completed during the year.

Other Briefings: During the year Client Briefing Notes, Benchmarking and lessons learned digests will be provided. These are designed to keep the organisation abreast of in-year developments which may impact on the governance, risk and control assurance framework.

Assurance Assessment Gradings

We use four levels of assurance assessments as set out below.

Substantial Assurance	There is a robust system of internal controls operating effectively to ensure that risks are managed and process objectives achieved.
Reasonable Assurance	The system of internal controls is generally adequate and operating effectively but some improvements are required to ensure that risks are managed and process objectives achieved.
Limited Assurance	The system of internal controls is generally inadequate or not operating effectively and significant improvements are required to ensure that risks are managed and process objectives achieved.
No Assurance	There is a fundamental breakdown or absence of core internal controls requiring immediate action.

Data Protection

TIAA has policies, procedures and processes in place to comply with all associated regulation and legislation on information security, which is underpinned by mandatory annual awareness training for all staff. To carry out our role effectively, we need to obtain information that is reliable, relevant and sufficient to support our findings and recommendations. The collection of data, particularly sensitive personal data, is minimised and is not shared with unauthorised persons unless there is a valid and legal requirement to do so. We have clear policies on the retention of data and its appropriate, controlled disposal. TIAA has a fully robust Information Security Management System that meets all the requirements of ISO27001:2013.

Quality Assurance

TIAA recognises the importance of Internal Audit being controlled at each stage to ensure that we deliver a consistent and efficient Internal Audit service that is fully compliant with professional standards and also the conditions of contract. We operate a comprehensive internal operational quality review process to ensure that all Internal Audit work is carried out in accordance with these standards. These quarterly reviews are part of our quality management system which has ISO 9001:2015 accreditation.

Joint Audit Committee Responsibility

It is the responsibility of the Police and Crime Commissioner North Wales and the Chief Constable North Wales Police to determine that the number of audit days to be provided and the planned audit coverage are sufficient to meet the Committee's requirements and the areas selected for review are appropriate to provide assurance against the key risks within the organisation.

By approving this document, the Joint Audit Committee is also approving the Internal Audit Charter.

Disclaimer

The matters raised in this planning report, along with those raised in our audit and annual reports, are only those that came to the attention of the auditor during the course of our work and are not necessarily a comprehensive statement of all the weaknesses that exist or all the improvements that might be made. This report has been prepared solely for management's use and must not be recited or referred to in whole or in part to third parties without our prior written consent. No responsibility to any third party is accepted as the report has not been prepared, and is not intended, for any other purpose. TIAA neither owes nor accepts any duty of care to any other party who may receive this report and specifically disclaims any liability for loss, damage or expense of whatsoever nature, which is caused by their reliance on our report.

Performance Standards

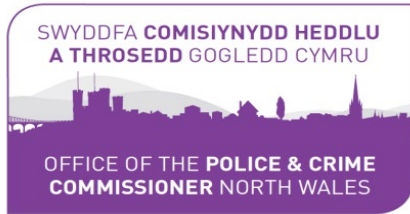
The following Performance Targets will be used to measure the performance of internal audit in delivering the Annual Plan:

Performance Measure	Target
Completion of planned audits.	100%
Audits completed in time allocation.	100%
Draft report issued within 10 working days of exit meeting.	100%
Final report issued within 10 working days of receipt of responses.	100%
Compliance with TIAA's audit charter and PSIAS/IIA Standards.	100%

Cydbwyllgor Archwilio
Dyddiad y Cyfarfod: 28 Mawrth 2022

Teitl:	Adroddiad Rheoli Mewnol
Awdur:	Anne Matthews, Swyddog Cyllid a Chyllidebau
Diben yr adroddiad:	Rhoi trosolwg i'r Cydbwyllgor Archwilio am weithgarwch Rheoli Mewnol o fewn yr Heddlu
Cyflwynir yr adroddiad i'r CA ar gyfer: (ticiwch un)	☒ Penderfyniad ☐ Trafodaeth ☒ Sicrwydd ☐ Gwybodaeth
Crynodeb / Pwyntiau Allweddol:	<p>Mae'r adroddiad yn canolbwyntio ar weithgarwch rheoli Mewnol allweddol o ran:</p> <ul style="list-style-type: none">• Statws argymhelliad o Archwiliadau TIAA blaenorol• Ymateb rheolwyr o ran Nodiadau Briffio Cleientiaid, Rhybuddion Twyll a Diogelwch gan gynnwys y rhai hynny a roddwyd yn y cyfnod• Archwiliadau TIAA yn y cyfnod• Diweddariadau ar archwiliadau sicrwydd cyfyngedig• Statws Cynllun Archwilio Mewnol 2021-22• Diweddariadau Gweithredu Archwilio Mewnol o ran Gweithrediadau CA 08/12/2021• Cynllun Archwilio Mewnol 2022-23• Crynodeb <p>Mae 7 tudalen gyntaf yr adroddiad yn rhoi trosolwg gyda'r 10 tudalen ganlynol sy'n darparu gwybodaeth atodol drwy Atodiadau, pe bai angen.</p> <p>Mae pwyslais yn yr adroddiad yn canolbwyntio ar weithredu'r argymhellion a godwyd yn yr archwiliadau sicrwydd Cyfyngedig diweddar.</p> <p>Mae Cynllun Archwilio Mewnol 2022-23 wedi'i gynnwys ar gyfer y Cydbwyllgor Archwilio i nodi'r cynnwys ac i ystyried eu cyfrifoldebau yn unol â phwynt 3.1.2 o'r Cylch Gorchwyl, i "Adolygu'r cynllun archwilio mewnol ac unrhyw ddiwygiadau arfaethedig i'r cynllun archwilio mewnol".</p>
Argymhellion:	Dim
Effaith Cofrestr Risgiau:	Mae canfyddiadau rheoli TIAA, Nodiadau Briffio Cleientiaid a Rhybuddion Twyll wedi cael eu hystyried i'w hadlewyrchu ar Gofrestr Risgiau'r Heddlu.
Goblygiadau Sicrwydd:	Mae'r adroddiad hwn yn uniongyrchol berthnasol at Weithgarwch Rheoli Mewnol yn rhoi Sicrwydd yn Heddlu Gogledd Cymru.
Effaith Cydraddoldeb:	Dim
Gwybodaeth wedi'i Heithrio o Ddadleniad:	Amherthnasol – Holl gynnwys yn y Sesiwn Agored

**HEDDLU
GOGLEDD CYMRU
NORTH WALES
POLICE**

CYDBWYLLGOR ARCHWILIO

ADRODDIAD RHEOLI MEWNOL – 28 Mawrth 2022

ADRODDIAD COMISIYNYDD HEDDLU A THROSEDD A PHRIF GWNSTABL GOGLEDD CYMRU

1. CYFLWYNIAD

Diben yr adroddiad hwn yw cynnig diweddariad ar Weithgarwch Rheoli Mewnol ers y Cydbwyllgor Archwilio diwethaf. Mae'n seiliedig ar wybodaeth a dderbyniwyd ac a gofnodwyd erbyn 02/03/2022. Y nod yw ychwanegu papurau TIAA a dderbyniwyd gan CA gyda golwg ar roi sicrwydd ychwanegol.

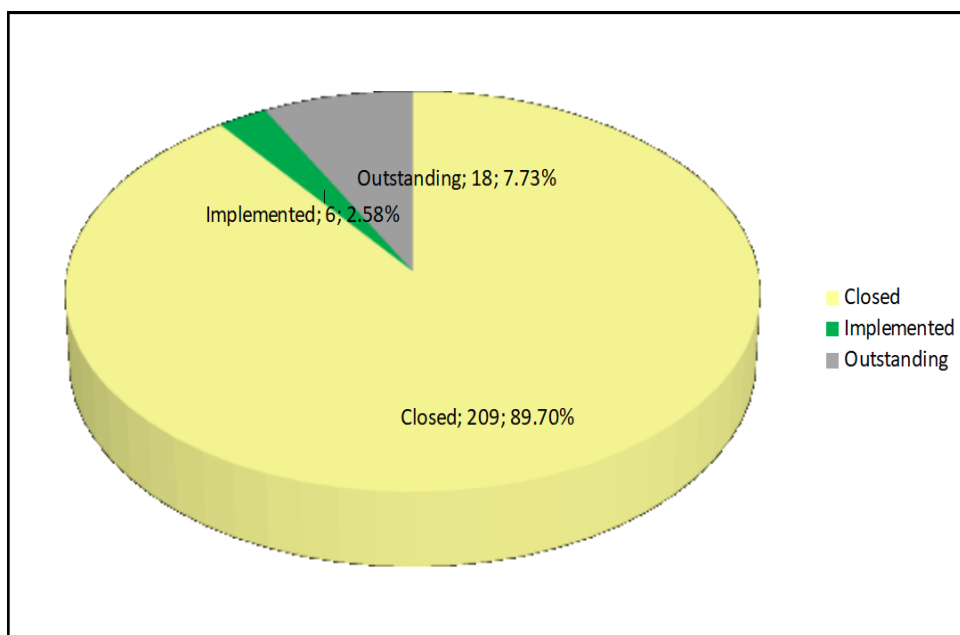
Disgwylir fod gweithgarwch pellach wedi digwydd erbyn cyfarfod mis Mawrth o'r CA ei hun, a bydd diweddariad ar lafar ar sail eithriadol yn y cyfarfod.

Mae'r adroddiad yn canolbwyntio ar weithgarwch rheoli Mewnol allweddol o ran:

- Statws argymhelliad o Archwiliadau TIAA blaenorol
- Ymateb rheolwyr o ran Nodiadau Briffio Cleientiaid, Rhybuddion Twyll a Diogelwch gan gynnwys y rhai hynny a roddwyd yn y cyfnod
- Archwiliadau TIAA yn y cyfnod
- Diweddariad ar archwiliadau cyfyngedig
- Statws Cynllun Archwilio Mewnol 2021-22
- Diweddariadau Gweithredu Archwilio Mewnol o ran gweithrediadau CA 06/10/2021 08/12/2021 Gweithrediadau y CA
- Cynllun Archwilio Mewnol 2022-23

2. STATWS ARGYMHELLIAD ARCHWILIADAU TIAA

Amlinellir y sefyllfa ar argymhellion Archwilio Mewnol 2021/2022 ar 02/03/2022 isod, gyda'r nifer o argymhellion nodedig yn dringo o'r lefelau a welwyd mewn adroddiadau blaenorol oherwydd bod nifer o archwiliadau wedi'u cwblhau'n ddiweddar:

Mae symudiad ers cyfarfod diwethaf y CA fel yr isod:

- Derbyniwyd 18 o argymhellion newydd yn ystod y cyfnod hwn.
- Gweithredwyd 8 o argymhellion (newydd), caewyd 3 yn ystod archwiliad dilynol TIAA.
- Gweithredwyd 2 o argymhellion (presennol). Caewyd y ddau yn ystod archwiliad dilynol TIAA.
- Caewyd 48 o argymhellion a weithredwyd ymhellach yn ystod archwiliad dilynol TIAA. Caewyd **58** i gyd.

Crynodeb o 10 o'r argymhellion sydd wedi'u gweithredu ers cyfarfod mis Hydref i'w cael isod:

Nifer Argymhellion				CYFARFOD CA
Blaenoriaeth	ID	Swydd	Statws Argymhelliad	28/03/2022
2	256353	Adnabod Rhifau Ceir yn Awtomatig (ANPR) 21/22 – Cydweithredol	Newydd	1
	256351	Adnabod Rhifau Ceir yn Awtomatig (ANPR) 21/22 – Cydweithredol	Newydd	1
	256354	Adnabod Rhifau Ceir yn Awtomatig (ANPR) 21/22 – Cydweithredol	Newydd	1
	256355	Adnabod Rhifau Ceir yn Awtomatig (ANPR) 21/22 – Cydweithredol	Newydd	1
	244672	Diogelwch Seiber – caewyd yn ystod yr archwiliad dilynol	Presennol	1
3	255057	Grantiau Comisiynydd 21/22 – caewyd yn ystod yr archwiliad dilynol	Newydd	1
	255092	Partneriaeth Camerâu Diogelwch 21/22 – Cydweithredol – caewyd yn ystod yr archwiliad dilynol	Newydd	1
	255556	Rheoli Risg 21/22 – Rheolaethau Lliniaru - caewyd yn ystod yr archwiliad dilynol	Newydd	1
	251509	Rheoli'r Fflyd 20/21 – Atgyweirio – Caewyd yn ystod yr archwiliad dilynol	Presennol	1
	256356	Adnabod Rhifau Ceir yn Awtomatig (ANPR) 21/22 – Cydweithredol	Newydd	1
Cyfanswm				10

Mae'r argymhellion a gariwyd ymlaen yn parhau i gael eu monitro a'u dilyn yn rheolaidd.

Mae'r cyfanswm o 6 argymhelliad nodedig a weithredwyd ers archwiliad dilynol TIAA ym mis Chwefror 2021 ar 02/03/22 yn cael eu hamlinellu isod:

Crynodeb Statws - Gweithredwyd	Categori	Rhif
Gweithredwyd ar neu cyn y dyddiad dyledus gwreiddiol	Cat 1	4
Gweithredwyd ar neu cyn y dyddiad dyledus diwygiedig 1af	Cat 2	2
Gweithredwyd ar neu cyn yr 2il ddyddiad dyledus diwygiedig	Cat 3	0
Gweithredwyd ar neu cyn y 3ydd dyddiad dyledus diwygiedig	Cat 4	0
Gweithredwyd ar neu cyn y 4ydd dyddiad dyledus diwygiedig	Cat 5	0
Gweithredwyd ar neu cyn y 5ed dyddiad dyledus diwygiedig	Cat 6	0
Gweithredwyd ar ôl y dyddiad dyledus gwreiddiol a/neu diwygiedig	Cat 7	0
		6

Amlinellir dadansoddiad o'r 18 argymhelliad nodedig ar 02/03/2022 isod hefyd:

Crynodeb Statws - Argymhellion Nodedig	Categori	Rhif
Nifer yr Argymhellion – dal ar y dyddiad dyledus gwreiddiol	Cat 1	13
Nifer yr Argymhellion – dyddiad dyledus diwygiedig 1af	Cat 2	3
Nifer yr Argymhellion – 2il ddyddiad dyledus diwygiedig	Cat 3	1
Nifer yr Argymhellion – 3ydd dyddiad dyledus diwygiedig	Cat 4	1
Nifer yr Argymhellion – 4ydd dyddiad dyledus diwygiedig	Cat 5	0

Nifer yr Argymhellion – 5ed dyddiad dyledus diwygiedig	Cat 6	0
Nifer Argymhellion – Hwyr	Cat 7	0
		18

Mae pwyslais ar geisio sicrhau bod y dyddiadau cau cychwynnol a osodwyd yn briodol ac yn realistig (er mwyn sicrhau nad yw diwygio dyddiadau'n digwydd wrth gwrs) yn aros mewn lle. Rhoddir sylw pellach o ran hyn yn adran 7 o'r adroddiad hwn oherwydd gweithrediad CA ar wahân o gyfarfod mis Rhagfyr.

Ceir dadansoddiad o'r 18 argymhelliad nodedig a sut maent yn cyfateb i bob archwiliad ar Atodiad 1.

Ceir y sefyllfa ddiweddaraf a diweddariad o ran y 18 argymhelliad nodedig yn Atodiad 2. Mae hyn yn cynnwys y Swyddog Cyfrifol ar gyfer pob cam gweithredu sy'n weddill gyda rolau, yn hytrach nag enwau unigol a gynhwysir yn yr adroddiad.

Manylir crynodeb o 58 o'r argymhellion sydd wedi'u cau yn dilyn cwblhau'r archwiliad dilynol isod:

Blaenoriaeth	Math	Swydd	Nifer Argymhellion - wedi cau
1	Ar frys	20/21 Eiddo y Codir Tâl Amdano	1
		21/22 Rheolaeth Iechyd a Diogelwch	2
1 Cyfanswm			3
2	Pwysig	Adolygiad Prosiect ar y Cyd 20/21 – Office 365	1
		Rheoli Risg Cydweithredol 20/21 – Lliniaru'r Rheolaethau	1
		20/21 Rhanbarth y Dwyrain – Uned Reoli	2
		Treuliau a thaliadau ychwanegol 20/21	1
		Rheolaeth y Fflyd 20/21 – Tanwydd	2
		20/21 Rheolaeth y Fflyd – Atgyweirio	3
		20/21 Eiddo y Codir Tâl Amdano	9
		21/22 Rheolaeth Iechyd a Diogelwch	2
		Adolygiad ar y cyd – Hafan Ar-lein Unigol	1
		Diogelwch Seiber	2
		Llywodraethu – Cyfathrebiadau Corfforaethol	1
2 Cyfanswm			25
3	Arferol	Rheoli Risg Cydweithredol 20/21 – Lliniaru'r Rheolaethau	2
		Gwrth Dwyll 20/21 – Caffael Atal Dwyll	1
		Sicrwydd Data 20/21	1
		20/21 Rhanbarth y Dwyrain – Uned Reoli	5
		Rheolaeth y Fflyd 20/21 – Tanwydd	3
		20/21 Rheolaeth y Fflyd – Atgyweirio	4
		Datblygu Sefydliadol 20/21	1
		20/21 Eiddo y Codir Tâl Amdano	5
		Grantiau'r Comisiynydd 21/22	1
		21/22 Rheolaeth Iechyd a Diogelwch	2
		Rheoli Risg 21/22 – Lliniaru'r Rheolaethau	1
		Partneriaeth Camerâu Diogelwch 21/22 – Cydweithredol	1
		21/22 Rhanbarth y Gorllewin – Uned Reoli	3
3 Cyfanswm			30
Cyfanswm			58

3. Ymateb rheolwyr o ran Nodiadau Briffio Cleientiaid, Rhybuddion Twyll a Diogelwch gan gynnwys y rhai hynny a roddwyd yn y cyfnod

Dangosir statws CBNs, Rhybuddion Twyll a Rhybuddion Diogelwch isod:

Math	Dim cofnod	Angen Gweithredu	Agored Penderfyniadau
CBNs – 19016 i 22009	48	0	0

Rhybuddion Twyll – FA001 – FA023	23	0	0
Rhybuddion Diogelwch – SA001	1	0	0

Adolygwyd a datblygwyd Nodiadau Briffio Cleientiaid a Rhybuddion Twyll a dderbyniwyd yn y cyfnod gan y tîm rheoli. Rhoddwyd wyth CBNs, chwe rhybudd twyll ac 1 rhybudd diogelwch yn y cyfnod rhwng 10/11/2021 a 02/03/2022.

CBNs

- CBN-21044 – Angen Gweithredu lle mae'n berthnasol – Canllawiau i Atal defnyddio Cerbydau fel Arfau mewn Ymosodiadau Terfysgol - wedi'u cylchredeg am sylwadau, ymateb wedi'i dderbyn gan y Gwasanaethau Trosedd gan fod Atal Terfysgaeth yn rhan o'u cylch gorchwyl. Mae Gwasanaethau Trosedd yn ymwybodol o'r canllawiau a roddir ar y cyd gan y CPNI a'r Adran Drafnidiaeth ym mis Mai eleni.
- CBN-21047 – Angen gweithredu – Gwarchod Dyletswydd; Mannau cyhoeddus i sicrhau parodrwydd ar gyfer a gwarchodaeth rhag ymosodiadau terfysgol – wedi'i gylchredeg am sylwadau, ymateb wedi'i dderbyn gan y Gwasanaethau Trosedd – Cwbl ymwybodol o'r ddyletswydd. Mae'r ddeddfwriaeth yn bell i ffwrdd hyd yma, ond rhagwelir y bydd yn gyfraith yn 2023. Nid oes goblygiadau ariannol gweledig i Heddlu Gogledd Cymru ar hyn o bryd.
- CBN-21048 – Angen gweithredu ar brys o bosibl – Amazon i Newid Dulliau Talu – wedi'i gylchredeg, ymateb wedi'i dderbyn gan arweinydd Tîm Prynu a Chredydwy'r Tîm CG, mae holl bethau a brynir ar Amazon bellach yn cael eu talu drwy archebion prynu ac anfonebau ar gyfrif busnes. Nodyn CBN-22001 Tynnodd Amazon y penderfyniad hwn yn ôl 17/01/2022.
- CBN-22001 – Angen gweithredu ar brys o bosibl – Amazon yn gohirio newid dulliau talu – ni wnaed unrhyw newidiadau ar sail y wybodaeth uchod (CBN-21048), fe'i cylchredwyd ac fe'i caewyd.
- CBN-22002 – Gwybodaeth yn unig – Cyflogi rhywun o du allan i'r DU – fe'i cylchredwyd, derbyniwyd cadarnhad gan Oruchwyliwr Recriwtio – rhaid i unrhyw un sydd ddim yn Ddinesydd Prydeinig ddarparu prawf fod ganddynt Ganiatâd Amhenodol i Aros gyda dim cyfyngiadau i ddatblygu drwy'r broses recriwtio.
- CBN-22006 – Angen gweithredu ond nid yw'n frys – Adolygiad CThEM i gostau TAW ar gerbydau trydan – mae FMA wedi cysylltu â BDO ein ymgynghorwyr TAW am gyngor pellach. Mae gennym nifer cyfyngedig o Gerbydau'r Ffilyd a Phersonol ar hyn o bryd sy'n hybrid. Diweddarir unrhyw ddogfennau Polisi HGC faes o law fel sy'n angenrheidiol.
- CBN-22007 – Angen gweithredu ar frys o bryd – Amazon a VISA yn setlo anghydfod – wedi'i gylchredeg er gwybodaeth yn unig; fel
- CBN-22009 – Angen Gweithredu ond nid ar frys – Canllawiau i gyrff cyhoeddus yng Nghymru – CP SCHTh wedi cylchredeg i aelodau'r CA; TIAA wedi cylchredeg i PSC SCHTh a CCA HGC. Rhannodd PSC SCHTh wybodaeth gyd PSG a SG gan mai'r SG sydd â chyfrifoldeb am Wefan SCHTh Ymateb wedi'i dderbyn gan PSG; Mae gan HGC Fframwaith Strategaeth Rheoli Gwybodaeth mewn lle.

Rhybuddion Twyll

- FA018 – Angen gweithredu – Sgiâm E-bost Omicron Ffug – wedi'i gylchredeg a'i lanlwytho i Fy Llais. Yn dilyn awdurdodiad gan y PSG, gwnaeth IS&C gylchredeg e-bost at holl weithwyr HGC.
- FA019 – Angen gweithredu – Cynnydd mewn sgamiau dros gyfnod y Nadolig – cysylltwyd â'r PSG am gyngor ynghylch sut i gylchredeg, lanlwythwyd i Fy Llais.
- FA020 – Gwybodaeth yn unig – Gweithwyr o bell yn gweithio dwy swydd – cylchredwyd, cyhoeddir polisi Atal Llygredd ASP ar fewnwyd yr heddlu; mae adran 4.3 yn berthnasol i fudd busnes a gweithdrefn cyflogaeth eilradd. Cyngorir gan Reolwr CG y gofynnir i weithwyr newydd posibl ar eu fetio am fuddiannau busnes ac ASP i wneud mewnbwn ar holl ddechreuwy'r newydd.
- FA021 – Angen gweithredu – Ffoniwch 159 i weld os ydy galwad o'ch banc yn ddilys – wedi'i gylchredeg a'i lanlwytho i Fy Llais, yn dilyn cyswllt gan swyddog, rhoddodd TIAA ganiatâd hefyd i swyddogion rannu'r wybodaeth hon yn allanol. Mae CG, Uned Systemau Busnes, Cyflogres a Chyllid Corfforaethol yn ymdrin â chredydwy'r, talu cyflogau a buddsoddiadau ac maent y mwyaf tebygol o gael galwad. Wedi dweud hynny, mae angen dau lofnod cyn y gweithredir ac y rhyddheir unrhyw daliadau neu fuddsoddiadau er mwyn lliniaru unrhyw risg.
- FA022 – Angen gweithredu – Canllawiau Arfer Gorau SMS a Ffôn Canolfan Genedlaethol Diogelwch Seiber – wedi'i gylchredeg, ymateb gan PSG; Mae IS&C yn derbyn y rhybuddion hyn gan NCSC; cylchredir y rhybuddion hyn at all weithwyr lle bo'n briodol neu fe'u rhoddir ar Fewnwyd yr Heddlu.

- FA023 – Angen gweithredu – Negeseuon testun a rhif ffon twyllodrus ar gyfer profion COVID – Cyngorwyd gan PSG i lanlwytho FA i Fy Llais – Wedi lanlwytho i Fy Llais er gwybodaeth; derbyniwyd caniatâd gan TIAA er mwyn rhannu'r wybodaeth hon yn allanol.

Rhybuddion Diogelwch

- SA001 – Angen gweithredu – Cynnydd mewn pobl yn llochesu mewn cynhwysydd gwastraff – cysylltwyd â PSG am gyngor ynghylch sut i gylchredeg, lanlwythwyd i Fy Llais.

4. ARCHWILIADAU TIAA YN Y CYFNOD

Cyhoeddwyd tri archwiliad ar ddeg TIAA yn y cyfnod o 12/11/2021 tan 02/03/2022. Cafodd naw eu graddio'n Sylweddol a 3 yn Rhesymol. Ni raddir yr archwiliad dilynol. Adlewyrchir manylion pellach am yr archwiliadau hyn a'r canfyddiadau cysylltiedig yn adroddiad SICA y TIAA.

5. DIWEDDARIAD AR ARCHWILIADAU SICRWYDD CYFYNGEDIG

Eiddo sy'n Ddarostyngedig i Dâl (PSTC) – Sicrwydd Cyfyngedig – **Wedi cwblhau**

Mae'r holl argymhellion wedi'u gweithredu. Adolygwyd yr argymhellion hyn yn dilyn yr archwiliad Dilynol a gyflawnwyd gan TIAA ym mis Chwefror 2022 a'u cau.

Mae PSTC i fod i gael ei ail-archwilio yn Ch1 Mehefin 2022/2023.

Mae Risg 75 wedi'i gau ar Gofrestr Risg yr Heddlu ond mae'n parhau i gael ei fonitro drwy'r broses Mapio Sicrwydd.

Rheoli Iechyd a Diogelwch – Sicrwydd Cyfyngedig – **Wedi cwblhau**

Cyhoeddi Flog Iechyd a Diogelwch y Prif Gwnstabl ym mis Rhagfyr 2021.

Mae'r holl argymhellion wedi'u diweddarau i fod wedi'i gweithredu. Adolygwyd yr argymhellion hyn yn dilyn yr archwiliad Dilynol a gyflawnwyd gan TIAA ym mis Chwefror 2022 a'u cau.

Mae Iechyd a Diogelwch i fod i gael ei ail-archwilio yn Ch3 2022/2023; Mae Ch3 wedi'i ddewis er mwyn sicrhau yr edrychir ac y cynhelir gwelliannau.

Mae Risg 76 wedi'i gau ar Gofrestr Risg yr Heddlu ond mae'n parhau i gael ei fonitro drwy'r broses Mapio Sicrwydd.

Asedau Sefydlog TGCh – Sicrwydd Cyfyngedig – Archwiliad Drafft ar hyn o bryd

6 x argymhelliad pwysig – Mae'r adroddiad hwn wedi'i gylchredeg at bartïon perthnasol er mwyn adolygu a chwblhau ymatebion rheoli.

Fel gydag archwiliadau sicrwydd cyfyngedig, unwaith y cadarnheir yr adroddiad, bydd cyfarfod gyda'r rhanddeiliaid perthnasol yn digwydd er mwyn ei sgorio o safbwynt risg er mwyn penderfynu a ddylai gael ei ychwanegu at Gofrestr Risg yr Heddlu.

Bydd Asedau Sefydlog unwaith eto yn cael eu cynnwys yng nghynllun blynyddol 2022/2023. Bydd hwn yn archwiliad cydweithredol.

6. CYNLLUN ARCHWILIO MEWNOL 2021-22

Statws archwiliadau mewnol 2021-22:

- 18 Archwiliad HGC – 12 archwiliad wedi'u cwblhau, a chwblhawyd adroddiadau; 2 archwiliad – cyhoeddwyd adroddiadau drafft a'u cylchredeg ar gyfer sylwadau rheolwyr; 2 archwiliad – gwaith maes wedi dechrau; 1 archwiliad – wedi'i archebu; 1 archwiliad (Strategaeth y Fflyd) wedi'i ohirio tan 2022/23.

- 10 o archwiliadau cydweithredol (4 Heddlu Cymru) – 6 archwiliad wedi'u cwblhau; 2 archwiliad – gwaith maes wedi dechrau; 2 archwiliad (Cyflogres a Chredydwyr) – wedi'i ohirio tan 2022/23.

7. DIWEDDARIADAU GWEITHREDU ARCHWILIO MEWNOL YN DEILLIODD O'R CA 08/12/2021

Codwyd dau weithred mewn perthynas ag Archwilio Mewnol a ddeilliodd o'r CA ar 06/10/2021.

AP7 – Archwilio Mewnol – Mae'r Swyddog Cyllid a Chyllidebau yn rhannu'r prosesau sy'n mewn lle i gofnodi pwy sy'n meddu eiddo a diogelwch eitemau pan archebir gan swyddogion unigol gyda'r Cydbwyllgor Archwilio.

Diweddariad – Copi o weithdrefn Gweithrediadau System Rheoli Eiddo ac Arddangosion wedi'i gadw i Google Drive aelodau CA ar 18/02/2022.

Mae eiddo sydd wedi'i roi i swyddogion yn cael eu cadw mewn storfeydd dros dro/teithiol o dan glo ledled yr Heddlu.

AP8 – Archwilio Mewnol – Y Swyddog Cyllid a Chyllidebau i ymchwilio os oes unrhyw themâu yn dod i'r amlwg o ran pam fod amserlenni ar weithrediadau a nodwyd o fewn archwiliadau mewnol yn llithro. Mae am hysbysu'r Cydbwyllgor Archwilio am y canlyniad.

Diweddariad – O ran yr argymhellion penodol, mae llithriant yn y meysydd canlynol:

- Hyfforddiant Swyddogion Tân. Mae hyn o ganlyniad uniongyrchol i Covid ac yna amrywiolyn Omicron lle canslwyd hyfforddiant wyneb yn wyneb. Mae'r holl enwebeion wedi'u hailgofrestru ar gyfer cyrsiau hyfforddiant ym misoedd Chwefror a Mawrth 2022.
- Rhaglen NEP (O365) sy'n cael ei monitro yn y Bwrdd Trawsnewid Digidol a Risg 46 ar y gofrestr risg.

8. CYNLLUN ARCHWILIO MEWNOL 2022-23

Mae TIAA wedi paratoi cynllun drafft ar gyfer Blwyddyn Ariannol 22-23 ar sail asesiad risg sy'n ystyried ffactorau risg cenedlaethol, diwydiannol ac yn benodol i Ogledd Cymru.

Yn ei dro, mae'r cynllun drafft wedi'i adolygu gan y CCA, PSC, Pennaeth Cyllid a'r Swyddog Cyllid a Chyllidebau. Cynigiwyd nifer o newidiadau gan ystyried y sefyllfa risg bresennol i'r Heddlu.

Ar ben hyn, bydd HGC yn cymryd rhan mewn 9 archwiliad cydweithredol a gytunwyd mewn cyfarfod ar 11/02/2022 gyda CCA Heddluoedd Gwent, Dyfed Powys, De Cymru a Gogledd Cymru.

Mae copi o gynllun drafft HGC sydd wedi'i rannu gyda Chadeirydd y CA ac Arweinydd Cyllid y CA yn Atodiad 4; Bydd TIAA yn cyhoeddi'r cynllun blynyddol drafft llawn faes o law. Bydd ar gael mewn pryd am ymgynghoriad yng nghyfarfod y CA ar 28/03/2022.

Bydd y risgiau canlynol o gofrestr risg yr Heddlu i gyd yn cael eu cynnwys yn y rhaglen archwiliad. Yn benodol:

Archwiliad TIAA	Risg
Llywodraethu – Rheolwyr Iechyd a Diogelwch	76 I&D; monitro agos drwy Fapio Sicrwydd Risg
Credydwyr	13 Dim digon o adnoddau ariannol i gyflwyno cynlluniau gwasanaeth
Rhaglen Gyfalaf	13 Dim digon o adnoddau ariannol i gyflwyno cynlluniau gwasanaeth
Cyflogres	13 Dim digon o adnoddau ariannol i gyflwyno cynlluniau gwasanaeth
Pensiynau	71 Pensiynau
Rheoli'r Trysorlys	14 Risg o golli arian a fuddsoddwyd ar y farchnad arian
Treuliau a Thaliadau ychwanegol	13 Dim digon o adnoddau ariannol i gyflwyno cynlluniau gwasanaeth
AD/Recrwtio	81 Anallu i ddenu Staff i wneud cais am rolau allweddol o fewn HGC
Rheolaeth Ystâd – Cyflawni	13 Dim digon o adnoddau ariannol i gyflwyno cynlluniau gwasanaeth
TGCh – Diogelwch Seiber	46 Trawsnewidiad Digidol 60 Bygythiadau Diogelwch Seiber
Eiddo y Codir Tâl Amdano	75 PTSC; monitro agos drwy Fapio Sicrwydd Risg
Rheoli Contractau	13 Dim digon o adnoddau ariannol i gyflwyno cynlluniau gwasanaeth

9. CRYNODEB

Darperir yr adroddiad hwn i'r Cydbwyllgor Archwilio i roi sicrwydd ynghylch y gweithgarwch rheolaeth fewnol sy'n digwydd yn ystod y cyfnod.

Dylid ei ddarllen ar y cyd ag adroddiad SICA TIAA ac fe'i hategir gan y rhestrau rheolaeth fewnol fanwl a rennir gydag aelodau'r CA ynghyd ag adroddiadau archwilio mewnol TIAA sydd hefyd yn cael eu rhannu'n rheolaidd.

Appendix 1

No	ID	Service	Job	Year	Risk Area	Type	Recs Monitored Via	Linked to Risk Register
001	237156	ICT Audit	GDPR Compliance Audit PO No FN27625	2018	Operational Risk	Existing	Quarterly Joint Governance Board	72 Data Protection
002 003 004 005 006 007	249421 249422 249423 249424 249425 249426	ICT Audit	20/21 Collaborative Project Review – Office 365	2020	Directed Risk	Existing	Quarterly Joint Governance Board; Digital Transformation Board	46 Digital Transformation Programme
008	252116	Internal Audit	21/22 Western Area - Command Unit	2021	Directed Risk	Existing	Quarterly Joint Governance Board; Quarterly H & S meeting	-
009 010	256275 256276	Internal Audit	21/22 HR Management – HR Strategy	2021	Directed Risk	New	Quarterly Joint Governance Board	-
011	256352	Internal Audit	21/22 Automatic Number Plate Recognition (ANPR) - Collaborative	2021	Directed Risk	New	Quarterly Joint Governance Board	72 Data Protection
012	256871	Internal Audit	21/22 Strategic Planning	2021	Directed Risk	New	Quarterly Joint Governance Board	-
013 014 015 016 017	257008 257009 257010 257011 257012	Internal Audit	21/22 Occupational Health Unit	2021	Directed Risk	New	Quarterly Joint Governance Board	-
018	258218	Internal Audit	21/22 Agile Working - Collaborative	2021	Directed Risk	New	Quarterly Joint Governance Board; Quarterly H & S meeting	-

Appendix 2 – Latest Management Response relating to Outstanding Recommendations

Overview

Priority Level	No	Responsible Officer	Job	Original Due Date	Revised Due Date	No of Recs	
2	001	Programme Manager, Corporate Programme Office	GDPR Compliance Audit PO No FN27625	31/03/2020	01/03/2023	1	
	002	Superintendent, SMT, Corporate Services	20/21 Collaborative Project Review – Office 365	31/03/2022		1	
	003	Superintendent, SMT, Corporate Services	20/21 Collaborative Project Review – Office 365	31/03/2022	30/09/2022	1	
	004	Superintendent, SMT, Corporate Services	20/21 Collaborative Project Review – Office 365	31/03/2022		1	
	005	Superintendent, SMT, Corporate Services	20/21 Collaborative Project Review – Office 365	31/03/2022	31/07/2022	1	
	006	Superintendent, SMT, Corporate Services	20/21 Collaborative Project Review – Office 365	30/09/2023		1	
	008	Health & Safety Administrator	21/22 Western Area - Command Unit	01/09/2021	30/04/2022	1	
	011	Detective Inspector, Force Intelligence Bureau	21/22 Automatic Number Plate Recognition (ANPR) - Collaborative	31/01/2022	30/04/2022	1	
	013	Head of Medical Services and Wellbeing	21/22 Occupational Health Unit	31/05/2022		1	
	014	Head of Medical Services and Wellbeing	21/22 Occupational Health Unit	31/07/2022		1	
	015	Head of HR	21/22 Occupational Health Unit	31/03/2022		1	
	016	Head of Medical Services and Wellbeing	21/22 Occupational Health Unit	31/05/2022		1	
	017	Head of Medical Services and Wellbeing	21/22 Occupational Health Unit	31/05/2022		1	
	3	007	Superintendent, SMT, Corporate Services	20/21 Collaborative Project Review – Office 365	30/09/2022		1
		009	Head of HR	21/22 HR Management – HR Strategy	31/03/2022		1
		010	Head of POD	21/22 HR Management – HR Strategy	31/03/2022		1
		012	OPCC Chief Executive Officer	21/22 Strategic Planning	31/03/2022		1
018		Programme Manager & Health and Safety Manager	21/22 Agile Working - Collaborative	01/04/2022		1	
Grand Total						18	

Latest updates

No	ID	Job	Recommendation	Priority	Management Comments	Responsible Officer	Due Date	Revised Due Date	Category	Latest Response
001	237156	GDPR Compliance Audit PO No FN27625	A review process be introduced to minimise the risks around sensitive data being stored to network drives.	3	NWP is moving to Office 365 as part of the National Enabling Programme. As part of this work, we will move from the current shared drives arrangement, to a more structured approach to data sharing with teams. As part of the migration to Office 365, a full review of the existing information there will need to be conducted, and thereafter ongoing governance as to its use will be controlled.	Programme Manager, Corporate Programme Office	31/03/2020	01/03/2023	4	<p>18/02/22 - Update from Project Manager</p> <p>Remains in progress subject to deployment timetable and business review.</p> <p>01/03/2022 - based on TIAA's comments in the follow up audit, the revised date has been changed to 01/03/2023.</p> <p>"Information is being gathered and distributed in relation to the migration to Office 365. The software is being introduced as well as guidance on GDPR and the storing of data. The recommendation remains in progress subject to deployment timetable and business review; a revised due date is required, anticipated completion March 2023."</p>
002	249421	20/21 Collaborative Project Review – Office 365	Role based access to every application at all three Forces be defined and documented for every officer and staff role with each business area defining the applications and access levels required for each role.	2	NWP: IAM solution can provide role-based access to applications that use the Active Directory to allow access. Any application that does not use this method cannot be included in the automated solution but can be documented for the process. Post the delivery of the minimum viable product required by the NEP, which will provide basic role-based access, the approach will be to identify and develop these access roles as part the incremental team-based roll out approach for MS365. This approach will see the identification of roles within each team, that can be included in existing access roles or involve the creation of a new one.	Superintendent, SMT, Corporate Services	31/03/2022		1	<p>18/02/2022 - Update received from Project Manager</p> <p>Role based access to Microsoft Teams Sites by Department is being Implemented as NEP is rolled out.</p> <p>No further progression on IAM or implementation of any further systems due to significant challenges with the SailPoint solution.</p> <p>Any further expansion to be subject of relevant Business Case decision and identification of value which is not seen at this time.</p> <p>Immediate risk around SULO access is mitigated which in turn reduces risk of inappropriate access to Systems.</p> <p>Reviewing IAM Project and early integration into LEDS.</p> <p>01/03/2022 - TIAA's comments from follow up audit.</p> <p>"While the original implementation date for this recommendation had not passed, an update on progress was received from the Project Manager:</p> <p>Role based access to Microsoft Teams Sites by Department is being Implemented as the National Enabling Programme (NEP) is rolled out. No further progression on identity and access management (IAM) or implementation of any further systems due to significant challenges with the SailPoint solution. Any further expansion to be subject of relevant Business Case decision and identification of value which is not seen at this time. Immediate risk around single user log-on (SULO) access is mitigated which in turn reduces risk of inappropriate access to Systems. Reviewing IAM Project and early integration into LEDS."</p>

003	249422	20/21 Collaborative Project Review – Office 365	Additional support be provided when on boarding officers attached to collaborative units who may have access to applications that have not been previously tested for compatibility with Windows 10.	2	NWP: Included in the approach to incrementally roll out MS365 and the NEP design team is a preparation phase where a SPOC will be identified within a team to be migrated first and test all application to ensure there are no issues.	Superintendent, SMT, Corporate Services	31/03/2022	30/09/2022	2	<p>18/02/2022 - Update received from Project Manager</p> <p>Testing of software and apps is still ongoing and will continue until the rollout of complete in August/Sept 2022</p> <p>Support provided to all users with specialist software and previously untested applications. Deployment process is successful at capturing requirements and reducing impact of migration.</p> <p>Based on testing FBO has revised date to 30/09/2022.</p> <p>01/03/2022 - TIAA's comments from follow up audit</p> <p>"While the original implementation date for this recommendation had not passed, an update was received from the Project Manager: Testing of software and applications is still ongoing and will continue until the rollout is complete in August/Sept 2022. Support has been provided to all users with specialist software and previously untested applications. The deployment process is successful at capturing requirements and reducing impact of migration. Based on testing of applications, the due date has been revised."</p>
004	249423	20/21 Collaborative Project Review – Office 365	Processes be implemented to ensure that future National Enabling Programme design changes can be fully tested and implemented under business as usual.	2	NWP: Maintenance and support ownership and processes currently under review, with the aim for all processes to be in place by April 2021. Management of design changes will fit within existing business change management processes.	Superintendent, SMT, Corporate Services	31/03/2022		1	<p>18/02/2022 Update received from Project Manager</p> <p>ICT review and prepare for potential impact of changes to the NEP BluePrint. Maintenance and Support for process remain under review. There is a significant challenge in recruiting a Tech Sys Admin Support Officer which may now be filled internally.</p> <p>01/03/2022 - TIAA's comments from follow up audit</p> <p>"While the original implementation date for this recommendation had not passed, an update was received from the Project Manager: ICT are reviewing and preparing for potential impact of changes to the National Enabling Programme (NEP) BluePrint. Maintenance and Support for the process remain under review. There is a significant challenge in recruiting a Systems Support Officer which may now be filled internally."</p>

005	249424	20/21 Collaborative Project Review – Office 365	An appropriate information governance framework be implemented to manage the use of power apps.	2	NWP: A Systems Operating procedure (SysOps) will be developed for MS365 applications including PowerApps. Business rules are currently being established for each application. A DPIA covering the NEP solution has been produced. The need for a specific DPIA for PowerApps will be reviewed during the production of the SysOps.	Superintendent, SMT, Corporate Services	31/03/2022	31/07/2022	2	18/02/2022 Update received from Project Manager Significant challenge in recruiting a Tech Sys Admin Support Officer to manage the Sys Ops which may now be filled internally. Use of PowerApps within trusted teams being explored. 03/03/2022 - TIAA's comments from follow up audit "The Project Manager advised that there had been significant challenge in recruiting a Systems Support Officer to manage the SysOps which may now be filled internally. The use of PowerApps within trusted teams is being explored. A revised due date was proposed."
006	249425	20/21 Collaborative Project Review – Office 365	A benefits realisation review be undertaken 12 to 18 months after the completion of the NEP Office 365 project.	2	NWP: To be conducted by the PMO	Superintendent, SMT, Corporate Services	30/09/2023		1	09/11/2021 Update received from Project Manager Benefits will continue to be tracked and accessed as the rollout progresses. Full benefits review is due after September 2023. 18/02/2022 - Update received from Project Manager - On track. 03/03/2022 - TIAA's comments from follow up audit "While the original implementation date for this recommendation had not passed, an update was received from the Project Manager: Benefits will continue to be tracked and accessed as the rollout progresses. A full benefits review is due after September 2023."
007	249426	20/21 Collaborative Project Review – Office 365	The information asset registers at all three Forces be reviewed and updated subsequent to the implementation of Office 365 and SharePoint.	3	NWP: Information Asset Ownership is under review as part of our Business Rules work and production of SysOps to be completed prior to commencing full roll out April 2021. The roll out approach will be incremental with services taking ownership of their data held on Microsoft applications as they are on boarded.	Superintendent, SMT, Corporate Services	30/09/2022		1	09/11/2021 Update received from Project Manager As per 249424 the process to recruit a technical system administrator role has been delayed due to the impact of COVID19. The role has been reviewed and regraded with the vacancy anticipated to be filled in the next 2 to 3 months. Which complies with the agreement to develop the Sys Ops in life. 18/02/2022 Update received from Project Manager In Progress however impacted by the challenges with recruiting a Tech Sys Admin Support Officer.

008	252116	21/22 Western Area - Command Unit	Training for fire marshals at Llangefni and Caernarfon police stations be maintained and kept up to date.	2	We note that the auditor recognises that H&S training has been affected due to COVID. Moving forward, we will ensure that the issues highlighted will be addressed, our training processes strengthened and maintain up to date records. We will focus on training the right staff at both locations in line with the recommendation. The H&S Administrator has been tasked to liaise with the members of staff and the Training Department. The list of Fire Marshalls at both locations will be amended to reflect the correct information. Worthy of note, is that SPOCS have a responsibility to inform the H&S Unit when Fire Marshals move to other locations/role so that records are kept up to date in line with our legislative responsibilities. Without this information, the H&S unit cannot maintain accurate records.	Health & Safety Administrator	01/09/2021	30/04/2022	3	<p>19/01/2022 - advised by Head of Training that all face to face training was cancelled in December due to the Omicron virus; the plan is to recommence training in February 2022.</p> <p>Awaiting confirmation of replacement training dates; seven nominees have been received for Llangefni/Holyhead.</p> <p>As previously stated Caernarfon was completed 09/09/2021.</p> <p>02/02/2022 - Training that was scheduled for January 2022 was cancelled due to Omicron; advised by Training Administrator that training has been rescheduled to March 2022; Duties need to confirm attendance of one nominee. With that in mind I (FBO) have revised the due date to 30/04/2022.</p> <p>07/02/2022 - Fire Risk Assessment sent to auditor; this risk assessment is on the Think Right site on the Force intranet.</p> <p>08/02/2022 - confirmation received from Training Administrator that the final FM nominee will also attend the FM course on 16/02/2022.</p> <p>01/03/2022 - TIAA's comments from follow up audit</p> <p>"All face to face training was again suspended due to Covid-19. The intention is to schedule the remaining individuals as capacity allows. In the interim an 'All Police Estates: Impact of COVID-19 Regulations and Restrictions resulting in reduced level of Fire Stewards, Fire Evacuation Exercises and Core Health and Safety Training' was in place."</p>
009	256275	21/22 HR Management – HR Strategy	The Recruitment Policy be updated to reflect current practice.	3	This work is going to be broken down into 2 parts. Part 1 is to update the policy to ensure that it is reflective of employment law and reflects the process that we currently follow. This has been tasked to the HR Business Partner, Corporate Services to complete. Part 2 will be a full-on review of the policy but Part 1 will satisfy this audit action.	Head of HR	31/03/2022		1	Report finalised 11/01/2022

010	256276	21/22 HR Management – HR Strategy	A review be carried out of key documentation within the People & Organisational Development (POD) to ensure consistency in the naming of key elements including strategies and governance fora.	3	The People Strategy is currently under review and as that is developed this action will be incorporated to ensure that there is consistency in tone of voice.	Head of POD	31/03/2022		1	Report finalised 11/01/2022
011	256352	21/22 Automatic Number Plate Recognition (ANPR) - Collaborative	All future Data Protection Impact Assessments be amended to set out how ANPR data is disposed of (weeding) and the Assessment be formally reviewed and signed off.	2	The DI is in the process of reviewing and updating the DPIA aspect for all cameras. Due to many of the installations being at the time of the previous role holder, coupled with the complication of Welsh Govt owning some of the sites, this is a somewhat complex task.	Detective Inspector, Force Intelligence Bureau	31/01/2022	30/04/2022	2	01/03/2022 - Update from Detective Inspector, Force Intelligence Bureau The DPIA is now complete and includes data disposal. It will now be sent to IS&C for QA'ing before final sign off by the DOI. Important to note this document is unlikely to change and is classed as a live working document. I (AM) revised the date previously to 28/02/2022 in error, I have now amended the error by revising the date to 30/04/2022 to encompass the sign off process.
012	256871	21/22 Strategic Planning	The process for producing a new Police and Crime Plan and related Delivery Plan be documented.	3	Recommendation is agreed.	OPCC Chief Executive Officer	31/03/2022		1	Report finalised 01/02/2022
013	257008	21/22 Occupational Health Unit	The following Policies and Procedures be finalised and approved as planned: Record Keeping Policy; Transfer of Records Policy; Confidentiality Policy; Blood Borne Virus Policy.	2	To approve through the Assurance Board panels. Record Keeping & Transfer Records to be tabled on the 23rd Feb with the remaining two to be tabled at the March Panel.	Head of Medical Services and Wellbeing	31/05/2022		1	Report finalised 04/02/2022
014	257009	21/22 Occupational Health Unit	Examples of evidence be developed to ensure the Occupational Health Unit complies with Standard C2.4 and C2.5 relating to clinical quality.	2	Clinical audit undertaken - second record keeping audit in June & departmental KPI's to be developed.	Head of Medical Services and Wellbeing	31/07/2022		1	Report finalised 04/02/2022
015	257010	21/22 Occupational Health Unit	The following Policies and Procedures be finalised and approved as planned: The Grievances and Appeals Policies; Working with Disability Policy and Procedure.	2	These policies have been through the assurance board and are at the end stage of agreement. As stated during the audit these policies will be finalised by 31/03/2022.	Head of HR	31/03/2022		1	Report finalised 04/02/2022

016	257011	21/22 Occupational Health Unit	Outcomes of Customer Feedback Questionnaires be documented outlining the results, recommendations, actions and any lessons learnt and these be reported to the People and Organisational Development Strategic Board.	2	Feedback forms initiated Feb 2022 changing collection to an electronic version for data capture.	Head of medical Services and Wellbeing	31/05/2022		1	Report finalised 04/02/2022
017	257012	21/22 Occupational Health Unit	The following Procedures be finalised as planned Case Management Procedure; Return to Work for Managers Procedure.	2	To approve through the Assurance Board panels.	Head of Medical Services and Wellbeing	31/05/2022		1	Report finalised 04/02/2022
018	258218	21/22 Agile Working - Collaborative	Arrangements be put in place to encourage employees force-wide to complete Display Screen Equipment (DSE) assessments with a view of ensuring that all staff requiring to undertake an assessment are doing so.	3	Those that wish to continue working from home more often than not, will be required through the application process to complete a DSE. For those who do not apply or fall outside the process (Fixed and Agile), force wide communications will be sent out post the application process to complete a DSE. This will be coordinated with the NWP Health and Safety Department.	Programme Manager & Health and Safety Manager	01/04/2022		1	Report finalised 17/02/2022

Appendix 3 – Recommendation Categorisation

“Priority” refers to the implementation timeline to adopt:

Description	Priority
URGENT - Fundamental Control issue on which action should be taken immediately.	1
IMPORTANT - Control issue on which action should be taken at the earliest opportunity.	2
ROUTINE - Control issue on which action should be taken as a matter of course.	3

“Category” refers to date revisions as per the below:

Description	Category
Recommendations - still on original due date	1
Recommendations - 1st revised due date	2
Recommendations - 2nd revised due date	3
Recommendations - 3rd revised due date	4
Recommendations - 4th revised due date	5
Recommendations - 5th revised due date	6

Appendix 4 – Draft Internal Audit Plan 2022/2023

2022/2023 Audit	Audit type	No of Days (estimated)	QTR	Related Risk
Governance - Yr 3 Corporate Communications	Assurance	10	Q1	
Governance - Yr 3 Community Engagement	Assurance	10	Q2	
Collaborative audit - Risk Management – Mitigating Controls (NWP Lead)	Compliance	6	Q1	
ICT - Cyber Security	Assurance	8	Q3	46 Digital Transformation 60 Cyber Security Threats
ICT - Change Management	Assurance	8	Q2	
Collaborative audit - ICT - FIXED ASSETS (DPP Lead)	Assurance	6	Q4	
Collaborative audit - Payroll (DPP Lead)	Assurance	10	Q2	13 Inadequate financial resources to deliver service plans
Collaborative audit - Creditors (DPP Lead)	Assurance	6	Q1/2	13 Inadequate financial resources to deliver service plans
Pensions	Assurance	8	Q2	71 Pensions
Collaborative audit - Expenses & Additional payments (GWP)	Assurance	8	Q2	13 Inadequate financial resources to deliver service plans
Treasury Management	Assurance	4	Q3	14 Risk of loss of money invested on the money market
Collaborative Audit Capital Programme (NWP Lead)	Assurance	8	Q3	13 Inadequate financial resources to deliver service plans
Collaborative audit Counter Fraud Procurement (SWP Lead)	Compliance	6	Q4	
Collaborative audit - Fleet Strategy (SWP Lead)	Assurance	6	Q1/2	
Estates Management - Delivery	Compliance	6	Q1	13 Inadequate financial resources to deliver service plans
Fleet Management -Repairs (incl BMW Issues)	Compliance	5	Q3/4	
Command Unit - Central Area	Compliance	8	Q1	
Contract Management – (Building/ICT/Services Project)	Compliance	6	Q1	13 Inadequate financial resources to deliver service plans
Property Subject to Charge	Compliance	6	Q1	75 PTSC; closed monitored via Risk Assurance Mapping
Vetting - Focus on Uplift Officers/New recruits and transferees	Compliance	6	Q2	
Governance - Health & Safety Management	Compliance	8	Q3	76 H&S; closed monitored via Risk Assurance Mapping
Firearms Licensing	Compliance	6	Q3	
HR/Workforce Management – Wellbeing Strategy	Assurance	10	Q1	
Collaborative audit - HR/Recruitment - OLEEO (NWP Lead)	Assurance	6	Q2	81 Inability attracting Staff to apply for key roles in NWP
HR/Absence Management LINK TO AGILITY	Assurance	6	Q3	
Follow Up	Follow up	6	Q4	
Annual Plan		4		
Annual Report		4		
Audit Management Q1-Q4		18		
Contingency		0		
Liaison with Wales Audit Office (WAO)		2		
Total No of Days		211		

CYDBWYLLGOR ARCHWILIO

Teitl:	Adroddiad Rheoli Risg – (Sesiwn Agored)
Awdur:	Neil T. Ackers, Arweinydd Risg a Pharhad Busnes
Diben yr adroddiad:	Rhoi diweddariad i'r Cydbwyllgor Archwilio ar y broses risg sefydliadol a throsolwg o'r risgiau presennol a gofnodir gan Heddlu Gogledd Cymru a Chomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru.
Cyflwynir yr adroddiad i'r CA ar gyfer: (ticiwch un)	☐ Penderfyniad ☐ Trafodaeth ☒ Sicrwydd ☐ Gwybodaeth
Crynodeb / Pwyntiau Allweddol:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mae'r holl risgiau wedi'u hadolygu'n fisol gan yr Arweinydd Risg a Pharhad Busnes, gan sicrhau eu bod yn cael eu diweddarau ac yn parhau ar darged. Gwneir cofnod dyddiedig ar y cyd a'r adolygiad o fewn 'dogfen wybodaeth ategol' y cofnod risg gosodedig. ▪ Anfonwyd negeseuon atgoffa at Arweinwyr Risg i adolygu a diweddarau eu risgiau a'u gweithredoedd parhaus naill ai'n fisol neu'n chwarterol (yn dibynnu ar y math o risg). ▪ Ers y diweddariad blaenorol, mae bob risg ar Gofrestr Risg yr Heddlu wedi'u hadolygu yn y cyfarfodydd canlynol gyda dim materion nac eithriadau wedi'u codi. <ul style="list-style-type: none"> ○ Cyfarfodydd Tîm Uwch Reoli ○ Cyfarfod Uwch Dîm Arweinyddiaeth ○ Bwrdd Rheoli Strategol ○ Bwrdd Gweithredol Strategol ○ Bwrdd Gweithredol Strategol ○ Bwrdd Newid a Chydweithredu Strategol ▪ Adroddir crynodeb o'r holl risgiau a gofnodwyd ar Gofrestr Risg yr Heddlu i'r Bwrdd Sicrwydd hefyd. ▪ Crynodeb o risgiau byw a gofnodwyd ar Gofrestr Risgiau'r Heddlu hyd at ac yn cynnwys 21 Chwefror 2022 ac yn amlygu'n benodol: <ul style="list-style-type: none"> ○ Risgiau newydd a ychwanegwyd at Gofrestr Risg yr Heddlu ers y diweddariad diwethaf <ul style="list-style-type: none"> ▪ Risg 84 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG ▪ Risg 85 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG ▪ Risg 86 Ôl-groniadau'r Uned Ddadleniadau

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Risg 87 Methiant Darllenydd Cerdyn yr Uned Prosesu Camerâu Diogelwch ▪ Risg 88 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG ▪ Risg 89 Digonolrwydd adnoddau ariannol ▪ Risg 90 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG <p>○ Risgiau caeedig oddi ar Gofrestr Risg yr Heddlu ers y diweddariad diwethaf</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Risg 9 Digonolrwydd adnoddau ariannol ▪ Risg 47 Gallu Integreiddio swyddogion 'Uplift' ▪ Risg 53 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG ▪ Risg 65 Cyfryngau Cymdeithasol ▪ Risg 69 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG ▪ Risg 72 Dim cydymffurfio â'r Ddeddf Diogelu Data ▪ Risg 75 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG ▪ Risg 76 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG ▪ Risg 84 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG <p>○ Newidiadau Risg ar Gofrestr Risg yr Heddlu ers y diweddariad diwethaf</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Risg 66 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG ▪ Risg 70 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG ▪ Risg 74 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG ▪ Risg 78 System Weithredu Microsoft Windows 10 heb ei chefnogi <ul style="list-style-type: none"> ▪ Crynodeb o radd RAG Gweithrediadau Risg Cofrestr Risgiau'r Heddlu, gyda dim pryderon wedi'u hamlygu. ▪ At wraidd y mater risg <ul style="list-style-type: none"> ○ Risg 13 Dim digon o adnoddau ariannol i gyflwyno cynlluniau gwasanaeth ▪ Cofrestr Risg COVID19 ▪ Datblygiadau o ran rheoli risg ers yr adroddiad diwethaf
Argymhellion:	Dim
Effaith Cofrestr Risgiau:	Mae'r adroddiad hwn yn seiliedig ar gofnodion a gofnodwyd ar Gofrestr Risg a Chofrestr Risg COVID 19 yr Heddlu
Goblygiadau Sicrwydd:	Mae'r adroddiad hwn yn uniongyrchol berthnasol i ddatblygu sicrwydd yn Heddlu Gogledd Cymru
Effaith Cydraddoldeb:	Dim
Gwybodaeth wedi'i Heithrio o Ddadleniad:	Do (amlygwyd mewn melyn)

1. CYFLWYNIAD

Diben yr adroddiad hwn yw cynnig diweddariad ar y broses rheoli risg sefydliadol gan roi trosolwg o statws risgiau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Heddlu Gogledd Cymru. Mae'n seiliedig ar wybodaeth a dderbyniwyd ac a gofnodwyd erbyn 21 Chwefror 2022 ar Gofrestr Risg yr Heddlu fersiwn 5.434

Mae risgiau prosiectau yn cael eu rheoli ar wahân o fewn y Swyddfa Rheoli Portffolios. Fodd bynnag mae'r rhai hynny sydd angen sylw'r Heddlu yn cael eu rhoi ar Gofrestr Risgiau'r Heddlu drwy'r broses a gytunir a ddogfennir yn y Fframwaith Mapio Risg a Sicrwydd.

2. CRYNODEB COFRESTR RISGIAU'R HEDDLU

Rydym yn parhau i osod ein hymdriniaeth i Reoli Risg ledled y sefydliad drwy ryngweithio rheolaidd gyda'r Arweinwyr/Perchnogion Risg un ai'n fisol neu'n chwarterol (yn dibynnu ar y math o risg). Mae nodiadau atgoffa wedi'u hanfon at yr unigolion er mwyn adolygu a diweddarau gweithrediadau parhaus er mwyn sicrhau bod risg yn parhau i gyrraedd y targed. Ar ben hyn, rydym yn parhau i gynnal adolygiad misol o bob risg ac wedi codi unrhyw bryderon neu broblemau gydag Arweinwyr Risg ac Uwch Dimau Rheoli drwy eu hadroddiadau prif faterion risg. Mae risgiau hefyd wedi cael eu hadrodd a'u hadolygu yng Nghyfarfod yr Uwch Dîm Arwain, y Bwrdd Gweithredu Strategol, y Bwrdd Newid a Chydweithio Strategol, y Bwrdd Hyblygrwydd Tactegol, y Bwrdd Rheoli Strategol a'r Bwrdd Gweithredu Strategol gyda dim materion nac eithriadau yn cael eu codi. Adroddir crynodeb o'r holl risgiau a gofnodwyd ar Gofrestr Risg yr Heddlu i'r Bwrdd Sicrwydd hefyd.

Tabl 1: - Risgiau HGC ar Gofrestr Risg yr Heddlu 10 Tachwedd 2021 – 21 Chwefror 2022

Lefelau'r Risg cyn Rheolaethau	Cyfanswm Blaenorol Risg HGC	Risgiau a gaewyd yn y cyfnod hwn	Risgiau Newydd yn y cyfnod hwn	Risgiau HGC a gofnodir ar hyn o bryd ar Gofrestr Risg yr Heddlu
Difrifol	6	0	1	7
Uchel	20	8	5	17
Canolig	0	0	0	0
*Heb ei ddiffinio	0	0	0	0
Cyfanswm	26	8	6	24

*Heb eu diffinio yw risgiau sy'n disgwyl cwblhad y Templed Risgiau gan yr Arweinydd/Perchennog Risgiau

Tabl 2: - Risgiau SCHTh ar Gofrestr Risg yr Heddlu 10 Tachwedd 2021 – 21 Chwefror 2022

Lefelau'r Risg cyn Rheolaethau	Cyfanswm Blaenorol Risg SCHTh	Risgiau a gaewyd yn y cyfnod hwn	Risgiau Newydd yn y cyfnod hwn	Risgiau SCHTh a gofnodir ar hyn o bryd ar Gofrestr Risg yr Heddlu
Difrifol	1	1	1	1
Uchel	0	0	0	0
Canolig	0	0	0	0
*Heb ei ddiffinio	0	0	0	0
Cyfanswm	1	1	1	1

3. NEWIDIADAU I'R RISGIAU A GOFNODWYD YNG NGHOFRESTR RISG YR HEDDLU ERS YR ADRODDIAD DIWETHAF

Risg 84 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG

Risg 85 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG

Risg 86 Ôl-groniadau'r Uned Ddadleniadau

Mae Risg o fewn yr Uned Ddadleniadau bod ceisiadau dadlennu llysoedd teulu yn cymryd gormod o amser i'w cwblhau **wedi'i achosi gan** gymhlethdod gwybodaeth a ofynnir gan y Llysoedd a'r nifer o orchmynion llys a dderbynnir **a all arwain at** ôl-groniadau gwaith oherwydd nad oes digon o staff i ymdopi gyda'r galw.

Cyn mesurau rheoli, penderfynwyd ar hyn fel risg UCHEL. Mae hwn yn risg STATIG gyda Lefel Risg Bresennol o UCHEL ac ar hyn o bryd nid oes unrhyw Gamau GWEITHREDU wedi'u cofnodi, ond mae'r camau lliniaru a osodwyd yn sicrhau bod y risg yn parhau ar y trywydd cywir. Mae hwn yn Risg SEFYDLOG gyda Lefel Risg Presennol o GANOLIG ac mae ganddo 1 Gweithrediad BYW sydd Ar y Gweill. Yr Arweinydd Risg ydy'r Gwasanaethau Cyfiawnder, Ymgyrchoedd a'r Rheolwr Datblygu.

Risg 87 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG

Risg 88 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG

Risg 89 Digonolrwydd adnoddau ariannol (SCHTh)

Mae hwn yn risg ariannol blynyddol gan Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ac fe'i cofnodwyd yn flaenorol ar Gofrestr Risg yr Heddlu o dan URN 9.

Mae Risg os ydy adnoddau ariannol yn annigonol **wedi'i achosi gan** ansicrwydd fel targedau arbedion; cyllid llywodraeth; fformiwla dyraniadau'r heddlu; capio'r dreth gyngor; chwyddiant ac effeithiau anhysbys hyd yn hyn gweithio mewn ffyrdd newydd yn dilyn BREXIT a phandemig Covid-19, **a all arwain at** fethu cyflawni gwasanaethau fel y cynlluniwyd.

Cyn y mesurau rheoli, penderfynwyd ar hyn fel risg CRITIGOL. Mae hwn yn risg DYNAMIG gyda Lefel Risg Bresennol o UCHEL ac ar hyn o bryd mae ganddo 2 Gam Gweithredu BYW sydd ar y Trywydd lawn. Mae hwn yn Risg SEFYDLOG ar hyn o bryd gyda Lefel Risg Presennol o UCHEL ac mae ganddo 3 Gweithrediad BYW sydd Ar y Gweill. Yr Arweinydd Risg ydy Prif Swyddog Cyllid SCHTh.

Risg 90 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG

4. NEWIDIADAU I GOFRESTR RISGIAU'R HEDDLU ERS YR ADRODDIAD DIWETHAF

Risg 9 Digonolrwydd adnoddau ariannol

Cyn y mesurau rheoli, penderfynwyd ar hyn fel risg CRITIGOL. Mae hwn yn risg DYNAMIG gyda Lefel Risg Bresennol o UCHEL ac ar hyn o bryd mae ganddo 2 Gam Gweithredu BYW sydd ar y Trywydd lawn. Mae hwn yn risg SEFYDLOG blynyddol gan Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd o ran adnoddau ariannol a achosir gan ansicrwydd fel targedau arbedion; cyllid llywodraeth; fformiwla dyraniadau'r heddlu; capio'r dreth gyngor; chwyddiant a BREXIT a all arwain at fethu cyflawni gwasanaethau fel y cynlluniwyd.

Penderfynwyd fod y Lefel Risg Presennol yn UCHEL gyda Lefel Risg Targed yn GANOLIG. Roedd y lefel hon wedi'i chyflawni gyda'r holl weithrediadau a gwblhawyd. Roedd y risg ar gyfer y flwyddyn ariannol wedi'i thrin. Caewyd y risg a'i thynnu o Gofrestr Risg yr Heddlu ar 09/02/22 a chrëwyd risg newydd ar gyfer y flwyddyn ariannol ganlynol o dan URN 89.

Aeth y risg drwy'r Broses Mapio Sicrwydd (URN 020) ar 01/11/21 lle derbyniodd gradd Sicrwydd Sylweddol.

Risg 47 Gallu Integreiddio swyddogion 'Uplift'

Cyn mesurau rheoli, penderfynwyd ar hyn fel risg UCHEL. Mae hwn yn risg STATIG gyda Lefel Risg Bresennol o UCHEL ac ar hyn o bryd nid oes unrhyw Gamau GWEITHREDU wedi'u cofnodi, ond mae'r camau lliniaru a osodwyd yn sicrhau bod y risg yn parhau ar y trywydd cywir. Roedd y risg STATIG hon yn berthnasol i fethu recriwtio ac integreiddio digon o swyddogion heddlu drwy Ymgyrch Uplift a achoswyd gan y niferoedd oedd angen cael eu cyflawni. Gallai galw gormodol ar y tîm recriwtio a diffyg ymgeiswyr addas fod wedi arwain at fethu bodloni targedau'r Swyddfa Gartref sydd wedi effeithio ar gyllidebau'r dyfodol a gallu'r heddlu i gyflawni ei flaenoriaethau.

Roedd y Lefel Risg Presennol yn ISEL. Roedd y Lefel Risg Targed yn ISEL hefyd.

Trafodwyd y risg yn UDRh y Gwasanaethau Corfforaethol ar 02/02/22 ac fe'i hawdurdodwyd i'w chau a'i thynnu o Gofrestr Risg yr Heddlu yn dilyn trafodaethau rhwng Arweinydd y Risg, Pennaeth y Gwasanaethau Corfforaethol a Phennaeth Cudd-wybodaeth Busnes ar 04/02/22 oherwydd:

- Marciwyd yr holl gamau fel rhai cyflawn
- Mae'r Risg wedi'i Thrin
- Mae'r lefel Targed Risg ISEL wedi'i gyrraedd

Aeth y risg drwy'r Broses Mapio Sicrwydd (URN 002) ar 07/09/21 lle derbyniodd gradd Sicrwydd Sylweddol.

Risg 53 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG

Risg 65 Cyfryngau Cymdeithasol

Cyn mesurau rheoli, penderfynwyd ar hyn fel risg UCHEL. Mae hwn yn risg STATIG gyda Lefel Risg Bresennol o UCHEL ac ar hyn o bryd nid oes unrhyw Gamau GWEITHREDU wedi'u cofnodi, ond mae'r camau lliniaru a osodwyd yn sicrhau bod y risg yn parhau ar y trywydd cywir. Roedd y risg SEFYDLOG hwn yn berthnasol i aelodau o'r cyhoedd yn cysylltu â Chyfrifon Cyfryngau Cymdeithasol Heddlu Gogledd Cymru er mwyn ymateb i apelïadau HGC neu hysbysu am ddigwyddiadau, troseddau ayyb sydd angen ymateb Heddlu uniongyrchol. Ond ni adolygwyd y cyhoeddiadau hyn ddydd a nos. Achoswyd hyn yn rhannol gan Ddeiliaid Cyfrif Cyfryngau Cymdeithasol HGC yn peidio monitro cyhoeddiadau neu ymatebion i'w cyfrif Cyfryngau Cymdeithasol HGC personol, Cyfrifon Corfforaethol ddim yn cael eu monitro tu allan i oriau gwaith swyddfa arferol neu ar benwythnosau a allai fod wedi arwain at bobl fregus yn cael eu niweidio neu'n cyflawni hunanladdiad, pobl goll ddim yn cael eu lleoli'n sydyn a throseddwy'r ddim yn cael eu harestio ac yn dod o flaen eu gwell. Efallai fod hyn wedi arwain at ostyngiad sylweddol yn hyder y cyhoedd a'r Heddlu yn methu cyflawni ei Flaenoriaethau.

Roedd y Lefel Risg Presennol yn GANOLIG. Roedd y Lefel Risg Targed yn GANOLIG hefyd.

Trafodwyd y risg yn UDRh y Gwasanaethau Corfforaethol ar 02/02/22 ac fe'i hawdurdodwyd i'w chau a'i thynnu o Gofrestr Risg yr Heddlu oherwydd:

- Marciwyd yr holl gamau fel rhai cyflawn
- Mae'r Risg wedi'i Thrin
- Roedd y lefel Targed Risg CANOLIG wedi'i gyrraedd

Aeth y risg drwy'r Broses Mapio Sicrwydd (URN 001) ar 26/10/21 lle derbyniodd radd Sicrwydd Sylweddol.

Risg 69 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEDIG

Risg 72 Dim cydymffurfio â'r Ddeddf Diogelu Data

Cyn mesurau rheoli, penderfynwyd ar hyn fel risg UCHEL. Mae hwn yn risg STATIG gyda Lefel Risg Bresennol o UCHEL ac ar hyn o bryd nid oes unrhyw Gamau GWEITHREDU wedi'u cofnodi, ond mae'r camau lliniaru a osodwyd yn sicrhau bod y risg yn parhau ar y trywydd cywir. Mae'r risg SEFYDLOG hwn yn berthnasol i Heddlu Gogledd Cymru yn peidio cydymffurfio gyda'r Ddeddf Diogelu Data oherwydd strategaeth, polisi a phroses gysylltiedig rheoli gwybodaeth annigonol. Roedd hyn yn cynnwys torri polisiau, prosesau a gweithdrefnau'n ddamweiniol neu'n fwriadol. Gallai fod wedi arwain at golled sylweddol yn hyder rhanddeiliaid, enw da sefydliadol a sancsiynau ariannol cosbol posibl.

Roedd y Lefel Risg Presennol yn ISEL. Roedd y Lefel Risg Targed yn ISEL hefyd.

Trafodwyd y risg gyda'r Cyfarwyddwr Cyllid, Prif Swyddog Gwybodaeth a'r Arweinydd Risg a Pharhad Busnes ar 02/12/22 ac fe'i hawdurdodwyd i'w chau a'i thynnu o Gofrestr Risg yr Heddlu oherwydd:

- Marciwyd yr holl Gamau ar y Risg fel rhai Cyflawn
- Mae'r risg wedi'i Thrin
- Mae'r Lefel Targed Risg Isel wedi'i gyrraedd

Aeth y Risg drwy'r Broses Mapio Sicrwydd (URN 023) ar 06/12/21 lle derbyniodd radd Sicrwydd Sylweddol.

Risg 75 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEDIG

Risg 76 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEDIG

Risg 84 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEDIG

5. NEWIDIADAU I'R RISGIAU A GOFNODWYD YNG NGHOFRESTR RISGIAU'R HEDDLU ERS YR ADRODDIAD DIWETHAF

Risg 66 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEDIG

Risg 70 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEDIG

Risg 74 GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEDIG

Risg 78 System Weithredu Microsoft Windows 10 heb ei chefnogi

6. GWEITHREDIADAU COFRESTR RISGIAU'R HEDDLU

Tabl 3: - Gradd RAG Gweithrediadau Risg

Gweithrediadau ddim ar y Gweill	Gweithrediadau ar y Gweill ond gyda Phroblemau	Gweithrediadau ar y Gweill	Gweithrediadau wedi'u Cwblhau
0	0	39	62

Mae'r holl weithrediadau risg yn parhau ar y gweill gyda dim problemau wedi'u hamlygu.

7. AT WRAIDD Y MATER RISGIAU:

Risg 13 Mae dim digon o adnoddau ariannol i gyflwyno cynlluniau gwasanaeth yn amodol ar adroddiad at wraidd y mater ac fe'i cyflwynir gan y CCA Seb Phillips yn absenoldeb Guto Edwards yn ystod y cyfarfod.

8. Cofrestr Risg COVID19

Nid oes risgiau wedi'u cofnodi ar Gofrestr Risg Covid19 yr Heddlu.

9. DATBLYGIADAU O RAN RHEOLI RISGIAU

Gwnaeth yr Arweinydd Risg a Pharhad Busnes fynd ar Gwrs Mapio Sicrwydd a Chydlynu ar 1 Chwefror 2022 gyda Sefydliad Siartredig Archwilwyr Mewnol.

Cynhaliwyd cyfarfod cadarnhaol ar 2 Chwefror 2022 gydag Arweinydd Risg y Cydbwyllgor Archwilio o ran y sefyllfa bresennol ar Fapio Sicrwydd. Hoffem ddiolch i'r aelod hwn am ei bresenoldeb a'i ymgysylltiad. Mae Rheoli Risg yn parhau fel busnes fel arfer.

10. COFRESTR RISGIAU'R HEDDLU AR 21/02/2022

RHIF CYFEIRNOD UNIGRYW	Teitl y Risg	Lefelau'r Risg			Math o Risg	Dyddiad y Risg a Godwyd	Dyddiad yr Adolygiad Diwethaf	Cynnydd Gweithrediadau Risg				
		Cyn Rheolaethau	Yn bresennol	Targed				Weithrediadau Gweddilliol	Gweithrediadua wedi'u Cwblhau	Ar y Gweill	Ar y trywydd iawn ond gyda Phroblemau	Dim ar y Gweill
3	Cronfa Ddata RMS Legacy	Uchel	Canolig	Isel	Sefydlog	10/08/16	12/01/22	1	1	1		
10	GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG	Uchel	Canolig	Isel	Sefydlog	11/03/16	14/01/22	1	7	1		
11	GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG	Uchel	Isel	Dibwys	Sefydlog	03/07/17	04/01/22	1	9	1		
13	Dim digon o adnoddau ariannol i gyflwyno cynlluniau gwasanaeth	Difrifol	Canolig	Canolig	Sefydlog	23/11/16	16/02/22	0	8	n/a		
14	Risg o golli arian a fuddsoddwyd ar y farchnad arian	Difrifol	Isel	Isel	Sefydlog	15/03/17	16/02/22	1	5	1		
46	GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG	Uchel	Uchel	Canolig	Sefydlog	03/02/20	18/10/21	2	0	2		
54	GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG	Uchel	Canolig	Isel	Dynamig	29/04/20	24/01/22	2	0	2		
57	Mae ESN yn profi i fod yn ddatrysiaid anhyfyw neu is-optimaidd	Uchel	Uchel	Isel	Sefydlog	13/05/20	18/10/21	2	0	2		
60	GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG	Uchel	Canolig	Canolig	Sefydlog	19/05/20	30/12/21	1	3	1		
66	GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG	Uchel	Uchel	Isel	Dynamig	23/06/20	12/02/22	2	1	2		
67	GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG	Uchel	Isel	Isel	Dynamig	19/08/20	24/02/22	1	2	1		
70	GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG	Difrifol	Canolig	Canolig	Dynamig	11/01/21	17/02/22	0	6	n/a		
71	Pensiynau	Uchel	Uchel	Canolig	Sefydlog	20/01/21	06/12/21	2	2	2		
73	GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG	Difrifol	Canolig	Isel	Dynamig	01/03/21	07/02/22	1	0	1		
74	GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG	Difrifol	Uchel	Canolig	Dynamig	04/06/21	11/02/22	4	10	4		
78	System Weithredu Microsoft Windows 10 heb ei chefnogi	Uchel	Canolig	Canolig	Dynamig	08/04/21	24/01/22	1	1	1		
79	Hyfforddiant Cwrs Gloywi Gorfodol	Uchel	Canolig	Isel	Dynamig	18/06/20	19/01/22	1	1	1		
81	Anallu i ddenu Staff i wneud cais am rolau allweddol o fewn HGC	Difrifol	Uchel	Canolig	Dynamig	08/09/21	18/02/22	3	2	3		

82	Materion yn ymwneud â'r Gadwyn Gyflenwi TGCh	Uchel	Uchel	Canolig	Sefydlog	10/09/21	14/02/22	1	2	1		
85	GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG	Difrifol	Uchel	Canolig	Dynamig	29/11/21	16/02/22	1	0	1		
86	Ôl-groniadau'r Uned Ddadleniadau	Uchel	Canolig	Canolig	Sefydlog	09/11/21	21/01/22	1	2	1		
87	GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG	Uchel	Uchel	Canolig	Dynamig	25/11/21	26/01/22	3	0	3		
88	GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG	Uchel	Uchel	Isel	Dynamig	01/02/22	07/02/22	4	0	4		
89	Digonolrwydd adnoddau ariannol (SCHTh)	Difrifol	Uchel	Canolig	Sefydlog	09/02/22	09/02/22	3	0	3		
90	GOLYGWYD AR GYFER SESIWN GAEEDIG	Uchel	Canolig	Isel	Dynamig	09/02/22	16/02/22	i'w gadarnhau	0	i'w gadarnhau		

11. COFRESTR RISGIAU'R HEDDLU AR 21/02/2022

Nid oes risgiau Covid19 BYW wedi'u cofnodi ar Gofrestr Risg Covid19 yr Heddlu.

Cydbwyllgor Archwilio

Dyddiad y Cyfarfod: 28 Mawrth 2022

Teitl:	Rhaglen Waith Arfaethedig
Awdur:	Prif Swyddog Cyllid
Diben yr adroddiad:	I gytuno ar y rhaglen waith
Cyflwynir yr adroddiad i'r CA ar gyfer: (ticiwch un)	☒ X Penderfyniad ☐ Trafodaeth ☐ Sicrwydd ☐ Gwybodaeth
Crynodeb / Pwyntiau Allweddol:	<ul style="list-style-type: none">• mae hyn yn sicrhau bod y Cydbwyllgor yn gallu cyflawni ei ddyletswyddau yn unol gyda dyddiadau cau statudol, a bod holl gyfrifoldebau'r Cydbwyllgorau yn cael eu cwblhau yn ystod bob blwyddyn.• rydym wedi gwrandao ar adborth gan y Cydbwyllgor Archwilio, ac wedi ychwanegu'r eitemau canlynol i'w cyflwyno i gyfarfodydd yn y dyfodol:<ul style="list-style-type: none">○ rheoli gwybodaeth a chydymffurfiaeth○ darparu gwasanaeth archwilio mewnol
Argymhellion:	<ul style="list-style-type: none">• Aelodau'r Cydbwyllgor i nodi pa eitemau sy'n amodol ar ddyddiad cau statudol, ac felly mae'r cyfarfodydd wedi'u trefnu i gyflawni'r gofynion hynny.• Aelodau'r Cydbwyllgor i ystyried cynnwys ychwanegol a allai gael eu cyflwyno mewn cyfarfodydd yn y dyfodol.• Rhaglen waith y dyfodol i gael ei chyflwyno i bob cyfarfod, gan amlinellu'r gwaith am y deuddeg mis nesaf yn dreiglol.
Effaith cofrestr risgiau:	Un o ddibenion y Cydbwyllgor yw rhoi sicrwydd i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl fod risgiau ariannol ac anariannol yn cael eu rheoli'n effeithiol.
Goblygiadau sicrwydd:	Diben y Cydbwyllgor Archwilio yw rhoi sicrwydd i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl, yn unol â'r Cylch Gorchwyl. Mae'r rhaglen waith yn cynorthwyo i sicrhau bod holl feysydd perthnasol yn cael eu cyflwyno i'r Cydbwyllgor.
Effaith Cydraddoldeb:	Ystyriwyd deddfwriaeth cydraddoldeb wrth recriwtio aelodau annibynnol y Cydbwyllgor Archwilio. Mae Cynllun Cydraddoldeb ar y Cyd mewn grym.
Gwybodaeth wedi'i heithrio o ddadleniad:	Dim.

CYDBWYLLGOR ARCHWILIO

28 Mawrth 2022

RHAGLEN GWAITH ARFAETHEDIG

Adroddiad gan y Prif Swyddog Cyllid

1. CYFLWYNIAD

- 1.2 Mae'r Cydbwyllgor Archwilio wedi derbyn rhaglen waith yn flynyddol yn ystod cyfarfod mis Gorffennaf. Mae hyn yn sicrhau fod y Cydbwyllgor yn gallu cyflawni ei ddyletswyddau yn unol gyda dyddiadau cau statudol, a bod holl gyfrifoldebau'r Cydbwyllgorau yn cael eu rhyddhau yn ystod bob blwyddyn.
- 1.3 Yn ogystal, mae eitemau i'w cyflwyno i'r Cydbwyllgor Archwilio i'w nodi drwy ffyrdd amrywiol - gan swyddogion, staff neu aelodau'r Cydbwyllgor. Mae'r rhain wedi'u hychwanegu at y rhaglen waith yn llai ffurfiol, ac yn cael eu hychwanegu at yr agenda fel mae'n briodol.
- 1.4 Mae plismona'n amgylchfyd sy'n newid yn barhaus. Tra ei bod yn hanfodol fod y Cydbwyllgor Archwilio'n cyflawni gorchwylion penodol erbyn dyddiadau allweddol, mae cyflwyno'r rhaglen waith dim ond unwaith y flwyddyn yn anhyblyg. Nid yw'n dogfennu'n ddigonol pan mae eitemau sy'n cael eu nodi o'r newydd i'w cyflwyno i'r cydbwyllgor. Felly, yn y cyfarfod a gynhaliwyd ar 9 Mawrth 2020, fe wnaeth y Cydbwyllgor gynnig fod y rhaglen waith i'w thrafod ar ddiwedd bob cyfarfod.
- 1.5 Mae'r adroddiad hwn, felly, yn cynnwys y cynllun gwaith arfaethedig ar gyfer y deuddeg mis nesaf. Os nad yw dyddiad y cyfarfod wedi'i gadarnhau, dangosir mis y cyfarfod fel arweiniad.

2. ARGYMHELLION

- 2.1 Aelodau'r Cydbwyllgor i nodi pa eitemau sy'n amodol ar ddyddiad cau statudol, ac felly mae'r cyfarfodydd wedi'u trefnu i gyflawni'r gofynion hynny.
- 2.2 Aelodau'r Cydbwyllgor i ystyried cynnwys ychwanegol a allai gael eu cyflwyno mewn cyfarfodydd yn y dyfodol.
- 2.3 Rhaglen waith y dyfodol i gael ei chyflwyno i bob cyfarfod, gan amlinellu'r gwaith am y deuddeg mis nesaf yn dreiglol.

3. RHAGLEN WAITH

- 3.1 Gan eithrio eitemau a amserlennwyd sy'n bodloni dyddiadau cau statudol, mae'r rhaglen waith yn hyblyg. Felly, gall eitemau ychwanegol gael eu hychwanegu os yw'r angen yn codi.
- 3.2 Mae nifer o eitemau agenda sefydlog ar hyn o bryd yn cael eu trefnu ar gyfer bob cyfarfod. Bydd y rhain yn parhau ar agenda'r CA hyd nes y clywir yn wahanol:

Dyddiad y Cyfarfod	Rhaglen Waith 2021/22
Pawb (Hyd nes y clywir yn wahanol)	<ul style="list-style-type: none"> • Diweddariad Busnes • Diweddariad HMICFRS (wedi'i ymgorffori i'r uchod oni bai ei fod yn arwyddocaol) • Diweddariad Archwilio Mewnol • Diweddariad Risgiau • Rhaglen Waith

Mae'r rhaglen waith ar wahân i'r eitemau agenda sefydlog a amlinellir uchod fel a ganlyn:

Dyddiad y Cyfarfod	Rhaglen Waith 2022/23
Gwanwyn 2022	<ul style="list-style-type: none"> • Digwyddiad blynyddol Cydbwyllgorau Cymru
21 Mehefin 2022	<ul style="list-style-type: none"> • Datganiad Technegol Cyfrifon
28 Gorffennaf 2022	<ul style="list-style-type: none"> • Datganiad Cyfrifon – y Diweddaraif am Alldro • Datganiad Rheoli'r Heddlu • Hunan-asesiad ac Adroddiad Blynyddol y CA - adroddiad terfynol • Datganiad Strategaeth Risg a Chwant Risg - Adolygiad Blynyddol • At wraidd y mater risg: Bwrdd Trawsnewidiad Digidol - Sicrwydd ychwanegol • Rhaglen gyfalaf - Alldro ac edrych ymlaen • Cyflawniad Rheoli'r Trysorlys • Adroddiad Cyfreithiol
6 Hydref 2022	<ul style="list-style-type: none"> • ISA 260 a llofnodi cyfrifon anhebygol i'w llofnodi erbyn 31 Gorffennaf 2022 • Diweddariad Llywodraethu • Proffiliau Gwerth am Arian HMICFRS • At wraidd y mater risg: Dim cydymffurfio â'r Ddeddf Diogelu Data
8 Rhagfyr 2022	<ul style="list-style-type: none"> • Archwilio Cymru - Adroddiad Gwerth am Arian ac Archwiliad Blynyddol (Llythyr Rheolwyr) • At wraidd y mater risg: I'W GADARNHAU • Diweddariad llywodraethu • Diweddariad moeseg • Rhaglen Gyfalaf - Diweddariad • Cyflawniad Rheoli'r Trysorlys • Adroddiad Gyfreithiol
Mawrth 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Strategaeth Gyfalaf (yn cynnwys Strategaeth Rheoli'r Trysorlys) <i>i'w chadarnhau cyn 1 Ebrill 2023</i> • Diweddariad llywodraethu - yn cynnwys drafft AGS; Archwilio Cymru - cynllun blynyddol • At wraidd y mater risg: I'W GADARNHAU • Adroddiad Blynyddol CA - adroddiad drafft a thrafodaeth
Mehefin 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Cyfarwyddyd Technegol Cyfrifon
Gorffennaf 2023	<ul style="list-style-type: none"> • ISA 260 a llofnodi cyfrifon <i>i'w harwddo erbyn 31 Gorffennaf 2023</i> • Datganiad Rheoli'r Heddlu • Hunan-asesiad ac Adroddiad Blynyddol y CA - adroddiad terfynol • Datganiad Strategaeth Risg a Chwant Risg - Adolygiad Blynyddol

	<ul style="list-style-type: none"> • At wraidd y mater risg: I'W GADARNHAU • Rhaglen gyfalaf (alldro ac edrych ymlaen) • Cyflawniad Rheoli'r Trysorlys • Adroddiad Gyfreithiol
Hydref 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Diweddariad Llywodraethu • Proffiliau Gwerth am Arian HMICFRS • At wraidd y mater risg: I'W GADARNHAU
Darpar Raglen At Wraidd y Mater / Meysydd eraill lle gellir craffu arnynt	<ul style="list-style-type: none"> • Cydweithio • Strategaeth Cyfathrebu • SSF/SWAN/VAWG • Hawliadau PL – Hyfforddiant swyddogion a DPP (e.e. pan fydd rheolau'n newid) • Bwrdd Moeseg – diweddariadau ar sut mae adborth gan fwrdd moeseg yn bwydo drwodd i ddysgu sefydliadol
Adroddiadau At Wraidd y Mater Blaenorol i gyfeirio ato yn yr Adroddiad Risg Cyfnodol	<ul style="list-style-type: none"> • Gorchymyn a Rheoli • Strategaeth Cyrchu TGCh • Seiber • Trawsnewidiad Digidol (NEP)
Eitemau eraill i'w trafod gyda'r CA	Darparu gwasanaethau archwilio mewnol

4. GOBLYGIADAU

4.1	Cydraddoldeb	Ystyriwyd deddfwriaeth cydraddoldeb wrth recriwtio aelodau annibynnol y Cydbwyllgor Archwilio. Mae Cynllun Cydraddoldeb ar y Cyd mewn grym.
4.2	Ariannol	Mae cynllunio'r gwaith ar gyfer y flwyddyn i ddod yn lleihau'r angen am gyfarfodydd unswydd.
4.3	Cyfreithiol	Mae deddfwriaeth yn gofyn i Gydbwyllgor Archwilio gael ei sefydlu. Crynhoir swyddogaethau'r Cydbwyllgor Archwilio o fewn ei Gylch Gorchwyl , sydd wedi'i baratoi yn unol â <i>Audit Committees\Practical Guidance for local Authorities and Police - Rhifyn 2018 (CIPFA)</i> . Mae'r rhaglen waith hon yn ystyried gofynion statudol ac ymarferol er mwyn cyflawni'r rhwymedigaethau hyn.
4.4	Cymuned	Cyhoeddir papurau a chofnodion cyfarfodydd, ac mae'r cyfarfodydd yn agored i'r cyhoedd eu mynychu.
4.5	Risg	Un o ddibenion y Cydbwyllgor yw rhoi sicrwydd i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl fod risgiau ariannol ac anariannol yn cael eu rheoli'n effeithiol.
4.6	Nghynllun Heddlu a Throsedd	Mae rôl y Cydbwyllgor Archwilio yn rhan o'r Cynllun Heddlu a Throsedd cyffredinol.

HEDDLU GOGLEDD CYMRU
Gogledd Cymru diogelac

SWYDDFA COMISIYNYDD HEDDLU
A THROSEDD GOGLEDD CYMRU

OFFICE OF THE POLICE & CRIME
COMMISSIONER NORTH WALES

Awdur yr Adroddiad:

Kate Jackson

Prif Swyddog Cyllid, Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Cydbwyllgor Archwilio

Dyddiad y Cyfarfod: 28 Mawrth 2022

Teitl:	Strategaeth Gyfalaf Ddrafft Flynyddol ac Adroddiad Rheoli'r Trysorlys 2022-23
Awdur:	Prif Swyddog Cyllid
Diben yr adroddiad:	Trosolwg lefel uchel ar sut mae gwariant cyfalaf, ariannu cyfalaf a rheoli'r trysorlys yn cyfrannu at ddarpariaeth gwasanaethau'r heddlu ynghyd â throsolwg o sut mae risg cysylltiedig yn cael ei reoli a'r oblygiadau ar gyfer cynaliadwyedd ariannol.
Cyflwynir yr adroddiad i'r CA ar gyfer: (ticiwch un)	☐ Penderfyniad ☐ Trafodaeth ☒ Sicrwydd ☐ Gwybodaeth
Crynodeb / Pwyntiau Allweddol:	<ul style="list-style-type: none">• Mae'r adroddiad hwn yn deillio o Reoli'r Trysorlys CIPFA (TM) yn y Cod Ymarfer Gwasanaethau Cyhoeddus ac nid oes gofyniad cyfreithiol i gadw at y Cod.• Mae'n rhoi manylion y Rhaglen Gyfalaf, Darpariaeth Refeniw ar gyfer Benthycia a Strategaeth Rheoli a Buddsoddi'r Trysorlys 2021/22 tan 2026/27, sydd ynghlwm yn yr atodiadau.• Mae'n ymdrin â buddsoddi arian parod sy'n weddill ac unrhyw ofnyion benthycia.• Mae'n pwysleisio cyfyngiadau a dangosyddion awdurdodedig oddi mewn y mae swyddogaeth RhT yn gweithredu yn ddyddiol.
Argymhellion:	Cyflwynir yr adroddiad i'r CA am wybodaeth a sylwadau, ac i roi ei sicrwydd cyn cyflwyno i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.
Effaith cofrestr risgiau:	Dim effaith – mae'r trefniadau wedi'u llunio i reoli'r risg o fuddsoddi a benthycg.
Goblygiadau sicrwydd:	Mae'r adroddiad yn gosod rheolau a chyfyngiadau ar gyfer buddsoddi a benthycg arian yn ôl Strategaeth Rheoli'r Trysorlys 2022-23. Nid oes newidiadau sylweddol o Strategaeth Rheoli'r Trysorlys y llynedd.
Effaith Cydraddoldeb:	Dim effaith.
Gwybodaeth wedi'i heithrio o ddadleniad:	Dim gwybodaeth wedi'i hesgusodi.

CYDBWYLLGOR ARCHWILIO

28 Mawrth 2022

**Crynodeb Gweithredol Adroddiad Strategaeth Gyfalaf
Ddrafft 2021-22 i 2026-27**

**Adroddiad gan y Prif Gwnstabl a Phrif Swyddogion Cyllid
Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd.**

1. Mae'r adroddiad drafft amgaeedig yn bodloni gofynion Rheoli'r Trysorlys (RhT) CIPFA yng Nghod Ymarfer Gwasanaethau Cyhoeddus y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd angen ei ddilyn yn gyfreithiol. Mae'r brif ddogfen, y Strategaeth Gyfalaf, yn dod â'r Rhaglen Gyfalaf, Darpariaeth Refeniw ar gyfer Benthycyca, Rheoli'r Trysorlys a Strategaeth Fuddsoddi a Dangosyddion y Trysorlys at ei gilydd. Y bwriad yw symleiddio'r hyn sy'n faes hynod dechnegol. Fodd bynnag, mae'r adroddiad yn parhau'n hynod dechnegol. Bydd yr adroddiad eglurhaol hwn yn egluro'r diben cyffredinol yn gryno ac amlygu'r hyn y gofynnir i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gytuno iddo wrth fabwysiadu'r Strategaeth. Mae rhaid i'r Strategaeth a'i helfennau cyfansoddol gael eu cytuno'n flynyddol gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Diben cyflwyno'r adroddiad hwn i'r Cydbwyllgor Archwilio yw ar gyfer trafodaeth a sylwadau cyn ei gyflwyno i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.
2. Nid oes newidiadau sylfaenol i'r strategaeth eleni.
3. Diben cyffredinol y Strategaeth Gyfalaf yw galluogi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd i:
 - Cytuno ar y Rhaglen Gyfalaf yn ffurfiol (Atodiad A)
 - Cytuno ar ba ddull sy'n cael ei fabwysiadu ar gyfer ad-dalu dyled drwy'r Datganiad Darparu Refeniw Sylfaenol (MRP) (Atodiad B)
 - Cynnig fframwaith strategol ar gyfer Rheoli'r Trysorlys sy'n cwmpasu benthycyca ar gyfer gwariant cyfalaf a buddsoddi balansau sy'n weddill (Atodiad C)
 - Cytuno ar Ddangosyddion y Trysorlys sy'n gosod cyfyngiadau ar lefelau benthycyca, yn ogystal â chyfyngiadau ar y mathau o bartïon i gontract ar gyfer buddsoddiadau (Atodiad C)
4. Mae'r Rhaglen Gyfalaf wedi'i chytuno gan y Prif Gwnstabl a'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel rhan o'r cylch cynllunio gan fwydo i'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC). Mae ymarfer pellach wedi'i ymgymryd er mwyn ailasesu cyflwyno prosiectau cyfalaf unigol yn raddol sydd wedi arwain at newid yn amseru'r prosiectau ond nid newid sylweddol i'r costau cyffredinol (Tabl 1 ac Atodiad A).
5. Gofyniad sylfaenol a hanfodol yw bod y Rhaglen Gyfalaf yn fforddiadwy o fewn yr adnoddau sydd ar gael. Cyflawnir hyn drwy gyfuniad o gyllid allanol, adnoddau ein hunain (cyllideb neu gronfeydd wrth gefn mewn blwyddyn) neu ddyled. Mae'r rhaglen yn fforddiadwy a cheir y rhaniad mewn ariannu yn Nhabl 2.

- 6.** Rhaid ad-dalu dyled. Gwneir hyn drwy'r gyllideb refeniw drwy'r ddarpariaeth refeniw sylfaenol. Mae canllawiau statudol o ran sut yr ad-delir y ddyled. Ad-delir dyled hanesyddol (cyn 2008) ar sail y rheolau a oedd mewn lle ar adeg y balans gostyngol o 4%. Ar gyfer gwariant cyfalaf a ysgwyddwyd wedi 31.3.2008 penderfynir ar y Ddarpariaeth Refeniw Sylfaenol drwy godi'r gwariant dros oes ddefnyddiol yr ased. Mae Tabl 3 yn crynhoi'r gost, a cheir manylion pellach yn Atodiad C.
- 7.** Gelwir cyfanswm y ddyled o ran cyfalaf yn Ofyn Cyllido Cyfalaf (GCC). Crynhoir y symudiad yn y GCC yn Nhabl 4. Cynydda cyfanswm GCC o £28.04m a amcanir ar 31.3.22 i £40.98m ar 31.3.2027.
- 8.** Un ffynhonnell o gyllid mewnol yw Derbynebau Cyfalaf. Rhain yw'r enillion o werthu asedau. Gellir ond eu defnyddio ar gyfer ariannu gwariant cyfalaf. Gwelir y symudiad arfaethedig mewn Derbynebau Cyfalaf yn Nhabl 5.
- 9.** Mae strategaeth Rheoli'r Trysorlys yn gysylltiedig â rheoli balansau arian parod o ran benthyca a buddsoddiadau. Rhoddir blaenoriaeth i sicrhau cronfeydd a dilynrir gan hylifedd ac yna arenillion. Mae Adran 3 o'r Strategaeth Gyfalaf yn crynhoi strategaeth RhT gyda'r manylion yn Atodiad C.
- 10.** O ran benthyg, delir y ddysgl yn wastad rhwng benthyca allanol a mewnol a benthyca tymor hir a thymor byr. Cymhlethir hyn ychydig gan incwm cyllid ddim yn cael ei dderbyn yn gyson drwy'r flwyddyn gydag un taliad mawr yn cael ei dderbyn bob mis Gorffennaf (Atodiad C, Graff 1). Mae gan fenthyciadau Tymor Byr gyfraddau llog is ond gall hyn newid dros amser.
- 11.** Mae buddsoddiadau'n cael eu rheoli'n ddyn gan leihau risg cyn belled ag y bo modd drwy reoli partion i gontract drwy gyfraddau credyd a rhai eraill, a chyfyngu maint a hyd buddsoddiadau.
- 12.** Fel y Strategaeth flaenorol, mae'r lefel hylifedd sylfaenol o £10m wedi'i ehangu at ddibenion ymarferol. Mae hyn er mwyn hefyd caniatáu cyfyngiad gweithredol is o £7.5 miliwn am uchafswm o 14 diwrnod. Mae hyn er mwyn osgoi benthyca tymor byr diangen (gweler Atodiad C, paragraff 6.3)
- 13.** Mae Tabl 10 yn dangos cyfanswm costau cyllido fel canran o gyllideb refeniw net. Amcanir i hyn gynyddu o 3.25% i 4.61% o 2022-23 i 2026-27.
- 14.** Mae staff sydd wedi'u cymhwyso'n broffesiynol ac wedi'u hyfforddi'n benodol yn gyfrifol am wneud penderfyniadau ynghylch gwariant cyfalaf, buddsoddiadau a benthyca. Ar ben hyn, cedwir ymgynghorwyr proffesiynol er mwyn rhoi cyngor ac arweiniad yn y meysydd technegol hyn.

Capital Strategy Report 2022/23 (Draft)

1. Introduction

- 1.1. This capital strategy report gives a high-level overview of how capital expenditure, capital financing and treasury management activity contribute to the provision of local public services along with an overview of how associated risk is managed and the implications for future financial sustainability. It has been written in an accessible style to enhance members' understanding of these sometimes technical areas.
- 1.2. Decisions made this year on capital and treasury management will have financial consequences for the Police and Crime Commissioner for many years into the future. They are therefore subject to both a national regulatory framework and to local policy framework, summarised in this report.

2. Capital Expenditure and Financing

- 2.1. Capital expenditure is where the Police and Crime Commissioner spends money on assets, such as property or vehicles, that will be used for more than one year. In local government this includes spending on assets owned by other bodies, and loans and grants to other bodies enabling them to buy assets.
- 2.2. The draft Capital Programme was presented to the Strategic Executive Board (SEB) on 8th February 2022 as part of the Medium-Term Financial Plan and agreed subject to the final ratification of this Capital Strategy. A further exercise has been undertaken to re-assess the phasing of individual capital projects which has resulted in a change in the timing of the projects but not a significant change in the overall costs. The Police and Crime Commissioner is planning capital expenditure as summarised below, with details as shown in **Appendix A**:

Table 1: Prudential Indicator: Estimates of Capital Expenditure in £ millions

	2020/21 actual £m	2021/22 forecast £m	2022/23 budget £m	2023/24 budget £m	2024/25 budget £m	2025/26 budget £m	2026/27 budget £m
Total Capital Expenditure	5.26	4.74	11.10	18.62	9.53	4.21	7.53

- 2.3. **Governance (capital expenditure):** The PCC's assets and infrastructure need continual investment in order to ensure an efficient and modern working environment. Strategies for the Estates, IT and Fleet were developed during 2019-20 and a new Capital Programme agreed in 2020-21. The implementation of Operation Uplift; reviewing the requirements as part of the planning cycle; and the COVID recovery plan, has resulted in revisions to the planned Programme. COVID has resulted in some re-phasing of the Programme due to delays. Major projects such as ESN and the Command and Control System upgrade have also been under review. The draft Capital Programme 2021-22 to 2026-27 is an update of last year's Programme reflecting changes in time and/or costs (see Appendix A).
- 2.4. All capital expenditure must be financed, either from external sources (government grants and other contributions), the Police and Crime Commissioner's own resources (revenue, reserves and capital receipts) or debt (borrowing, leasing and Private Finance Initiative). The planned financing of the above expenditure is as follows:

Table 2: Capital financing in £ millions

	2020/21 actual £m	2021/22 forecast £m	2022/23 budget * £m	2023/24 budget £m	2024/25 budget £m	2025/26 budget £m	2026/27 budget £m
External sources	0.12	0.17	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Capital resources	0.09	0.10	0.53	0.10	0.75	0.10	0.10
Revenue resources	2.85	3.65	5.33	5.44	2.88	2.90	2.73
Debt	2.20	0.82	5.24	13.08	5.90	1.21	4.70
TOTAL	5.26	4.74	11.10	18.62	9.53	4.21	7.53

- 2.5. Debt is only a temporary source of finance, since loans and leases must be repaid, and this is therefore replaced over time by other financing, usually from revenue which is known as minimum revenue provision (MRP). Alternatively, proceeds from selling capital assets (known as capital receipts) may be used to replace debt finance. Planned MRP repayments are as follows:

Table 3: Replacement of prior years' debt finance in £ millions

	2020/21 actual £m	2021/22 forecast £m	2022/23 budget £m	2023/24 budget £m	2024/25 budget £m	2025/26 budget £m	2026/27 budget £m
Budgeted MRP (Own resources)	2.63	2.75	2.39	2.59	3.87	4.15	4.17

- The Police and Crime Commissioner's full minimum revenue provision (MRP) statement is shown in Appendix B to this report.

- 2.6. The Police and Crime Commissioner's cumulative outstanding amount of debt finance is measured by the capital financing requirement (CFR). This increases with new debt-financed capital expenditure and reduces with MRP and capital receipts used to replace debt. The CFR is expected to increase by £2.84m during 2022/23. Based on the above figures for expenditure and financing, the Police and Crime Commissioner's estimated CFR is as follows:

Table 4: Prudential Indicator: Estimates of Capital Financing Requirement in £ millions

	2020/21 actual £m	2021/22 forecast £m	2022/23 budget £m	2023/24 budget £m	2024/25 budget £m	2025/26 budget £m	2026/27 budget £m
Total CFR	29.97	28.04	30.88	41.37	43.40	40.46	40.98

* the CFR estimate does not take into account any potential increase arising from a change in the accounting for leases as the introduction date of these changes is likely to be delayed.

- 2.7. **Asset management:** To ensure that capital assets continue to be of long-term use, the Police and Crime Commissioner has an asset management strategy in place.
- 2.8. **Asset disposals:** When a capital asset is no longer needed, it may be sold so that the proceeds, known as capital receipts, can be spent on new assets or to repay debt. Repayments of capital grants, loans and investments also generate capital receipts. The Police and Crime Commissioner plans to receive £0.52m of capital receipts in the coming financial year as follows:

Table 5: Capital receipts receivable in £ millions

	2020/21 actual £m	2021/22 forecast £m	2022/23 budget £m	2023/24 budget £m	2024/25 budget £m	2025/26 budget £m	2026/27 budget £m
Opening balance	0.05	2.08	3.42	3.61	3.74	3.36	3.26
Receipts	2.12	1.61	0.52	0.50	0.37	0.00	0.00
Budgeted use	(0.09)	(0.27)	(0.33)	(0.37)	(0.75)	(0.10)	(0.10)
Balance	2.08	3.42	3.61	3.74	3.36	3.26	3.16

3. Treasury Management

- 3.1. Treasury management is concerned with keeping sufficient but not excessive cash available to meet the Police and Crime Commissioner's spending needs, while managing the risks involved. Surplus cash is invested until required, while a shortage of cash will be met by borrowing, to avoid excessive credit balances or overdrafts in the bank current account. The Police and Crime Commissioner is typically cash rich in the short-term as revenue income is received before it is spent, but cash poor in the long-term as capital expenditure is incurred before being financed. The revenue cash surpluses are offset against capital cash shortfalls to reduce overall borrowing.
- 3.2. The Treasury Management Strategy (Appendix C) sets out the parameters under which the Treasury Management activities are governed and monitored. These are based on prioritising security first, liquidity second and yield last. This does reduce potential investment income but minimises the risk of losing money through riskier investments. The below summarises the main points of the Treasury Management Strategy.
- 3.3. **Borrowing strategy:** The Police and Crime Commissioner's main objectives when borrowing are to achieve a low but certain cost of finance while retaining flexibility should plans change in future. These objectives are often conflicting, and the Police and Crime Commissioner therefore seeks to strike a balance between cheap short-term loans (currently available at around 0.10%) and long-term fixed rate loans where the future cost is known but higher (currently 1.5 to 2.5%).
- 3.4. The Borrowing Strategy is also balanced by revenue cash available being used rather than borrowing, known as internal borrowing. Internal borrowing has been used extensively over recent years generating savings in interest charges per year and reducing risk by not investing cash. However, use of reserves to fund Capital has reduced the available amounts to internally borrow. Another factor to consider is that the Police and Crime Commissioner's income is not constant during the year; this is due to a Pension Grant of around £20m being received in one lump sum each July.
- 3.5. Projected levels of the Police and Crime Commissioner's total outstanding debt (which comprises borrowing, PFI liabilities and leases) are shown below, compared with the capital financing requirement (see above).

Table 6: Prudential Indicator: Gross Debt and the Capital Financing Requirement in £ millions

	2020/21 actual £m	2021/22 forecast £m	2022/23 budget £m	2023/24 budget £m	2024/25 budget £m	2025/26 budget £m	2026/27 budget £m
Debt (incl. PFI & leases)	18.48	17.10	15.65	14.12	12.50	10.79	8.97
Capital Financing Requirement	29.97	28.04	30.88	41.37	43.40	40.46	40.98

- 3.6. Statutory guidance is that debt should remain below the capital financing requirement, except in the short-term. As can be seen from table 6, the Police and Crime Commissioner expects to comply with this in the medium term.

- 3.7. **Liability benchmark:** To compare the Police and Crime Commissioner’s actual borrowing against an alternative strategy, a liability benchmark has been calculated showing the lowest risk level of borrowing. This assumes that cash and investment balances are kept to a minimum level of £10m at each year-end.

Table 7: Borrowing and the Liability Benchmark in £ millions

	31.3.2021 actual £m	31.3.2022 forecast £m	31.3.2023 budget £m	31.3.2024 budget £m	31.3.2025 budget £m	31.3.2026 budget £m	31.3.2027 budget £m
Outstanding borrowing	9.38	8.88	8.38	7.88	7.38	6.88	6.38
Liability benchmark	(2.09)	(3.63)	5.98	19.99	24.81	24.11	26.46

The outstanding borrowing in the table above shows the current level of committed borrowing, and the liability benchmark is an indicator of the maximum we may need to borrow in order to keep cash and investment balances above £10m. The actual level of borrowing will depend on cashflow throughout the year and will be somewhere between the two levels outlined above.

- 3.8. **Affordable borrowing limit:** The Police and Crime Commissioner is legally obliged to set an affordable borrowing limit (also termed the authorised limit for external debt) each year and to keep it under review. In line with statutory guidance, a lower “operational boundary” is also set as a warning level should debt approach the limit.

Table 8: Prudential Indicators: Authorised limit and operational boundary for external debt in £m

	2021/22 limit £m	2022/23 limit £m	2023/24 limit £m	2024/25 limit £m	2025/26 limit £m	2026/27 limit £m
Authorised limit – borrowing	27.90	24.61	36.13	39.28	37.55	39.39
Authorised limit – PFI and leases	8.23	7.28	6.24	5.13	3.91	2.60
Authorised limit – total external debt	36.13	31.89	42.37	44.41	41.46	41.99
Operational boundary – borrowing	25.90	22.61	34.13	37.28	35.55	37.39
Operational boundary – PFI and leases	8.23	7.28	6.24	5.13	3.91	2.60
Operational boundary – total external debt	34.13	29.89	40.37	42.41	39.46	39.99

- 3.9. **Treasury investment strategy:** Treasury investments arise from receiving cash before it is paid out again. Investments made for service reasons or for pure financial gain are not generally considered to be part of treasury management.
- 3.10. The Police and Crime Commissioner’s policy on treasury investments is to prioritise security and liquidity over yield, that is to focus on minimising risk rather than maximising returns. Cash that is likely to be spent in the near term is invested securely, for example with the government, other local authorities or selected high-quality banks, to minimise the risk of loss. Money that will be held for longer term could be invested more widely, including in bonds, shares and property, to balance the risk of loss against the risk of receiving returns below inflation. Both near-term and longer-term investments may be held in pooled funds, where an external fund manager makes decisions on which particular investments to buy and the Police and Crime Commissioner may request its money back at short notice.

Table 9: Treasury management investments in £millions

	31.3.2021 actual £m	31.3.2022 forecast £m	31.3.2023 budget £m	31.3.2024 budget £m	31.3.2025 budget £m	31.3.2026 budget £m	31.3.2027 budget £m
Near-term investments	23.05	22.50	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
Longer-term investments	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
TOTAL	23.05	22.50	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00

- 3.11. **Risk management:** The effective management and control of risk are prime objectives of the Police and Crime Commissioner's treasury management activities. The treasury management strategy therefore sets out various indicators and limits to constrain the risk of unexpected losses and details the extent to which financial derivatives may be used to manage treasury risks.
- 3.12. **Governance (risk management):** Decisions on treasury management investment and borrowing are made daily and are therefore delegated to the Head of Finance and staff, who must act in line with the treasury management strategy approved by the Police and Crime Commissioner and Joint Audit Committee (JAC). End of year and half yearly reports on treasury management activity are presented to the Strategic Executive Board (SEB) and JAC. The JAC is responsible for scrutinising treasury management decisions.
- 3.13. **Investments for Service Purposes:** The Police and Crime Commissioner **does not** currently make investments to assist local public services (which might include making loans to or buying shares in local service providers and/or local small businesses to promote economic growth).
- 3.14. **Commercial Activities:** Despite central government financial support for local public services declining, the Police and Crime Commissioner **does not** invest in commercial property purely or mainly for financial gain.
- 3.15. **Liabilities:** In addition to debt detailed above, the Police and Crime Commissioner is committed to making future payments to cover its pension fund costs. Police Officers' pension scheme is an unfunded scheme which is underwritten by the Government, and the liabilities stand at £1,793.0m as at 31.3.21. The cost to the Police and Crime Commissioner is the employer contribution rate, which is currently 31%. The deficit on the Staff Pension fund stood at £85.0m as at 31.3.21, this is also managed through the contribution rate which is currently set at 19%. The Police and Crime Commissioner has also set aside £1.2m as a provision to cover risks of insurance claims and employment cases. The Police and Crime Commissioner is also at risk of having to pay for claims lodged with the Central London Employment Tribunal. These risks have been recognised as Contingent Liabilities in the Statement of Accounts, but the Police and Crime Commissioner has not put aside any money because the claims are subject to appeal, and there is uncertainty regarding remedy and quantum.
- 3.16. **Governance (liabilities):** Decisions on incurring new discretionary liabilities are taken by the Chief Officer Team in consultation with the Police and Crime Commissioner and his Chief Finance Officer. The risk of liabilities crystallising and requiring payment is monitored by Corporate Finance and reported to the Strategic Management Board (SMB) and SEB as necessary. Details of contingent liabilities as at 31 March will be included in the annual Statement of Accounts.

4. Revenue Budget Implications

- 4.1. Although capital expenditure is not charged directly to the revenue budget, interest payable on loans and MRP for reducing the CFR are charged to revenue. The net annual charge is known as financing costs; this is compared to the net revenue stream i.e. the amount funded from Council Tax, business rates and general government grants. Direct revenue contributions to capital are also charged to revenue but are **not** included in the below indicator.

Table 10: Prudential Indicator: Proportion of financing costs to net revenue stream

	2020/21 actual	2021/22 forecast	2022/23 budget	2023/24 budget	2024/25 budget	2025/26 budget	2026/27 budget
Financing costs (£m)	3.65	3.69	3.25	3.35	4.53	4.71	4.61
Financing costs as % of net revenue stream	2.2%	2.1%	1.8%	1.8%	2.4%	2.4%	2.4%
Level of debt (£m)	18.48	17.10	15.65	14.12	12.50	10.79	8.97
Level of debt as % of net revenue stream	11.3%	9.9%	8.6%	7.5%	6.5%	5.5%	4.4%
Level of CFR as % of net revenue stream	18.3%	16.2%	16.9%	22.1%	22.6%	20.5%	20.3%

- 4.2. **Sustainability:** Due to the very long-term nature of capital expenditure and financing, the revenue budget implications of expenditure incurred in the next few years will extend for up to 50 years into the future. The Police and Crime Commissioner's Finance Officer and the Director of Finance and Resources are satisfied that the proposed capital programme is prudent, affordable and sustainable as there are revenue streams or reserves in place to fund the Programme as set out. It is likely that additional resources will need to be budgeted for future investments beyond the current Programme.

5. Knowledge and Skills

- 5.1. The Police and Crime Commissioner employs professionally qualified and experienced staff in senior positions with responsibility for making capital expenditure, borrowing and investment decisions. Training is provided to all staff involved in making capital expenditure, borrowing and investment decisions.
- 5.2. Where the Police and Crime Commissioner's staff do not have the knowledge and skills required, use is made of external advisers and consultants that are specialists in their field. The Police and Crime Commissioner currently employs Arlingclose Limited as treasury management advisers, Wilks Head and Eve as property consultants and BDO as tax consultants. This approach is more cost effective than employing such staff directly, and ensures that the Police and Crime Commissioner has access to knowledge and skills commensurate with its risk appetite.

APPENDIX A

2020-21		2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	Total
Actuals	Description	Revised Estimate	Est	Est	Est	Est	Est	Project Costs
								2021-22 to 2026-27
£000		£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
	<u>Estate Programme</u>							
7	Retentions, Consultancy and QS	26	25					51
	Sustainability Improvements	32	270	100	100	100	100	702
	Estates estimate 25-26 onwards					2,000		2,000
673	Pwllheli PS	246						246
	Holyhead PS		1,200	2,477				3,677
170	Force HQ Canteen							0
33	Caernarfon & North Gwynedd Estate Area	170	597					767
786	VCC / Vehicle Workshop	208	1,692					1,900
	Armed Alliance	20	360					380
	Dolgellau PS				1,200			1,200
	Abergele PS		391					391
	Llanrwst PS				178			178
	Flintshire PS - North			700	2,300			3,000
	Flintshire PS - South		200	3,500	450			4,150
	Force Control Room Upgrading		100					100
	Archive Store				750			750
	Rhosllanerchrugog PS				190			190
	Re locate/ co locate/ vacate	55	295					350
	Firearms Base works	354	30				2,000	2,384
	CS - SARC ISO Accreditation	48	150					198
1,669	Total Building Works	1,159	5,310	6,777	5,168	2,100	2,100	22,614
	<u>Vehicles and Other Equipment</u>							
1,727	Vehicle Purchase Replacement Programme	800	2,565	1,626	1,620	1,756	1,300	9,667
	PSU Vehicles (replacemnt programme)				780			780
	Electric Vehicles			41	41	41	41	164
	Tranman development		75					75
	Intoxilators x 3		30					30
	ANPR replacement	105	150					255
	Collision Surveying Equipment	175						175
1,727	Total Vehicles and Other Equipment	1,080	2,820	1,667	2,441	1,797	1,341	11,146

2020-21		2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	Total
Actuals	Description	Revised Estimate	Est	Est	Est	Est	Est	Project Costs
£000		£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
	Information Technology and Communication Equipment							
1,103	Desk Top Replacement (Replacement Programme)	407	515	930	825	310	750	3,737
	NEP Device Re-build	175	143					318
37	Lockers for charging and storage	20						20
	Mobile data devices	150	451				585	1,186
59	Airwave replacement units							0
	Server Replacement			700			700	1,400
	Business Systems Servers (Replacement Programme)						150	150
	DFU Server replacement			270				270
413	NEP Infrastructure/Sail Point/Internet Links	60	20					80
53	Wifi	92						92
	Digital Workplace audio visual		126					126
73	Digital Intelligence & Investigation		196					196
	Telephony			250				250
30	Backup Upgrade							0
	Nexus Upgrade	15	365					380
35	Command and Control Upgrade - Phase 2	1,552	1,001					2,553
	LPS - Community Safety - Prevention	30						30
	Life-X Deployment				1,100			1,100
	Emergency Service Network		157	7,089			900	8,146
59	Body Worn Video (replacement costs)			933			1,000	1,933
1,862	Total Information Technology and Communication	2,501	2,974	10,172	1,925	310	4,085	21,967
5,258	Total Capital Expenditure	4,740	11,104	18,616	9,534	4,207	7,526	55,727

2020-21		2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27
Actuals	Description	Revised Estimate	Est	Est	Est	Est	Est
£000		£000	£000	£000	£000	£000	£000
1,669	Total Building Works	1,159	5,310	6,777	5,168	2,100	2,100
1,727	Total Vehicles and Other Equipment	1,080	2,820	1,667	2,441	1,797	1,341
1,862	Total Information Technology and Communication	2,501	2,974	10,172	1,925	310	4,085
5,258	Total Capital Expenditure	4,740	11,104	18,616	9,534	4,207	7,526
	FUNDING:						
123	External sources	171	0	0	0	0	0
2,934	Own resources	3,747	5,865	5,540	3,636	2,997	2,831
2,201	Debt	822	5,239	13,076	5,898	1,210	4,695
5,258	Total Funding	4,740	11,104	18,616	9,534	4,207	7,526

Annual Minimum Revenue Provision Statement 2022/23

Where the Police and Crime Commissioner finances capital expenditure by debt, it must put aside resources to repay that debt in later years. The amount charged to the revenue budget for the repayment of debt is known as Minimum Revenue Provision (MRP), although there has been no statutory minimum since 2008. The *Local Government Act 2003* requires the Police and Crime Commissioner to have regard to Welsh Government's *Guidance on Minimum Revenue Provision* (the WG Guidance) most recently issued in 2018.

The broad aim of the WG Guidance is to ensure that capital expenditure is financed over a period that is either reasonably commensurate with that over which the capital expenditure provides benefits, or, in the case of borrowing supported by Government Revenue Support Grant, reasonably commensurate with the period implicit in the determination of that grant.

The WG Guidance requires the Police and Crime Commissioner to approve an Annual MRP Statement each year and recommends a number of options for calculating a prudent amount of MRP. The following statement only incorporates options recommended in the Guidance.

- For capital expenditure incurred before 1st April 2008, MRP will be determined as 4% of the capital financing requirement in respect of that expenditure. *(Option 2)*
- For capital expenditure incurred after 31st March 2008, MRP will be determined by charging the expenditure over the expected useful life of the relevant asset in equal instalments, starting in the year after the asset becomes operational. MRP on purchases of freehold land will be charged over 50 years. MRP on expenditure not related to fixed assets but which has been capitalised by regulation or direction will be charged over 20 years. *(Option 3)*
- For assets acquired by leases or the Private Finance Initiative, MRP will be determined as being equal to the element of the rent or charge that goes to write down the balance sheet liability.
- Where former operating leases have been brought onto the balance sheet due to the adoption of the *IFRS 16 Leases* accounting standard, and the asset values have been adjusted for accruals, prepayments, premiums and/or discounts, then the annual MRP charges will be adjusted so that the total charge to revenue remains unaffected by the new standard.

Capital expenditure incurred during 2022/23 will not be subject to a MRP charge until 2023/24.

Based on the Police and Crime Commissioner's latest estimate of its capital financing requirement (CFR) on 31st March 2022, the budget for MRP has been set as follows:

	31.03.2022 Estimated CFR £m	2022/23 Estimated MRP £
Capital expenditure before 01.04.2008	7.24	0.29
Capital expenditure after 31.03.2008	12.62	1.15
Leases and Private Finance Initiative	8.18	0.95
Total General Fund	28.04	2.39

Draft Treasury Management Strategy Statement 2022/23

1. Introduction

- 1.1. Treasury management is the management of the Police and Crime Commissioner's cash flows, borrowing and investments, and the associated risks. The Police and Crime Commissioner has borrowed and invested substantial sums of money and is therefore exposed to financial risks including the loss of invested funds and the revenue effect of changing interest rates. The successful identification, monitoring and control of financial risk are therefore central to the Police and Crime Commissioner's prudent financial management.
- 1.2. Treasury risk management at the Police and Crime Commissioner is conducted within the framework of the Chartered Institute of Public Finance and Accountancy's *Treasury Management in the Public Services: Code of Practice 2017 Edition* (the CIPFA Code) which requires the Police and Crime Commissioner to approve a treasury management strategy before the start of each financial year. In addition, the Welsh Government (WG) issued revised Guidance on Local Police and Crime Commissioner Investments in November 2019 that requires the Police and Crime Commissioner to approve an investment strategy before the start of each financial year. This report fulfils the Police and Crime Commissioner's legal obligation under the *Local Government Act 2003* to have regard to both the CIPFA Code and the WG Guidance.
- 1.3. **Revised strategy:** In accordance with the WG Guidance, the Police and Crime Commissioner will be asked to approve a revised Treasury Management Strategy Statement should the assumptions on which this report is based change significantly. Such circumstances would include, for example, a large unexpected change in interest rates, in the Police and Crime Commissioner's capital programme or in the level of its investment balance, or a material loss in the fair value of a non-financial investment identified as part of the year end accounts preparation and audit process.

2. External Context *(example of data/commentary as at 17/12/21 – weekly 'Review and Preview' emails are also received from Arlingclose as well as relevant daily updates).*

- 2.1. **Economic background:** The ongoing impact on the UK from coronavirus, together with higher inflation, higher interest rates, and the country's trade position post-Brexit, will be major influences on the Police and Crime Commissioner's treasury management strategy for 2022/23.
- 2.2. The Bank of England (BoE) increased Bank Rate to 0.25% in December 2021 while maintaining its Quantitative Easing programme at £895 billion. The Monetary Policy Committee (MPC) voted 8-1 in favour of raising rates, and unanimously to maintain the asset purchase programme.
- 2.3. Within the announcement the MPC noted that the pace of the global recovery was broadly in line with its November Monetary Policy Report. Prior to the emergence of the Omicron coronavirus variant, the Bank also considered the UK economy to be evolving in line with expectations, however the increased uncertainty and risk to activity the new variant presents, the Bank revised down its estimates for Q4 GDP growth to 0.6% from 1.0%. Inflation was projected to be higher than previously forecast, with CPI likely to remain above 5% throughout the winter and peak at 6% in April 2022. The labour market was generally performing better than previously forecast and the BoE now expects the unemployment rate to fall to 4% compared to 4.5% forecast previously, but notes that Omicron could weaken the demand for labour.
- 2.4. UK CPI for November 2021 registered 5.1% year on year, up from 4.2% in the previous month. Core inflation, which excludes the more volatile components, rose to 4.0% y/y from 3.4%. The most recent labour market data for the three months to October 2021 showed the unemployment rate fell to 4.2% while the employment rate rose to 75.5%.
- 2.5. In October 2021, the headline 3-month average annual growth rate for wages were 4.9% for total pay and 4.3% for regular pay. In real terms, after adjusting for inflation, total pay growth was up 1.7% while regular pay was up 1.0%. The change in pay growth has been affected by a change in composition of employee jobs, where there has been a fall in the number and proportion of lower paid jobs.

- 2.6. Gross domestic product (GDP) grew by 1.3% in the third calendar quarter of 2021 according to the initial estimate, compared to a gain of 5.5% q/q in the previous quarter, with the annual rate slowing to 6.6% from 23.6%. The Q3 gain was modestly below the consensus forecast of a 1.5% q/q rise. During the quarter activity measures were boosted by sectors that reopened following pandemic restrictions, suggesting that wider spending was flat. Looking ahead, while monthly GDP readings suggest there had been some increase in momentum in the latter part of Q3, Q4 growth is expected to be soft.
- 2.7. GDP growth in the euro zone increased by 2.2% in calendar Q3 2021 following a gain of 2.1% in the second quarter and a decline of -0.3% in the first. Headline inflation has been strong, with CPI registering 4.9% year-on-year in November, the fifth successive month of inflation. Core CPI inflation was 2.6% y/y in November, the fourth month of successive increases from July's 0.7% y/y. At these levels, inflation is above the European Central Bank's target of 'below, but close to 2%', putting some pressure on its long-term stance of holding its main interest rate of 0%.
- 2.8. The US economy expanded at an annualised rate of 2.1% in Q3 2021, slowing sharply from gains of 6.7% and 6.3% in the previous two quarters. In its December 2021 interest rate announcement, the Federal Reserve continue to maintain the Fed Funds rate at between 0% and 0.25% but outlined its plan to reduce its asset purchase programme earlier than previously stated and signalled they are in favour of tightening interest rates at a faster pace in 2022, with three 0.25% movements now expected.
- 2.9. **Credit outlook:** Since the start of 2021, relatively benign credit conditions have led to credit default swap (CDS) prices for the larger UK banks to remain low and had steadily edged down throughout the year up until mid-November when the emergence of Omicron has caused them to rise modestly. However, the generally improved economic outlook during 2021 helped bank profitability and reduced the level of impairments many had made as provisions for bad loans. However, the relatively recent removal of coronavirus-related business support measures by the government means the full impact on bank balance sheets may not be known for some time.
- 2.10. The improved economic picture during 2021 led the credit rating agencies to reflect this in their assessment of the outlook for the UK sovereign as well as several financial institutions, revising them from negative to stable and even making a handful of rating upgrades.
- 2.11. Looking ahead, while there is still the chance of bank losses from bad loans as government and central bank support is removed, the institutions on the Police and Crime Commissioner's counterparty list are well-capitalised and general credit conditions across the sector are expected to remain benign. Duration limits for counterparties on the Police and Crime Commissioner's lending list are under regular review and will continue to reflect economic conditions and the credit outlook.
- 2.12. **Interest rate forecast:** The Police and Crime Commissioner's treasury management adviser Arlingclose is forecasting that Bank Rate will continue to rise in calendar Q1 2022 to subdue inflationary pressures and the perceived desire by the BoE to move away from emergency levels of interest rates.
- 2.13. Investors continue to price in multiple rises in Bank Rate over the next forecast horizon, and Arlingclose believes that although interest rates will rise again, the increases will not be to the extent predicted by financial markets. In the near-term, the risks around Arlingclose's central case are to the upside while over the medium-term the risks become more balanced.
- 2.14. Yields are expected to remain broadly at current levels over the medium-term, with the 5, 10 and 20 year gilt yields expected to average around 0.65%, 0.90%, and 1.15% respectively. The risks around for short and medium-term yields are initially to the upside but shifts lower later, while for long-term yields the risk is to the upside. However, as ever there will almost certainly be short-term volatility due to economic and political uncertainty and events.
- 2.15. A more detailed economic and interest rate forecast provided by Arlingclose is attached at Appendix A.

3. Local Context

3.1. On 31st March 2022, the Police and Crime Commissioner is expected to hold £8.88m of borrowing and £22.31m of treasury investments. Forecast changes in these sums are shown in the balance sheet analysis in table 1 below.

Table 1: Balance sheet summary and forecast

	31.3.21 Actual £m	31.3.22 Estimate £m	31.3.23 Forecast £m	31.3.24 Forecast £m	31.3.25 Forecast £m	31.3.26 Forecast £m	31.3.27 Forecast £m
General Fund CFR	29.97	28.04	30.88	41.37	43.40	40.46	40.98
Less: Other debt liabilities *	(9.10)	(8.23)	(7.27)	(6.24)	(5.12)	(3.91)	(2.59)
Loans CFR	20.87	19.81	23.61	35.13	38.28	36.55	38.39
Less: External borrowing (long term)**	(9.38)	(8.88)	(8.38)	(7.88)	(7.38)	(6.88)	(6.38)
Less: External borrowing (short term)**	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Internal borrowing	11.49	10.93	15.23	27.25	30.90	29.67	32.01
Less: Usable reserves	(32.96)	(33.44)	(27.63)	(25.14)	(23.47)	(22.44)	(21.88)
Plus: Working capital	(0.40)	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20
New borrowing / (Investments)	(21.87)	(22.31)	(12.20)	2.31	7.63	7.43	10.33

* leases and PFI liabilities that form part of the Police and Crime Commissioner's total debt

** shows only loans to which the Police and Crime Commissioner is committed and excludes optional refinancing

3.2. The underlying need to borrow for capital purposes is measured by the Capital Financing Requirement (CFR), while usable reserves and working capital are the underlying resources available for investment. The Police and Crime Commissioner's current strategy is to maintain borrowing and investments below their underlying levels, sometimes known as internal borrowing.

3.3. The Police and Crime Commissioner has an increasing CFR due to the capital programme, but minimal investments and may therefore be required to borrow up to £20m (including existing borrowing) over the forecast period in order to maintain a positive level of liquidity (see also 3.5 below). However, if the capital programme is delayed this will also impact on the timing of our need to borrow.

3.4. CIPFA's *Prudential Code for Capital Finance in Local Authorities* recommends that the Police and Crime Commissioner's total debt should be lower than its highest forecast CFR over the next three years. Table 1 shows that the Police and Crime Commissioner expects to comply with this recommendation during 2022/23.

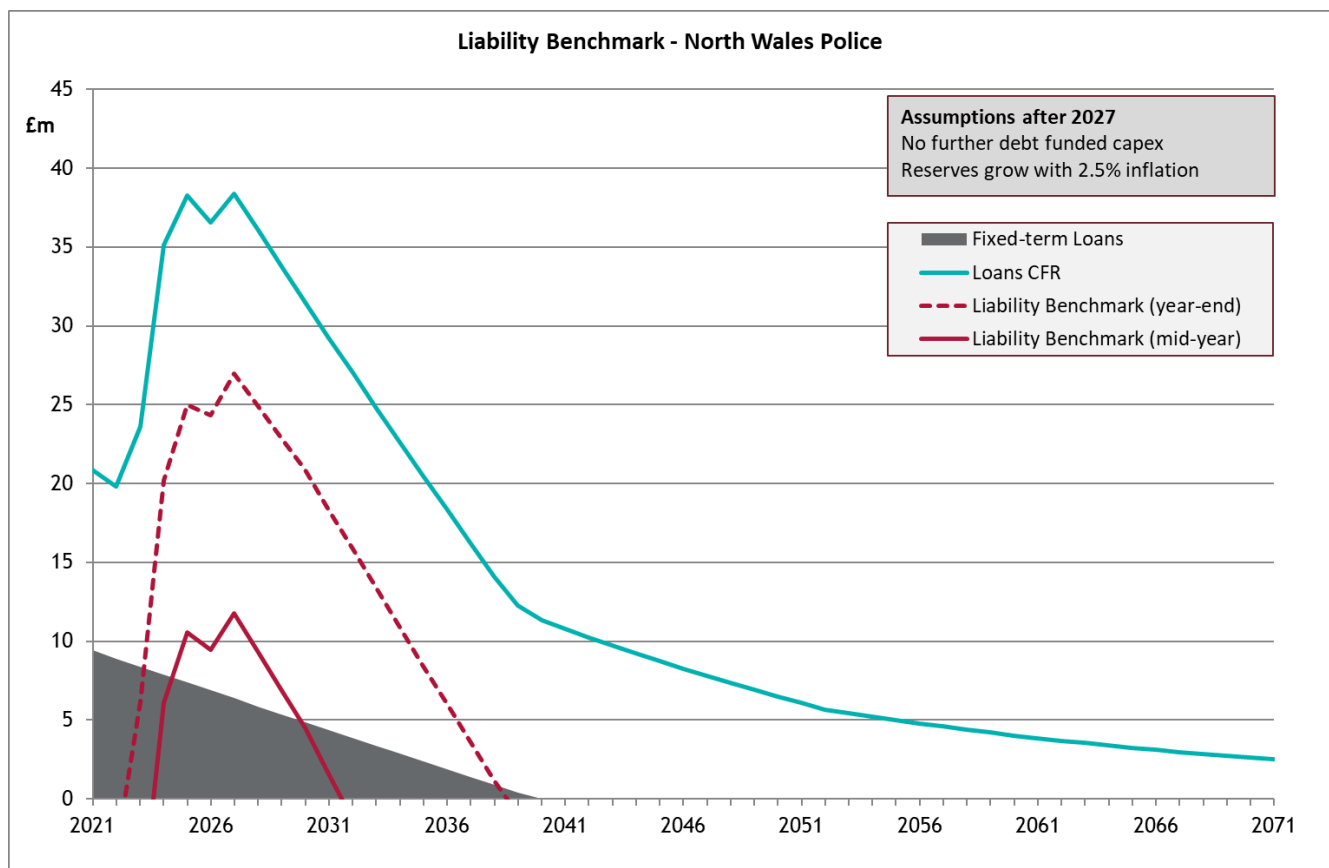
3.5. **Liability benchmark:** To compare the Police and Crime Commissioner's actual borrowing against an alternative strategy, a liability benchmark has been calculated showing the lowest risk level of borrowing. This assumes the same forecasts as table 1 above, but that cash and investment balances are kept to a minimum level of **£10m** at each year-end to maintain sufficient liquidity but minimise credit risk.

Table 2: Liability benchmark

	31.3.21 Actual £m	31.3.22 Estimate £m	31.3.23 Forecast £m	31.3.24 Forecast £m	31.3.25 Forecast £m	31.3.26 Forecast £m	31.3.26 Forecast £m
New borrowing/(Investments)	(21.87)	(22.31)	(12.20)	2.31	7.63	7.43	10.33
Existing borrowing	9.38	8.88	8.38	7.88	7.38	6.88	6.38
Net borrowing requirement	(12.49)	(13.43)	(3.82)	10.19	15.01	14.31	16.71
Minimum Investment balance	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
Liability benchmark (year-end)	(2.49)	(3.43)	6.18	20.19	25.01	24.31	26.71
Peak to Trough Cash flow	(13.80)	(14.10)	(14.50)	(14.80)	(15.20)	(15.60)	(16.00)
Liability benchmark (mid-year)	(16.29)	(17.53)	(8.32)	5.39	9.81	8.71	10.71

**The liability benchmark includes any existing level of borrowing*

3.6. Following on from the medium-term forecasts in table 2 above, the Police and Crime Commissioner plans to remain borrowed in line with its cash-flow forecast in order to minimise risk. The cash-flow forecast reflects the peaks and troughs over the financial year whereas the liability benchmark reflects a specific point in time.

4. **Borrowing Strategy**

- 4.1. The Police and Crime Commissioner currently holds £8.88 million of loans, a decrease of £0.50 million on the previous year, as part of its strategy for funding previous years' capital programmes. The balance sheet forecast in table 1 shows that the Police and Crime Commissioner does not expect to need to borrow in 2022/23. The Police and Crime Commissioner may however borrow to pre-fund future years' requirements, providing this does not exceed the authorised limit for borrowing of £24.61 million.
- 4.2. **Objectives:** The Police and Crime Commissioner's chief objective when borrowing money is to strike an appropriately low risk balance between securing low interest costs and achieving certainty of those costs over the period for which funds are required. The flexibility to renegotiate loans should the Police and Crime Commissioner's long-term plans change is a secondary objective.
- 4.3. **Strategy:** Given the significant cuts to public expenditure and in particular to local government funding, the Police and Crime Commissioner's borrowing strategy continues to address the key issue of affordability without compromising the longer-term stability of the debt portfolio. With short-term interest rates currently much lower than long-term rates, it is likely to be more cost effective in the short-term to either use internal resources, or to borrow short-term loans instead.
- 4.4. By doing so, the Police and Crime Commissioner is able to reduce net borrowing costs (despite foregone investment income) and reduce overall treasury risk. The benefits of internal and short-term borrowing will be monitored regularly against the potential for incurring additional costs by deferring borrowing into future years when long-term borrowing rates are forecast to rise modestly. Arlingclose will assist the Police and Crime Commissioner with this 'cost of carry' and breakeven analysis. Its output may determine whether the Police and Crime Commissioner borrows additional sums at long-term fixed rates in 2022/23 with a view to keeping future interest costs low, even if this causes additional cost in the short-term.
- 4.5. The Police and Crime Commissioner has previously raised all of its long-term borrowing from the PWLB but will consider long-term loans from other sources including banks, pensions and local authorities, in order to lower interest costs and reduce over-reliance on one source of funding in line with the CIPFA Code. PWLB loans are no longer available to local authorities planning to buy investment assets primarily for yield; the Police and Crime Commissioner does not intend to undertake this type of activity and therefore will retain its access to PWLB loans.
- 4.6. Alternatively, the Police and Crime Commissioner may arrange forward starting loans, where the interest rate is fixed in advance, but the cash is received in later years. This would enable certainty of cost to be achieved without suffering a cost of carry in the intervening period.
- 4.7. In addition, the Police and Crime Commissioner may borrow short-term loans to cover unplanned cash flow shortages.
- 4.8. **Sources of borrowing:** The approved sources of long-term and short-term borrowing are:
- HM Treasury's PWLB lending facility (formerly the Public Works Loan Board)
 - any institution approved for investments (see below)
 - any other bank or building society authorised to operate in the UK
 - any other UK public sector body
 - UK public and private sector pension funds (except Gwynedd Pension Fund)
 - capital market bond investors
 - UK Municipal Bonds Agency plc and other special purpose companies created to enable local Police and Crime Commissioner bond issues
- 4.9. **Other sources of debt finance:** In addition, capital finance may be raised by the following methods that are not borrowing, but may be classed as other debt liabilities:

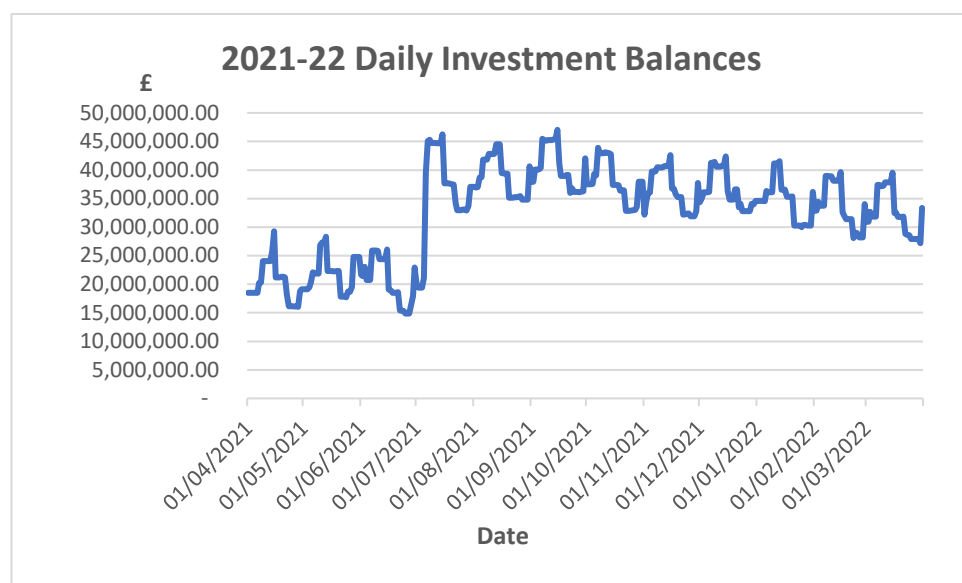
- leasing
- hire purchase
- Private Finance Initiative
- sale and leaseback

4.10. **Short-term and variable rate loans:** These loans leave the Police and Crime Commissioner exposed to the risk of short-term interest rate rises and are therefore subject to the interest rate exposure limits in the treasury management indicators below.

5. Treasury Investment Strategy

5.1. The Police and Crime Commissioner holds invested funds, representing income received in advance of expenditure plus balances and reserves held. In the past 12 months, the Police and Crime Commissioner’s treasury investment balance has ranged between £14.87m and £47.04m, and similar levels are expected to be maintained in the forthcoming year.

Graph 1: Daily investment balance (2021-22)

5.2. **Objectives:** Both the CIPFA Code and the WG Guidance require the Police and Crime Commissioner to invest its treasury funds prudently, and to have regard to the security and liquidity of its investments before seeking the highest rate of return, or yield. The Police and Crime Commissioner’s objective when investing money is to strike an appropriate balance between risk and return, minimising the risk of incurring losses from defaults and the risk of receiving unsuitably low investment income. Where balances are expected to be invested for more than one year, the Police and Crime Commissioner will aim to achieve a total return that is equal or higher than the prevailing rate of inflation, in order to maintain the spending power of the sum invested.

5.3. **Negative interest rates:** The COVID-19 pandemic has increased the risk that the Bank of England will set its Bank Rate at or below zero, which is likely to feed through to negative interest rates on all low risk, short-term investment options. Since investments cannot pay negative income, negative rates will be applied by reducing the value of investments. In this event, security will be measured as receiving the contractually agreed amount at maturity, even though this may be less than the amount originally invested.

5.4. **Strategy:** Although there is increasing risk and very low returns from short-term unsecured bank investments, the Police and Crime Commissioner aims to continue to invest its surplus cash in short-term bank deposits during 2022/23. This is in alignment with the internal borrowing strategy of minimising the amounts invested (and associated risk) and maximising yield (by reducing interest payments).

5.5. **Business models:** Under the new IFRS 9 standard, the accounting for certain investments depends on the Police and Crime Commissioner’s “business model” for managing them. The Police and Crime Commissioner aims to

achieve value from its treasury investments by a business model of collecting the contractual cash flows and therefore, where other criteria are also met, these investments will continue to be accounted for at amortised cost.

5.6. **Approved counterparties:** The Police and Crime Commissioner may invest its surplus funds with any of the counterparty types in table 3 below, subject to the limits shown.

Table 3: Treasury investment counterparties and limits

Sector	Counterparty limit	Sector limit
The UK Government	Unlimited	n/a
Local authorities & other government entities	£7m	Unlimited
HSBC ^{1*}	£10m	n/a
Secured investments *	£7m	Unlimited
Banks (unsecured) *	£4m	Unlimited
Building societies (unsecured) *	£4m	Unlimited
Registered providers (unsecured) *	£4m	£4m
Money market funds *	£4m	Unlimited
Strategic pooled funds*	£4m	£4m

¹ These are the Commissioner's bankers and are currently rated AA- by Fitch credit rating agency
This table must be read in conjunction with the notes below.

5.7. * **Minimum credit rating:** Treasury investments in the sectors marked with an asterisk will only be made with entities whose lowest published long-term credit rating is no lower than A-. Where available, the credit rating relevant to the specific investment or class of investment is used, otherwise the counterparty credit rating is used. However, investment decisions are never made solely based on credit ratings, and all other relevant factors including external advice will be taken into account.

5.8. **Government:** Loans to, and bonds and bills issued or guaranteed by, national governments, regional and local authorities and multilateral development banks. These investments are not subject to bail-in, and there is generally a lower risk of insolvency, although they are not zero risk. Investments with the UK Government are deemed to be zero credit risk due to its ability to create additional currency and therefore may be made in unlimited amounts for up to 50 years.

5.9. **Secured investments:** Investments secured on the borrower's assets, which limits the potential losses in the event of insolvency. The amount and quality of the security will be a key factor in the investment decision. Covered bonds and reverse repurchase agreements with banks and building societies are exempt from bail-in. Where there is no investment specific credit rating, but the collateral upon which the investment is secured has a credit rating, the higher of the collateral credit rating and the counterparty credit rating will be used. The combined secured and unsecured investments with any one counterparty will not exceed the cash limit for secured investments.

5.10. **Banks and building societies (unsecured):** Accounts, deposits, certificates of deposit and senior unsecured bonds with banks and building societies, other than multilateral development banks. These investments are subject to the risk of credit loss via a bail-in should the regulator determine that the bank is failing or likely to fail. See below for arrangements relating to operational bank accounts.

5.11. **Registered providers (unsecured):** Loans to, and bonds issued or guaranteed by, registered providers of social housing or registered social landlords, formerly known as housing associations. These bodies are regulated by

the Regulator of Social Housing (in England), the Scottish Housing Regulator, the Welsh Government and the Department for Communities (in Northern Ireland). As providers of public services, they retain the likelihood of receiving government support if needed.

- 5.12. **Money market funds:** Pooled funds that offer same-day or short notice liquidity and very low or no price volatility by investing in short-term money markets. They have the advantage over bank accounts of providing wide diversification of investment risks, coupled with the services of a professional fund manager in return for a small fee. Although no sector limit applies to money market funds, the Police and Crime Commissioner will take care to diversify its liquid investments over a variety of providers to ensure access to cash at all times.
- 5.13. **Strategic pooled funds:** Bond, equity and property funds that offer enhanced returns over the longer term but are more volatile in the short term. These allow the Police and Crime Commissioner to diversify into asset classes other than cash without the need to own and manage the underlying investments. Because these funds have no defined maturity date, but are available for withdrawal after a notice period, their performance and continued suitability in meeting the Police and Crime Commissioner's investment objectives will be monitored regularly.
- 5.14. **Operational bank accounts:** The Police and Crime Commissioner may incur operational exposures, for example through current accounts, collection accounts and merchant acquiring services, to any UK bank with credit ratings no lower than BBB- and with assets greater than £25 billion. These are not classed as investments but are still subject to the risk of a bank bail-in, and balances will therefore be kept below £10million per bank. The Bank of England has stated that in the event of failure, banks with assets greater than £25 billion are more likely to be bailed-in than made insolvent, increasing the chance of the Police and Crime Commissioner maintaining operational continuity.
- 5.15. **Risk assessment and credit ratings:** Credit ratings are obtained and monitored by the Police and Crime Commissioner's treasury advisers, who will notify changes in ratings as they occur. The credit rating agencies in current use are listed in the Treasury Management Practices document. Where an entity has its credit rating downgraded so that it fails to meet the approved investment criteria then:
- no new investments will be made,
 - any existing investments that can be recalled or sold at no cost will be, and
 - full consideration will be given to the recall or sale of all other existing investments with the affected counterparty.
- 5.16. Where a credit rating agency announces that a credit rating is on review for possible downgrade (also known as "negative watch") so that it may fall below the approved rating criteria, then only investments that can be withdrawn on the next working day will be made with that organisation until the outcome of the review is announced. This policy will not apply to negative outlooks, which indicate a long-term direction of travel rather than an imminent change of rating.
- 5.17. **Other information on the security of investments:** The Police and Crime Commissioner understands that credit ratings are good, but not perfect, predictors of investment default. Full regard will therefore be given to other available information on the credit quality of the organisations in which it invests, including credit default swap prices, financial statements, information on potential government support, reports in the quality financial press and analysis and advice from the Police and Crime Commissioner's treasury management adviser. No investments will be made with an organisation if there are substantive doubts about its credit quality, even though it may otherwise meet the above criteria.
- 5.18. When deteriorating financial market conditions affect the creditworthiness of all organisations, as happened in 2008 and 2020, this is not generally reflected in credit ratings, but can be seen in other market measures. In these circumstances, the Police and Crime Commissioner will restrict its investments to those organisations of higher credit quality and reduce the maximum duration of its investments to maintain the required level of security. The extent of these restrictions will be in line with prevailing financial market conditions. If these restrictions mean that insufficient commercial organisations of high credit quality are available to invest the

Police and Crime Commissioner’s cash balances, then the surplus will be deposited with the UK Government, or with other local authorities. This will cause investment returns to fall but will protect the principal sum invested.

5.19. **Investment limits:** The Police and Crime Commissioner’s revenue reserves available to cover investment losses are forecast to be £33.44 million on 31st March 2022. A group of entities under the same ownership will be treated as a single organisation for limit purposes. Credit risk exposures arising from non-treasury investments, financial derivatives and balances greater than £10,000 in operational bank accounts count against the relevant investment limits.

5.20. **Liquidity management:** The Police and Crime Commissioner uses purpose-built cash flow forecasting methods to determine the maximum period for which funds may prudently be committed. The forecast is compiled on a prudent basis to minimise the risk of the Police and Crime Commissioner being forced to borrow on unfavourable terms to meet its financial commitments. Limits on long-term investments are set by reference to the Police and Crime Commissioner’s medium-term financial plan and cash flow forecast. The Police and Crime Commissioner will spread its liquid cash over approved providers (e.g. bank accounts and money market funds) to ensure that access to cash is maintained in the event of operational difficulties at any one provider.

6. Treasury Management Indicators

6.1. The Police and Crime Commissioner measures and manages its exposures to treasury management risks using the following indicators.

6.2. **Security:** The Police and Crime Commissioner has set a minimum credit rating of A- for investments.

Credit risk indicator	Target
Minimum credit rating for investments	A-

6.3. **Liquidity:** The Police and Crime Commissioner has adopted a voluntary measure of its exposure to liquidity risk by monitoring the amount of cash available to meet unexpected payments within a rolling twelve month period. For practical purposes a lower operational limit of £7.5 million for a maximum of 14 days will be set to avoid unnecessary short-term borrowing

Liquidity risk indicator	Limit
Minimum cash available within 12 months	£10m
Lower limit for a maximum of 14 days	£7.5m

6.4. **Interest rate exposures:** This indicator is set to control the Police and Crime Commissioner’s exposure to interest rate risk. The upper limits on the one-year revenue impact of a 1% rise or fall in interest rates will be:

Interest rate risk indicator	Limit
Upper limit on one-year revenue impact of a 1% <u>rise</u> in interest rates	£50,000
Upper limit on one-year revenue impact of a 1% <u>fall</u> in interest rates	£50,000

The impact of a change in interest rates is calculated on the assumption that maturing loans and investments will be replaced at new market rates. However normal practice is to borrow and/or invest at fixed rates which removes any interest rate exposure risk.

6.5. **Maturity structure of borrowing:** This indicator is set to control the Police and Crime Commissioner’s exposure to refinancing risk. The upper and lower limits on the maturity structure of borrowing will be:

Refinancing rate risk indicator	Upper limit	Lower limit
---------------------------------	-------------	-------------

Under 12 months	100%	0%
12 months and within 24 months	100%	0%
24 months and within 5 years	100%	0%
5 years and within 10 years	100%	0%
10 years and above	100%	0%

Time periods start on the first day of each financial year. The maturity date of borrowing is the earliest date on which the lender can demand repayment.

- 6.6. **Principal sums invested for periods longer than a year:** The purpose of this indicator is to control the Police and Crime Commissioner's exposure to the risk of incurring losses by seeking early repayment of its investments. The limits on the long-term principal sum invested to final maturities beyond the period end will be:

Price risk indicator	2022/23	2023/24	2024/25
Limit on principal invested beyond year end	£5m	£3m	£1m

7. Related Matters

- 7.1. The CIPFA Code requires the Police and Crime Commissioner to include the following in its treasury management strategy.
- 7.2. **Financial derivatives:** In the absence of any explicit legal power to do so, the Police and Crime Commissioner will not use standalone financial derivatives (such as swaps, forwards, futures and options). Derivatives embedded into loans and investments, including pooled funds and forward starting transactions, may be used, and the risks that they present will be managed in line with the overall treasury risk management strategy.
- 7.3. **Markets in Financial Instruments Directive:** The Police and Crime Commissioner has opted up to professional client status with its providers of financial services, including advisers, banks, brokers and fund managers, allowing it access to a greater range of services but without the greater regulatory protections afforded to individuals and small companies. Given the size and range of the Police and Crime Commissioner's treasury management activities, the Chief Finance Officer believes this to be the most appropriate status.
- 7.4. **Government Guidance:** Further matters required by the WG Guidance are included in Appendix C.

8. Financial Implications

- 8.1. The budget for investment income in 2022/23 is £0.10 million, based on an average investment portfolio of £10 million at an interest rate of 0.01%. The budget for debt interest paid in 2022/23 is £0.12million, based on committed fixed rate long term loans and an estimate to cover potential short term borrowing. If actual levels of investments and borrowing, or actual interest rates, differ from those forecast, performance against budget will be correspondingly different.

9. Other Options Considered

- 9.1. The WG Guidance and the CIPFA Code do not prescribe any particular treasury management strategy for local authorities to adopt. The Chief Finance Officer, having consulted the Joint Audit Committee, believes that the above strategy represents an appropriate balance between risk management and cost effectiveness. Some alternative strategies, with their financial and risk management implications, are listed below.

Alternative	Impact on income and expenditure	Impact on risk management
Invest in a narrower range of counterparties and/or for shorter times	Interest income will be lower	Lower chance of losses from credit related defaults, but any such losses may be greater
Invest in a wider range of counterparties and/or for longer times	Interest income will be higher	Increased risk of losses from credit related defaults, but any such losses may be smaller
Borrow additional sums at long-term fixed interest rates	Debt interest costs will rise; this is unlikely to be offset by higher investment income	Higher investment balance leading to a higher impact in the event of a default; however long-term interest costs may be more certain
Borrow short-term or variable loans instead of long-term fixed rates	Debt interest costs will initially be lower	Increases in debt interest costs will be broadly offset by rising investment income in the medium term, but long-term costs may be less certain
Reduce level of borrowing	Saving on debt interest is likely to exceed lost investment income	Reduced investment balance leading to a lower impact in the event of a default; however long-term interest costs may be less certain

Arlingclose Economic & Interest Rate Forecast – December 2021

- The global recovery from the pandemic has entered a more challenging phase. The resurgence in demand has led to the expected rise in inflationary pressure, but disrupted factors of supply are amplifying the effects, increasing the likelihood of lower growth rates ahead. The advent of the Omicron variant of coronavirus is affecting activity and is also a reminder of the potential downside risks.
- Despite relatively buoyant activity survey data, official GDP data indicates that growth was weakening into Q4 2021. Other data, however, suggested continued momentum, particularly for November. Retail sales volumes rose 1.4%, PMIs increased, and the labour market continued to strengthen. The end of furlough did not appear to have had a significant impact on unemployment. Wage growth is elevated.
- The CPI inflation rate rose to 5.1% for November and will rise higher in the near term. While the transitory factors affecting inflation are expected to unwind over time, policymakers' concern is persistent medium term price pressure.
- These factors prompted the MPC to raise Bank Rate to 0.25% at the December meeting. Short term interest rate expectations remain elevated.
- The outlook, however, appears weaker. Household spending faces pressures from a combination of higher prices and tax rises. In the immediate term, the Omicron variant has already affected growth – Q4 and Q1 activity could be weak at best.
- Longer-term government bond yields remain relatively low despite the more hawkish signals from the BoE and the Federal Reserve. Investors are concerned that significant policy tightening in the near term will slow growth and prompt the need for looser policy later. Geo-political and coronavirus risks are also driving safe haven buying. The result is a much flatter yield curve, as short-term yields rise even as long-term yields fall.
- The rise in Bank Rate despite the Omicron variant signals that the MPC will act to bring inflation down whatever the environment. It has also made clear its intentions to tighten policy further. While the economic outlook will be challenging, the signals from policymakers suggest their preference is to tighten policy unless data indicates a more severe slowdown.

Forecast:

- The MPC will want to build on the strong message it delivered this month by tightening policy despite Omicron uncertainty.
- Arlingclose therefore expects Bank Rate to rise to 0.50% in Q1 2022, but then remain there. Risks to the forecast are initially weighted to the upside, but becoming more balanced over time. The Arlingclose central forecast remains below the market forward curve.
- Gilt yields will remain broadly flat from current levels. Yields have fallen sharply at the longer end of the yield curve, but expectations of a rise in Bank Rate have maintained short term gilt yields at higher levels.
- Easing expectations for Bank Rate over time could prompt the yield curve to steepen, as investors build in higher inflation expectations.
- The risks around the gilt yield forecasts vary. The risk for short and medium term yields is initially on the upside but shifts lower later. The risk for long-term yields is weighted to the upside.

	Dec-21	Mar-22	Jun-22	Sep-22	Dec-22	Mar-23	Jun-23	Sep-23	Dec-23	Mar-24	Jun-24	Sep-24	Dec-24
Official Bank Rate													
Upside risk	0.00	0.00	0.25	0.25	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
Arlingclose Central Case	0.25	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
Downside risk	0.00	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25
3-month money market rate													
Upside risk	0.05	0.05	0.25	0.35	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
Arlingclose Central Case	0.25	0.55	0.55	0.60	0.60	0.60	0.60	0.65	0.65	0.65	0.65	0.65	0.65
Downside risk	0.00	-0.25	-0.25	-0.30	-0.30	-0.30	-0.30	-0.35	-0.35	-0.35	-0.35	-0.35	-0.35
5yr gilt yield													
Upside risk	0.00	0.35	0.45	0.55	0.55	0.55	0.55	0.55	0.55	0.50	0.50	0.45	0.45
Arlingclose Central Case	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.65	0.70	0.75	0.75
Downside risk	-0.10	-0.20	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.30	-0.35	-0.40	-0.40
10yr gilt yield													
Upside risk	0.10	0.25	0.35	0.40	0.45	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.55	0.55	0.55
Arlingclose Central Case	0.80	0.85	0.85	0.85	0.85	0.85	0.85	0.85	0.85	0.90	0.90	0.95	0.95
Downside risk	-0.10	-0.25	-0.30	-0.35	-0.35	-0.35	-0.35	-0.35	-0.35	-0.40	-0.40	-0.40	-0.40
20yr gilt yield													
Upside risk	0.30	0.40	0.45	0.45	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
Arlingclose Central Case	1.00	1.05	1.10	1.10	1.10	1.10	1.15	1.15	1.15	1.20	1.20	1.20	1.20
Downside risk	-0.15	-0.30	-0.35	-0.40	-0.40	-0.40	-0.40	-0.40	-0.40	-0.45	-0.45	-0.45	-0.45
50yr gilt yield													
Upside risk	0.25	0.30	0.40	0.45	0.45	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
Arlingclose Central Case	0.70	0.75	0.80	0.85	0.90	0.95	1.00	1.05	1.05	1.10	1.10	1.15	1.15
Downside risk	-0.15	-0.30	-0.35	-0.40	-0.40	-0.40	-0.40	-0.40	-0.40	-0.45	-0.45	-0.45	-0.45

PWLB Standard Rate (Maturity Loans) = Gilt yield + 1.00%

PWLB Certainty Rate (Maturity Loans) = Gilt yield + 0.80%

PWLB Infrastructure Rate (Maturity Loans) = Gilt yield + 0.60%

Additional requirements of Welsh Government Investment Guidance

The Welsh Government (WG) published revised Investment Guidance in November 2019 which places additional reporting requirements upon local authorities that are not integral to this Police and Crime Commissioner's treasury management processes. The guidance also covers investments that are not part of treasury management, for example investment property and loans to local organisations.

Contribution: The Police and Crime Commissioner's investments contribute to its service delivery objectives and supports effective treasury management activities,

Climate change: The Police and Crime Commissioner's investment decisions consider long-term climate risks to support a low carbon economy.

Specified investments: The WG Guidance defines specified investments as those:

- denominated in pound sterling,
- due to be repaid within 12 months of arrangement unless the counterparty is a local Police and Crime Commissioner,
- not defined as capital expenditure by legislation, and
- invested with one of:
 - the UK Government,
 - a UK local Police and Crime Commissioner, parish council or community council, or
 - a body or investment scheme of "high credit quality".

The Police and Crime Commissioner defines "high credit quality" organisations and securities as those having a credit rating of A- or higher that are domiciled in the UK or a foreign country with a sovereign rating of AA+ or higher. For money market funds and other pooled funds "high credit quality" is defined as those having a credit rating of A- or higher.

Loans: The WG Guidance defines a loan as a written or oral agreement where the Police and Crime Commissioner temporarily transfers cash to a third party, joint venture, subsidiary or associate who agrees a return according to the terms and conditions of receiving the loan, except where the third party is another Police and Crime Commissioner. The Police and Crime Commissioner does not provide loans of this nature.

The Police and Crime Commissioner uses an allowed 'expected credit loss' model for loans and receivables as set out in *International Financial Reporting Standard 9 Financial Instruments* as adopted by proper practices to measure the credit risk of its loan portfolio. Appropriate consideration is given to state aid rules and competition law. The Police and Crime Commissioner has appropriate credit control arrangements to recover overdue repayments in place.

Non-specified investments: Any financial investment not meeting the definition of a specified investment or a loan is classed as non-specified. Given the wide definition of a loan, this category only applies to units in pooled funds and shares in companies. The Police and Crime Commissioner confirms that it doesn't have any non-specified investments.

Non-financial investments: This category covers non-financial assets held primarily or partially to generate a profit, primarily investment property. Security is determined by comparing each asset's purchase price to its fair value using the model in International Accounting Standard 40: Investment Property as adapted by proper practices. The Police and Crime Commissioner does not hold any non-financial investments.

Investment advisers: The Police and Crime Commissioner has appointed Arlingclose Limited as treasury management advisers. The quality of this service is managed by regular strategy meetings, review of data provided and professional judgement.

Borrowing in advance of need: Welsh Government guidance is that local authorities must not borrow more than or in advance of their needs purely in order to profit from the investment of the extra sums borrowed.

Capacity and skills: The Police and Crime Commissioner employs professionally qualified and experienced staff in senior positions with responsibility for making capital expenditure, borrowing and investment decisions. Training is provided to all staff involved in making capital expenditure, borrowing and investment decisions.

Corporate governance: Decisions on treasury management investment and borrowing are made daily and are therefore delegated to the Head of Finance and staff, who must act in line with the treasury management strategy approved by the Police and Crime Commissioner and Joint Audit Committee (JAC). End of year and half yearly reports on treasury management activity are presented to SEB and JAC. The JAC is responsible for scrutinising treasury management decisions.

Cydbwyllgor Archwilio
Dyddiad y Cyfarfod: 28 Mawrth 2022

Teitl:	Datganiad Drafft Llywodraethu Blynyddol
Awdur:	Kate Jackson, Prif Swyddog Ariannol
Diben yr adroddiad:	Rhoi drafft cyntaf o Ddatganiad Llywodraethu Blynyddol 2021-22 i'r Cydbwyllgor Archwilio.
Cyflwynir yr adroddiad i'r CA ar gyfer: (ticiwch un)	☐ Penderfyniad ☐ Trafodaeth ☒ Sicrwydd ☐ Gwybodaeth
Crynodeb / Pwyntiau Allweddol:	<p>Mae'r adroddiad yn ddrafft cyntaf Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2021-22 sy'n ymgorffori adborth pellach yn dilyn adolygiad cychwynnol ym Mwrdd Cyd Lywodraethu mis Mawrth 2022.</p> <p>Dylai'r pwyllgor nodi pryd y cyhoeddwyd y Datganiad Llywodraethu Blynyddol, roedd blwyddyn ariannol 2021-22 yn parhau. Felly, mae'r cynnwys yn un dros dro a bydd elfennau o'r Datganiad yn newid drwy anghenraid cyn cyhoeddi'r fersiwn derfynol.</p> <p>Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn yr adroddiad yn dweud y canlynol dros dro:</p> <ul style="list-style-type: none">• Adlewyrchu trefniadau Cyd Lywodraethu'r Heddlu a SCHTh.• Rhoi trosolwg o'r trefniadau llywodraethu hyn.• Rhoi asesiad a sylwebaeth o'u digonoldeb ac effeithiolrwydd.• Mae'n cynnwys cynllun gweithredu ar gyfer meysydd i'w gwella. Gan ystyried statws drafft yr adroddiad, cadarnheir cynllun gweithredu 2021-22. <p>Mae'r adroddiad yn rhoi cyfle i'r CA adolygu a rhoi sylwadau ar ddrafft cyntaf Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2021-22.</p>
Argymhellion:	Dim
Effaith Cofrestr Risgiau:	Ni fydd goblygiad uniongyrchol i risgiau ar Gofrestr Risg yr Heddlu.
Goblygiadau Sicrwydd:	Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn yn uniongyrchol berthnasol at ddarparu Sicrwydd yn Heddlu Gogledd Cymru.
Effaith Cydraddoldeb:	Dim
Gwybodaeth wedi'i Heithrio o Ddadleniad:	Amherthnasol – Holl gynnwys yn y Sesiwn Agored

Annual Governance Statement 2021-2022

- 1.1. The Police and Crime Commissioner and the Chief Constable have joint governance arrangements. Therefore, many of the controls are common to both corporations sole. The Police and Crime Commissioner and Chief Constable have a Joint Governance Board to ensure that they fulfil their corporate governance responsibilities. The Board is chaired by the Police and Crime Commissioner's Chief Finance Officer and attended by senior officers of both Police and Crime Commissioner and Chief Constable. The purpose of the Joint Governance Board, therefore, is to enable the Police & Crime Commissioner and Chief Constable to fulfil these responsibilities by ensuring the corporate governance structures, processes and procedures of the OPCC and Force are robust, efficient and effective; comply with all relevant legislation, regulations and guidance; and reflect best practice. The Board also collates and documents the evidence to produce this Annual Governance Statement. The Board met four times during 2021-2022. During 2019-2020, a separate review of governance was undertaken, and actions arising from the review were begun immediately, and were completed by the end of March 2021. During 2021-22 these arrangements were assessed, and minor changes made in order to ensure they remain fit for purpose. The view of the CC and the PCC remains one that joint oversight of organisational governance remains the most efficient and effective model.
- 1.2. The Police and Crime Commissioner and the Chief Constable have Manual of Governance which includes a Scheme of Consent, which has been in place since 1 April 2014 and has been reviewed periodically, and most recently revised in August 2021. The aim of this Scheme is to provide for proper arrangements for the management of activities on behalf of the Commissioner and the Chief Constable. The Commissioner has a statutory duty and electoral mandate to ensure an efficient and effective police service and to hold the Chief Constable to account on behalf of the public. The Commissioner is responsible for the totality of policing. The Chief Constable is charged with the impartial direction and control of all police officers and staff within the police force that they lead and is responsible for maintaining the Queen's Peace. The Chief Constable holds office under the Crown but is appointed by the Commissioner. This Scheme was in effect throughout the financial year and has been agreed by all the named Senior Officers within the Scheme and the Chief Constable and Police and Crime Commissioner for North Wales. Following the appointment of the new PCC, the Manual of Governance (including the Scheme of Consent) were reviewed and approved by him having also been endorsed by the Chief Constable. The decision was recorded as part of the Strategic Executive Board August 21 minutes.
- 1.3. Both the Police and Crime Commissioner and the Chief Constable are required to have a Chief Financial Officer to undertake the statutory section 151 responsibilities. There is an established Joint Audit Committee; the purpose of the Committee is to provide independent advice and recommendation to the Police and Crime Commissioner and the Chief Constable regarding the adequacy of the governance and risk management framework, the internal control environment and financial reporting. The Joint Audit Committee (JAC) had an ongoing remit tracking progress of the Governance review as it progressed in 2021-2022 with updates from the Joint Governance Board a consistent feature of the JAC work programme.
- 1.4. Each force area has a Police and Crime Panel to support the effective exercise of the functions of the police and crime commissioner, and to review or scrutinise decisions made, or other actions taken, by the police and crime commissioner in connection with the discharge of the commissioner's functions. The Commissioner will also be required to consult with the Panel on his plans and budget for policing, as well as the level of council tax and the appointment of a Chief Constable, Chief Executive Officer, Chief Finance Officer and Deputy Police and Crime Commissioner. The panel is made up of ten local councillors and two co-opted independent members, however in September 2016 the Panel appointed a third co-opted independent member following a recruitment campaign. The increase was sanctioned by the Home Secretary. Conwy County Borough Council is the 'Host Authority' for the North Wales Police and Crime Panel and provides the required support services for the effective operation and discharge of duties of the Police and Crime Panel. The Police and Crime Panels occurring over the year provided effective scrutiny with the meetings being held publicly either online or in person or as a 'hybrid' meeting due to social distancing requirements.
- 1.5. Governance is about how the Police and Crime Commissioner and the Chief Constable ensure they are doing the right things, in the right way for the right people, in a timely, inclusive, open and accountable manner. It comprises the systems, processes, culture, behaviour and values, by which the organisation is directed and controlled and also the activities by which it is held to account and engages with the community it serves. This Annual Governance Statement (AGS) for the Police and Crime Commissioner and the Chief Constable describes how the organisation can show it has

discharged its two overarching statutory duties during 2021-2022:

- To secure an effective and efficient police service and
- To be accountable for the exercise of their functions and those of people under their direction and control.

1.6 The Covid-19 pandemic was described as a “Public Health Emergency of International Concern” on 31 January 2020. Restrictions aimed at reducing the spread of Covid-19 were announced by the government on 23 March 2020 with the Coronavirus Act receiving Royal Assent on 25 March 2020. The impact on the governance process is reflected where appropriate throughout this report and the Governance structures have operated in this Covid environment throughout 2021-22.

1.7 A Covid-19 Gold, Silver, Bronze response command structure was set up within the Force and established regionally as part of the North Wales Local Resilience Forum (LRF) with the Strategic Co-ordination Group (which was responsible for leading on the multi-agency response to Covid-19) being chaired by a Police Gold Commander. It also featured formally within the Force’s risk management framework and was a key factor in operational decisions considering the implications for capacity and capability for various functions within the Force. The Police and Crime Commissioner also published a [Covid-19 Response Plan](#). Over the course of the year the Covid-19 risks have reduced with the position at year end being one where there are no risks held on the Covid risk register. This reflects in part the transition from emergency response to one of policing in a Covid environment.

a. During 2021-2022, Covid-19 has continued to have a significant bearing on the organisation’s working practices transforming them for both the Office of the Police and Crime Commissioner and North Wales Police to accommodate social distancing and other public health measures. In addition, operational decision making within the police service has continued to be led by the governance structures established towards the end of 2019-2020, providing a clear line of sight for related decision making including oversight of demand, capability and capacity pressures created by Covid-19. To ensure clarity around governance arrangements was retained during Covid-19 the Police and Crime Commissioner published a 2020-2021 Covid-19 response plan in May 2020 ensuring that clear accountability remained in place. The Strategic Planning and Recovery board was established to manage the impact of Covid-19 on the long-term strategic planning of the force. Having been agreed in the Force governance forums, it was noted at the March 22 Joint Governance Board that the board could be decommissioned as the work had been subsumed into ‘Business as usual’ elements of the Governance structure. This would appear to indicate that the Governance structure remains subject to scrutiny and challenge and where it no longer meets the needs of the organization it will be decommissioned where appropriate.

b. More recently HMICFRS inspections exploring the effectiveness of decision making during Covid-19 have been announced along with a number of other more focussed reviews that will explore the effectiveness of the Governance and decision making in other areas. HMICFRS plays a key role in informing the Chief Constable, the Commissioner and the public on the efficiency and effectiveness of their forces and, in so doing, facilitate the accountability of the PCC to the public. Whilst Covid-19 has had a disruptive impact on the work undertaken by HMICFRS the force has remained focussed on the areas for improvement identified in earlier inspections. HMICFRS undertook some inspection work during 2021-22 with the outputs reported to the appropriate internal governance forums and to JAC for independent review. A full review is anticipated to take place in June 2022 with the published report in September/October 2022.(To be updated with review conclusions)

c. 2020-21 marked the first year that the force undertook a self-assessment against the CIPFA Financial Management (FM) Code of practice. During 2021-22 the Force undertook a further follow up self-assessment. The assessment concluded that both the Police and Crime Commissioner and the Chief Constable were compliant with the FM Code, further reference is made in the sections to follow. Whilst the assessment was one of compliance, any areas for continuous improvement identified are being progressed incidentally to the process. Internal Control activity – primarily in the form of TIAA’s Internal Audit programme – was also able to progress albeit primarily through a remote delivery model with remote or hybrid audits appearing to be operating effectively for both TIAA and the Force itself.

d. During 2021-22 work has been undertaken around Business Continuity Planning and Resilience beyond the specific impact of Covid-19 with this work continuing to be progressed across the Force.

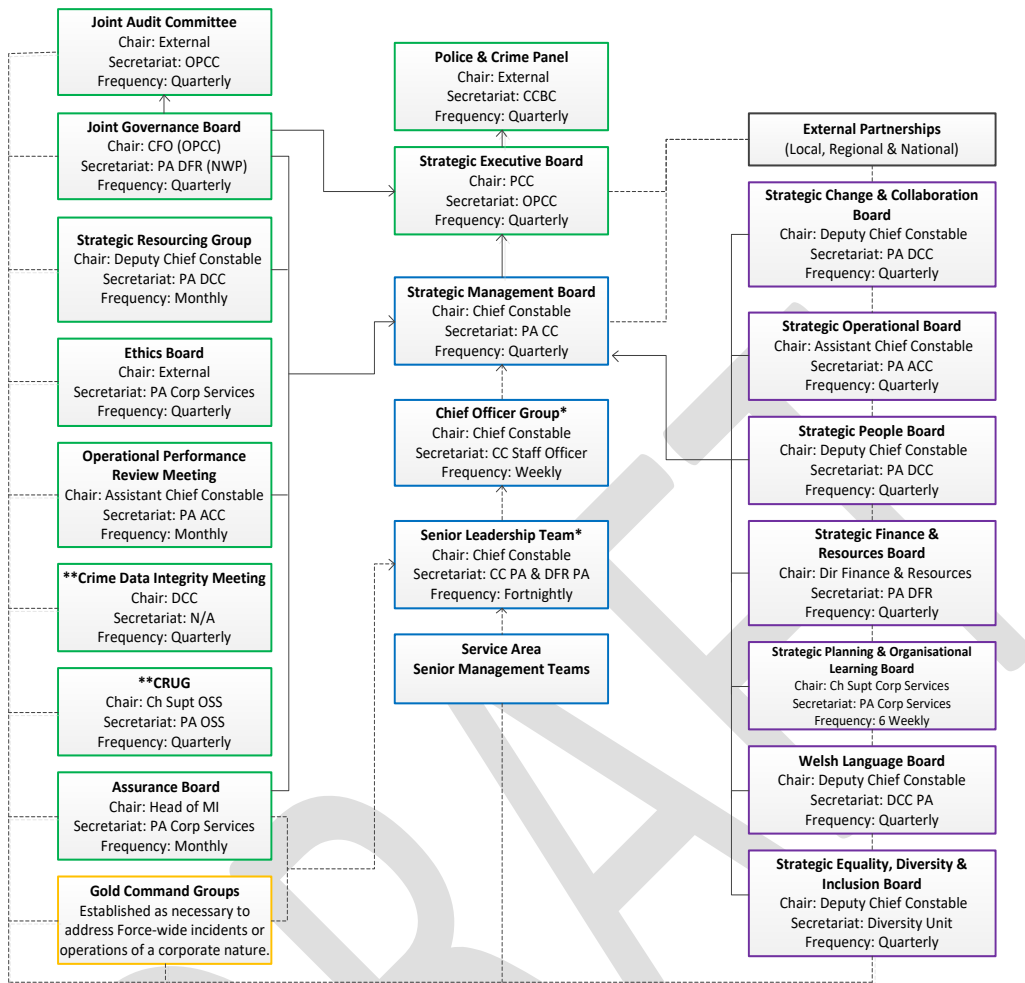
2. Purpose and scope of responsibility for the Governance Framework

- 2.1. The Police and Crime Commissioner and the Chief Constable are responsible for ensuring their business is conducted in accordance with the law and proper standards and that public money is safeguarded, properly accounted for and used effectively, efficiently and economically. They also have a duty to make arrangements to secure continuous improvement in the way in which their functions are exercised.
- 2.2. In discharging their overall responsibility, the Police and Crime Commissioner and the Chief Constable are also responsible for putting in place proper arrangements for the governance of their affairs and facilitating the exercise of their functions, which includes ensuring a sound system of internal control is maintained throughout the year and that arrangements are in place for the management of risk. The financial management arrangements conform principally with the governance requirements of the CIPFA publication [the Role of Chief Financial Officers in Policing](#) and the [Home Office Financial Management Code of Practice](#) for the Police Forces of England and Wales, and Fire and Rescue Authorities created under Section 4A of the Fire and Rescue Services Act 2004 (revised 2018).
- 2.3. This statement explains how the Police and Crime Commissioner and the Chief Constable have complied with the Code of Corporate Governance, which is consistent with the principles of the CIPFA/SOLACE Framework: Delivering Good Governance in Local Government updated in 2016 and also meets the requirements of the Accounts and Audit (Wales) Regulations 2014 as amended, in relation to the statement of internal control and the publication of the Annual Governance Statement.
- 2.4. The governance framework comprises the systems and processes, culture and values by which the Police and Crime Commissioner and the Chief Constable are directed and controlled and its activities through which it accounts to, engages with and leads its communities. The framework enables the Police and Crime Commissioner and the Chief Constable to monitor the achievement of their strategic objectives and consider whether those objectives have led to the delivery of appropriate, cost effective services and the achievement of value for money.
- 2.5. The system of internal control is a significant part of that framework and is designed to manage risk to a reasonable and foreseeable level. It cannot prevent all risk of failure to achieve policies, aims and objectives; it can provide only reasonable rather than absolute assurance of effectiveness. The system of internal control is based on an on-going process designed to identify and prioritise the risks to the achievement of the organisation's aims and objectives, to evaluate the likelihood of those risks being realised and the impact should they be realised, to manage them efficiently, effectively and economically.
- 2.6. The governance framework has been in place throughout the year ended 31 March 2022 and up to the approval of the Statement of Accounts. A more formal self-assessment of its efficiency and effectiveness is being progressed under the oversight of the Joint Governance Board with Internal Audit providing a written confirmation of the adequacy of the Governance arrangements as part of their annual audit opinion. However, the areas of both Corporate Governance and Risk Management were subject to continued scrutiny and challenge via the Joint Governance Board and the Joint Audit Committee over the course of 2021-2022. As a result, the approach in both areas has developed with further work planned for 2022-2023 and subsequently being progressed and monitored. The high-level Governance structure of the force is outlined schematically below:

North Wales Police Governance Structure – High Level Meetings

The structure below represents our current position as agreed through consultation with Chief Officers and Senior Leads.

The Governance structure will be kept under periodic review so that future governance changes are considered and where appropriate, progressed via the Governance commissioning and decommissioning process.

Board Type

Boards and Sub-groups are categorised according to their primary function in relation to the governance and management of the Force. However, each Board and Sub-group performs all of the functions below to a degree.

Decision Making Boards

These Boards have the authority to make decisions relating to the finances and resources of the Force under their direction and control.

Governance & Assurance Boards

These Boards are largely concerned with ensuring the Force (and OPCC) have appropriate strategies, plans and policies in place as well as effective systems and processes to manage finance, performance and risk.

Planning & Delivery Boards

These Boards focus primarily on managing and overseeing the delivery of the Force's vision and priorities.

Force-wide Command Groups

These Groups are established as necessary to address Force-wide incidents or operations of a corporate nature.

Reporting Arrangements

Reports To
 Escalates Decisions To
 Information Sharing

* Principal decision-making groups in the event of Force-wide incidents or operations

** Report directly to DCC

North Wales Police Governance Structure, Corporate Services

3. CIPFA Principles of Good Governance and the Financial Management Code

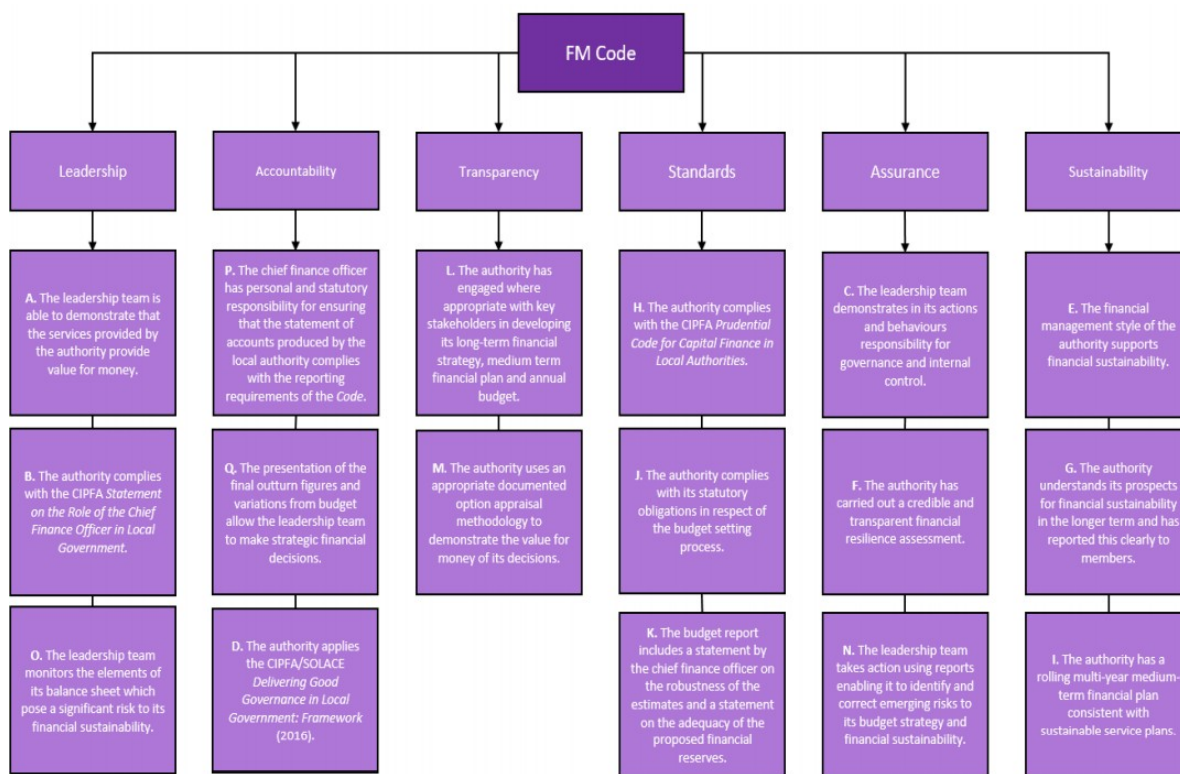
The CIPFA/SOLACE Framework: Delivering Good Governance in Local Government sets out seven principles of good governance which underpin effective governance arrangements to ensure that the intended outcomes for stakeholders are defined and achieved.

The arrangements specific to the Police and Crime Commissioner and Chief Constable are detailed within the seven principles below:

The sections that follow, review the arrangements in place across the force and their adequacy, cross referencing the sections outlined on the diagram above.

Furthermore (and in part discharging an action identified in the previous AGS action plan) during 2020-21, the Force undertook a self-assessment against the CIPFA Financial Management Code (FM Code) for the first time. The assessment was reviewed and updated during 2021-22 and reported to JAC on 8 December 2021. The code provides guidance to support good and sustainable financial management in local authorities (and other designated bodies such as policing) to support them to demonstrate their financial sustainability. The key elements of the code against which the Force’s position was assessed are outlined below.

The Financial Management Code: The Practicalities of Compliance, CIPFA

Findings from this assessment were reported initially to the Joint Governance Board and subsequently to the Joint Audit Committee with relevant findings relating to the arrangements in place also referenced in the sections to follow. Both self assessments have concluded that the requirements of the FM Code were being met.

3.1. Ethics and Integrity

There are corporate processes in place to support the core principle of ethics and integrity such as the Policing Protocol 2011 which requires everyone in the organisation to abide by the seven principles of public life (the Nolan principles). Additionally, the Home Office Financial Management Code of Practice requires the Police and Crime Commissioner and Chief Constable to ensure that good governance is embedded within the organisations and the College of Policing Code of Ethics sets out the standards of behaviour expected for all people working in policing.

The Police and Crime Commissioner’s Code of Conduct and Chief Constable’s Code of Ethics underpin the standards of expected conduct and behaviour. The Police and Crime Commissioner and Chief Constable have policies and procedures and regulations in place that comply with law and conform to appropriate ethical standards and standards of professional behaviour. Ethical considerations are part of any business decisions taken and are set out within policies in operation within both organisations.

The Police and Crime Commissioner and Chief Constable have an Anti-Fraud and Corruption Policy and whistleblowing arrangements in place which manage effectively the risk of fraud and corruption. Processes for declaring interest and registers for gifts and hospitalities are maintained and updated as required. Both the Joint Audit Committee and the

Police and Crime Panel discharged fully all the functions as identified in the relevant CIPFA publication for Audit Committees. The Joint Audit Committee's Terms of Reference may be found on the Police and Crime Commissioner's website.

The Police and Crime Commissioner has in place procedures for receiving feedback about policing in North Wales, and decisions made by or on behalf of the Police and Crime Commissioner and his officers. He also has procedures in place for the handling of complaints about the Chief Constable. Additionally, the Police and Crime Panel fulfils its responsibilities in relation to complaints made about the Police and Crime Commissioner as set out within the Police Reform and Social Responsibility Act.

To ensure ethical issues and dilemmas occurring at all levels are appropriately considered and discussed, the Force Governance Structure includes an Ethics Committee with an open invitation for the Office of the Police and Crime Commissioner to attend. Ethical dilemmas can be submitted anonymously via the Force Intranet site or by email and a summary of findings from the Committee are published on the Force Intranet site alongside being reported to Senior Management via the Governance structures for further consideration and reflection as required.

During 2021-22, in the pursuit of good practice, a new independent chair was appointed to the Ethics Committee and furthermore a governance framework to oversee and scrutinise the ethical implications associated with any use of Algorithms or Automated Decision Making was also established in Force with an appropriate reporting route through the Governance structures put in place.

2021-22 was also a year of significant public scrutiny regarding Ethics and Integrity for all Police forces in England & Wales with these issues regularly featuring on the agenda of strategic meetings within the force Governance structure. During the year the force also considered its levels of investment in its Professional Standards Department as part of the organizational planning round, allocating temporary resourcing in year and acknowledging a need for growth in 2022-23 financial plans. Furthermore, the force reviewed its Vetting procedures and continues to monitor these against national guidance on an ongoing basis.

3.2. Openness and Stakeholder Engagement

The Police and Crime Commissioner and the Chief Constable promote an open and transparent culture throughout the organisations to ensure that services meet people's needs. All public meeting papers and minutes are published on the website along with any decisions taken by the Police and Crime Commissioner. The Police and Crime Commissioner received a CoPaCC (Comparing Police and Crime Commissioners) transparency award for five consecutive years with the last certificate awarded in August 2021. The most recent evaluation assesses not only whether the Police and Crime Commissioner publishes information on the website, but also whether it can be found and accessed easily.

The Police and Crime Commissioner is accountable to the people of North Wales to deliver an efficient and effective police service to the people of North Wales and the Chief Constable is accountable to the Police and Crime Commissioner to ensure that an effective police service is provided to the people of North Wales.

The Police and Crime Commissioner and the Chief Constable regularly publish information on the Commissioner's and Chief Constable's work and achievements and satisfaction of users, including the publication of a Police and Crime Plan and an Annual Report.

There is a consultation and engagement strategy in place to ensure that our services are responsive to issues raised. We regularly conduct surveys to inform our service delivery and assist in developing our priorities and objectives. Both the Police and Crime Commissioner and Chief Constable have internal and external consultation mechanisms in place which are used to inform and improve services. TIAA (the internal auditor) concluded a review of corporate communications for both the Police and Crime Commissioner and the Force in June 2020, which was assessed as "reasonable" assurance, and found that *comprehensive arrangements are found to be in place to ensure that Internal and External Communications strategies for the Force and Police and Crime Commissioner are effective.*

The Police and Crime Commissioner and Chief Constable work in partnership and collaboration with other

organisations to achieve shared objectives and to ensure effective delivery of services which meet the needs of the organisations. Partnership and collaboration arrangements that are in place are monitored and kept under review to ensure that performance is achieved and objectives are met and stakeholder engagement is also a feature of our recruitment process for senior roles.

We have an effective scrutiny function, supported by evidence and data analysis, to challenge decision makers constructively, including those who work in partnership with the Commissioner and Chief Constable. All key decisions taken include a financial impact, legal impact, equality impact and risk assessment with the Governance structures in place providing visibility around them and this continued to be the case during 2021-22. The Commissioner's decisions are published on his website and are also reported to the Police and Crime Panel. The Police and Crime Commissioner frequently attends local authority scrutiny committees. Further scrutiny is provided by the Joint Audit Committee. It provides an independent and high-level focus on the audit, assurance and reporting arrangements that underpin good governance and financial standards with committee papers being published on the Commissioner's website. During 2019-2020 work was undertaken to develop the relevance and appropriateness of information provided to the Joint Audit Committee and this progressed further during 2020-2021 and 2021-2022. Independent scrutiny and challenge has been provided by the audit committee in a number of areas including the understandability of our financial statements; scrutiny of key decisions taken in relation to key Corporate risks (such as the Command & Control upgrade); and in relation to the Force's ongoing Digital work streams including the work stream responsible for developing its future ICT target operating model. The audit committee consists of an open and closed session with the agenda setting meetings and JAC meetings themselves used to ensure that the appropriate transparency occurs at the meetings.

The post of Chief Executive to the Police and Crime Commissioner is the designated Monitoring Officer and there are arrangements to record any professional advice that is required for specialist areas.

Furthermore, the Chief Financial Officers for the Police and Crime Commissioner and the Chief Constable complied with the CIPFA statement 'the Role of Chief Financial Officers in Policing'.

3.3. Defining Outcomes

The Police and Crime Commissioner and Chief Constable will, as part of the strategic planning process, develop informed strategies and plans which are outcome focused, sustainable and take into account the level of resources required to adequately deliver them.

The Police and Crime Commissioner sets the police and crime objectives and these are contained in the Police and Crime Plan. The Police and Crime Plan has been communicated to the public through the website and by various engagement activities and a brief summary of performance is included on the council tax leaflet sent to every household, either electronically or by post. A summary is given below:

MY VISION

North Wales communities are safe, victims and vulnerable people feel supported, crime and reoffending are low, and people have confidence in policing and the criminal justice system

MY PRIORITIES

DELIVERING SAFER NEIGHBOURHOODS

- Tackle and prevent rural and wildlife crime
- Improve the efficiency and effectiveness of police officers and police staff
- Improve Road safety

SUPPORTING VICTIMS AND COMMUNITIES

- Tackle and prevent domestic abuse and sexual violence
- Safeguard vulnerable people including children
- Tackle and prevent cybercrime
- Establish a victims panel
- Tackle and prevent Hate Crime

FAIR AND EFFECTIVE CRIMINAL JUSTICE SYSTEM

- Introduce a North Wales Female Offender Strategy
- Increase the use of Restorative Justice
- Support and protect children and young people and divert them away from the Criminal Justice System
- Address the root causes of offending and support the rehabilitation of people who have offended

3

The police and crime objectives, priorities and financial options were developed from the Police and Crime Commissioner's vision and a joint analysis of:

- Assessment of crime and the required level of service
- Consultation with local people
- Consultation with partners
- Consultation between the Police and Crime Commissioner and the Chief Constable
- The findings of external audit and reviews by Wales Audit Office and HMICFRS
- Risk assessment

Given the change in PCC over the course of 2021-22 the OPCC and Force worked together to ensure that the existing Police and Crime plan objectives were pursued whilst the Police and Crime Plan of the new commissioner was developed and ultimately issued. Having been scrutinized and endorsed at the Police and Crime Panel, this new plan now provides the strategic direction for the force.

The Police and Crime Commissioner's police and crime objectives are directed and delivered by the Chief Constable and, in turn, by the Strategic Management Board (SMB) during the year. Resources are allocated against the plan as part of the Force's annual strategic planning process which considers demand and resource requirements against each area taking account of detailed demand assessments (via the Force Management Statement) and then the Force monitors performance against its delivery utilising its Balanced Scorecard framework. The Commissioner's performance is monitored and reported within the Annual Report, Statement of Accounts and the Medium-Term Financial Plan.

The Strategic Executive Board (SEB) is the public forum for scrutiny of the Chief Constable by the Police and Crime Commissioner and action logs of each meeting are published. The additional functions of the Board include:

- To take such decisions as are required by the Scheme of Governance to be taken jointly by the Commissioner and the Chief Constable; and
- To develop proposals for the delivery of the Commissioner's police and crime objectives as set out in the Plan.

The Strategic Executive Board (SEB) and Strategic Management Board (SMB) scrutinise operational and financial performance, service delivery and the achievement of the police and crime objectives. A programmed approach to delivery of plans is in place via the Strategic Management Board (SMB). These boards have continued to meet at the usual frequency – despite Covid-19's impact – with meetings being held remotely using appropriate technology to ensure they take place.

3.4. Determining Interventions

In order to optimise the achievement of our intended outcomes the Police and Crime Commissioner and Chief Constable will ensure that there are adequate arrangements in place to deliver services which demonstrate efficiency and value for money.

Detailed resource planning is carried out annually and published within the Medium-Term Financial Plan. This risk assesses resource requirements based on appropriate assumptions to enable the Police and Crime Commissioner and Chief Constable to prioritise competing demands for services.

The annual strategic and operational planning cycle takes into account the expected level of resources required and identifies where savings and reductions are required. This is also informed by the Priority Resource Planning process, which was introduced in 2019-2020 (for the 2020-2021 budget) as an enabler for informed decision-making. The resources, savings and growth are risk-assessed and achievement of all plans and work streams is monitored through the Strategic Management Board which is chaired by the Chief Constable. The impact of Covid meant that the approach to Strategic Planning for FY 2021-22 was adapted to accommodate the new ways of working, and a streamlined, yet robust, method was established, with the emphasis on business planning for each area. This was continued during 2021-2022 (planning for FY 2022-23) with the planning process well positioned to deal with the 3-year settlement announced in autumn 2021.

Programme and project boards are in place which monitor the implementation and achievement of agreed initiatives and plans. These are established to support robust decision making in order to achieve the required outcomes with programmes such as Digital Transformation and Workforce Transformation being critical to the overall delivery of organisational strategies. Decision making is devolved where appropriate to enable flexible and responsive action and better outcomes. Accountability is measured through the governance structure and processes in place with actions and decisions clearly recorded in meetings and progressed over the course of 2021-22.

The Covid-19 pandemic necessitated the rapid adoption of agile working arrangements, and many staff and officers have been able to work from home since the lockdown began. Work to allow agile working was already in progress, and processes and governance had already been considered during the planning phase. The first lockdown, therefore, required an acceleration of the project rather than a fundamental change to our plans, with governance arrangements largely working well during the transition and this continues on an ongoing basis with constant reviews of the arrangements put in place taking place as part of the Recovery work stream. During 2021-22 the Force's Agile working policy was issued, essentially embedding the efficiency and effectiveness of new working practices into business as usual. Agile working was also subject to a TIAA audit during the year, with the review providing Substantial assurance.

3.5. Developing Leadership

The Police and Crime Commissioner and Chief Constable have defined structures and roles within the organisations to enable effective leadership. This is supported by the Manual of Governance which sets out the roles and responsibilities and is critical to enable delivery of the strategies and plans in place. As alluded to above, the current Manual of Governance was reviewed and endorsed by PCC and Chief Constable in August 21.

The governance arrangements have been developed in line with the Police Reform and Social Responsibility Act 2011, statutory Policing Protocol Order 2012, Home Office Financial Management Code of Practice (FMCP) and existing guidance on financial and governance matters which continue to apply. The Force Governance structures have also been scrutinised in 2019-2020 as part of the Governance review, with that work being developed further in 2021-2022.

There is an approved scheme of consent in place which formalises the functions and delegation between the Commissioner and Chief Constable. The governance structure supports the implementation of planned activities and outcomes and there is a defined meeting structure in place to ensure that planned outputs are achieved in a timely manner.

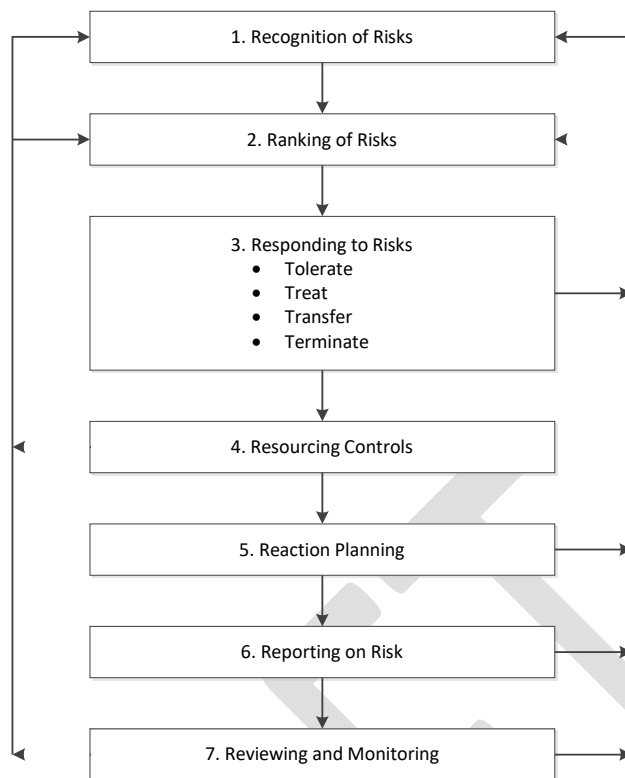
Our people are our key investment and we ensure that there are member and officer training and development programmes in place so that knowledge is kept up to date, including any professional development requirements. Our recruitment and succession planning processes are designed in order that we appoint the right people with the right skills into roles within the organisation. Focussing on our wellbeing, learning and development offer to our people remained a key area of focus during 2021-22 and the internal teams adapted their delivery models within the Force to ensure that the learning and development on offer wasn't compromised due to Covid-19.

Nationally set terms and conditions exist for officers and staff with agreed pay scales and a job evaluation system and we have a performance management framework which the Commissioner and Chief Constable use to assess performance and address any improvements required. Additionally, there is an annual self-assessment of effectiveness for the Joint Audit Committee.

3.6. Managing Risks and Monitoring Performance

Risk management and internal control is an integral part of the performance management system within both organisations. The risk management process underpins the financial management arrangements and governance processes and is fundamental to achieving our intended outcomes and supports our vision for a safer North Wales.

The below represents the 7R's and 4T's of risk management as noted in the ISO31000 and NWP risk arrangements follows this model.

There is an embedded risk management culture across the organisation and at all levels which continues to be developed and built upon. There are corporate and individual area risk registers which conform to approved national methodology and are regularly reviewed and updated and reported to committees and boards across the organisation. Risk management is a standing agenda item on all key boards across the Force. The Joint Audit Committee has continued to provide challenge and support to improve our risk management processes, with processes being developed over the course of 2019-2020 – including a Formal Risk Appetite document – and further development ongoing for 2020-2021 too which included further development of our Risk Assurance Framework which included the development of Assurance Mapping as a concept to enhance our risk management processes. The Risk Appetite document was also reviewed and strengthened as part of its annual review in 2020-21. The next review of Risk Appetite is scheduled to report in early 2022-23.

Our plans, processes and policies are drawn up having due regard to the risks identified, with our Force Management Statement including a MORILE assessment for all areas of the force. The area is overseen by the Assurance Board. A partnership framework is in place to ensure that any partnerships are managed appropriately including risk management.

Strategic risks and the risk management process are overseen and monitored by the Joint Audit Committee. Members of the Joint Audit Committee are able to review all risks for transparency. During 2021-22 a number of risk deep dives have been undertaken exerting scrutiny around key decisions and management actions being taken in relation the Force's corporate risks.

Internal Audit assesses the adequacy of our internal controls and reports fully to the independent Joint Audit Committee. Internal and external audit have examined and reported on compliance with applicable regulations and internal controls.

The Strategic Executive Board (SEB) chaired by the Police and Crime Commissioner and Strategic Management Board chaired by the Chief Constable scrutinise operational and financial performance, service delivery and the achievement of the police and crime objectives. A programmed approach to delivery of plans is in place via the Strategic Management Board.

Joint Audit Committee and Police and Crime Panel papers and minutes are available through the website of the Police and Crime Commissioner.

Effective arrangements are in place to ensure that data is safeguarded and appropriately collected, used, stored and shared. All data is subject to agreed retention policies and the security classification scheme in operation throughout the force. There is an established Information Security Board in place to monitor arrangements and effectiveness including ensuring that Strategy, Policy and Process are all clearly defined and any issues of compliance are appropriately reported. Any significant issues of compliance are escalated upwards, initially to the Strategic Finance & Resources board.

The Commissioner and Chief Constable have data protection and information security policies in place which are regularly tested and supported with a training programme for all staff. Our Internal Audit function and HMICFRS provide further periodic scrutiny in this area.

There are information sharing protocols between the Commissioner and Chief Constable and also with our partners.

3.7. Demonstrating Effective Accountability

The Police and Crime Commissioner and Chief Constable ensure that decision-makers involved in service delivery are accountable to them through the processes in place in both organisations. The Governance framework and the associated internal control framework provide a robust mechanism for retaining oversight of the key decisions being made. During 2020-21 the Force budget guidance document and associated financial delegations documentation was updated and developed with a view to ensure that the documents issued match up to the Force's changing environment and demands. These new documents were reviewed again during 2021-22.

Standardised reporting templates are used to ensure that information is presented in an efficient but sufficient manner and to enable effective decision making and an annual report is prepared and published which assesses the performance against the Police and Crime Plan.

The Police and Crime Commissioner's and Chief Constable's websites publish information which is pertinent to the public and stakeholders, ensuring the transparency needed for external accountability to be effective, is in place. The internal audit service reports to the Joint Audit Committee and has direct access to the Police and Crime Commissioner, Chief Constable and members. Recommendation for service improvements are acted upon and reported to the committee.

Independent and external reviews and inspections are routinely carried out by regulatory bodies and the reports are published and any recommendations made are acted upon.

4. Review of Effectiveness

4.1. The Police and Crime Commissioner and the Chief Constable have responsibility for conducting, at least annually, a review of the effectiveness of the governance framework, including the system of internal control. The review of effectiveness is informed by the work of the executive managers who have responsibility for the development and maintenance of the governance environment, the head of internal audit's annual report and also by comments made by the external auditors, the Police and Crime Panel, Joint Audit Committee and other review agencies and inspectorates. The review of Governance in 2019-2020 has led to a number of recommendations, the implementation of which was reported as complete in August 2021.

4.2. Covid-19 has unquestionably impacted on the Governance arrangements of the Force, but not in a way that has been detrimental to its robustness during 2021-22. This demonstrated the need to change and adapt the governance structures to ensure that they continued to match up to the organisational requirements. Technology has been embraced to ensure that internal governance has continued to operate effectively across both Corporation sole organisations. Furthermore, with the exception of HMICFRS inspections the fundamental independent scrutiny forums of the Joint Audit Committee; the Police & Crime Panel; the Ethics Committee; the Internal Audit Programme and External Audit, have all been able to exert appropriate scrutiny, albeit, sometimes via a different delivery model.

HMICFRS have recommenced their inspections during 2021-22, with the North Wales Police inspection due in June 2022.

- 4.3. In accordance with regulations, the Police and Crime Commissioner and Chief Constable have reviewed the effectiveness of its internal audit service. In conclusion, the service has complied fully with all public sector internal auditing standards (PSIAS).
- 4.4 As part of our governance framework and to ensure that we review our arrangements for effectiveness, we established a Joint Governance Board, charged with monitoring the arrangements for compliance and to make recommendations for the development of the governance arrangements as may be required. The remit of reviewing the efficiency & effectiveness of the Governance framework is ongoing but the full objectives of the Joint Governance Board are listed below with the terms of reference being reviewed and endorsed at the March22 meeting:
- To ensure a continual review the adequacy and appropriateness of the governance arrangements ensuring that they operate Efficiently and Effectively.
 - To oversee the production, management and review (as necessary) of the high-level corporate governance documents of the Office of the Police and Crime Commissioner and Force, specifically the Manual of Governance and its constituent parts.
 - To co-ordinate, oversee and review (as necessary) the corporate governance structures of the Office of the Police and Crime Commissioner and Force and their associated processes and procedures.
 - To review all recommendations relating to corporate governance arising from internal and external audits and inspections and consider their implications for the corporate governance arrangements of the Office of the Police and Crime Commissioner and Force.
 - To review any Client Briefing Notes issued by the Internal Auditor and consider their implications for the corporate governance arrangements of the Office of the Police and Crime Commissioner and Force.
 - To oversee and co-ordinate the preparation of the Annual Governance Statements of the Police & Commissioner and Chief Constable.

To make any recommendations to the Police & Crime Commissioner and Chief Constable on any matter relating to the corporate governance arrangements of the Office of the Police and Crime Commissioner and Force, where action or improvement is required.

- 4.5 During 2021-22, the organisations have progressed the action plan identified as part of the last AGS. A full analysis of the position against these actions is included in section 5 below, but the progress made has strengthened the Governance arrangements in place further.
- 4.5 Internal Audit carried out their annual service review of our key financial systems in 2021-2022 and provided generally positive reports during the year as listed below with any Limited audits being given particular emphasis for scrutiny via the Joint Audit Committee: (Table to be updated)

System	Assurance Level
Collaborative Risk Management – Mitigating Controls	Reasonable
Collaborative Budgetary Control	Substantial
Collaborative Project Review - Office 365	Reasonable
Collaborative Vetting of Contractors	Substantial
Creditors	Substantial
General Ledger	Substantial
Payroll	Substantial
Pensions	Substantial
Treasury Management	Substantial
Expenses & Additional Payments	Reasonable
Anti-Fraud Procurement	Substantial
HR/Workforce Management - Organisational Development	Substantial
ICT - Data Assurance	Substantial
Procurement - Strategic Lead	Substantial
Command Unit - Eastern Area	Reasonable
Property Subject to Charge	Limited
Fleet - Fuel	Reasonable
Fleet - Repairs	Reasonable
OHU Review	Advisory
Collaborative Governance - Yr 1 Strategic Resource Planning	
ICT - Infrastructure Review	

Internal Audits delivered FY2020-21

The annual report concluded:

HEAD OF INTERNAL AUDIT'S ANNUAL OPINION

I am satisfied that sufficient internal audit work has been undertaken to allow me to draw a positive conclusion as to the adequacy and effectiveness of The Police and Crime Commissioner's and the Chief Constable's risk management, control and governance processes. In my opinion, The Police and Crime Commissioner and the Chief Constable have adequate and effective management, control and governance processes in place to manage the achievement of their objectives.

This opinion is based solely on the matters that came to the attention of TIAA during the course of the internal audit reviews carried out during the year and is not an opinion on the ongoing financial viability or your ability to meet financial obligations which must be obtained by The Office of the Police and Crime Commissioner North Wales and the Chief Constable North Wales Police from its various sources of assurance. (to be confirmed in Internal Audit Annual Report verbal assurance given at time of signing accounts)

4.7 The Wales Audit Office annual audit letter for 2020-2021 gave an unqualified opinion on the accounts for the Police and Crime Commissioner and the Chief Constable and recorded that they had not identified any significant weaknesses in the overall framework. It also concluded that the Police and Crime Commissioner and Chief Constable had appropriate arrangements in place to secure economy, efficiency and effectiveness in the use of their resources.

5. Governance Action Plan and Progress

5.1. In assessing the governance arrangements that are in place, the Governance Board will also develop and monitor any action plans to address any governance issues identified or where improvement to current arrangements is required.

5.2. The action plan for 2021-2022 contained areas for improvement. These are detailed below with their progress and current status.

Recommendation	Action	Current Status -complete Y/N?
Assurance Framework	A pilot of an enhanced assurance framework will commence within the Finance & Resources Directorate. Subject to the outcome of the pilot a revised assurance framework will be rolled out across North Wales Police. Our Risk Appetite will be agreed and documented.	Yes – The pilot was completed and based on a post implementation review and best practice input from the Institute of Auditors a full scale roll out across the Force was not undertaken, rather a more focused and manageable risk based approach was taken and agreed by the Force. Yes – Risk Appetite has been agreed & documented.
Risk Assurance Framework Development	Following the Finance & Resources pilot in 2019-20 the timeline for rolling out the Risk assurance framework across the Force will be established against a context of Covid-19. The Risk Assurance Framework will be subsequently rolled out across the Force.	Yes – Assurance Mapping has now been embedded into our risk management processes with a clear process in place which outlines when and how an Assurance Map will be created.
<p>COVID-19</p> <p>The coronavirus pandemic presents a number of challenges to the Police and Crime Commissioner and Chief Constable. There is a need to maintain governance throughout this period of uncertainty, in a way which does not impede the Force’s response to the situation and does not put officers, staff or the public at unnecessary risk.</p> <p>The Police and Crime Commissioner has published a Covid-19 Response Plan</p>	<p>Ensure that the ongoing impact of Covid-19 on Governance arrangements is reviewed and assessed.</p> <p>Ensure that the Strategic Recovery Board is embedded as a means of providing robust oversight of the organisation’s Recovery and Planning process.</p> <p>Embed the Strategic Recovery & Planning Board.</p>	<p>Yes – While the Strategic Recovery and Planning Board has been decommissioned, the recovery from COVID 19 has very much become business as usual with Agility being managed by the Strategic Change and Collaboration Board and Strategic Planning being managed by the Strategies Planning and Organisational Learning Board.</p>

<p>Governance: Efficiency & Effectiveness</p> <p>The Joint Governance Board has identified the need to formally review the Efficiency and Effectiveness of the new governance structure.</p>	<p>Undertake a review of the Efficiency and Effectiveness of the new governance structure, reporting findings to the Joint Governance Board</p>	<p>Yes – An efficiency and effectiveness review of our governance arrangements was conducted in July 2021 and reported to the Joint Governance Board in August 2021. The outcome of the review was positive with 8 recommendations being made, all of which have been progressed and completed during 2021/22 bar one which is dependent on the rollout of O365.</p>

6. Conclusion

- 6.1. No statement of internal control can provide absolute assurance against material loss; this statement is intended to provide reasonable assurance.
- 6.2. However, on the basis of the review of the sources of assurance set out in this statement, we are satisfied that the North Wales Police and Crime Commissioner had in place satisfactory governance arrangements, including appropriate systems of internal control and risk management which facilitate the effective exercise of his functions.

Signed:

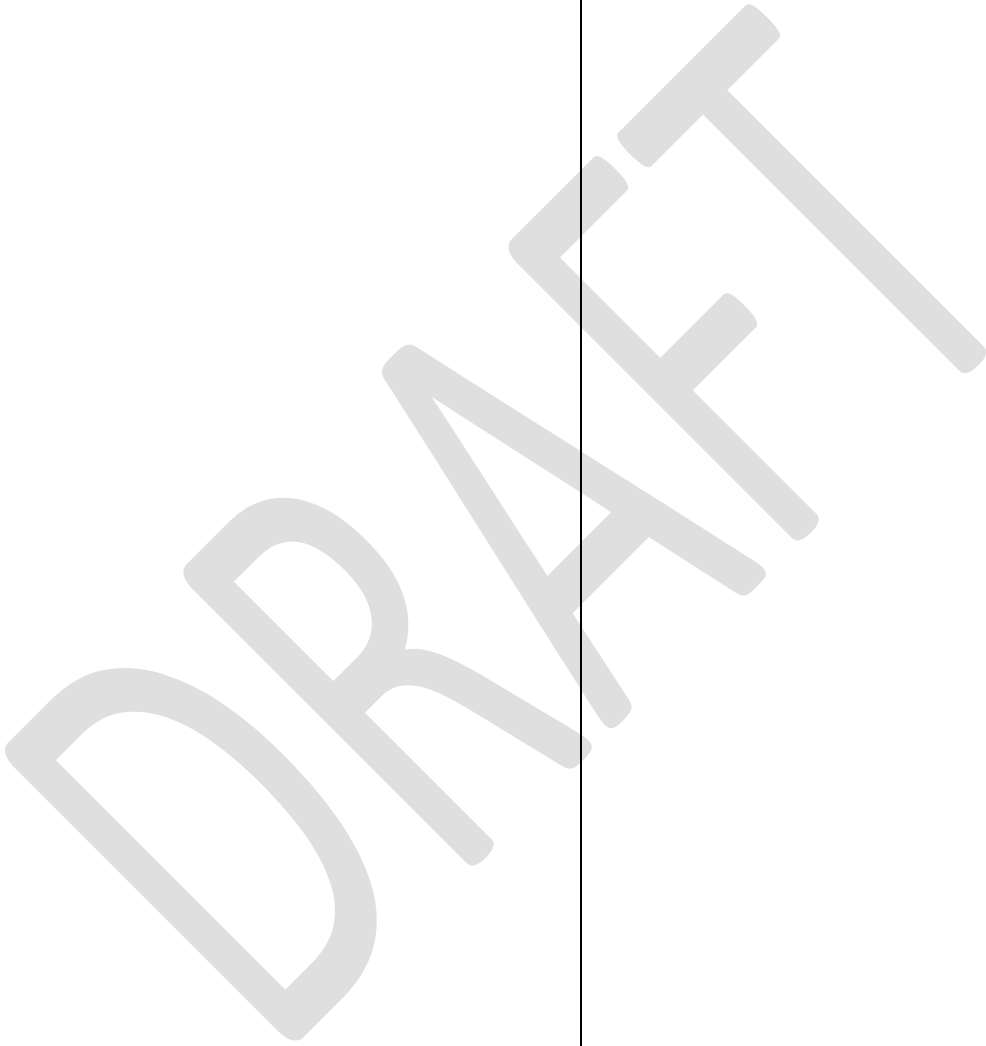
Andy Dunbobbin
Police and Crime Commissioner

Stephen Hughes
Chief Executive Officer to the Police and Crime Commissioner

Kate Jackson
Chief Finance Officer to the Police and Crime Commissioner

ANNUAL GOVERNANCE STATEMENT - PLAN

The review of governance has recognised that our governance arrangements are satisfactory and meet our needs. The delivery of our vision will challenge our governance arrangements and attention to a number of issues will assist in strengthening those arrangements. The following areas are to be addressed in 2021-2022:

Issue	Actions
Consider breach of standing orders	Consider appropriate response to embed organisational learning.
	

DOGFEN I DDILYN

Cydbwyllgor Archwilio

Dyddiad y Cyfarfod: 28 Mawrth 2022

Teitl:	Risg 13 - Dim digon o adnoddau ariannol i gyflwyno ymchwiliad manwl o gynlluniau gwasanaeth
Awdur:	Pennaeth Cyllid
Diben yr adroddiad:	Cynnig sicrwydd bod Rheoli Risg priodol yn ei le.
Cyflwynir yr adroddiad i'r CA ar gyfer: (ticiwch un)	☐ Penderfyniad ☐ Trafodaeth ☒ Sicrwydd ☐ Gwybodaeth
Crynodeb / Pwyntiau Allweddol:	<ul style="list-style-type: none">• Mae geiriau'r risg wedi ei ddiweddarau i ddisgrifio'r risg yn well.• Mae'r peryg yn gysylltiedig â Gweledigaeth yr Heddlu, Cynllun Cyflenwi, Blaenoriaethau Plismona'r CHTh yn ogystal â gofynion rheolaethol.• Mae'r Cynllun Ariannol yn y Tymor Canolog a'r adroddiad Praesept wedi eu cysylltu yn uniongyrchol at reoli'r risg.• Mae'r risg yn cael ei achosi gan amrywiaeth a sensitifrwydd yn ymwneud â chyllid yr heddlu yn cyfateb i'w anghenion adnoddau. Mae'r amrywiaethau allweddol yn cael eu hadlewyrchu yn y rhagdybiaethau cynllunio.• Mae effaith a thebygolrwydd yr elfennau allweddol sy'n gyrru'r risgiau yn cael eu craffu arnynt yn rheolaidd.• Mae llywodraeth benodol yn ei le yn ogystal â riportio drwy Bwrdd Gweithredol.
Argymhellion:	Bod y Pwyllgor Archwilio yn sicrhau bod y risg yn cael ei reoli yn effeithiol.
Effaith cofrestr risgiau:	Mae'r adroddiad hwn yn ymwneud â risg penodol ar y rhestr.
Goblygiadau sicrwydd:	Mae'r MTFP yn gosod yn fanwl sut mae'r risg yn cael ei reoli.
Effaith Cydraddoldeb:	Dim effaith.
Gwybodaeth wedi'i heithrio o ddatleniad:	Dim gwybodaeth wedi'i hesgusodi.

Cydbwyllgor Archwilio 28/03/22

Adolygiad Manwl o Risg 13 - Adnoddau ariannol annigonol i gyflenwi cynlluniau gwasanaeth

1. Risg Disgrifiad:

Mae risg bod adnoddau ariannol yn annigonol ar gyfer ateb anghenion cyflenwi gwasanaethau'r Heddlu. Mae hyn **wedi'i achosi gan** amrywiaeth a sensitifrwydd yn ymwneud ag elfennau yn gyrru cyllid yr heddlu ac i'r graddau y mae hyn yn parhau i gyfateb i'w anghenion adnoddau **a all arwain at** beidio â chyflenwi cynlluniau gwasanaeth.

Mae amrywiolion niferus yn effeithio'r risg uchod gydag elfennau allweddol fel Grantiau'r Llywodraeth, Praesept, Tâl a chwyddiant arall, y gallu i gyflenwi arbedion pellach, newid yn y fformiwlâu a newid yn y galw.

2. Sut mae'r peryg hwn yn berthnasol i Weledigaeth yr Heddlu; Cynllun cyflwyno; Blaenoriaethau Plismona'r CHTH; neu ofynion rheolaethol arall?

Mae'r peryg yn gysylltiedig â Gweledigaeth yr Heddlu, Cynllun Cyflenwi, Blaenoriaethau Plismona'r CHTH yn ogystal â gofynion rheolaethol.

Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig (MTFP) yn gosod y broses y mae'r Heddlu yn bwriadu eu lleihau dros y tymor canolig. Bydd hwn yn cael ei adolygu a'i ddiweddarau bob blwyddyn.

Mae'r MTFP yn clymu'r Cynllun Heddlu a Throsedd 2021 a blaenoriaethau plismona cysylltiedig gyda Strategaeth Ariannol a'r adnoddau sydd ar gael i'w gyflenwi.

Mae'r MTFP a'r broses gynllunio gysylltiedig y tu ôl iddo yn asesu os oes adnoddau digonol i gyflenwi'r cynllun, yn dynodi adnoddau yn unol â blaenoriaethau'r CHTH a'r Prif Gwnstabl.

3. Beth gafodd ei wneud i ddeall/asesu Effaith a Thebygolrwydd y peryg hwn pan gafodd ei godi gyntaf?

a) Effaith

Mae'r cylch cynllunio blynyddol yn adolygu effaith cyllid annigonol posib yn fanwl.

Mae'r broses yn cysylltu Datganiad Rheoli'r Heddlu (FMS) sy'n cynnwys cwblhau hunan asesiad dwfn bob blwyddyn sy'n cael ei gyflwyno i'r HMICFRS. Yr FMS yw eglurhad y Prif Gwnstabl o'r

- galw mae'r heddlu yn disgwyl i'w wynebu yn y dyfodol;
- y perfformiad, cyflwr, cyfansoddiad, capasiti, gallu a gwasanaeth a diogelwch cyflenwad gweithlu'r heddlu a'r graddau y mae asedau cyfredol yr heddlu yn gallu ateb galw'r dyfodol;

- sut y bydd yr heddlu yn newid a gwella'r gweithle, polisïau, arferion ac asedau eraill i ymdopi gyda'r galw yn y dyfodol;
- yr effaith y mae'r heddlu yn disgwyl i'r newidiadau gael ac effaith unrhyw waddol methiant gwasanaeth;
- a'r arian y mae'r heddlu yn disgwyl ei gael i wneud hyn i gyd.

Mae'r broses gynllunio flynyddol yn ystyried arbedion posib ar lefelau risg gwahanol ar gyfer pob maes Gwasanaeth. Bydd yr effaith yn dibynnu ar yr amgylchiadau sydd wedi amrywio o ba weithgaredd sydd yn rhaid stopio a sut i fynd i'r afael â galw newydd.

Yng nghyswllt cyllid, mae'r prif amrywlon yn cael eu hasesu yn rheolaidd fel rhan o gylch cynllunio. Mae'r lefelau cyfredol o sensitifrwydd ar gyfer y prif amrywiolion fel a ganlyn:

1% o newid mewn...	Effaith £m
Tâl	1.49
Cyfraniadau Pensiwn Cyflogai	1.09
Treth Gyngor	0.94
Grant	0.88
Chwyddiant cyffredinol	0.54

b) Tebygolrwydd

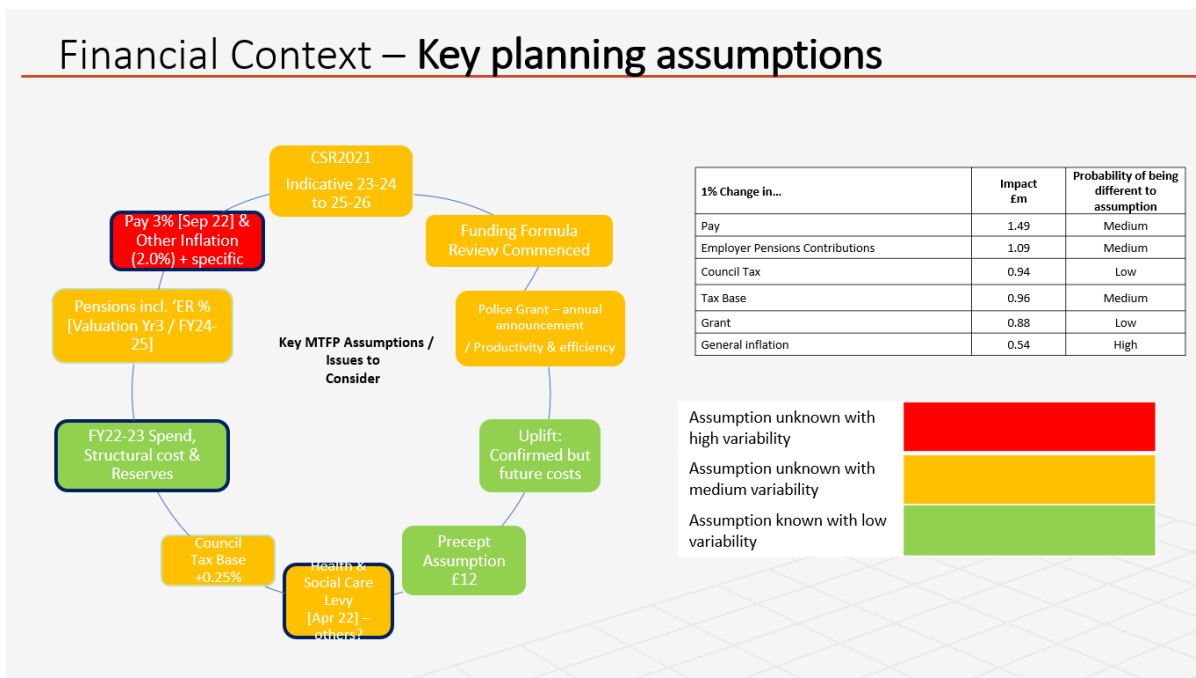
Mae'r prif rhagdybiaethau sy'n gyrru cyllid yr heddlu yn cael eu hadolygu'n rheolaidd fel rhan o'r broses gynllunio ac mae hyn yn cynnwys y tebygolrwydd o ddigwyddiad arbennig er nad yw tebygolrwydd penodol neu lefelau hyder yn cael eu gosod yn ffurfiol i'r amrywiolion cyllid allweddol.

Cyhoeddir grantiau fis Rhagfyr cyn y flwyddyn ariannol sy'n dechrau fis Ebrill sy'n dilyn. Mae'r praesept wedi ei osod yn Ionawr ond ni ellir cytuno arno heb wybod y Grantiau. Cytunwyd ar ddyfarniadau tâl yn ystod y flwyddyn ariannol y maent yn berthnasol iddynt (wedi eu dyfarnu o fis Medi).

Gan ystyried y rhagdybiaethau sy'n rhaid eu gwneud ar sail tebygolrwydd a cheir gwybodaeth am y rhain gan drafodaethau rhanbarthol a chenedlaethol ac unrhyw gyhoeddiadau eraill (e.e. Datganiad Hydref y Canghellor).

Dylid nodi bod cyhoeddiad grant diweddaraf y Llywodraeth ar gyfer y flwyddyn ariannol 2022-23 yn cynnwys ffigurau lefel y Swyddfa Gartref ar gyfer 2023-24 a 2024-25 ond mewn gwirionedd mae'r blynyddoedd diweddaraf yn fynegol yn unig ac yn gallu newid yn dibynnu ar amgylchiadau yn ddiweddarach ac ond yn rhannol yn rhychwantu'r cyfnod MTFP.

Mae tebygolrwydd o newidiadau i'r rhagdybiaethau a'r effaith yn cael ei drafod drwy'r broses i gyd, gydag asesiadau cyfredol o'u heffaith ddiweddaraf isod:

4. Pa lywodraethu sydd yn bodoli o gwmpas y risg hwn?

Mae llywodraethu o gwmpas y risg yn cynnwys:

- Adlewyrchu arno ar gofrestr risg yr Heddlu a'i fonitro drwy Broses Rheoli Risg yr Heddlu.
- Hunan asesiad blynyddol FMS a'r bwrdd llywodraethu cysylltiedig.
- Y broses Cynllunio Strategol Flynyddol a'r bwrdd llywodraethu cysylltiedig.
- Y broses MTFP flynyddol a'r bwrdd llywodraethu cysylltiedig.
- Cyflwyno a chraffu'r adroddiad MTFP a'r Praesept drwy Banel yr Heddlu a Throsedd.
- Adroddiadau ariannol rheolaidd gyda diweddariadau ar gynnydd - ar ôl cytuno, perfformiad ariannol yn erbyn y cynllun - yn cael ei adrodd Bwrdd Cynllunio Strategol (BCS) a'r Bwrdd Gweithredol Strategol (BGS) fel rhan o'r diweddariadau Cyllid a'r adroddiadau penodol fel bo'r galw.
- Oblygiadau penodol swyddogion S151 yr Heddlu a CHTh sy'n goruchwyllo'r prosesau uchod ac yn ymgysylltu â nhw yn llwyr.
- Archwiliadau sydd wedi digwydd dros gwrs y flwyddyn yn cynnwys hunan asesiad Cod FM (sy'n cynnwys elfen o gynladwyedd ariannol) ac archwiliad Blynyddol Annibynnol Cymru.

Mae llinell amser y broses gynllunio Strategol wedi ei amlinellu ar y tabl isod:

<u>Mai 2021</u>	<u>Mehafin - Gorffennaf - Awst</u>	<u>Medi - Hydref 2021</u>	<u>Tachwedd 2021</u>	<u>Rhagfyr 2021 i Chwefror 2022</u>
Gweithdy'r Prif Swyddog	Achosion Busnes a Chynlluniau a luniwyd	Cyflwyno yn gynnar fis Medi	Cyfarfod Cynllunio Sefydliadol Terfynol	Cynigion wedi eu cyflwyno i CHTh 7.12.2021

Gweithdy Rhanddeiliad Allweddol	Cynllunio Strategol yn blaenoriaethu cefnogaeth tîm canolog	Adolygiad Cynllunio Strategol a Chyllid	Datganiad yr hydref	Cyhoeddiad Grant 16.12.21
Achosion Busnes a Gomisiynwyd		Adolygiad Cyfarfodydd Cynllunio Sefydliadol	Cyfarfod cyllideb Prif Swyddogion ac Arweinwyr Gwasanaethau i gwblhau cynigion	Cwblhau cynigion gyda'r CHTH 21/12/21
Cynlluniau Busnes a Gomisiynwyd	Tîm canolog yn dechrau cyfarfodydd cefnogol gyda'r awduron	Cynigion a osodwyd		Cynlluniau Terfynol wedi eu llunio
				Cyfarfod panel 31.1.2022

5. Beth sydd wedi cael ei wneud i reoli neu leihau effaith a/neu'r tebygolrwydd o'r peryg hwn?

Agweddau allweddol i reoli neu leihau'r effaith a thebygolrwydd y risg yw:

- Y broses gynllunio flynyddol wedi ei amlinellu.
- Mae Uwch Arweinwyr yn yr Heddlu yn bwydo i mewn i'r drafodaeth genedlaethol ynghylch cyllid. Bydd cyflwyniadau Cenedlaethol a Rhanbarthol yn cael eu gwneud i'r Swyddfa Gartref fel rhan o adolygu gwariant, y bydd yr Heddlu yn cyfrannu atynt.
- Bydd trafodaeth anffurfiol gyda swyddogion y Swyddfa Gartref yn cael ei gynnal yn Grŵp Cyllid Cymru Gyfan er enghraifft.
- Sicrhau bod gan yr Heddlu blatfform ariannol sefydlog yn nhermau cryfder y Fantolen yn agwedd bellach ar sut mae effaith y risgiau yn gallu cael eu rheoli yn y tymor byrrach.
- Mae effaith y peryg yn cael ei leihau drwy'r lefelau gwahanol o ddewisiadau sydd ar gael, arbedion y gellir ail fuddsoddi ynddynt a thoriadau i gyllidebau y byddai angen eu gwneud os yw'r cyllid yn waeth na'r disgwyl.

6. Beth yw asesiad cyfredol y risg a sut mae hyn wedi ei gytuno?

Mae'r lefel risg gyfredol yn ganolog ac wedi ei ail-asesu yn seiliedig ar gyllideb gytbwys wedi ei osod am y 3 blynedd nesaf.

Serch hynny, mae'r ansicrwydd o gwmpas y rhagdybiaethau i gyrraedd y safle hwn yn ei atal rhag gael ei leihau ymhellach. Mae hyn yn cael ei adlewyrchu yn y lefel darged o ganolog gan fod yr ansicrwydd hyn yn debygol o fod yn bresennol bob amser i raddau gwahanol.

7. Gweithrediadau parhaus/wedi eu cynllunio

Mae'r prosesau a osodwyd yn C4 yn un parhaus.

Mae manylion a'r ffocws ar gyfer y flwyddyn nesaf yn cael eu trafod yn barod.

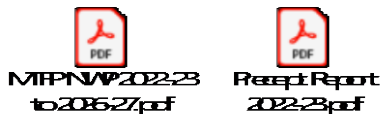
Mae'r broses yn debygol o fod yn debyg y flwyddyn nesaf gyda'r ffocws yn symud i gynllun 3 blynedd mwy manwl yn nhermau effeithiolrwydd ac ateb y galw o ystyried cyd-destun setliad cyllid tymor hirach.

8. Meysydd i'w nodi neu unrhyw wybodaeth nad yw eisoes wedi ei chynnwys a fyddai'n helpu'r Pwyllgor i ddod i gasgliad ar ba mor sicr bod y risg yn cael ei reoli'n briodol.

Mae'r agweddau allweddol yn cynnwys y risg wedi eu gosod ymhellach yn y MTFP Adran 7.

9. Bydd trafodaeth fanwl neu risgiau fel arfer yn digwydd mewn sesiynau agored (cyhoeddus) - os teimlwch y dylai trafodaeth o'r risg hwn ddigwydd mewn sesiwn caeedig nodwch hynny isod a rhowch resymau clir am eich barn.

Mae adroddiad yr MTFP a'r Praesept yn cael eu trafod mewn cyfarfod cyhoeddus ac maent ar gael ar wefannau'r CHTh a'r PCP ac i weld isod.

**Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd a Phrif Gwnstabl Heddlu
Gogledd Cymru**

Cynllun Ariannol Tymor Canolig

2022-23 tan 2026-27

Ionawr 2022

1. Cyflwyniad

- 1.1 Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC) yn cysylltu [Cynllun Heddlu a Throsedd 2021 \(northwales-pcc.gov.uk\) Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd](https://www.northwales-pcc.gov.uk), a gafodd ei adolygu ar ôl i'r CHTH newydd gael ei ethol, a'r Blaenoriaethau Plismona a gytunwyd gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl gyda'r Strategaeth Ariannol (Atodiad A) a'r adnoddau sydd ar gael.
- 1.2 Mae proses gynllunio fanwl wedi bod dros y flwyddyn ddiwethaf. Fe gynhaliodd y Llywodraeth adolygiad 3 blynedd o wariant yn ystod yr haf. Roedd yr adolygiad yn cadarnhau ymrwymiad y Llywodraeth i Ymgyrch Uplift i gynyddu nifer Swyddogion yr Heddlu ledled y DU o 20,000 erbyn Mawrth 2023. Roedd llawer o ansicrwydd ynglŷn â chyllid sylfaenol a chyllid Uplift yn ystod y flwyddyn, yn enwedig yn sgil ansicrwydd ychwanegol y pandemig COVID. Roedd y broses gynllunio'n ystyried twf yn niferoedd y Swyddogion, cyfleoedd i wneud arbedion a dyrannu adnoddau i gyd-fynd â blaenoriaethau. Roedd yn ystyried gwahanol sefyllfaoedd cyllid a chwyddiant.
- 1.3 Mae'r Comisiynydd wedi ystyried yr holl opsiynau o fewn yr adnoddau sydd ar gael. Fe wnaed gwaith sylweddol yn rhan o'r Broses Gynllunio Sefydliadol i ddod o hyd i arbedion a symud adnoddau o fewn y sefydliad. Roedd y broses gynllunio hefyd yn galluogi neilltuo swyddogion Ymgyrch Uplift yn ddoeth, ar sail blaenoriaethau, a deall gofynion eraill i ateb y galw sy'n newid o hyd a darparu cymorth ar gyfer y swyddogion ychwanegol, yn ogystal â thalu costau sefydlu, hyfforddi a recriwtio'r swyddogion hynny.
- 1.4 Byddai angen cynyddu Treth y Cyngor 5.91% i dalu am chwyddiant a chynnydd mewn costau sefydlog fel arall. Mae adnoddau ychwanegol wedi'u darparu o ganlyniad i'r cyhoeddiad am Swyddogion Uplift ychwanegol; mae 78 o Swyddogion eraill wedi'u neilltuo i HGC gyda 4 yn ychwanegol wedi'u cyflenwi drwy HGC i Uned Ranbarthol Trosedd Cyfundrefnol. Mae'r rhain wedi'u hariannu'n llawn ar gyfer 2022-23, ond mae'n rhaid edrych yn fwy hirdymor gan y bydd cost y Swyddogion ychwanegol hyn yn cynyddu wrth iddynt barhau drwy eu cynyddrannau blyneddol dros 6 blynedd.
- 1.5 Gan ystyried yr holl ffactorau hyn, cynigir cynnydd o £11.25 (3.68%) yn Nhreth y Cyngor. Y cynnydd sy'n cael ei gynnig gan y Swyddfa Gartref ar gyfer 2022-23 yw £10. Mae'r cynnydd ychwanegol o £1.25 yn ariannu 10 Swyddog Cymorth Cymunedol yr Heddlu ychwanegol, yn rhan o weithredu Cynllun Heddlu a Throsedd y Comisiynydd. Mae hwn yn gynydd darbodus i Dreth y Cyngor/y praesept, o ystyried bod angen ariannu pwysau yn y dyfodol ar ffurf dyfarniadau cyflog a chynyddrannau yn ogystal â phwysau ar gostau ar wahân i staff oherwydd chwyddiant ar hyn o bryd. Ar sail y damcaniaethau sydd yn y CATC, mae cyllideb gytbwys wedi'i gosod ar gyfer 2022-23 i 2024-25 gyda bwlch wedi'i amcangyfrif yn cynyddu i £2.879 y flwyddyn dros y ddwy flynedd ganlynol. Bydd y broses gynllunio'n parhau i ddod o hyd i arbedion effeithlonrwydd. Ar hyn o bryd, disgwylir i lawer o'r rhain fod yn rhai mwy hirdymor, gan fod buddsoddiadau presennol yn dylanwadu ar arbedion yn y dyfodol.

1.6 Nod

Nod y papur hwn yw manylu sut y cafodd y gyllideb ei mantoli hyd yma a'r cynlluniau i gynnal cyllideb gytbwys yn y tymor canolig a hwy, gan gynnal a gwella perfformiad a sicrhau bod blaenoriaethau lleol a chenedlaethol yn cael eu cyflawni.

1.7 **Cefndir** - Mae Rhaglen Caledi'r Llywodraeth, a ddechreuodd yn 2011, wedi arwain at doriadau sylweddol ar draws y sector cyhoeddus. Mae cyllid gan y Llywodraeth wedi gostwng 21.4% mewn termau real (gan ystyried chwyddiant) erbyn 2022-23.

1.8 Mae effaith gyffredinol llai o gyllid a phwysau chwyddiant a phwysau arall wedi arwain at wneud £38.291m o doriadau i'r cyllidebau dros gyfnod o 11 mlynedd. Mae hyn gyfwerth â gostyngiad o 25.8% yng nghyllidebau cyn caledi 2010-11 o £148.035m. Mae gan Heddlu Gogledd Cymru hanes da o gyflawni arbedion sydd wedi'u cynllunio, gyda strategaeth o graffu'n llawn ar yr arbedion hynny cyn y flwyddyn y maent i gael eu gwneud ynddi. Dangosir y toriadau blynyddol yn y tabl isod:

	2011-16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	Cyfanswm
	£m	£m	£m	£m	£m	£m	£m	£m
Arbedion wedi'u cynllunio	24.101	2.838	2.686	1.479	1.927	2.358	2.902	38.291
Arbedion wedi'u cyflawni	24.101	2.838	2.686	1.479	1.927	2.358	2.902	38.291
% yr arbedion wedi'u cyflawni	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

1.9 Cyn cyhoeddi setliad 2020-21, roedd gan y Llywodraeth bolisi yn ei le i gynyddu niferoedd Swyddogion yr Heddlu o 20,000 (Ymgyrch Uplift) dros gyfnod o 3 blynedd. Roedd cyhoeddiadau 2020-21 a 2021-22 yn dyrannu 12,000 o'r swyddogion ychwanegol hyn ymysg Heddluoedd, a dyrannwyd 124 i Heddlu Gogledd Cymru. Roedd y cyhoeddiad cyllid ar gyfer 2022-23 yn rhannu'r 8,000 o swyddogion ychwanegol oedd yn weddill, ac fe gafodd Heddlu Gogledd Cymru 82 arall, oedd yn gyfanswm o 206 (gan gynnwys 8 a ddyrannwyd i Uned Ranbarthol Troseddau Difrifol a Chyfundrefnol). Yn ychwanegol at y rhain, ariannwyd 30 o swyddogion eraill o braesept 2020-21, felly cyfanswm y cynnydd oedd 236 dros 3 blynedd.

1.10 Mae cynnydd mewn cyllid ers 2020/21 wedi canolbwyntio ar Ymgyrch Uplift. Mae grant ychwanegol wedi'i dderbyn er mwyn cynyddu niferoedd swyddogion; ond mae'r grant sylfaen wedi parhau ar yr un lefel o ran y swm (gostyngiad mewn termau real) sy'n arwain at bwysau cyllidebol mewn meysydd eraill, gan gynnwys costau ychwanegol cynnal nifer uwch o swyddogion. Mae'r dyraniad terfynol o niferoedd a chyllid wedi dylanwadu ar y cynllun at y dyfodol o ran faint o'r gyllideb sydd angen ei neilltuo i ariannu costau cyflogau swyddogion yn y dyfodol, a faint sy'n gallu cael ei neilltuo ar gyfer costau.

1.11 Ers dechrau 2020, mae'r DU wedi bod yn ceisio mynd i'r afael â'r pandemig COVID bydeang. Roedd y cyd-destun hwn yn gwneud y sail ar gyfer cynllunio ariannol at 2022-23 ymlaen yn ansicr iawn. Cyn pandemig COVID, roedd disgwyl adolygiad o wariant 3 blynedd, a chyhoeddiad cynnar am ffigyrau Ymgyrch Uplift yn y dyfodol. Fodd bynnag, setliad am flwyddyn yn unig oedd un y llynedd, ac fe wnaed cyhoeddiadau Ymgyrch Uplift ar yr un pryd ac am yr un cyfnod byr yn unig. Roedd y cyhoeddiad ar gyfer 2022-23 yn cynnwys ffigyrau awgrymiadol am dair blynedd yn ogystal â niferoedd a chyllid terfynol Uplift. Derbyniwyd y rhain yn hwyr yn Rhagfyr 2021 ac, er y gallent newid, maent yn gymorth i gynllunio at y dyfodol. Mae nifer o agweddau ansicr am y dyfodol, yn enwedig o ran dyfarniadau cyflog a chwyddiant. Mae damcaniaethau darbodus wedi'u gwneud ar sail y wybodaeth oedd ar gael yn Rhagfyr 2021.

2. Y Broses Gynllunio

2.1 Pwrpas cyffredinol y broses gynllunio yw blaenoriaethu adnoddau ac alinio cynlluniau gwario gyda blaenoriaethau Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd a gweledigaeth y Prif Gwnstabl.

2.2 Etholwyd Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd ym mis Mai 2021. Fe adolygodd y Comisiynydd y Cynllun Heddlu a Throsedd a gosododd y blaenoriaethau sy'n cael eu crynhoi isod. Mae'r cynllun llawn ar gael ar wefan y Comisiynydd [Cynllun Heddlu a Throsedd 2021 \(northwales-pcc.gov.uk\)](https://www.northwales-pcc.gov.uk).

SHAPING THE PLAN

MY PLAN

My plan sets out my vision for North Wales and how I expect the vision to be achieved. It is informed by public consultation and

MY VISION

North Wales communities are safe, victims and vulnerable people feel supported, crime and reoffending are low, and people have confidence in policing and the criminal justice system

MY PRIORITIES

DELIVERING SAFER NEIGHBOURHOODS

- Tackle and prevent rural and wildlife crime
- Improve the efficiency and effectiveness of police officers and police staff
- Improve Road safety

SUPPORTING VICTIMS AND COMMUNITIES

- Tackle and prevent domestic abuse and sexual violence
- Safeguard vulnerable people including children
- Tackle and prevent cybercrime
- Establish a victims panel
- Tackle and prevent Hate Crime

FAIR AND EFFECTIVE CRIMINAL JUSTICE SYSTEM

- Introduce a North Wales Female Offender Strategy
- Increase the use of Restorative Justice
- Support and protect children and young people and divert them away from the Criminal Justice System
- Address the root causes of offending and support the rehabilitation of people who have offended

3

Gweledigaeth y Prif Gwnstabl yw

Sicrhau mai Gogledd Cymru yw'r lle mwyaf diogel yn y DU; trwy Atal Trosedd, Diogelu Cymunedau a Dal troseddwyr fel mae'r Cynllun yn ei nodi, i'w weld ar dudalen isod.

POLICING DELIVERY - what we do

We ensure that:

- Public have confidence in North Wales Police
- We deliver an excellent quality of service to victims
- We use police powers proportionately

OUR FOCUS - how we deliver

PEOPLE

- With a focus on Diversity, Equality and Inclusion, we will
- Attract a talented workforce, representative of our communities
 - Provide an outstanding wellbeing offer
 - Support people to reach their full potential
 - Celebrate achievements and value individual and team contributions
 - Expect our people to deliver an exceptional service and display the highest standards of behaviour

INNOVATION

- By creating a digital and agile working environment, we will
- Maximise the opportunities for our people to work effectively
 - Improve our accessibility for our communities
 - Develop a visual data tool which provides our people with relevant information to support their decision making
 - Use data to help us adapt to the changing demands our organisation faces
 - Ensure the digital programme supports future digital innovation and opportunities

PREVENTION

- Adopting a preventative mind set across the whole organisation, we will
- Engage with and listen to our communities to understand their concerns
 - Problem solve issues with our partners
 - Continue to develop our early intervention approach with our partners
 - Work with partners to prevent re offending

We will develop strong financial and resourcing plans to ensure we are efficient and effective and provide value for money

- 2.3 Cafodd y broses gynllunio ar gyfer 2022-23 ei hadolygu gan yr Uned Cynllunio Strategol, yr Adran Gyllid, Uwch Arweinwyr a'r Prif Swyddogion. Aseswyd nifer o risgiau, gan gynnwys unigolion allweddol ddim ar gael oherwydd COVID; effaith COVID ei hun; y cynllun adfer ar gyfer y sefydliad ar ôl COVID; a'r angen am adolygu gofynion a phennu'r gyllideb. Roedd y broses ar gyfer 2021-22 yn seiliedig ar Gynlluniau Busnes ar gyfer yr holl arweinwyr Gweithredol a Gwasanaeth (fel deiliaid cyllidebau cyfredol) gydag angen am Achosion Busnes ychwanegol, wedi'u targedu ar gyfer y galw a'u cytuno fel meysydd ychwanegol i'w hystyried ar ddechrau'r broses. Fe weithiodd y dull hwn yn dda ar gyfer cyllideb 2021-22, a dilynwyd proses debyg. Fe arweiniodd y dull corfforaethol a gwaith craffu cynnar gan gydweithwyr at gynllun â chefnogaeth lawn a fydd yn cael ei weithredu dros y 12 i 18 mis nesaf.
- 2.4 Roedd materion ymarferol i ddelio â nhw hefyd o ran cyfarfodydd a fyddai angen eu cynnal ar-lein yn sgil Covid-19. Dechreuodd y broses cyn gynted â phosib', fel y nodir yn y crynodeb isod. Trwy bennu'r drefn yn gynnar yn y broses a chynnal Cyfarfodydd Cynllunio Sefydliadol yn rheolaidd trwy gydol y broses (bob wythnos neu bythefnos yn ôl y gofyn), roedd modd dilyn yr amserlen a nodir isod.

<u>Mai 2021</u>	<u>Meh-Gorff-Awst</u>	<u>Medi-Hyd 2021</u>	<u>Tachwedd 2021</u>	<u>Rhagfyr 2021 i Chwefror 2021</u>
Gweithdy'r Prif Swyddog	Drafftio Achosion a Chynlluniau Busnes	Cyflwyno ddechrau Medi	Cyfarfod Cynllunio Sefydliadol terfynol	Cyflwyno cynigion i'r Comisiynydd 7.12.2021
Gweithdy i Fudd-ddeiliaid Allweddol	Cynllunio Strategol yn blaenoriaethu cefnogaeth y tîm canolog	Adolygiad Cyllid a Chynllunio Strategol	Datganiad yr Hydref	Cyhoeddiad Grant 16.12.21
Comisiynu Achosion Busnes	Y tîm canolog yn dechrau cyfarfodydd cefnogi gyda'r awduron	Adolygiad Cyfarfodydd Cynllunio Sefydliadol	Cyfarfod Cyllideb Prif Swyddogion ac Arweinwyr Gwasanaeth er mwyn cadarnhau cynigion	Cadarnhau cynigion gyda'r Comisiynydd 21.12.21
Comisiynu Cynlluniau Busnes		Nodi'r cynigion		Drafftio'r Cynlluniau Terfynol Cyfarfod panel 31.1.2022

- 2.5 Gosodwyd dwy lefel o arbedion ar gyfer y broses gynllunio, £1.7m a allai gael ei ddefnyddio i ail-fuddsoddi ac £1.7m arall wrth gefn oherwydd yr ansicrwydd ynglŷn â chyllid. Ystyriwyd hefyd bod cyllideb gytbwys wedi'i chynllunio ar gyfer 2022-23 yn rhan o'r CATC blaenorol, a'r lefel o arbedion a nodwyd ar gyfer 2021-22 (£2.9m).

£1.7m – Gwelliant Cyfanswm £1.7m	£1.7m – Parodrwydd Cyfanswm £2.4m
<u>Dylem ni</u>	<u>Efallai y bydd angen i ni</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Cyllid ar gyfer Twf ac Arloesi • Dewisiadau wedi'u datblygu drwy adolygiadau a Chynlluniau Busnes • Rhyddhau buddsoddiad i alluogi arbedion yn y blynyddoedd i ddod 	<ul style="list-style-type: none"> • Arian at raid ar gyfer hapddigwyddiadau ynghlwm â chyllid neu gostau

- 2.6 Fel rhan o'r uchod, aethpwyd drwy'r broses arferol i ddatblygu gofynion cyllidebol y dyfodol ac mae'r manylion i'w gweld yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolog (CATC) hwn. Wrth i reolwyr ddatblygu'r cyflwyniadau a'r CATC hwn, rhoddwyd ystyriaeth i'r canlynol:

- Blaenoriaethau lleol a chenedlaethol fel sydd wedi'u nodi yn y Cynllun Heddlu a Throsedd a Gweledigaeth yr Heddlu
- Pwysau newydd a phwysau sy'n datblygu
- Y broses cynllunio strategol
- Datganiad Rheoli'r Heddlu
- Strategaethau eraill yr Heddlu
- Yr hinsawdd economaidd bresennol
- Amcangyfrifon o'r adnoddau sydd ar gael i ariannu'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig
- Rhagolygon ar gyfer y gyllideb dros y cyfnod, yn cynnwys dyfarniadau cyflog
- Y sefyllfa ariannol bresennol
- Y Strategaeth Gyfalaf a'r Rhaglen Gyfalaf, y Cod Darbodus a'u heffaith ar y Gyllideb Refeniw
- Cronfeydd wrth Gefn a Balansau
- Creu incwm, gweithgareddau masnachu a grantiau
- Cydweithio
- Cynllun Adfer COVID

2.7 Mae Datganiad Rheoli'r Heddlu wedi cael ei gyhoeddi dros y ddwy flynedd ddiwethaf. Mae'n dadansoddi galw yn y dyfodol yn erbyn capasiti a gallu ein timau. Mae'n defnyddio prosesau dadansoddi data a chyfweiliadau gydag arbenigwyr pwnc. Mae'r Datganiadau blaenorol wedi llywio'r broses gynllunio, a bydd y broses gynllunio, yn ei thro, yn llywio'r Datganiad nesaf.

2.8 Roedd y broses i lunio'r Datganiad yn cynnwys ceisio pennu'r rhagolygon am alw yn y dyfodol, ystyried beth sydd ar y gorwel, a chasglu barn arbenigwyr gweithredol. Darganfu'r broses bod:

- 79% o adrannau wedi dweud bod cynnydd o 10% wedi bod yn y galw
- 65% o adrannau wedi gweld elfennau o alw nad oedd modd eu hateb gyda'r adnoddau sydd ar gael ar hyn o bryd
- Y rhan fwyaf o fylchau'n rhai'n ymwneud â diffyg pobl (capasiti)
- Y sefyllfa o ran galluogrwydd (cyfarpar, sgiliau) yn gadarnhaol

Roedd hyn yn dangos pa feysydd roedd angen buddsoddi ynddynt:

- Adnoddau rheng flaen gweledol
- Rheoli troseddwy'r difrifol, diogelu pobl ddiamddiffyn a lleihau aildroseddu
- Ymchwiliadau ariannol ynghlwm â thwyll a thechnoleg
- Gwellu'r broses Cyfiawnder Troseddol
- Cyswllt cyhoeddus digidol
- Safonau mewnol
- Perfformiad ac effeithlonrwydd

2.9 Cafodd y cynlluniau busnes ar gyfer pob maes eu cyflwyno mewn templed â'r penawdau canlynol, gyda phob adran â chyfres o gwestiynau strwythuredig:

- Perfformiad ar amcanion
- Cyllid yn erbyn cyllidebau
- Galw a'r galw a ragwelir
- Capasiti a galluogrwydd
- Lles
- Ymateb meysydd gwasanaeth
- Galw gweddillol
- Rhyngddibyniaethau
- Arbedion

2.10 Cafodd y broses – yn arbennig y rhyngddibyniaethau – ei rheoli drwy'r Grŵp Cynllunio Sefydliadol gyda Phrif Uwch-arolygydd y Gwasanaethau Corfforaethol yn gadeirydd arno ac Arweinwyr Gweithredol a Gwasanaeth yn bresennol. Mae hyn yn galluogi i strategaeth gorfforaethol gael ei datblygu a'i chyflwyno i'r Prif Swyddogion yn hytrach na phroses gystadleuol.

2.11 Meysydd eraill a gafodd eu hystyried yn benodol oedd:

- Cyfleusterau a TG yn gysylltiedig â gweithio'n hyblyg
- Adolygu'r fflyd
- Rhaglen ddigidol
- Cyfuniad o swyddogion/staff
- Adolygu cyllidebau corfforaethol

2.12 Cynhaliwyd dau gyfarfod gyda thîm y Prif Swyddog i gael canlyniad y broses gynllunio. Roedd hyn yn caniatáu defnyddio adnoddau oedd ar gael i gyflawni blaenoriaethau, ac yn llywio'r broses o ddyrannu'r Swyddogion Uplift ychwanegol o drydydd cam Ymgyrch Uplift. Yna, trafodwyd y canlyniad yng nghyfarfod blynyddol Gosod y Gyllideb gydag Arweinwyr Gwasanaeth ac eraill gan ddod ag argymhellion y Grŵp Cynllunio Sefydliadol, yn cynnwys Cynlluniau Arbedion a'r holl elfennau eraill, at ei gilydd i lunio'r CATC hwn. Roedd hyn yn ffurfio'r cynnig a gyflwynwyd i'r Comisiynydd a'i dîm.

2.13 Cynhaliwyd cyfarfod rhwng y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl a'u cynrychiolwyr ar 7 Rhagfyr i drafod cynigion y gyllideb, a chyfarfod terfynol ar 21 Rhagfyr ar ôl i'r Llywodraeth wneud y cyhoeddiad cyllid.

2.14 Mae'r adrannau canlynol yn rhoi manylion yr holl ddatblygiadau ers y CATC blaenorol, gan nodi'r sefyllfa ddiweddaraf ar gyfer refeniw, cyfalaf a chronfeydd wrth gefn.

3 Cyllideb 2021-22

3.1 Roedd cyhoeddiad y gyllideb ar gyfer 2021-22 ar 17 Ionawr 2020 yn cynnwys £4.262m o gyllid ychwanegol, ond nodwyd yn glir bod y cyllid hwn ar gyfer costau Ymgyrch

Uplift ar gyfer y flwyddyn a'r dyfodol. Nid oedd yn darparu unrhyw gyllid tuag at gynnydd chwyddiant na thwf tu hwnt i Uplift. Mae'r newidiadau wedi'u crynhoi isod:

Setliad 2021-22	CATC ac eithrio Uplift £m	Setliad £m	Amrywiant £m
Grant Sylfaen	78.714	83.677	4.963
Grant Pensiwn	1.582	1.582	0
Wedi'i glustnodi (yn ôl targedau Uplift)	1.731	1.03	-0.701
Grant Cyfalaf	0.123	0.123	0
Cyfanswm	82.150	86.412	4.262

- 3.2 Mae arbedion o £2.902m wedi'u dynodi yn rhan o'r broses cynllunio. Cytunodd y Comisiynydd ar gynnydd o 5.14% yn Nhreth y Cyngor, a arweiniodd at gynnydd yn y gyllideb o 5.90%, yn cynnwys costau Ymgyrch Uplift. Roedd y cynnydd yn Nhreth y Cyngor yn caniatáu i £2.642m gael ei ail-fuddsoddi yn y gwasanaeth. Roedd 62 o Swyddogion ychwanegol o Ymgyrch Uplift wedi cael eu dyrannu i swyddi penodol fel rhan o'r broses gynllunio. Roedd yr ail-fuddsoddiad yn gyfuniad o gostau ynghlwm â staff ac fel arall, dan benawdau strategol Atal a Rhagweithiol (£0.621m), Digidol a Rheoli Galw (£1.825m) a Lles (£0.196m).
- 3.3 Mae recriwtio swyddogion heddlu Ymgyrch Uplift yn digwydd mewn dau gam sy'n gorgyffwrdd. Y cam cyntaf yw recriwtio swyddogion heddlu ychwanegol er mwyn cynyddu'r cyfanswm; roedd hyn eisoes ar fynd cyn cychwyn blwyddyn ariannol 2021-22. Penodwyd 40 o swyddogion ychwanegol yn Ebrill/Mai 2021, oedd yn golygu bod y targed Uplift wedi'i gyrraedd yn gynnar yn y flwyddyn ariannol. Roedd recriwtio mwy drwy'r flwyddyn wedi cadw'r niferoedd uwchben targed Uplift. Erbyn mis Mawrth 2022, disgwylir y bydd 137 o Swyddogion Heddlu ychwanegol wedi'u recriwtio gydag 80 yn gadael, sy'n gynnydd net o 57. Bydd hyn yn golygu bod 37 o swyddogion wedi'u recriwtio'n barod erbyn diwedd 2021-22 a fydd yn cyfrif tuag at darged 2022-23.
- 3.4 Dyrannwyd y 62 o swyddogion fel a ganlyn: Atal a Rhagweithiol 43, Digidol a Rheoli Galw 14, a Lles 5. Wrth i Swyddogion ar Brawf gael eu penodi i'w swyddi cyntaf mewn Timau Ymateb, mae Swyddogion mwy profiadol yn cael eu rhyddhau i'r swyddi newydd sy'n cael eu creu. Disgwylir y bydd yr holl swyddi newydd wedi'u llenwi erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.
- 3.5 I gefnogi'r twf Uplift ac ateb heriau o ran galw, gwnaed buddsoddiadau ynghlwm â staff ac fel arall: £0.621m ar Atal, £1.825m ar Ddigidol a Rheoli Galw, a £0.195m ar Les. Roedd 68 o swyddi staff angen gweithredu arnynt (penodiad parhaol neu dros dro, ail-ddyraniad). Mae 82% o'r rhain wedi'u cwblhau ac mae 13 ar fynd ar hyn o bryd a byddant yn eu lle erbyn diwedd Mawrth 2022. Mae'r farchnad recriwtio staff wedi bod

yn heriol yn ystod 2021. Mae llawer o'r meysydd mwy heb dwf staff wedi mynd trwy broses brynu ac maent bellach yn dwyn ffrwyth.

- 3.6 Mae'r pandemig COVID a'r lefelau amrywiol o gyfyngiadau sydd wedi bod mewn grym wedi cael effaith sylweddol ar sut mae plismona a chymorth ar gyfer swyddogion y rheng flaen yn cael ei ddarparu. Mae oddeutu 800 o staff wedi bod yn gweithio o gartref yn bennaf ers Ebrill 2020, ac mae Swyddogion Gweithredol wedi gorfod cadw at ofynion newydd, fel Cyfarpar Diogelu Personol (PPE), nad oedd eu hangen o'r blaen. Mae hyn wedi cael effaith arwyddocaol ar batrymau gwario. Pan fydd y pandemig ar ben, bydd staff yn parhau i weithio gartref yn rhan o sefydlu trefn o weithio'n hyblyg. Mae arbedion wedi'u gwneud lle mae rhai i'w gweld. Mae costau staff wedi bod yn gyson â'r gyllideb a'r flwyddyn flaenorol, a bu ymdrech fawr i sicrhau ein bod yn parhau i recriwtio swyddogion a staff heb oedi. Roedd asesiadau o'r newidiadau i batrymau gwario wedi'u cynnwys yn y broses gynllunio er mwyn gwneud gostyngiadau parhaol lle mae arbedion i'w gweld yn gyson, i ddod o hyd i oedi ar wariant, a defnyddio'r gostyngiadau hyn i ariannu cynnydd mewn mannau eraill yn y gyllideb.
- 3.7 Ar y dechrau, roedd yn aneglur a fyddai cyllid ychwanegol ar gael ar gyfer costau yn ymwneud â COVID a chafodd cynlluniau eu rhoi yn eu lle er mwyn cyllido'r rhain o'r arian wrth gefn os oedd angen. Cadarnhawyd cyllid am PPE o safon feddygol (ac wedyn yr holl PPE) tua diwedd 2020-21. Sefydlwyd cronfa wrth gefn o £0.6m i ariannu costau ychwanegol ynghlwm â COVID ddiwedd 2020-21. Ar 31 Rhagfyr 2021, roedd hanner y gronfa wrth gefn wedi'i hymrwymo, ac roedd disgwyl gofynion ychwanegol, oherwydd effaith bosib' yr amrywiolyn Omicron ym mis Ionawr/Chwefror 2022 ar lefelau staffio.
- 3.8 Mae Arolygiaeth Heddluoedd a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Mawrhydi (AHGTAEM) a Swyddfa Archwilio Cymru (SAC) fel arfer yn cynnal adolygiad blynyddol o: sefyllfa ariannol yr Heddlu; y broses gynllunio; arbedion a wnaed eisoes; ac arbedion sydd eto i'w gwneud. Mae angen i'r Heddlu lunio Datganiad Rheoli'r Heddlu, ac fe gwblhawyd y trydydd Datganiad ym Mai 2021. Mae'r Datganiad yn disgrifio'r galw a ddisgwylir yn y dyfodol ac yn nodi bylchau posib'. Mae wedi'i ddefnyddio'n rhan o'r broses gynllunio.
- 3.9 Mae adolygiadau '*Valuing the Police*' AHGTAEM wedi eu hymgorffori yn eu rhaglen adolygu newydd, sef adolygiadau *PEEL* (Effeithlonrwydd, Effeithiolrwydd a Chyfreithlondeb yr Heddlu). Y cwestiwn cyffredinol gan yr AHEM am effeithlonrwydd yw 'Pa mor effeithlon yw'r heddlu am gadw pobl yn ddiogel a lleihau troseddau?' a diffiniad 'effeithlonrwydd' yw: '*bydd heddlu effeithlon yn sicrhau'r deilliannau gorau posib' gyda'r adnoddau sydd ar gael iddo.*' Cafodd yr Heddlu ei asesu fel 'Da' yn nhermau Effeithiolrwydd, Effeithlonrwydd a Chyfreithlondeb.
- 3.10 Mae'r archwiliadau wedi'u gohirio oherwydd y pandemig. Mae disgwyl yr archwiliad llawn nesaf rhwng mis Mawrth a Mai 2022. Mae'r sylwadau diwethaf a gyhoeddwyd gan Wendy Williams, Arolygydd Cwnstabiliaeth Ei Mawrhydi, wedi'u nodi isod;

Rwy'n falch iawn o berfformiad Heddlu Gogledd Cymru i gadw pobl yn ddiogel a lleihau trosedd. Rwy'n sylwi'n benodol ar y gwelliannau mae'r heddlu wedi'u gwneud ers 2017 o ran effeithlonrwydd.

Mae'r heddlu'n dda am atal trosedd ac ymddygiad gwrthgymdeithasol. Mae hefyd yn dda am ymchwilio i droseddau a mynd i'r afael â throsedd difrifol a threfnedig. Mae cadw pobl ddiarffyn yn ddiogel yn flaenoriaeth ar gyfer yr heddlu ac mae'n gweithio'n dda gydag asiantaethau eraill i'w canfod a'u diogelu.

Mae Heddlu Gogledd Cymru yn deall cymhlethdod a graddfa'r galw cyfredol am ei wasanaethau. Rŵan mae angen cael gwell dealltwriaeth o'r sgiliau sydd gan y gweithlu presennol a'r sgiliau maent yn debygol o fod angen. Bydd hyn yn ei alluogi i ddatblygu cynlluniau gweithlu ac ariannol cryf a chynaliadwy ar gyfer y dyfodol.

Mae'r heddlu yn parhau i gynnal diwylliant moesegol a hyrwyddo'r safonau o ymddygiad proffesiynol mae'n eu disgwyl. Fodd bynnag, dylai sicrhau bod y systemau angenrheidiol yn eu lle i sicrhau'r cyhoedd ei fod yn defnyddio pwerau, fel stopio a chwilio a defnyddio grym, yn gyfreithlon.

Ar y cyfan, rwy'n canmol Heddlu Gogledd Cymru am y cynnydd mae wedi'i wneud dros y flwyddyn ddiwethaf. Mae hyn yn darparu sylfaen gref i barhau i wella yn y flwyddyn i ddod.

Mae'r asesiad llawn i'w weld ar

<https://www.justiceinspectorates.gov.uk/hmicfrs/peel-assessments/peel-2018/north-wales/>

- 3.11 Fe wnaeth Archwilio Cymru'r sylwadau canlynol ar eu hasesiad gwerth am arian yn eu llythyr archwilio blynyddol a gyhoeddwyd ym mis Tachwedd 2021;

'Mae'r datganiadau ariannol a baratowyd gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn cyflwyno darlun gwir a theg o'u sefyllfa ariannol a'u trafodion.

'Rwyf yn fodlon bod gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl drefniadau priodol ar waith i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd wrth ddefnyddio adnoddau.'

Mae'r llythyr archwilio blynyddol i'w weld ar: [Llythyr Archwilio Blynyddol 2021 \(northwales-pcc.gov.uk\)](http://northwales-pcc.gov.uk)

- 3.12 Mae'r ddau asesiad yn dangos bod y cyllidebau'n cael eu rheoli'n effeithiol a bod yr Heddlu'n perfformio'n dda o ran sicrhau'r deilliannau gorau posib' gyda'r adnoddau sydd ar gael, sydd hefyd yn cael ei adlewyrchu ym marn yr Adain Archwilio Mewnol.

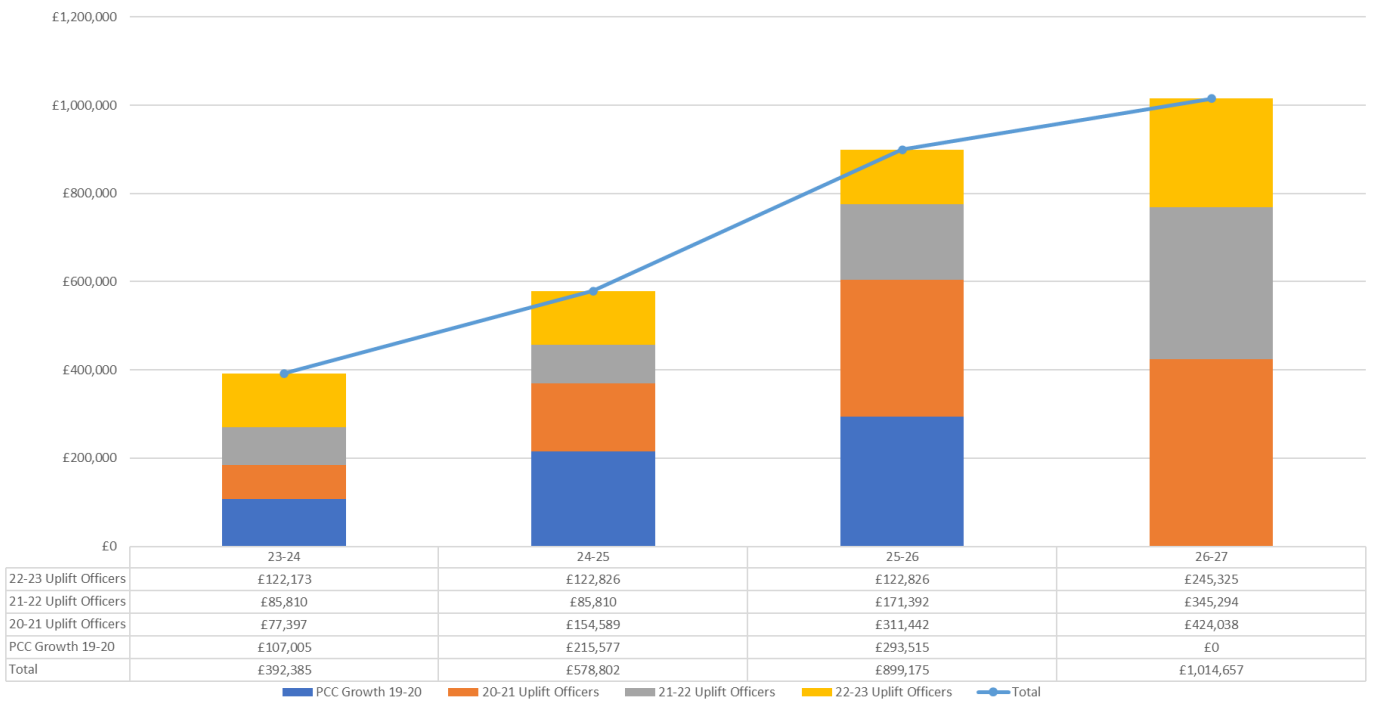
4 Dyraniadau Cyllid a rhagdybiaethau

- 4.1 Ni roddodd y Llywodraeth Ddyraniadau Cyllid Dros Dro ar gyfer 2022-23 fel rhan o setliad 2021-22. Gwnaed cyhoeddiadau yn ystod 2021-22 i gadarnhau ymrwymiad y Llywodraeth i Ymgyrch Uplift a chynyddu niferoedd Swyddogion Heddlu o 20,000 ar draws y DU. Fodd bynnag, nid oedd y niferoedd a ddyrannwyd i'r Heddluoedd na'r cyllid cysylltiedig yn hysbys tan y cyhoeddiad cyllid ym mis Rhagfyr 2021.

- 4.2 Ar 26 Hydref 2021, cyhoeddodd Canghellor y Trysorlys, Rishi Sunak AS, ganlyniad adolygiad cynhwysfawr o wariant 2021. Mae adolygiad 2021, sydd weithiau yn cael ei alw'n 'Rownd Wariant', yn pennu cyfansymiau gwariant cyhoeddus ar gyfer blwyddyn ariannol 2022-23 i 2024-25. Roedd y cyhoeddiad yn datgan cyfansymiau gwariant Adrannol y Llywodraeth, ond ni chyhoeddwyd dyraniadau i Heddluoedd. Yn Natganiad yr Hydref, cyhoeddwyd hefyd y byddai cynnydd cyflog blynyddol yn ôl chwyddiant ar gyfer Swyddogion Heddlu a Staff yr Heddlu yn ailgychwyn yn 2022-23. Roedd y cyhoeddiad yn ymrwymo eto i'r cynnydd i nifer Swyddogion Uplift, gyda'r cyllid ychwanegol cysylltiedig (ddim ar lefel Heddluoedd) ac roedd hefyd yn dangos cynnydd bach yng nghyllid y Swyddfa Gartref yn 2023-24 a 2024-25. Cafodd y wybodaeth o'r cyhoeddiad ei bwydo i mewn i gamau terfynol y rhaglen gynllunio gydag amcangyfrif ymarferol o 62 o Swyddogion Uplift a £4.125m o gyllid ar gyfer Heddlu Gogledd Cymru.
- 4.3 Cyhoeddwyd Setliad Dros Dro 2021-22 ar 16 Rhagfyr mewn datganiad ysgrifenedig gan y Gweinidog Plismona, Kit Malthouse. Cyn cyhoeddi'r setliad, roedd y sector yn disgwyl parhad o gyllid Uplift ychwanegol i recriwtio 8,000 o swyddogion (tuag at y cyfanswm o 20,000). Mewn cyfarfod dilynol, cadarnhaodd Kit Malthouse y byddai plismona'n derbyn £550m yn ychwanegol yn 2022-23, £650m yn 2023-24 ac £800m erbyn 2024-25. Ar adeg y Rownd Wariant, nid oedd yn hysbys sut y byddai'r arian hwn yn cael ei rannu, ond awgrymwyd y byddai, yn ogystal â chyllid Uplift, hefyd yn rhoi digon o adnoddau i heddluoedd i ariannu cynnydd cyflog, yn unol â dadrewi cyflogau'r sector cyhoeddus, yn ogystal â chostau ychwanegol yr Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol newydd (£1m+ i HGC).
- 4.4 Roedd cyfran o'r cyllid Uplift yn cael ei chadw fel grant penodol i'w dalu wrth recriwtio swyddogion ychwanegol. Nodai Datganiad y Gweinidog y gallai Comisiynwyr godi cyfanswm o £774m yn ychwanegol, o gymryd bod yr hyblygrwydd mwyaf â'r praesept yn cael ei ddefnyddio. Cadarnhawyd mai terfyn refferendwm treth y cyngor fydd £10 fesul Comisiynydd yn Lloegr. Mae rheolau Cymru'n wahanol ac nid oes unrhyw derfyn capio. Mae'r Grant Pensiwn penodol yn parhau am flwyddyn arall fel grant penodol.
- 4.5 Mae'r pwyntiau isod yn crynhoi'r cyhoeddiad terfynol ac yn dangos gwahaniaethau rhwng hwn a'n rhagdybiaethau ni ar ôl Datganiad yr Hydref. Roedd y setliad yn mynd y tu hwnt i'r disgwyliadau gan fod dyraniad Ymgyrch Uplift yn fwy na'r disgwyl (oherwydd dyraniadau is na'r disgwyl ledled y DU) ac roedd cyllid yn 2022-23 yn uwch. Fodd bynnag, mae costau ychwanegol i'r swyddogion ychwanegol, a bydd y rhain yn cynyddu dros y blynyddoedd, wrth i gyflog swyddogion gynyddu o ganlyniad i gynyddrannau a dyfarniadau cyflog blynyddol. Bwriedir i'r cyllid sy'n cael ei ddarparu dalu'r holl gostau, gan gynnwys yr Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol, costau sefydlu Uplift a'i gostau yn y dyfodol a chostau chwyddiant cyflogau a chwyddiant fel arall; rhaid i unrhyw fylchau gael eu talu drwy ddefnyddio cynilon neu gynyddu'r praesept.
- Cyllid craidd gan gynnwys Uplift wedi cynyddu £5.092m (+5.9%) (o gymharu â'r amcangyfrif o £4.125m)
 - Cyllid Grant Prentisiaethau ychwanegol o £0.287m
 - Niferoedd Uplift wedi cynyddu o amcangyfrif o 54 i HGC + 8 i'r Uned Ranbarthol (62 i gyd) i 78 i HGC + 4 i'r Uned Ranbarthol (82 i gyd) – sy'n arwain at gost ychwanegol

- Cyllid ar gyfer yr Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol (£1m) wedi'i gynnwys yn y cyllid craidd
 - Dim Grant Cyfalaf wedi'i gynnwys, amcangyfrif o £0.123m ar sail 21-22, angen cynyddu'r cyfraniad refeniw i gau'r bwlch
 - Dyfarniadau cyflog i ailgychwyn yn 2022-23
 - Ar sail y ffigyrau tybiedig, sef 1.1% (£1m) 23-24 ac 1.6% (£1.5m) 24-25 o gynnydd grant, nid yw hyn yn talu am chwyddiant a chynyddrannau
- 4.6 Cynyddodd dyraniadau canolog (brigdorri) – hynny yw, y swm mae'r Swyddfa Gartref yn ei gadw ar gyfer gwariant canolog ynghlwm â'r Heddlu yn hytrach na'i rannu i'r Heddluoedd, o £1,034m yn 2021-22 i £1,374m yn 2022-23 – cynnydd o £0.340m. Mae'r cynnydd yn Rhaglenni Technoleg yr Heddlu a rhaglenni newydd sy'n cynnwys Perfformiad yr Heddlu a'r System Cyfiawnder Troseddol, Rhaglen Gostwng Troseddu, Galluogrwydd Gostwng Troseddu, Adolygiad Treisio, Cyffuriau/Llinellau Sirol, Ail-dyraniadau Cyfalaf a Thwyll. Pe bai hyn i gyd yn cael ei ddyrannu i HGC ar sail y fformiwla gyllid, byddai gyfwerth â £13.75m yn ychwanegol.
- 4.7 Bydd y cynnydd i'r dyraniad o swyddogion Uplift yn golygu y bydd cyfanswm o 206 i HGC (gan gynnwys rhai rhanbarthol) dros 3 blynedd. Mae'r cynnydd i gyllid a ddarparwyd dros gyfnod 2020-21 i 2022-23 yn ddigon i dalu cost gyfredol y swyddogion ychwanegol gyda chyfraniad sylweddol tuag at gostau cynnal. Gall cyllid sydd wedi'i neilltuo ym mlynnyddoedd 1 a 2 hefyd ariannu costau sefydlu. Fodd bynnag, mae cost pob swyddog yn cynyddu £23,000 dros 6 blynedd ac mae'n rhaid cynnwys hynny wrth gyfrifo costau yn y dyfodol. Wrth benderfynu sut i ddefnyddio'r cyllid sydd wedi'i dderbyn, mae angen cael cydbwysedd rhwng beth mae modd ei wario rwan i ddarparu ar gyfer cynnydd costau ynghlwm â staff ac fel arall ar gyfer y swyddogion ychwanegol, a faint mae'n rhaid ei gadw at gostau yn y dyfodol.
- 4.8 Mae'r graff isod yn dangos y cynnydd blyneddol yng nghostau cyflogau swyddogion Uplift o ganlyniad i'r cynyddrannau. Cyfanswm y cynnydd yw £2.8m, sy'n gyfran sylweddol o'r cynilon sydd eu hangen yn 2025-26 a 2026-27.

Year on Year Increment Effect of Uplift Officers

4.9 Mae'r amcangyfrif o'r cynnydd mewn cyllid gan y Swyddfa Gartref o 1.1% (£1m) yn 2023-24 ac 1.6% (£1.5m) yn 2024-25 yn well na'r amcangyfrif blaenorol o ddim cynnydd, ond mewn termau real, bydd yn golygu toriadau termau real, gan fod disgwyl i chwyddiant cyflogau fod tua 3% a chwyddiant cyffredinol fod yn uwch na tharged sylfaen Banc Lloegr o 2%.

4.10 Nid oes unrhyw sôn penodol am yr adolygiad o Fformiwla Ddyrannu'r Heddlu yn y cyhoeddiad, ond mae'r Swyddfa Gartref wedi sefydlu grwpiau i adolygu'r fformiwla. Y grant gwaelodol ar hyn o bryd yw £22m. Hynny yw, pe bai'r fformiwla gyfredol yn cael ei gweithredu'n llawn, byddai £22m yn llai o gyllid i HGC. Nid yw'r fformiwla gyfredol erioed wedi cael ei gweithredu'n llawn a byddai'r adolygiad yn cyflwyno fformiwla newydd. Bydd hyn yn parhau i gael ei adolygu gan y gallai gael effaith fawr ar Heddlu Gogledd Cymru.

5. Treth y Cyngor a'r Praesept

5.1 Mae dwy brif elfen i gyfanswm net Cyllideb yr Heddlu, sef cyfanswm Grantiau'r Heddlu a'r Praesept. Mae cynnig y gyllideb yn cynnwys cynnydd o 3.68% yn Nhreth y Cyngor, neu £11.25 ar Dreth y Cyngor Band D. Mae'r Sylfaen Drethu ar gyfer ardal gyfan Gogledd Cymru wedi codi 0.94%, sy'n golygu cynnydd cyffredinol o 4.65% yn y Praesept a chyfanswm cyllideb net o £182.268m i Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd – gweler isod:

	2022-23	
	£m	%
Cyfanswm Grantiau'r Llywodraeth	88.407	48.50%
Cyfanswm y Praesept	93.861	51.50%
Cyfanswm Angenrheidiol ar gyfer y Gyllideb	182.268	

- 5.2 Cyfrifir Treth y Cyngor drwy rannu'r cyfanswm sy'n angenrheidiol o'r praesept gyda'r sylfaen drethu – y sylfaen drethu yw nifer y cartrefi cyfwerth â Band D sydd yn ardal pob Heddlu. Darperir y Sylfaen Drethu gan chwe Awdurdod Lleol Gogledd Cymru. Mae'r sylfaen drethu ar gyfer 2021-22 wedi codi 0.94%. Mae hyn yn uwch na'r 0.25% a gafodd ei amcangyfrif, yn bennaf gan fod dau awdurdod, Gwynedd ac Ynys Môn, wedi cynyddu'r premiwm ar gartrefi gwag ac ail gartrefi. Mae hyn yn golygu bod y cynnydd canrannol yn y praesept yn bosib' gyda chynnydd canrannol is yn Nhreth y Cyngor. Mae hyn yn adlewyrchu'r cynnydd mewn aelwydydd yng Ngogledd Cymru.
- 5.3 Mae'r rheolau Cymru ar gyfyngu ar y cynnydd yn Nhreth y Cyngor, neu 'reolau capio', yn wahanol i rai Lloegr. Ar ben hynny, mae grantiau ar wahân wedi parhau i fod ar gael i Gomisiynwyr yr Heddlu a Throsedd yn Lloegr os oeddent yn cytuno i gyfyngu ar gynnydd yn Nhreth y Cyngor yn y blynyddoedd diwethaf. Roedd y rhain yn arfer cael eu talu gan yr Adran Cymunedau a Llywodraeth Leol ond fe gawsant eu cynnwys yng Ngrant y Swyddfa Gartref ac roeddent werth cyfanswm o £507m yn 2022-23. Treth y Cyngor yng Ngogledd Cymru yw'r uchaf yng Nghymru a Lloegr ond pe bai'r Grantiau Treth y Cyngor hyn yn cael eu cyfrif, byddai Gogledd Cymru yn y 4^{ydd} safle uchaf (gan gymryd bod pob Heddlu'n cynyddu eu Treth y Cyngor £10 yn 2022-23).
- 5.4 Nid oes unrhyw reolau capio na chynnydd rhagdybiedig wedi cael eu cyhoeddi gan Lywodraeth Cymru. Mae hyn yn cyd-fynd â'r blynyddoedd diwethaf.

6. Cyllideb 2022-23 a Chyllideb Gynlluniedig 2023-24 i 2026-27

6.1 Mae manylion y Gyllideb a'r newidiadau ar gyfer 2022-23 a'r blynyddoedd i ddod i'w gweld yn Atodiad B.

6.2 Dyma'r prif ragdybiaethau:

- Chwyddiant cyflog blynyddol o 3% o fis Medi 2022 tan Awst 2023, 2.5% o gynnydd y flwyddyn o fis Medi 2023 ymlaen
- Chwyddiant cyffredinol o 2%, chwyddiant penodol lle bo angen. Ar gyfer 2022-23, mae hyn yn cynnwys Ynni, Tanwydd, Yswiriant a thaliadau Pensiwn uniongyrchol
- Cynnydd yn Nhrefn y Cyngor o 3.68% yn 2022-23 (£11.25) a £12 y flwyddyn yn y blynyddoedd dilynol sydd gyfwerth â 3.79% yn 2023-24, 3.65% yn 2024-25, 3.52% yn 2025-26 a 3.40% yn 2026-27
- Cynnydd i grantiau cyffredinol gan y Llywodraeth o 5.65% yn 2022-23, 1.13% yn 2023-24, 1.68% yn 2024-25 ac 1% ar gyfer y ddwy flynedd wedyn
- Bod y grant sylfaenol yn cyfrannu tuag at Uplift a phob cynnydd arall (hynny yw, na fydd unrhyw gyllid ychwanegol ar gyfer yr ardoll lechyd a Gofal Cymdeithasol na chwyddiant cyflogau)
- Bod y Grant Cyfalaf (£0.123m yn 2021-22) wedi'i ddiddymu, mae'r diffyg yn y cyllid cyfalaf wedi'i ariannu o'r grant cyffredinol
- Cynnydd o 0.25% yn y sail drethu o 2023-24 ymlaen
- Cost flynyddol o £1.329m wedi'i chynnwys ar gyfer y Rhwydwaith Gwasanaethau Brys o 2023-24 gyda chronfa wrth gefn wedi'i hadeiladu yn y blynyddoedd blaenorol. Ar sail amcangyfrifon cyfredol a dyddiadau gweithredu, mae hon bellach yn cael ei hariannu o fewn y cynllun.
- Cyfraniadau i'r Gronfa wrth Gefn Gyffredinol i sicrhau nad yw'r balans yn disgyn yn is na'r isafswm o 3% o werth y Gyllideb Refeniw Net.
- Mae grantiau penodol ychwanegol wedi'u cynnwys ar gyfer Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu, Fframwaith Cymwysterau Addysg Plismona a chostau ynghlwm â diogelwch gwladol

Felly, y sefyllfa gyffredinol yw:

	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb
	Flynyddol	Flynyddol	Flynyddol	Flynyddol	Flynyddol
	2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwaelodlin	173,365	182,268	187,067	192,384	198,500
Chwyddiant	1,475	4,432	4,732	5,010	5,045
Strwythurol sefydlog	2,315	126	133	140	146
Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol	1,075	27	28	29	29
Uplift	4,076	214	424	937	1,062
Twf	1,660	0	0	0	0
Arbedion Effeithlonrwydd	-755	0	0	0	0
Cyllid ychwanegol grantiau penodol	-1,314	0	0	0	0
Twf Swyddogion Cymorth Cymunedol ychwanegol	371	0	0	0	0
Yn angenrheidiol ar gyfer y Gyllideb	182,268	187,067	192,384	198,500	204,782
Cyfanswm Grant	-88,407	-89,407	-90,907	-91,816	-92,735
Praesept o Dreth y Cyngor	-93,861	-97,660	-101,477	-105,313	-109,168
Cyfanswm	-182,268	-187,067	-192,384	-197,129	-201,903
Balans Blynyddol	0	0	0	1,371	1,508
Balans cronrus	0	0	0	1,371	2,879
% y cynnydd yn Nhreth y Cyngor	3.68%	3.79%	3.65%	3.52%	3.40%
£ o gynnydd yn Nhreth y Cyngor	11.25	12	12	12	12

6.3 Roedd y gylchred gynllunio'n canolbwyntio ar alinio adnoddau a blaenoriaethau wrth osod cyllideb gytbwys a darparu gwerth am arian i drethdalwyr lleol dros y tymor canolig fel y nodwyd yn y Strategaeth Ariannol. Ar sail y rhagdybiaethau sydd wedi'u nodi, yr allbynnau a'r materion penodol y deliwyd â nhw fel rhan o'r gylchred oedd

- Chwyddiant a chynnydd strwythurol sefydlog anochel 2022-23 ac amcangyfrifon at y dyfodol
- Cynnwys yr Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol
- Dyraniad o 82 o Swyddogion Uplift ar gyfer 2022-23 ac amcangyfrif o gostau yn y dyfodol
- Arbedion ac effeithlonrwydd ar gael yn 2022-23
- Meysydd blaenoriaeth sydd angen buddsoddiad yn 2022-23
- Amcangyfrif o gyllid a chostau yn y dyfodol
- Amcangyfrif o ofynion cyfalaf yn y dyfodol, gan gynnwys y Rhwydwaith Gwasanaethau Brys
- Amcangyfrif a gwneud y defnydd gorau o gronfeydd wrth gefn i gefnogi'r CATC

6.4 Mae llawer o gostau chwyddiant a chostau anochel eraill wedi bod (sydd yn eu hanfod yn gostau chwyddiant) a deliwyd â'r rheiny yn rhan o'r broses gynllunio. Mae

amcangyfrif o 3% o ddyfarniad cyflog wedi'i gynnwys o fis Medi 2023 ymlaen, sy'n unol â'r trafodaethau diweddaraf ledled y DU. Mae chwyddiant cyffredinol o 2% wedi'i gynnwys ond fe adolygwyd pob maes i asesu a oedd hyn yn ddigon. Mae symiau ychwanegol wedi'u cynnwys ar gyfer costau ystadau ac ynni, tanwydd, yswiriant a phensiynau anafiadau, gan ystyried sefyllfa'r gyllideb eleni. Mae costau TG yn cynyddu'n uwch na'r sylfaen chwyddiant o 2%. Mae hefyd angen mwy o drwyddedau ar gyfer meddalwedd gyffredinol ac mae costau storio uwch oherwydd mwy o ddefnydd. Roedd cost ychwanegol Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys wedi'i gynnwys y llynedd ac mae'n rhan o'r sylfaen. Mae diddymu'r Grant Cyfalaf wedi'i unioni trwy gynyddu'r cyfraniad refeniw. Yn olaf, mae'r ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn dreth ychwanegol ar gyflogwyr. Mae dadansoddiad isod:

Costau Strwythurol Sefydlog	£'000	Eglurhad
Chwyddiant	1,475	Chwyddiant sylfaenol cyflogau ac fel arall yn seiliedig ar 3% ar gyfer cyflogau o fis Medi 2023 ymlaen a 2% o chwyddiant cyffredinol
Chwyddiant penodol ychwanegol ar gyfer ystadau/ynni, tanwydd, yswiriant a phensiynau anafiadau	440	Cynnydd chwyddiant a ddisgwyllir yn 2022-23 uwchben y sylfaen, a ddaeth i'r amlwg yn ystod y broses gynllunio
Cynnydd TGCh	787	Yn adlewyrchu ffigyrau chwyddiant sy'n uwch na'r sylfaen a mwy o ddefnydd oherwydd Uplift a thwf fel arall dros y 3 blynedd ddiwethaf
Cydweithio'n Genedlaethol a Rhanbarthol	251	Costau newydd a chynnydd mewn costau o gydweithio
Rhwydwaith Gwasanaethau Brys	714	Wedi'u cynnwys yn rhan o CATC y llynedd ac wedi'u cyfuno yn y gyllideb
Cyfraniad cyfalaf i dalu am ostyngiad y grant cyfalaf	123	Grant cyfalaf wedi'i ddiddymu. Pe na bai'r cyfraniad refeniw wedi'i gynyddu, byddai wedi cwtdogi'r cyllid ar gyfer y rhaglen 5 mlynedd o 5 x £123,000 = £615,000
Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol	1,075	Cyflwynodd y Canghellor dreth ychwanegol ar gyflogwyr yn rhan o Ddatganiad yr Hydref a dyma'r gost i HGC
Cyfanswm y gost sefydlog	4,865	

- 6.5 Ar sail cyhoeddiadau hyd yma, roedd Heddlu Gogledd Cymru'n disgwyl i gyfanswm o 186 o swyddogion ychwanegol gael eu dyrannu iddo drwy Ymgyrch Uplift. Dyrannwyd 124 o'r rhain yn y ddwy broses gynllunio flaenorol ac roedd disgwyl 62 arall yn 2022-23. Roedd hi bob amser yn bosib y byddai'r ffigwr yn uwch, gan ddibynnu faint oedd yn cael eu dyrannu'n uniongyrchol i unedau cenedlaethol neu ranbarthol.
- 6.6 Roedd y cynllun recriwtio wedi'i baratoi gan ddefnyddio ffigwr uwch o 78 gan y byddai'n haws addasu i lai na mwy. Roedd y cyhoeddiad ym mis Rhagfyr 2021 yn dyrannu 78 i HGC, a 4 hefyd fel cyfraniad HGC at unedau ranbarthol. Bydd recriwtio'n her ond mae disgwyl y bydd targed Uplift wedi'i gyrraedd erbyn Ionawr 2023 ac mae

rownd recriwtio arall wedi'i chynllunio ar gyfer Mawrth 2023. Mae bwlch amser rhwng recriwtio swyddogion newydd a'r adeg maent ar gael i ddod yn lle swyddogion profiadol sy'n cael eu penodi i'r swyddi newydd. Mae'n cael ei leihau gymaint â bo modd, ond nid oes posib' cael gwared ag o'n llwyr. Mae pwysau hefyd ar yr unedau tiwtora gan fod mwy nag erioed o swyddogion yn cael eu tiwtora ac mae adnoddau ychwanegol yn cael eu cynnwys i ategu hyn. Pan fydd nifer y rhai ar brawf ym mlwyddyn 1 yn dychwelyd i'r lefel arferol (54 ar unrhyw adeg, yn hytrach na'r nifer presennol o tua 100), bydd modd ailddyrrannu'r 17 o swyddi dros dro a ddyrranwyd i ymateb yn rhan o broses gynllunio'r flwyddyn nesaf. Yn y cyfamser, bydd yr holl rai ychwanegol ar brawf a thiwtoriaid ar strydoedd Gogledd Cymru'n cefnogi'r Swyddogion Ymateb. Mae crynodeb o'r dyraniadau isod:

Maes Gwasanaeth	Dyraniad	Eglurhad
Gwasanaeth Plismona Lleol	57	28 Ymateb Rheng Flaen 11 Tiwtor 1 Ditectif Arolygydd Gorllewinol 17 Ymateb Dros Dro i gefnogi gwaith recriwtio a hyfforddi i'w hailddyrrannu ar ôl i ddigon o niferoedd gwblhau hyfforddiant y flwyddyn 1 ^{af}
Gwasanaethau Trosedd	16	10 Uned Diogelu Pobl Diamddiffyn 6 Unedau Ymchwilio Arbenigol
Cymorth Gweithredol	2	2 Gwnstabl Droniau
Gwasanaeth Corfforaethol	1	Cymorth Arolygu AHGTAEM
Safonau Proffesiynol	2	I hyrwyddo a rheoli safonau
Cyfraniad Rhanbarthol	4	Cyfraniad HGC at ymchwiliadau trawsffiniol rhanbarthol
Cyfanswm	82	

6.7 Mae cronfa wrth gefn Uplift wedi'i sefydlu dros y ddwy flynedd ddiwethaf wrth ddisgwyl am gadarnhad terfynol ynglŷn â chyllid. Disgwylir y bydd tua £3m o hon yn dal i fod ar gael ddiwedd y flwyddyn nesaf. Bydd hwn yn cael ei ddefnyddio i fynd y tu hwnt i darged Uplift i lenwi'r swyddi sydd wedi'u cynllunio'n gynt; bydd hefyd yn caniatáu ar gyfer gostyngiad annisgwyl yn y niferoedd sy'n cael eu recriwtio, neu rai ychwanegol yn gadael.

6.8 I gefnogi cyflwyno'r Swyddogion Uplift ychwanegol ac ateb y galw, mae 41 o swyddi newydd wedi'u cytuno. Cyfanswm y gost ynghlwm â staff ac fel arall yw £1.660m. Mae

hyn hefyd yn cynnwys £20,000 yn ychwanegol ar gyfer pecynnau profi am gyffuriau ar ochr y ffordd a £56,000 ar gyfer Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd (yn bennaf tuag at y cyfraniadau cenedlaethol). Mae'r swyddi ychwanegol wedi'u crynhoi isod:

Maes Gwasanaeth	Dyraniad	Eglurhad
Gwasanaethau Trosedd	9	Uned Diogelu Pobl Diamddiffyn a chefnogi swyddi arbenigol
Cymorth Gweithredol	21	10 Desg Ddigidol 10 Gwasanaethau Cyfiawnder 1 Ymchwilydd Plismona'r Ffyrdd
Gwasanaeth Corfforaethol	9	4 Gwybodaeth Fusnes 4 Hyfforddi a Recriwtio 1 Swyddog Cefnogi
Safonau Proffesiynol	1	Swyddog Dysgu ac Atal
Cyllid ac Adnoddau	1	Cymorth Cyllid
Cyfanswm	41	

- 6.9 Aseswyd arbedion effeithlonrwydd yn rhan o'r broses. Ar ôl gwneud a chyflawni £2.9m o arbedion yn 2021-22, a £35.4m yn y 10 mlynedd flaenorol, disgwylid y byddai'n anodd gwneud rhagor o arbedion effeithlonrwydd ac y byddai angen barnu i asesu a fyddent yn dirywio'r gwasanaeth a ddarperir ac yn erbyn yr ail-fuddsoddiadau arfaethedig. Gofynnwyd i bob maes gyflwyno cynigion i greu cyfanswm o £1.7m i'w ail-fuddsoddi ac £1.7m arall wrth gefn ar gyfer unrhyw ostyngiad annisgwyl i gyllid. Derbyniwyd a chraffwyd ar gynigion a oedd yn creu'r cyfansymiau hyn. Roedd angen defnyddio'r arbedion wrth gefn eleni. Aseswyd yr arbedion ail-fuddsoddi ac aseswyd £0.755m fel arbedion effeithlonrwydd gwirioneddol a rhai ymarferol i'w cyflawni o fewn y flwyddyn. Mae'r rhain wedi'u manylu isod: Mae rhai o'r cynlluniau na ddatblygwyd ar gyfer 2022-23 yn rhai mwy hirdymor a byddant yn cael eu datblygu dros y flwyddyn nesaf.

Categori	Arbedion a Ganfuwyd
	£'000
Arbedion canolog o brosiectau	483
Swyddi staff (gwag a ddim i'w llenwi)	80
Meysydd gwasanaeth ag arbedion ar wahân i rai staff	192
Cyfanswm	755

6.10 Yn ystod y flwyddyn, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru gyllid ychwanegol tuag at 20 Swyddog Cymorth Cymunedol sy'n cael eu recriwtio yn ystod 2021-22. Mae'r rhain wedi'u cynnwys yn y ffigyrau sylfaenol. Wrth drafod â'r Prif Gwnstabl, penderfynodd y Comisiynydd ariannu 10 Swyddog Cymorth Cymunedol arall o Dreth y Cyngor ychwanegol, fel y bydd cynnydd o 30, sy'n unioni rhywfaint o'r gostyngiad yn y cyfnod o gyni ariannol. Byddai hyn yn gynydd ychwanegol o £1.25 ar Dreth y Cyngor.

6.11 Mae'r cynllun sydd wedi'i grynhoi uchod yn gosod y sylfaen ar gyfer y dyfodol a chyflwyno'r swyddogion Uplift yn llawn a'r cymorth sydd ei angen i gefnogi 200 a mwy o swyddogion ychwanegol, yn ogystal â buddsoddiadau digidol a rhai heb fod ynghlwm â staff. Mae gosod cyllidebau darbodus a chyflawni arbedion yn y blynyddoedd diwethaf wedi arwain at osod cyllideb gytbwys am y 3 blynedd nesaf, gydag arbedion o £2.879m angen eu gwneud, sy'n 1.6% o gyllideb net 2022-23 yn y 2 flynedd ddiwethaf. Bydd arbedion effeithlonrwydd yn cael eu datblygu i'w hail-fuddsoddi dros y gylchred gynllunio nesaf. Mae'r siartiau isod yn dangos y buddsoddiad sydd i'w wneud sy'n cyd-fynd â blaenoriaethau'r Comisiynydd.

Supporting Victims & Communities

Tackling Serious Offenders

- 3 x Constables to manage sexual and violent offenders in PVPU.
- Civilian Investigators aligned to CID shift pattern to bolster local investigative resources.

Tackling Cyber Crime

- 3 x Officers into Economic Crime Unit to manage increasing fraud and online demand.
- 2 x Modern Apprenticeship roles to bolster Financial Abuse Safeguarding and cyber device examination.

Meeting the highest standards for victims and communities

- Deputy Quality Manager in Scientific support to ensure highest forensic standards are met.
- Crime Data Integrity Supervisor to ensure crimes are correctly recorded and resourced.

Fair and Effective Criminal Justice System

Achieving best Criminal Justice outcomes

- Case File Support & Evidence Assessor staff to support Director General Guidance to improve quality and timeliness for CJ processes.
- PSD Organisational Learning post to support a Prevention first approach to internal discipline and culture.

Partnership Safeguarding

- 2 x Sergeants in Central Referral Unit to ensure safeguarding referrals are assessed and shared with partners swiftly.
- 2 x Constables into Child Abuse Investigation Team due to escalating safeguarding demand.

7. Risgiau

- 7.1 Nid yw cyllid ar gyfer 2023-24 ymlaen wedi'i gyhoeddi ar lefel Heddluoedd eto ac efallai na fydd yn ddigon i ariannu'r Cynllun, yn dibynnu ar agweddau amrywiol eraill. Yr awgrym yw y bydd 1% i 1.5% o gynnydd yn y grant, sy'n debygol o fod yn ostyngiad mewn termau real. Os bydd y sefyllfa economaidd gyffredinol yn gwaethygu, efallai y bydd angen adolygu'r trefniadau ariannu arfaethedig.
- 7.2 Mae ansicrwydd effaith y DU yn gadael yr Undeb Ewropeaidd a'r canlyniadau economaidd yn creu rhagor o risg. Mae'r effeithiau uniongyrchol ar brisio ac unrhyw dollau posib' sy'n effeithio ar y gadwyn gyflenwi hefyd yn parhau i fod yn aneglur.
- 7.3 Un o'r risgiau mwyaf dros y blynyddoedd nesaf yw'r fformiwla ariannu oherwydd sensitifrwydd y fformiwla newydd a diffyg gwybodaeth amdani ar hyn o bryd. Roedd y ffigyrau a ddarparwyd gan y Swyddfa Gartref yn adolygiad 2015-16 yn dangos bod dyraniad Gogledd Cymru yn cynyddu o 1.03% i 1.06% o'r cyfanswm. Roedd hyn gyfwerth â £2 filiwn o gyllid ychwanegol; roedd amcangyfrifon diweddarach gan Ddyfnaint a Chernyw yn dangos bod dyraniad Gogledd Cymru yn lleihau £14.5m, sy'n dangos sensitifrwydd newidiadau o'r fath. Ar hyn o bryd, tua £22m yw'r cyllid gwaelodol, sy'n dangos faint y gallai'r grant newid o ganlyniad i newidiadau i'r fformiwla. Mae'r Swyddfa Gartref wedi sefydlu grwpiau i edrych ar opsiynau, ond nid oes unrhyw amserlenni cyflwyno penodol na ffigyrau wedi'u darparu hyd yma.
- 7.4 Mae'r gyllideb yn mynd i'r afael â risgiau cenedlaethol a lleol newydd a rhai'n dod i'r amlwg, y mae angen adnoddau ar eu cyfer, fel Llinellau Sirol, Camfanteisio'n Rhywiol ar Blant a Seiberdrosedd. Fodd bynnag, mae risgiau newydd yn datblygu'n o hyd ac mae'r cynnydd yn nifer a chymhlethdod troseddau'n risg.
- 7.5 Mae datblygiadau ledled y DU fel Ymgyrch Uplift, Fframwaith Cymwysterau Addysg Plismona a Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys fel y sonnir uchod yn creu risgiau ariannol a gweithredol. Bwriad system gyfathrebu newydd yr Heddlu (Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys) oedd creu arbedion, ond nid yw hyn wedi digwydd. Mae'r amcangyfrif o gost gweithredu'r Rhwydwaith yn sylweddol ac mae camau yn y cynllun i roi sylw i hyn, ond mae ansicrwydd o hyd am y costau terfynol. Mae cost ychwanegol darparu'r TG ddiweddaraf, p'un a yw'r rhain yn systemau gorfodol ledled y DU ai peidio, a newid y model darparu o brynu i danysgrifio, yn risg ychwanegol.
- 7.6 Nid yw arbedion a gynlluniwyd at 2022-23 wedi'u gwneud eto. Mae'r cynlluniau'n aeddfed a disgwylir i'r arbedion gael eu gwneud. Mae cynlluniau y tu hwnt i 2023-24 yn cael eu datblygu. Bydd arbedion effeithlonrwydd yn mynd yn anoddach i'w gwneud gyda gofynion Ymgyrch Uplift, sy'n golygu bod rhaid cynnal niferoedd swyddogion.
- 7.7 Mae'r cyllidebau a amcangyfrifir sydd wedi'u nodi yn seiliedig ar gytuno ar y rhagdybiaethau cynllunio ar gyfer cynnydd yn Nhreth y Cyngor. Pe bai'n cael ei ostwng, byddai pob gostyngiad o 1% yn doriad ychwanegol o £0.939m i gyllidebau.
- 7.8 Mae'r Swyddfa Gartref wedi brigdorri'r symiau mae'n eu dyrannu i ardaloedd yr Heddlu yn y blynyddoedd diweddar i ariannu unedau a mentrau i'r DU gyfan. Cafodd

70% yn fwy ei frigidorri dros gyfnod 2017-18 i 2022-23 – cyfanswm o £1,374m. Gallai unrhyw fentrau newydd arwain at frigidorri rhagor.

- 7.9 Gallai grantiau gael eu cwtogi yn y dyfodol pe bai'r sefyllfa economaidd yn gwaethygu. Mae pob toriad ychwanegol o 1% i'r Cyllid Grant Cyffredinol yn ostyngiad o £0.884m.
- 7.10 Gan fod 80% o'r gyllideb net yn cael ei wario ar gyflogau, gall unrhyw gynnydd bach i gyflogau, cyfraniadau pensiwn neu gyfraniadau Yswiriant Gwladol, Ardoll Prentisiaethau, neu unrhyw wariant arall sy'n gysylltiedig â thâl, gael effaith anghymesur ar y gyllideb. Mae pob 1% o gynnydd i gyflogau'n golygu cynnydd o £1.414m o gostau mewn blwyddyn gyfan. Os nad yw grantiau'n cynyddu'n unol â chostau chwyddiant, mae cost chwyddiant cyflogau naill ai'n disgyn ar Dreth y Cyngor neu mae'n rhaid ei hariannu â thoriadau. Mae risg sylweddol na fydd chwyddiant yn cael ei gydnabod fel rhan o setliad y Llywodraeth. Cafodd hyn ei liniaru yn 2021-22 wrth gyhoeddi y byddai cyflogau'n cael eu rhewi, ond mae hyn wedi arwain at bwysau am gynnydd uwch dros y blynyddoedd dilynol.
- 7.11 Bu cynnydd yng nghostau cyfraniadau pensiwn fel cyflogwr yn 2019-20, a gafodd effaith sylweddol ar gyllidebau. Mae nifer o achosion o wahaniaethu wedi'u hagor yn erbyn Pensiynau'r Heddlu a chynlluniau eraill, a'r un pennaf yw Achos McCloud, a fydd yn arwain at daliadau pensiwn ychwanegol yn cael eu hariannu'n ganolog i'r rhai sydd eisoes wedi ymddeol, yn ogystal â rhwymedigaeth gynyddol yn y dyfodol ar y cynlluniau pensiwn, a allai arwain at gynnydd mewn cyfraniadau fel cyflogwr. Byddai cynnydd o 1% yng nghynllun Swyddogion yr Heddlu'n gynnydd o £0.688m a byddai cynnydd o 1% yng nghynllun y Staff yn gynnydd o £0.408m. Y cynnydd yng Nghynllun Swyddogion yr Heddlu yn 2019-20 oedd 7%. Mae'r amcangyfrif o effaith Achos McCloud ar gyfraddau cyfraniadau'n amrywio hyd at 10% yn ychwanegol o 2023-24. Mae trafodaethau'n cael eu cynnal i bennu a fydd y gost yn cael ei hariannu'n ganolog.
- 7.12 Mae'r CATC yn adlewyrchu cost hanesyddol Gwasanaethau Awyr Cenedlaethol yr Heddlu. Fodd bynnag, mae'r model gweithredu wedi bod yn destun adolygiad ers peth amser, ac mae'r sefyllfa derfynol yn parhau i fod yn aneglur ar adeg cyhoeddi'r CATC hwn. Mae disgwyl i ddarlun ariannol 2022-23 a thu hwnt ddod yn fwy eglur dros y misoedd nesaf, ond am y rheswm hwnnw, mae'n werth tynnu sylw ato fel risg o gostau cynyddol yn y CATC hwn.
- 7.13 Mae chwyddiant wedi bod yn isel yn y blynyddoedd diweddar ac mae rhagdybiaethau'r gyllideb yn adlewyrchu hynny, ond mae wedi newid dros y misoedd diwethaf, yn enwedig ar danwydd ac ynni lle gall prisiau fod yn gyfnewidiol iawn.
- 7.14 Mae'n mynd yn anodd llenwi rhai swyddi arbenigol. Gallai hyn arwain at orfod talu costau cyflogau uwch, yn ogystal â chostau uwch heb fod yn gysylltiedig â staff mewn meysydd fel Technoleg Gwybodaeth ac Ystadau wrth i'n cyflenwyr wynebu'r un problemau galw a chyflenwad.
- 7.15 Mae'r tabl isod yn amlygu sensitifrwydd y prif ragdybiaethau:

Sensitifrwydd y prif newidynnau	£m
Newid o 1% yn Nhreth y Cyngor	0.939
Newid o 1% yn y grant	0.884
Newid o 1% yn y cyflogau	1.492
Newid o 1% i Gyfraniadau Pensiwn fel Cyflogwr	1.096
Newid o 1% mewn chwyddiant cyffredinol	0.542

8. Cyfalaf

8.1 Mae angen buddsoddi'n barhaus yn asedau ac isadeiledd y Comisiynydd er mwyn sicrhau amgylchedd gwaith effeithlon a modern. Datblygwyd strategaethau ar gyfer Ystadau, TG a'r Fflyd yn 2019-20, a chytunwyd ar Raglen Gyfalaf newydd yn 2020-21. Mae gweithredu Ymgyrch Uplift; adolygu'r gofynion fel rhan o'r cylch cynllunio; a chynllun adfer COVID, wedi arwain at newidiadau i'r Rhaglen a gynlluniwyd. Mae COVID wedi arwain at rywfaint o ad-drefnu'r Rhaglen o ganlyniad i oedi. Mae prosiectau mawr fel Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys ac uwchraddio'r System Gorchymyn a Rheoli hefyd wedi bod yn destun adolygiad. Mae Rhaglen Gyfalaf ddrafft 2021-22 i 2026-27 yn ddiweddariad ar Raglen y llynedd sy'n adlewyrchu'r newidiadau mewn amser a/neu gostau.

8.2 **Ystadau** – Mae Gorsaf Heddlu Pwllheli wedi'i hadnewyddu a bydd gwaith uwchraddio'r Ganolfan Arfau Tanio'n cael ei gwblhau yn 2021-22. Mae costau adeiladu yn gyffredinol wedi cynyddu ers paratoi'r amcangyfrifon gwreiddiol ac mae'r sefyllfa wedi gwaethygu yn 2021-22, sy'n golygu bod angen adolygu prosiectau heddiw a'r dyfodol o ran cost. Bydd y rhain i gyd yn destunau Achosion Busnes terfynol, proses dendro, ac ati, cyn eu gweithredu. Mae'r newidiadau i'r Rhaglen wedi'u crynhoi isod:

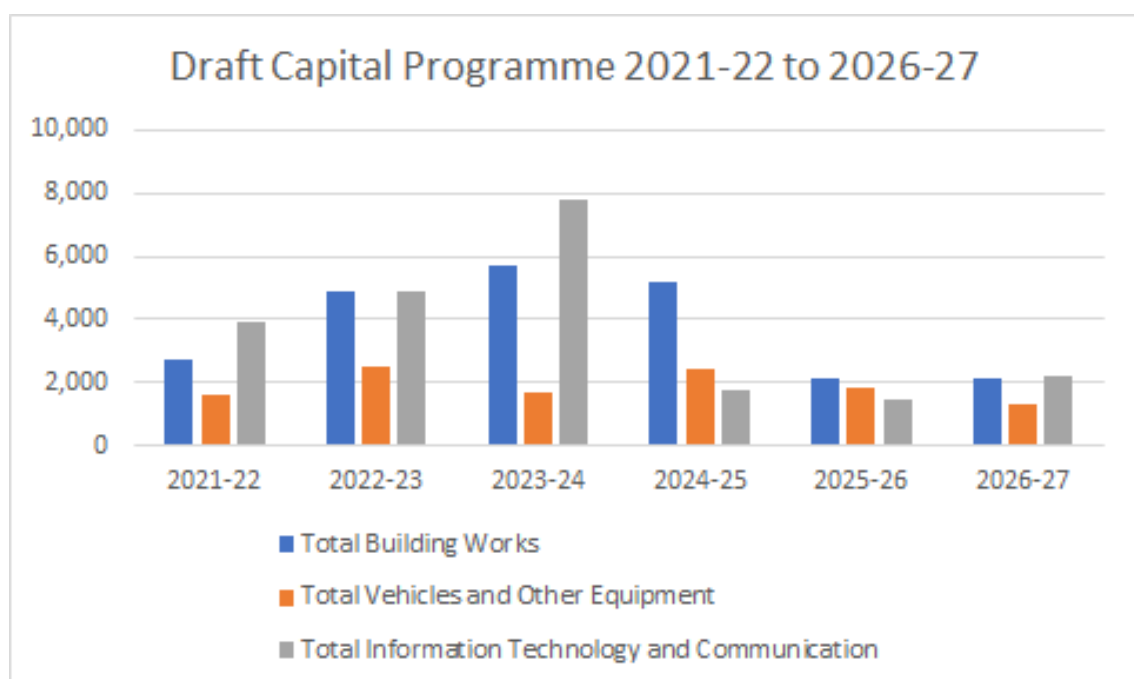
- Cynyddodd costau'r Ganolfan Comisiynu Cerbydau £0.236m, wedi'u hariannu drwy dderbyniadau cyfalaf
- Adolygiad Ystadau: prosiectau yng Nghaergybi a Dolgellau wedi cynyddu 10% +£0.534m
- Mae prosiectau Sir y Fflint bellach yn cael eu dangos fel dwy linell ac mae cynnydd o £1.1m
- £2m wedi'i gynnwys ar gyfer gwaith ychwanegol yn 2025-26
- £2m wedi'i amcangyfrif i adnewyddu'r Ganolfan Arfau Tanio yn ddibynnol ar waith cwmpasu ac Achos Busnes

8.3 **Y Fflyd** – Cynhaliwyd adolygiad manwl o ofynion y Fflyd gan ddefnyddio data gwybodaeth reoli telemateg, a arweiniodd at ostyngiad o £0.341m i'r gost flynyddol yn CATC y llynedd (gostyngiad yn nifer y cerbydau). Ers hynny, mae llawer o faterion wedi codi sy'n effeithio ar gost a chyflenwi cerbydau. Yn gyffredinol, mae'r rhesymau am broblemau cyflenwad, gan gynnwys prinder microsglodion, COVID a Brexit. Cynhaliwyd proses dendro genedlaethol gan Blue Light Commercial ac nid oedd y

ffigyrâu terfynol ar gael tan Awst/Medi 2021. Arweiniodd hyn at gynnydd o £4,000 i £6,000 yng nghost pob cerbyd. Mae Adran y Fflyd wedi ailbroffilio ac ailgyfrif costau'r rhaglen adnewyddu, sydd wedi arwain at gynnydd o £0.953m dros 5 mlynedd (sy'n gostwng yr arbediad blaenorol dros yr un cyfnod o £1.7m i £0.77m).

8.4 **TG a Chyfathrebu** – Mae buddsoddiad sylweddol yn cael ei wneud mewn TG. Mae'n cael ei gyfarwyddo gan Fwrdd y Rhaglen Trawsnewid Digidol. Bydd rhoi dyfeisiau personol sydd â mynediad i'r rhyngwryd i swyddogion gweithredol a staff yn galluogi gweithio'n hyblyg. Datblygwyd y prosiect ynghynt o ganlyniad i COVID a bydd pob dyfais yn gallu defnyddio'r Rhaglen Alluogi Genedlaethol (o ran y feddalwedd ddiweddaraf sydd ar gael) erbyn diwedd 2021-22. Mae uwchraddiad sylweddol i'r system Gorchymyn a Rheoli ar y gweill. Mae Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys wedi'i gynnwys ond mae wedi'i ohirio am eleni. Mae hyn yn cynorthwyo o ran cyllid gan y bydd blwyddyn arall o gyfraniadau yn y gronfa. Bydd ffonau symudol yn cael eu hadnewyddu ym mis Mawrth/Ebrill 2022 a bydd yr ap ffôn symudol yn cael ei chyflwyno yn gynnar yn 2022-23. Mae adnewyddu cyfarpar TG wedi'i gynnwys ar gyfer y blynyddoedd i ddod, gan gynnwys blwyddyn ychwanegol 2026-27.

8.5 Y brif broblem sydd wedi bod â'r Rhaglen yw ei chyflawni mewn camau. Edrychwyd ar hyn sawl gwaith yn ystod 2021-22. Yn anffodus, oherwydd ansicrwydd am sawl mater y tu hwnt i reolaeth y rheolwyr prosiect, mae nifer o brosiectau wedi'u gohirio er yr awydd i'w datblygu ynghynt. Mae'r sefyllfa Gwariant Cyfalaf yn parhau i fod yn heriol, gyda mwy o amrywioldeb mewn costau (sy'n arwain at oedi oherwydd prosesau llywodraethu a chraffu priodol ar gyfer cynnydd) yn ogystal ag adnoddau mewnol ac allanol i gyflawni'r prosiectau. Mae'r Rhaglen yn parhau i fod â gogwydd tuag at y blynyddoedd cynnar fel y gwelir isod a bydd y camau a'r gwaith cyflawni'n cael ei fonitro'n rheolaidd ar lefel prosiectau a'r rhaglen.

8.6 Mae aildrefnu'r camau wedi cynorthwyo â chyllid. Gan fod gohiriad ar fenthycyca, mae modd defnyddio'r gyllideb a neilltuwyd i ad-dalu benthyciadau (Darpariaeth Refeniw) i dalu am gyfalaf yn uniongyrchol, sydd felly am leihau unrhyw fenthyciadau yn y dyfodol neu greu lle ar gyfer costau uwch. Mae'r Rhaglen yn fforddiadwy ar sail amcangyfrifon presennol a'r cyllid sydd ar gael. Mae'r ffigyrau cyfalaf i'w gweld yn Atodiad C; bydd y cynllun manwl terfynol yn cael ei gymeradwyo'n ffurfiol gan y Comisiynydd yn rhan o'r Strategaeth Gyfalaf erbyn diwedd Mawrth 2022. Mae hyn yn statudol ofynnol ac mae'n cynnwys Strategaethau Rheoli'r Trysorlys a'r Cod Darbodus. Mae crynodeb o'r Rhaglen a'r cyllid i'w weld isod.

8.7 Rhaglen Gyfalaf Ddrafft 2021-22 i 2026-27

Disgrifiad	Amcangyfrif Diwygiedig 2021-22	Amcan. 2022-23	Amcan. 2023-24	Amcan. 2024-25	Amcan. 2025-26	Amcan. 2026-27
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cyfanswm Gwaith Adeiladu	2,700	4,872	5,684	5,168	2,100	2,100
Cyfanswm Cerbydau ac Offer Eraill	1,635	2,480	1,667	2,441	1,797	1,341
Cyfanswm Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu	3,900	4,858	7,823	1,794	1,444	2,185
Cyfanswm Gwariant Cyfalaf	8,235	12,210	15,174	9,403	5,341	5,626

Disgrifiad	Amcangyfrif Diwygiedig 2021-22	Amcan. 2022-23	Amcan. 2023-24	Amcan. 2024-25	Amcan. 2025-26	Amcan. 2026-27
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Grant y Swyddfa Gartref	171	0	0	0	0	0
Cyfraniad Refeniw	2,208	2,177	3,353	2,411	2,097	2,731
Cronfeydd wrth Gefn wedi'u Clustnodi	2,959	2,352	1,384	0	0	0
Derbyniadau Cyfalaf	271	336	370	750	100	100
Benthycyca ar gyfer Ystadau	2,071	4,503	5,584	4,418	2,000	2,000
Benthycyca ar gyfer y rhaglen adnewyddu	555	2,842	4,483	1,824	1,144	795
Cyfanswm Cyllid	8,235	12,210	15,174	9,403	5,341	5,626
Adnoddau Allanol	171	0	0	0	0	0
Ein hadnoddau ein hunain	5,438	4,864	5,107	3,161	2,197	2,831
Dyled	2,626	7,345	10,067	6,242	3,144	2,795
CYFANSWM	8,235	12,210	15,174	9,403	5,341	5,626

9. Cronfeydd wrth Gefn

- 9.1 Mae'n ddyletswydd ar y Comisiynydd i sicrhau bod ganddo gronfeydd wrth gefn digonol i reoli risgiau. Yn ogystal â'r risgiau i gyllid a ffurfio rhagdybiaethau uchod, mae'n rhaid i'r Comisiynydd baratoi ar gyfer risg gwariant (gwario mwy na'r gyllideb), yn ogystal â digwyddiadau nad oes modd eu rhagweld, fel digwyddiadau mawr costus, trychinebau naturiol neu ddigwyddiadau eraill annisgwyl. Mae elfen o'r risg hon yn cael ei rheoli yn y cyllidebau yn ystod y flwyddyn drwy'r cyllidebau arian at raid. Fodd bynnag, mae'r cyllidebau arian at raid wedi'u lleihau ac mae cyfran uwch o'r risg honno wedi'i throsglwyddo i'r cronfeydd wrth gefn.
- 9.2 Adolygir y cronfeydd wrth gefn yn rhan o broses y gyllideb ac eto wrth lunio Datganiad Cyfrifon ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, pan fydd y sefyllfa derfynol yn hysbys.
- 9.3 Y bwriad yw lleihau'r cronfeydd wrth gefn o £32.931m i £20.899m dros y 10 mlynedd nesaf. Mae disgrifiad o bob cronfa wrth gefn wedi'i roi ym mharagraff 9.6.
- 9.4 Mae'n cael ei ystyried yn ddoeth cynnal Cronfa wrth Gefn Gyffredinol o rhwng 3% a 5% o wariant refeniw net. Gan fod cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi i liniaru risg, mae'r Gronfa wrth Gefn Gyffredinol wedi'i chynnal fymryn uwchben 3%. Fodd bynnag, wrth i wariant refeniw net gynyddu, mae angen cynyddu'r Gronfa wrth Gefn Gyffredinol i gynnal balans o 3%. Mae hyn wedi'i gynnwys yng nghynlluniau'r dyfodol ac wedi'i adlewyrchu yn y crynodeb isod.

<u>Sefyllfa Cronfeydd wrth Gefn</u>										
<i>Cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio</i>	Balans 31.3.21 Balans £m	Balans 31.3.22 Balans £m	Balans 31.3.23 Balans £m	Balans 31.3.24 Balans £m	Balans 31.3.25 Balans £m	Balans 31.3.26 Balans £m	Balans 31.3.27 Balans £m	Balans 31.3.28 Balans £m	Balans 31.3.29 Balans £m	Balans 31.3.30 Balans £m
Balans y Gronfa Gyffredinol	5.417	5.531	5.645	5.759	5.873	5.987	6.105	6.225	6.347	6.469
Cronfa Gyffredinol wrth Gefn wedi'i Chlustnodi	25.461	24.488	18.376	15.641	14.238	13.190	12.667	12.163	11.620	11.620
Cronfa wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf	2.084	3.423	3.607	3.737	3.362	3.262	3.162	3.062	2.962	2.862
Cyfanswm y Cronfeydd wrth Gefn y gellir eu defnyddio	32.961	33.442	27.628	25.137	23.473	22.439	21.934	21.450	20.929	20.951

- 9.5 Bydd defnyddio'r cronfeydd wrth gefn yn dibynnu ar y penderfyniadau terfynol ar wariant cyfalaf a sefyllfa refeniw derfynol 2021-22, felly mae'r tabl isod yn dangos yr amcangyfrif presennol o'r ffordd orau o ddefnyddio'r cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi, i gefnogi gwasanaethau a lleihau'r pwysau ar y gyllideb refeniw. Os nad yw'r defnydd o'r Gronfa wrth Gefn yn hysbys (fel Cronfa wrth Gefn Digwyddiadau Mawr) ni ddangosir unrhyw newid. Mae manylion y sefyllfa a ragwelir mewn perthynas â Chronfeydd wrth Gefn ar ddiwedd bob blwyddyn wedi'u nodi yn y tabl, ac mae disgrifiad o bob cronfa wrth gefn a'i phwrpas yn y tabl isod.

Cronfeydd wrth Gefn Cyffredinol wedi'u Clustnodi

Disgrifiad	31.3.21	31.3.22	31.3.23 Balans	31.3.24 Balans	31.3.25 Balans	31.3.26 Balans	31.3.27 Balans	31.3.28 Balans	31.3.29 Balans	31.3.30 Balans
	£m	£m	£m	£m	£m					
Buddsoddi Cyfalaf	3.001	1.726	1.701	0.351	0.351	0.351	0.351	0.351	0.351	0.351
Digwyddiadau Mawr	2.435	2.435	2.435	2.435	2.435	2.435	2.435	2.435	2.435	2.435
Cronfa wrth Gefn Pensiwn Salwch	0.975	0.975	0.975	0.975	0.975	0.975	0.975	0.975	0.975	0.975
Cronfa wrth Gefn Yswiriant	1.173	1.173	1.173	1.173	1.173	1.173	1.173	1.173	1.173	1.173
Cronfa wrth Gefn Hyfforddiant	0.600	0.500	0.250	0.250	0.250	0.250	0.250	0.250	0.250	0.250
Cronfa wrth Gefn PFI	3.106	2.918	2.678	2.385	2.040	1.642	1.192	0.688	0.145	0.145
Cronfa wrth Gefn Uplift	1.577	4.403	2.703	2.003	1.303	0.953	0.953	0.953	0.953	0.953
Cronfa wrth Gefn Tanwydd	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200
Diogelwch a Chynnal a Chadw Ystadau	1.892	1.273	0.973	0.673	0.373	0.073	0.000	0.000	0.000	0.000
Rheoli Newid	6.778	5.161	1.824	1.732	1.674	1.674	1.674	1.674	1.674	1.674
Cronfa wrth Gefn Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys	0.158	0.158	0.158	0.158	0.158	0.158	0.158	0.158	0.158	0.158
Cronfa wrth Gefn COVID	0.597	0.597	0.337	0.337	0.337	0.337	0.337	0.337	0.337	0.337
Cronfa wrth Gefn Fframwaith Cymwysterau Addysg Plismona	0.325	0.325	0.325	0.325	0.325	0.325	0.325	0.325	0.325	0.325
Cronfa wrth Gefn FCIN	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080
Cronfa wrth Gefn Partneriaethau	0.733	0.733	0.733	0.733	0.733	0.733	0.733	0.733	0.733	0.733
Cronfa Diogelwch Cymunedol y Comisiynydd	0.547	0.547	0.547	0.547	0.547	0.547	0.547	0.547	0.547	0.547
Cronfa Gyfreithiol Swyddfa'r Comisiynydd	0.106	0.106	0.106	0.106	0.106	0.106	0.106	0.106	0.106	0.106
Cyllideb Gyfranogol Swyddfa'r Comisiynydd	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Cronfa wrth Gefn Swyddfa'r Comisiynydd	0.178	0.178	0.178	0.178	0.178	0.178	0.178	0.178	0.178	0.178
Cyfanswm	25.461	24.488	18.376	15.641	14.238	13.190	12.667	12.163	11.620	11.620

9.6 Crynodeb o Gronfeydd wrth Gefn wedi'u Clustnodi

Cronfa Buddsoddi Cyfalaf (Cyfalaf) – I'w defnyddio i fuddsoddi yn asedau ac isadeiledd yr Heddlu i wella gwasanaethau a lleihau gwariant refeniw. Bydd cyllid ychwanegol o £2.1m yn cael ei gyfrannu at y gronfa hon i ariannu Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys, a fydd wedyn yn cael ei ddefnyddio erbyn 23-24.

Cronfa Digwyddiadau Mawr (Risg) – I'w defnyddio pan fo digwyddiad mawr yn gofyn am adnoddau'n ychwanegol i'r rheiny yn y gyllideb flynyddol. Mae'r gronfa hon wedi galluogi lleihau Cyllideb at Raid Digwyddiadau Mawr.

Cronfa wrth Gefn Pensiwn Salwch (Risg) – Mae'n rhaid i'r Heddlu dalu swm untro sydd gyfwerth â dwywaith cyflog blynyddol swyddog ar bob Ymddeoliad ar Sail Salwch. Mae cadw'r

gronfa hon yn mynd i'r afael ag amrywioldeb o'r naill flwyddyn i'r llall o ran yr achosion nifer isel, cost uchel hyn.

Yswiriant (Risg) – Mae hyn yn ymwneud â 'Scheme of Arrangement' Municipal Mutual Insurance Limited a all arwain at daliad terfynol o oddeutu £0.432m; mae'r balans wedi'i glustnodi ar gyfer hawliadau sy'n dod i'r amlwg a hawliadau anhysbys yn y dyfodol, sydd wedi'u nodi gan y brocer yswiriant.

Cronfa wrth Gefn Hyfforddiant – Sefydlwyd y gronfa newydd hon ddiwedd 2019-20 i reoli cyfnodau brig a thawel o fewn y gyllideb Hyfforddi. Mae'r pandemig COVID wedi arwain at ohirio hyfforddiant allanol. Mae'r tanwariant hwn wedi cael ei ychwanegu at y gronfa wrth gefn a'i ddefnyddio i ddal i fyny â'r gofynion hyfforddi.

Cronfa wrth Gefn PFI (Refeniw wedi'i Glustnodi) – Mae angen y gronfa hon gan fod y cyllid ar gyfer PFI gan y Llywodraeth yn lleihau pob blwyddyn. Bydd y gronfa yn lleihau yn ystod cyfnod y contract PFI.

Cronfa wrth Gefn Uplift – Mae hon yn gronfa newydd o 2020-21. Mae'r Llywodraeth wedi darparu cyllid yn ystod y flwyddyn ar gyfer Ymgyrch Uplift, sydd hefyd wedi'i fwriadu i ariannu costau gweithredu ac isadeiledd dros y 2 i 3 blynedd nesaf. Bwriedir i £0.675m i £1m gael ei ddefnyddio i ariannu uwchraddio arfwisgoedd. Gall y balans wedyn gael ei ddefnyddio i ariannu swyddogion ychwanegol yn lle tiwtoriaid cwnstabiliaid ychwanegol a darparu ar gyfer Fframwaith Cymwysterau Addysg Plismona o 2023-24. Bydd y rhain yn lleihau'n yn raddol wrth i'r Swyddogion Uplift barhau drwy eu 2^{il} a'u 3^{edd} flwyddyn brawf.

Cronfa wrth Gefn Tanwydd – Mae hon yn gronfa newydd o 2020-21. Mae costau tanwydd wedi gostwng yn ystod 2020-21. Mae'r gostyngiad hwn wedi'i adlewyrchu yn y cynlluniau o 2021-22 ymlaen, ond oherwydd amrywioldeb cost tanwydd, mae swm o £0.2m wedi'i neilltuo i reoli'r risg y bydd prisiau'n cynyddu'n sydyn.

Diogelwch a Chynnal a Chadw Ystadau (Refeniw wedi'i Glustnodi) – I ariannu gwaith cynnal a chadw a diogelwch sydd wedi hel yn yr Arolwg Cyflwr a gynhaliwyd yn 2018 a diogelwch ychwanegol sydd heb ei gynnwys yn y cyllidebau refeniw na chyfalaf.

Rheoli Newid (Refeniw wedi'i Glustnodi) – Buddsoddiad sydd ei angen i hwyluso newid a lleihau costau yn y tymor hir.

Cronfa wrth Gefn COVID – Wedi'i sefydlu ar ddiwedd 2020-21 fel cronfa ychwanegol at raid, yn benodol ar gyfer costau ychwanegol uniongyrchol COVID. Dim ond ymrwymadau hysbys sy'n cael eu dangos fel rhai sy'n ei defnyddio.

Cronfa wrth Gefn Fframwaith Cymwysterau Addysg Plismona – I dalu am gynnydd sydyn yng nghostau hyfforddiant y Fframwaith yn y dyfodol oherwydd amrywioldeb wrth recriwtio.

Cronfa wrth Gefn FCIN – Mae'r Heddlu'n arweinydd cenedlaethol ar gyfer y Rhwydwaith Fforensig Ymchwilio i Wrthdrawiadau (FCIN). Y swm yw'r balans o gyllid a dderbyniwyd

ddiwedd 2020-21. Mae cyllidebau wrthi'n cael eu hailosod. Ar ôl gwneud hyn, bydd modd cynnwys ymrwymadau ar gyfer y dyfodol.

Cronfa wrth Gefn Partneriaethau (Refeniw wedi'i Glustnodi) – Balansau a gedwir ar gyfer partneriaethau penodol a fydd naill ai'n cael eu defnyddio neu eu cadw rhag ofn i gyllid gael ei dynnu'n ôl a bod hynny'n arwain at gostau ychwanegol.

Cronfa Diogelwch Cymunedol (Refeniw wedi'i Glustnodi) – I ddarparu adnoddau ychwanegol i'r Gronfa Diogelwch Cymunedol.

Cronfeydd wrth Gefn Swyddfa'r Comisiynydd (Refeniw wedi'i Glustnodi) – Cronfa wrth gefn y swyddfa, cronfa gyfreithiol a chyllideb gyfranogol.

9.7 Mae Cronfeydd wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf yn dal yr elw sy'n dod o werthu asedau. Gellir ond defnyddio'r rhain i ariannu gwariant cyfalaf. Mae rhagamcaniadau'n cael eu gwneud ar sail faint o dderbynebau a ddisgwylir, ond nid yw'r rhain wedi'u hymrwymo hyd nes y derbynnir y cyllid. Mae disgwyl derbyniadau ychwanegol yn 2021-22. Bydd y balans ar gael ar gyfer prosiectau'r dyfodol ond gan fod llawer o amrywioldeb mewn costau cyfalaf ar hyn o bryd, yn y tymor byr, gall y gronfa hon liniaru'r risg o gostau uwch mewn prosiectau cyfredol sydd wedi'u cynllunio.

9.8 Cyhoeddodd y Swyddfa Gartref ganllawiau newydd ar dryloywder cronfeydd yn ystod 2018-20. Mae'r tablau isod yn dangos y cronfeydd fel maent wedi'u categorio gan y canllawiau.

Penawdau'r Swyddfa Gartref

	31.3.21	31.3.22	31.3.23	31.3.24	31.3.25	31.3.26	31.3.27	31.3.28	31.3.29	31.3.30
Cronfeydd ar Ddiwedd y Flwyddyn	30.878	30.019	24.021	21.400	20.111	19.177	18.772	18.388	17.967	18.089
Cronfeydd wrth Gefn Cyffredinol	5.417	5.531	5.645	5.759	5.873	5.987	6.105	6.225	6.347	6.469
Cronfeydd Refeniw wrth Gefn wedi'u Clustnodi										
a gedwir i ddiogelu yn erbyn risgiau cyllidebol	6.747	6.647	6.137	6.137	6.137	6.137	6.137	6.137	6.137	6.137
a gedwir i gefnogi'r gyllideb tymor canolig	2.124	4.950	3.250	2.550	1.850	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
a gedwir i hwyluso rhaglenni newid	8.670	6.434	2.797	2.405	2.047	1.747	1.674	1.674	1.674	1.674
a gedwir hyd nes bydd diffyg yn y dyfodol ar gontractau PFI sydd wedi'u hymrwymo i raglenni cyfalaf mewn blynyddoedd i ddod	3.106	2.918	2.678	2.385	2.040	1.642	1.192	0.688	0.145	0.145
sy'n Gronfeydd wrth Gefn eraill wedi'u Clustnodi										
sy'n Gronfeydd a gedwir ar ran sefydliadau eraill	1.813	1.813	1.813	1.813	1.813	1.813	1.813	1.813	1.813	1.813
Cyfanswm y Cronfeydd Refeniw wrth Gefn	30.878	30.019	24.021	21.400	20.111	19.177	18.772	18.388	17.967	18.089
Grantiau a Chronfeydd wrth Gefn Cyfalaf										
sy'n gronfa derbyniadau cyfalaf wrth gefn	2.084	3.423	3.607	3.737	3.362	3.262	3.162	3.062	2.962	2.862
CYFANSWM y Cronfeydd wrth Gefn	32.961	33.442	27.628	25.137	23.473	22.439	21.934	21.450	20.929	20.951

10 Crynodeb

- 10.1 Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn nodi cynlluniau'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl ar gyfer y cyllidebau refeniw a chyfalaf dros y 5 mlynedd nesaf, a'r defnydd o'r cronfeydd wrth gefn dros y 10 mlynedd nesaf.
- 10.2 Mae Ymgyrch Uplift wedi rhoi cyfleoedd ar gyfer twf, ond hefyd pwysau costau a chyfyngiadau ar gyflawni arbedion effeithlonrwydd. Mae cynnydd costau o chwyddiant a gofynion newydd wedi arwain at orfod gwneud penderfyniadau anodd yn ystod y cylch cynllunio hwn. Mae'r costau ychwanegol hyn yn dilyn cyfnod o ddeng mlynedd lle mae £38.3m o arbedion wedi'u gwneud o gyllidebau. Mae'r galw sy'n dod i'r amlwg ar adnoddau gweithredol hefyd yn ychwanegu at y pwysau ariannol. Fodd bynnag, drwy gynllunio costau yn y dyfodol a defnyddio cyllid ychwanegol yn ddarbodus, mae cyllideb gytbwys wedi'i gosod ar gyfer y 3 blynedd nesaf ar sail y rhagdybiaethau presennol.
- 10.3 Mae'r Comisiynydd wedi ystyried yr holl opsiynau gyda'r adnoddau sydd ar gael. Cyflawnwyd gwaith helaeth gan y Broses Cynllunio Sefydliadol er mwyn dod o hyd i arbedion a symud adnoddau o fewn y sefydliad. Fe wnaeth y broses gynllunio hefyd alluogi dyrannu 82 o swyddogion Ymgyrch Uplift, ar sail blaenoriaethau. Mae cynnydd o £11.25 neu 3.68% i dreth y cyngor wedi'i gynnig. Mae hyn yn darparu ar gyfer costau cynnydd sefydlog a 10 Swyddog Cymorth Cymunedol ychwanegol. Mae adnoddau ychwanegol ar gael yn dilyn y cyhoeddiad am swyddogion ychwanegol; ond mae angen y cynnydd i dalu am gostau cyfredol swyddogion, y costau sefydlu a hyfforddi ac yna cynnydd i gostau yn y dyfodol hefyd, wrth i'w cyflogau gynyddu yn ôl y cynyddrannau blynyddol.

Y Strategaeth Ariannol

Amcanion Strategol Ariannol:

- Blaenoriaethu adnoddau i alinio cynlluniau gwario gyda gweledigaeth Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd ac amcanion strategol y Prif Gwnstabl fel y nodir yn y Cynllun Heddlu a Throsedd a Chynllun Cyflawni'r Heddlu
- Cynnal sefyllfa gyllidebol gytbwys a gosod cynllun ariannol tymor canolig sy'n cefnogi'r gwasanaeth drwy'r cyfnod
- Darparu gwerth am arian i drethdalwyr lleol
- Arfer uniondeb, bod yn ddarvoudus a sicrhau rheolaeth ariannol gref
- Darparu fframwaith cadarn i gynorthwyo â'r broses gwneud penderfyniadau
- Rheoli risg, gan gynnwys cynnal cronfeydd wrth gefn ar lefel addas a pheidio mynd y tu hwnt i lefel gynaliadwy o ddyled
- Adolygu cyllidebau'n barhaus i sicrhau bod adnoddau'n cael eu targedu at amcanion allweddol

Er mwyn cyflawni'r amcanion strategol, caiff gwaith cynllunio ei wneud yn y meysydd canlynol:

Cynllunio Corfforaethol a Chynllunio Busnes

- Integreiddio cynllunio gweithredol a chynllunio ariannol i sicrhau bod adnoddau'n cael eu cyfeirio i gefnogi'r blaenoriaethau a nodir yng Nghynllun yr Heddlu a Throsedd, a pharu adnoddau gydag amcanion corfforaethol drwy'r Broses Cynllunio Sefydliadol
- Llundio cynllun ariannol ar gyfer y 3 i 5 mlynedd nesaf a fydd yn cynnwys prif brosiectau cyfalaf a refferniw'r Comisiynydd a'r heddlu, a'r strategaethau TG ac Ystadau a darparu cyllid gynaliadwy dros y tymor byr a'r tymor canolig
- Cynhyrchu cyllideb referniw a chyfalaf flynyddol fanwl sy'n cefnogi'r dull mwyaf effeithiol o ddefnyddio adnoddau

Rheoli Risg – Cronfeydd wrth Gefn a Darpariaethau

- Cynnal cronfeydd wrth gefn a darpariaethau digonol i sicrhau bod y cynllun tymor canolig yn gynaliadwy a bod modd ei gyflawni
- Ceisio mantoli'r gyllideb referniw dros y tymor canolig heb ddibynnu ar ddefnyddio'r Gronfa wrth Gefn Gyffredinol
- Cynnal y 3 lefel o gadernid i ddelio â digwyddiadau eithriadol drwy ddefnyddio cronfeydd wrth gefn a darpariaethau:
 1. Rheoli'r Gyllideb Flynyddol
 2. Cronfeydd wrth Gefn wedi'u Clustnodi gan gynnwys Cronfa wrth Gefn Digwyddiadau Mawr
 3. Cynnal Cronfa wrth Gefn Gyffredinol o 3% o wariant referniw net

Rheoli Risg – Fframwaith Rheolaeth Ariannol

- Cynnal fframwaith rheolaeth ariannol; mae hyn yn allweddol i gynnal safonau effeithiol o ran gweinyddiaeth a stiwardiaeth ariannol. Caiff hyn ei gyflawni drwy'r canlynol:

Cydymffurfio â:

- Rheolau a Rheoliadau Statudol
- Cod Ymarfer Rheolaeth Ariannol y Swyddfa Gartref
- Cod Llywodraethu Corfforaethol
- Cod Rheolaeth Ariannol CIPFA
- Nodiadau Polisiâu a Gweithdrefnau
- Rheoliadau Ariannol a Rheolau Sefydlog
- Strategaeth Gyfalaf gan gynnwys Polisi Rheoli'r Trysorlys a chydymffurfio â'r Cod Darbodus
- Codau Ymddygiad Proffesiynol

A hefyd:

- Gweithredu argymhellion Archwilio Mewnol ac Allanol
 - Rheoli Risg
- Cynnal a datblygu systemau ariannol digonol i gofnodi a rheoli adnoddau
 - Alinio cyfrifoldeb ariannol ar y lefel weithredol gyda'r rheolaeth neu ddylanwad rheoli priodol
 - Sicrhau bod gwybodaeth ariannol gywir, gyfredol ac amserol ar gael i alluogi defnyddwyr i'w defnyddio'n effeithiol wrth wneud penderfyniadau.

Atodiad B

Cyllideb Refeniw 2021-22 i 2026-27

Cyf Disgrifiad

Cyllideb 2021-22 i 2026-27

	Cyllideb Fly'ddol 2021-22	+Cynn'dd -Gost'iad 2022-23	Cyllideb Fly'ddol 2022-23	Cyllideb Fly'ddol 2023-24	Cyllideb Fly'ddol 2024-25	Cyllideb Fly'ddol 2025-26	Cyllideb Fly'ddol 2026-27
Gwariant	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
1.1 Cyflog Swyddogion Heddlu	90,304	6,051	96,355	98,896	101,922	105,226	108,859
2.1 Cyflog Staff yr Heddlu	42,517	3,096	45,613	46,888	48,068	49,276	50,516
2.2 Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu	6,104	1,130	7,234	7,429	7,615	7,806	8,001
3.1 Goramser Swyddogion Heddlu	2,233	104	2,337	2,395	2,455	2,516	2,579
4 Goramser Staff yr Heddlu	597	45	642	658	675	692	709
5 Lwfansau	1,299	35	1,334	1,333	1,332	1,332	1,332
6 Hyfforddiant	1,407	357	1,764	1,800	1,762	1,797	1,833
7 Gwariant Arall ar Weithwyr	726	72	798	814	830	846	863
8 Taliadau Pensiwn Uniongyrchol	3,281	146	3,427	3,509	3,594	3,680	3,768
9 Costau Ynni	1,467	137	1,604	1,652	1,702	1,753	1,805
10 Costau Rhedeg Adeiladau	6,562	183	6,745	6,880	7,018	7,158	7,301
11 Atgyweirio a Chynnal a Chadw Cerbydau	596	15	611	623	635	648	661
12 Costau Rhedeg Cerbydau	1,853	171	2,024	2,076	2,129	2,184	2,240
13 Lwfansau Ceir a Theithio	463	-49	414	423	431	440	449
14 Uned Awyr	604	-100	504	517	530	543	557
15 Cyfarpar	1,091	120	1,211	1,236	1,260	1,286	1,311
16 Dillad a Gwisgoedd	530	44	574	558	569	580	592
17 Argraffu a Nwyddau Swyddfa	284	4	288	294	300	306	312
18 TG a Chyfathrebu	12,628	1,036	13,664	13,940	14,309	14,689	15,081
19 Cynhaliaeth	266	-12	254	259	264	269	275
20 Cyflenwadau a Gwasanaethau Eraill	2,626	77	2,703	2,756	2,810	2,864	2,920
21 Cydweithio a Phartneriaethau	6,547	931	7,478	7,665	7,856	8,052	8,254
22 Gwasanaethau Fforensig	919	15	934	953	972	991	1,011
23 Ffioedd Dyledion a Chyfraniad Cyfalaf	4,354	153	4,507	5,716	5,670	5,898	5,898
24 Cyllid Sefyllfaoedd Arbennig at Raid	400	0	400	400	400	400	400
25 Chwyddiant a Chyllid Cyffredinol at Raid	3,361	-2,595	766	666	550	550	550
26 Cronfa Diogelwch Cymunedol	3,429	116	3,545	3,615	3,688	3,762	3,837
Gwariant Gros	196,448	11,282	207,730	213,951	219,346	225,544	231,914

	Cyllideb Fly'ddol 2021-22	+Cynn'dd -Gost'iad 2022-23	Cyllideb Fly'ddol 2022-23	Cyllideb Fly'ddol 2023-24	Cyllideb Fly'ddol 2024-25	Cyllideb Fly'ddol 2025-26	Cyllideb Fly'ddol 2026-27
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Incwm							
27 Secondiadau	-6,637	-905	-7,542	-7,729	-7,921	-8,117	-8,319
28 Llog ar Falansau	-100	0	-100	-100	-100	-100	-100
29 Incwm	-2,599	-10	-2,609	-2,609	-2,609	-2,609	-2,609
30 Grantiau Penodol	-14,309	-2,125	-16,434	-16,381	-16,328	-16,276	-16,223
Cyfanswm Incwm	-23,645	-3,040	-26,685	-26,819	-26,958	-27,102	-27,251
31 Cronfa wrth Gefn PFI	-188	-53	-241	-293	-346	-398	-451
32 Cyfraniad at Gronfa wrth Gefn Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys	750	600	1,350	0	0	0	0
33 Cyfraniad at y Gronfa wrth Gefn Gyffredinol	0	114	114	228	342	456	570
Gwariant Net	173,365	8,903	182,268	187,067	192,384	198,500	204,782
34 Cyfanswm Grantiau	-83,677	-4,730	-88,407	-89,407	-90,907	-91,816	-92,735
35 Praesept	-89,688	-4,173	-93,861	-97,660	-101,477	-105,313	-109,168
Cyllid	-173,365	-8,903	-182,268	-187,067	-192,384	-197,129	-201,903
Twf/arbedion	0	0	0	0	0	0	0
Cyllid Net Diwygiedig gyda thwf	173,365		182,268	187,067	192,384	198,500	204,782
Balans Blynyddol	0	0	0	0	0	1,371	2,879
ACHOS SYLFAENOL – Cronnus	0		0	0	0	1,371	2,879

Rhaglen Gyfalaf Ddrafft 2021-22 i 2026-27

	Amcangyfrif Diwygiedig 2021-22	Amcan. 2022-23	Amcan. 2023-24	Amcan. 2024-25	Amcan. 2025-26	Amcan. 2026-27
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
<u>Rhaglen Ystadau</u>						
Taliadau Cadw, Gwasanaethau Ymgynghorol a QS	26	25				
Gwelliannau Cynaliadwyedd	202	100	100	100	100	100
Amcangyfrif Ystadau o 25-26 ymlaen					2,000	
Gorsaf Pwllheli	246					
Gorsaf Caergybi	200	2,093	1,384			
Ardal Ystadau Caernarfon a Gogledd Gwynedd	210	557				
Canolfan Comisiynu Cerbydau/Gweithdy Cerbydau	1,314	586				
Y Gynghrair Arfog	0	420				
Gorsaf Dolgellau	0			1,200		
Gorsaf Abergele	0	391				
Gorsaf Llanrwst	0			178		
Gorsaf Sir y Fflint – Gogledd	0	0	700	2,300		
Gorsaf Sir y Fflint – De	0	200	3,500	450		
Uwchraddio Ystafell Reoli'r Heddlu	0	100				
Storfa'r Archifdy	0		0	750		
Gorsaf Rhosllannerchrugog	0			190		
Adleoli/cytleoli/gwagio	100	250				
Gwaith yn y Ganolfan Arfau Tanio	354					2,000
CS – Achrediad ISO SARC	48	150				
Cyfanswm Gwaith Adeiladu	2,700	4,872	5,684	5,168	2,100	2,100
<u>Cerbydau ac Offer Eraill</u>						
Rhaglen Ddisodli Prynu Cerbydau	960	2,364	1,626	1,620	1,756	1,300
Cerbydau Uned Gymorth yr Heddlu (rhaglen adnewyddu)	0	0		780		
Cerbydau Trydan	0	41	41	41	41	41
Datblygiad Tranman	0	75				
Intoxilator x 3	30					
Adnewyddu System Adnabod Platau Cofrestrï'n Awtomatig	470					
System Cofnodi Olion Bysedd a'i Gwella	0					
Offer Arolygu Gwrthdrawiadau	175					
Cyfanswm Cerbydau ac Offer Eraill	1,635	2,480	1,667	2,441	1,797	1,341

Disgrifiad	Amcangyfrif Diwygiedig 2021-22	Amcan. 2022-23	Amcan. 2023-24	Amcan. 2024-25	Amcan. 2025-26	Amcan. 2026-27
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
<u>Offer Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu</u>						
Adnewyddu Cyfrifiaduron Pen Desg (Rhaglen Adnewyddu)	437	750	750	750	300	750
Ailadeiladu Dyfeisiau NEP (7 mlynedd)	175	143				
Loceri ar gyfer gwefru a storio	20	142				
Ap ffôn symudol	0	471				
Dyfeisiau data symudol	280	305	0	0	0	585
Systemau Cyfathrebu Symudol Tonnau Awyr (unedau disodli)/Gwasanaethau Brys	0					
Disodli'r Gweinydd	0	700			0	700
Gweinyddion Systemau Busnes (Rhaglen Ddisodli)	0	145			0	150
Disodli Gweinydd yr Uned Fforensig Ddigidol	0		270			
Isadeiledd NEP/Sail Point/Cysylltiadau Rhynggrwyd	163					
Wifi	104	0				
Offer clyweledol digidol i'r gweithle	0	126				
Gwybodaeth ac Ymchwilio Digidol	158	38				
Rheoli Tystiolaeth Ddigidol	20					
Teleffoni	0	250				
Uwchraddiad Nexus	280	100				
Uwchraddiad Gorchymyn a Rheoli – Cam 2	2,095	458				
Gwasanaethau Plismona Lleol – Diogelwch Cymunedol – Atal	30					
Datblygiad Pobl a Sefydliadol – Hyfforddiant Rhithiol 360	53					
Digidol – BIU – Warws Data Gwybodaeth Rheoli	50					
Modiwl newydd CHORUS	35					
Gweithredu Life-X (5 mlynedd EUL)	0	300		800		
Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys (5 mlynedd)	0	686	6,560	0	900	
Fideo a wisgir ar y corff (costau disodli) (3 blynedd)	0	243	243	244	244	
Cyfanswm Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu	3,900	4,858	7,823	1,794	1,444	2,185
Cyfanswm Gwariant Cyfalaf	8,235	12,210	15,174	9,403	5,341	5,626

Disgrifiad	Amcangyfrif Diwygiedig 2021-22	Amcan. 2022-23	Amcan. 2023-24	Amcan. 2024-25	Amcan. 2025-26	Amcan. 2026-27
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Grant y Swyddfa Gartref	171	0	0	0	0	0
Cyfraniad Refeniw	2,208	2,177	3,353	2,411	2,097	2,731
Cronfeydd wrth Gefn wedi'u Clustnodi	2,959	2,352	1,384	0	0	0
Derbyniadau Cyfalaf	271	336	370	750	100	100
Benthyca ar gyfer Ystadau	2,071	4,503	5,584	4,418	2,000	2,000
Benthyca ar gyfer y rhaglen adnewyddu	555	2,842	4,483	1,824	1,144	795
Cyfanswm Cyllid	8,235	12,210	15,174	9,403	5,341	5,626
Adnoddau Allanol	171	0	0	0	0	0
Ein hadnoddau ein hunain	5,438	4,864	5,107	3,161	2,197	2,831
Dyled	2,626	7,345	10,067	6,242	3,144	2,795
CYFANSWM	8,235	12,210	15,174	9,403	5,341	5,626

EITEM RHAGLEN 10a

Adroddiad o Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd

Teitl: Praesept a Threth y Cyngor 2022/23

Cyfarfod: Panel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, 31 Ionawr 2022

Awdur: Kate Jackson, Prif Swyddog Cyllid

1. Rhagarweiniad

1.1 Pwrpas yr adroddiad hwn yw adolygu sefyllfa ariannol Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd dros Ogledd Cymru a gwneud argymhellion ynghylch praesept a threth y cyngor ar gyfer 2022/23.

2. Argymhellion

2.1 Cynyddu'r praesept i £93,861,247.

- Bydd hyn yn cynyddu treth y cyngor 3.68% - mae hynny'n gyfystyr â £316.80 y flwyddyn, sef cynnydd o £11.25 y flwyddyn neu 22c yr wythnos ar gyfer eiddo band D.
- Nodi bod y cynnydd hwn yr un fath â chynnydd tybiedig y Swyddfa Gartref o £10.00 yn ogystal â £1.25 i ariannu deg o Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu ychwanegol.
- Nodi bod y Sylfaen Drethu wedi cynyddu 0.94%.
- Dyma gynnydd o 4.65% o gymharu â phraesept 2021/22.

2.2 Nodi bod arbedion gwerth £0.755 miliwn wedi'u pennu ar gyfer 2022/23.

2.3 Nodi y bydd cynnydd pellach o 82 o Swyddogion yr Heddlu, y mae 78 ohonynt yn ganlyniad o ddyraniad Heddlu Gogledd Cymru o raglen y Llywodraeth i gynyddu niferoedd swyddogion yr heddlu (Ymgyrch Uplift). Yn ogystal, bydd Ymgyrch *Uplift* yn ariannu pedwar o swyddogion o Ogledd Cymru yn yr Uned Trosedd Cyfundrefnol Ranbarthol yn 2022/23.

2.4 Nodi'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig, sy'n cynnwys y rhagdybiaethau canlynol:

- Bydd Treth y Cyngor yn cynyddu oddeutu 3.68% yn 2022/23, 3.79% yn 2023/24, 3.65% yn 2024/25, 3.52% yn 2025/26 a 3.40% yn 2026/27.
- Amcangyfrifir y bydd grantiau plismona'n cynyddu 1.13% yn 2023/24; 1.68% yn 2024/25 ac 1 % am y ddwy flynedd ganlynol.
- 3% fydd y dyfarniadau tâl blynyddol ym mis Medi 2022 a 2.5% bob mis Medi wedi hynny.
- Nodi y dyfarnwyd cynnydd yn y grant i gefnogi Ymgyrch *Uplift* (costau cylchol a chostau sefydlu) sydd wedi'i glustnodi ar gyfer y dibenion hynny; mae'r ymrwymadau hyn wedi'u cynnwys yn y gyllideb.

3. Crynodeb o Gyllideb 2021/22

	£miliwn	
Cyllideb 2021/22	<u>173.365</u>	
Gofynion chwyddiant	4.865	2.81%
Arbedion a bennwyd	-0.755	-0.44%
Ail-fuddsoddi a Thwf	1.660	0.96%
Costau <i>Uplift</i>	4.076	2.35%
Grantiau Penodol Ychwanegol	-1.314	-0.76%
Deg o Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu ychwanegol	0.371	0.21%
Gofynion Cyllideb 2022/23	<u>182.268</u> 5.14%	
Amcangyfrif o gyfanswm cyllid 2022/23		
Grantiau'r Llywodraeth	88.407	5.65%
Treth y Cyngor	£316.80	3.68%
Wedi'i luosi â'r sylfaen drethu	296,279.19	0.94%
Praesept (cyfran cyllid 51.73%)	93.861	4.65%
Cyfanswm y cyllid ar gael	<u>182.268</u> 5.14%	

4. Eitemau Statudol

4.1 Safon y Wybodaeth

4.1.1 Dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003 (Adran 5) mae'n ofynnol i'r Prif Swyddog Cyllid ddarparu sylwadau ynglŷn ag addasrwydd y wybodaeth a ddefnyddir yn sail i'r penderfyniadau ynghylch y gyllideb. Mae'r Prif Swyddog Cyllid yn cadarnhau bod y ffigyrau yn yr adroddiadau amrywiol yn deillio o weithdrefnau sy'n dal i gael eu gweithredu i'r safonau proffesiynol uchaf. Archwilir y systemau hyn yn fewnol ac yn allanol, ac nid yw archwiliad allanol erioed wedi arwain at adroddiad archwilio amodol. Felly, ym marn y Prif Swyddog Cyllid mae'r wybodaeth hon yn addas at y diben.

4.1.2 Mae'r Ddeddf hefyd yn gofyn i'r Prif Swyddog Cyllid ddarparu sylwadau ar ddigonolrwydd y cronfeydd wrth gefn i'w darparu yn y gyllideb. Ym marn y Prif Swyddog Cyllid mae'r gronfa gyffredinol wrth gefn yn dal yn ddigonol ar gyfer anghenion gweithredu beunyddiol yr Heddlu. Adolygwyd y cronfeydd wrth gefn a darperir rhagor o fanylion yn adran 9. Mae'r cronfeydd, fodd bynnag, bellach yn crebachu i ben isaf yr amrediad sy'n dderbyniol ac er mwyn cadw'r Gronfa Gyffredinol yn 3%, mae symiau ychwanegol cynlluniedig wedi'u cynnwys yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig y tro hwn. Er mwyn atal y cronfeydd rhag crebachu'n llai na'r lefelau darbodus, ac er mwyn lleihau effaith benthyciadau mewn blynyddoedd i ddod, mae'r Prif Swyddog Cyllid o'r farn bod yn rhaid cynyddu'r cronfeydd yn awr er mwyn lliniaru ar effaith y

gwariant arwyddocaol hwn yn y dyfodol; esbonnir hyn yn fwy helaeth yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

5. Cefndir

5.1 Mae Rhaglen Caledi'r Llywodraeth, a ddechreuodd yn 2011, wedi arwain at doriadau sylweddol gydol y sector cyhoeddus. Mae cyllid y Llywodraeth wedi lleihau 21.4% mewn termau real (gan roi cyfrif am chwyddiant) erbyn 2022-23. Oherwydd effaith gyffredinol llai o gyllid a phwysau chwyddiant, yn ogystal â gwasgfydd eraill, bu £35.389 miliwn o doriadau mewn cyllidebau dros gyfnod o un mlynedd ar ddeg. Mae hyn yn gyfwerth â gostyngiad o 25.8% o gymharu â'r cyllidebau o £148.035 miliwn a ddyfarnwyd cyn caledi 2010-11. Mae gan Heddlu Gogledd Cymru enw da am gyflawni arbedion cynlluniedig ac mae ganddo strategaeth ar gyfer craffu'n drylwyr ar arbedion cynlluniedig yn y flwyddyn cyn eu gweithredu. Dangosir y toriadau blynyddol yn y tabl isod:

	2011-16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	Cyfanswm
	£miliwn	£miliwn	£miliwn	£miliwn	£miliwn	£miliwn	£miliwn	£miliwn
Arbedion Arian Parod a Gynlluniwyd	24.101	2.838	2.686	1.479	1.927	2.358	2.902	38.291
Arbedion a Gyflawnwyd	24.101	2.838	2.686	1.479	1.927	2.358	2.902	38.291
% yr arbedion a gyflawnwyd	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

5.2 Cyn cyhoeddi setliad 2020-21, roedd gan y Llywodraeth bolisi yn ei le i gynyddu niferoedd Swyddogion yr Heddlu gan 20,000 (Ymgyrch *Uplift*) dros gyfnod o dair blynedd. Wrth gyhoeddi'r setliadau yn 2020-21 a 2021-22 neilltuwyd 12,000 o'r swyddogion ychwanegol hynny i Heddluoedd, gan gynnwys 124 i Heddlu Gogledd Cymru. Dyrannwyd yr 8,000 o swyddogion oedd yn weddill yn y setliad a gyhoeddwyd ar gyfer 2022-23 a chafodd Heddlu Gogledd Cymru 82 o swyddogion ychwanegol, gan ddod â'r cyfanswm i 206 (gan gynnwys saith o swyddogion a benodwyd i'r Uned Trosedd Difrifol a Chyfundrefnol Ranbarthol). Yn ogystal â'r rhain, ariannwyd deg ar hugain o swyddogion eraill gan y praesept yn 2020-21, gan olygu y bu cynnydd o 236 dros dair blynedd.

5.3 Wrth ddarparu cyllid ychwanegol ers 2020/21, canolbwyntiwyd ar Ymgyrch *Uplift*. Derbyniwyd grant ychwanegol er mwyn cynyddu nifer y swyddogion, ond mae gwerth y grant sylfaenol mewn arian parod wedi aros fwy neu lai'r un fath (gostyngiad mewn termau real) gan arwain at wasgfydd ar gyllidebau mewn meysydd eraill. Dosraniad terfynol y niferoedd a'r cyllid sy'n sail ar gyfer y cynllun o ran faint o'r gyllideb y mae angen ei neilltuo er mwyn ariannu costau cyflogau'r swyddogion yn y dyfodol, a faint y gellir ei neilltuo ar gyfer costau cynnal.

5.4 Ers dechrau 2020 mae'r Deyrnas Gyfunol wedi bod dan gysgod y pandemig COVID byd-eang. Oherwydd hynny bu'r cyd-destun yn ansicr iawn wrth lunio cynlluniau ariannol ar gyfer 2022-

23 ymlaen. Cyn y pandemig COVID, bu disgwyl adolygiad o wariant tair blynedd yn ogystal â chyhoeddiad cynnar ynglŷn â'r niferoedd i ddod yn y dyfodol drwy Ymgyrch *Uplift*. Penderfynwyd, fodd bynnag, y byddai setliad y llynedd yn un am flwyddyn yn unig, a gwnaed y cyhoeddiadau ynghylch Ymgyrch *Uplift* ar yr un pryd, ac am yr un cyfnod byrrach. Roedd y cyhoeddiad ar gyfer 2022-23 yn cynnwys ffigyrau dangosol ar gyfer tair blynedd yn ogystal â niferoedd a chyllid terfynol *Uplift*. Derbyniwyd y rhain ddiwedd Rhagfyr 2021, ac er y gallent newid, maent o fudd wrth gynllunio ar gyfer y dyfodol. Erys ansicrwydd ynghylch nifer o'r tybiaethau ynglŷn â'r dyfodol, yn enwedig felly gyda chodiadau cyflog a chwyddiant. Gwnaed tybiaethau darbodus ar sail y wybodaeth oedd ar gael ym mis Rhagfyr 2021.

6. Y Drefn Gynllunio

- 6.1 Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC) ynghlwm yn gosod y cyd-destun cynllunio. Mae'n cynnwys ffigyrau'r blynyddoedd diwethaf, ynghyd â rhagamcanion ar gyfer gwariant ac incwm referniw a chynlluniau ar gyfer cyfalaf a chronfeydd wrth gefn.
- 6.2 Diben pennaf y drefn gynllunio yw blaenoriaethu adnoddau er mwyn cysoni'r cynlluniau gwario â blaenoriaethau Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd a gweledigaeth y Prif Gwnstabl fel y'u nodir yn y Strategaeth Ariannol (Atodiad A o'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig). Nodir y blaenoriaethau hynny isod a manylir yn eu cylch yng [Nghynllun Heddlu a Throsedd 2021](#).

Blaenoriaethau'r Cynllun Heddlu a Throsedd

- Darparu cymdogaethau mwy diogel
 - Mynd i'r afael â throseddau cefn gwlad a bywyd gwyllt a'u hatal
 - Gwella effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd swyddogion a staff yr heddlu
 - Gwella diogelwch ffyrdd
- Cefnogi dioddefwyr a chymunedau
 - Mynd i'r afael â chamdriniaeth ddomestig a thrais rhywiol a'u hatal
 - Diogelu pobl ddi-amddiffyn, gan gynnwys plant
 - Mynd i'r afael â seiberdroseddau a'i atal
 - Sefydlu panel dioddefwyr
 - Mynd i'r afael â throseddau casineb a'u hatal
- System Cyfiawnder Troseddol deg ac effeithiol
 - Cyflwyno Strategaeth Troseddwyr Benywaidd Gogledd Cymru.
 - Defnyddio mwy o Gyfiawnder Adferol
 - Cefnogi a diogelu plant a phobl ifanc a'u dargyfeirio rhag cael eu tynnu i mewn i'r System Cyfiawnder Troseddol
 - Mynd i'r afael â'r hyn sy'n achosi troseddau a rhoi cefnogaeth i adsefydlu pobl sydd wedi troseddau

Gweledigaeth y Prif Gwnstabl yw

Sicrhau mai gogledd Cymru yw'r lle mwyaf diogel yn y Deyrnas Gyfunol; trwy Atal Trosedd, Diogelu Cymunedau a Dal troseddwyr.

- 6.3 Adolygwyd y drefn gynllunio ar gyfer 2022-23 gan yr Uned Cynllunio Strategol, Cyllid, Uwch-arweinwyr a'r Prif Swyddogion. Aseswyd nifer o risgiau, gan gynnwys absenoldeb unigolion allweddol oherwydd COVID; effaith COVID ei hun; cynllun y sefydliad ar gyfer adfer wedi COVID; a'r gofyniad i adolygu'r galw a phennu'r gyllideb. Roedd y drefn ar gyfer 2021-22 yn seiliedig ar Gynlluniau Busnes yr holl arweinwyr Gweithrediadau a Gwasanaethau (fel deiliaid cyllideb cyfredol) gydag angen am Achosion Busnes ychwanegol, wedi'u targedu yn ôl y galw a'u cytuno fel meysydd ychwanegol i'w hystyried wrth ddechrau'r broses. Gweithiodd hynny'n dda wrth lunio cyllideb 2021-22 ac felly dilynwyd proses debyg. Arweiniodd y dull Corfforaethol o hwyluso craffu gan gymheiriaid yn gynnar at gynllun â chefnogaeth lwyr a gaiff ei weithredu yn y deuddeg i ddeunaw mis nesaf.
- 6.4 Cyflwynwyd y cynlluniau busnes ar gyfer pob maes ar sail templed â'r penawdau canlynol, gyda phob adran yn cynnwys cyfres o gwestiynau strwythuredig:
- Perfformiad yn ôl amcanion
 - Cyllid yn ôl cyllidebau
 - Y galw a'r galw a ragwelir
 - Capasiti a Galluogrwydd
 - Lles
 - Ymateb Maes Gwasanaeth
 - Galw Gweddilliol
 - Rhyngddibyniaethau
 - Arbedion
- 6.5 Ystyriwyd meysydd penodol eraill fel y nodir isod:
- Cyfleusterau a TG yn cysylltu â gweithio hyblyg
 - Adolygu'r Fflyd
 - Rhaglen Ddigidol
 - Cymysgedd Swyddogion/Staff
 - Adolygu Cyllidebau Corfforaethol
- 6.6 Bu'n rhaid ymdrin â materion ymarferol hefyd wrth gynnal cyfarfodydd, ac roedd angen cynnal y rheiny ar-lein oherwydd Covid-19. Dechreuodd hynny'n gynnar; ym mis Mai 2021. Drwy osod y ffiniau o'r cychwyn a chynnal Cyfarfodydd Cynllunio Sefydliadol gydol y broses (bob wythnos neu bythefnos yn ôl y gofyn) bu modd dilyn yr amserlen a gynlluniwyd a chyflwyno cynigion pendant i'r Prif Gwnstabl a'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ym mis Tachwedd a Rhagfyr 2021.
- 6.7 Ar yr un pryd cynhaliwyd y drefn arferol ar gyfer datblygu gofynion cyllidebau'r dyfodol, ac mae'r manylion i'w gweld yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Wrth i'r rheolwyr ddatblygu eu cynigion buont yn ystyried y materion canlynol:

- Blaenoriaethau Lleol a Chenedlaethol fel y'u pennwyd yn y Cynllun Heddlu a Throsedd a Gweledigaeth yr Heddlu
- Gwasgfydd newydd a rhai sy'n datblygu
- Y drefn gynllunio strategol
- Datganiad Rheoli'r Heddlu
- Strategaethau eraill yr Heddlu
- Yr hinsawdd economaidd sydd ohoni
- Amcangyfrifon o'r adnoddau sydd ar gael i ariannu'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig
- Rhagolygon cyllidebol am y cyfnod, gan gynnwys codiadau cyflog
- Y sefyllfa ariannol sydd ohoni
- Y Strategaeth Gyfalaf a'r Rhaglen Gyfalaf, y Cod Darbodus a'u heffaith ar y Gyllideb Refeniw
- Cronfeydd wrth gefn a Balansau
- Creu incwm, gweithgareddau masnachu a grantiau
- Cydweithio
- Cynllun Adfer COVID.

6.8 Cynhaliwyd dau gyfarfod gyda thîm y Prif Swyddog i gadarnhau canlyniad y drefn gynllunio. Ar sail hynny bu bodd neilltuo'r adnoddau hysbys a oedd ar gael i flaenoriaethau, a dyrannu'r Swyddogion ychwanegol yn nhrydydd cam yr Ymgyrch *Uplift*. Trafodwyd y canlyniad drachefn yn y cyfarfod blynyddol i Osod y Gyllideb gydag Arweinwyr Gwasanaethau ac eraill, a chyfunwyd argymhelliad y Grŵp Cynllunio Sefydliadol, gan gynnwys Cynlluniau Arbedion a'r holl elfennau eraill, wrth lunio'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig hwn. Hwnnw wedyn oedd sail y cynnig a gyflwynwyd i'r Comisiynydd a'i dîm.

6.9 Cynhaliwyd cyfarfod rhwng y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl a'u cynrychiolwyr ar 7 Rhagfyr 2021 i drafod cynigion y gyllideb. Cynhaliwyd y cyfarfod terfynol ar 21 Rhagfyr at ôl cyhoeddiad y Llywodraeth ynglŷn â'r setliad.

7. Dyraniadau Cyllid

7.1 Ni roes y Llywodraeth Ddyraniadau Cyllid Dros Dro ar gyfer 2022-23 fel rhan o setliad 2021-22. Mewn cyhoeddiadau yn 2021-22 cadarnhaodd y Llywodraeth ei ymrwymiad i Ymgyrch *Uplift* a chynyddu niferoedd Swyddogion Heddlu gan 20,000 yn genedlaethol. Nid oedd y niferoedd a ddyrannwyd i'r Heddluoedd na'r cyllid cysylltiedig, fodd bynnag, yn hysbys nes y cyhoeddiad ym mis Rhagfyr 2021.

7.2 Ar 27 Hydref 2021, cyhoeddodd Canghellor y Trysorlys, Rishi Sunak AS, ganlyniadau'r adolygiad cynhwysfawr o wariant yn 2021 (SR2021). Cyfeirir ato weithiau fel y 'Cylch Gwario', ac mae'n nodi cyfansymiau gwariant cyhoeddus ar gyfer y flwyddyn ariannol 2022-23 hyd 2024-25. Roedd y cyhoeddiad yn cynnwys cyfansymiau gwariant Adrannau'r Llywodraeth ond nid y dyraniadau i Heddluoedd. Yn Natganiad yr Hydref cyhoeddwyd hefyd y byddai'r cynnydd cyflog blynyddol ar sail chwyddiant i Swyddogion a Staff yr Heddlu yn ailddechrau yn 2022-23. Ymrwymodd y Llywodraeth unwaith eto i gynyddu niferoedd swyddogion drwy *Uplift* a darparu cyllid ychwanegol ar gyfer hynny (er na neilltuwyd unrhyw arian i Heddluoedd) a dangoswyd rhywfaint o gynnydd yng nghyllid y Swyddfa Gartref yn 2023-24 a 2024-25.

Defnyddiwyd y wybodaeth yn y cyhoeddiad wrth i'r rhaglen gynllunio ddirwyn ar ei therfyn, ac amcangyfrifwyd ar sail hynny y byddai Heddlu Gogledd Cymru'n cael 62 o Swyddogion *Uplift* a chyllid o £4.125 miliwn.

- 7.3 Cyhoeddwyd y Setliad dros dro ar gyfer 2021-22 ar 16 Rhagfyr mewn datganiad ysgrifenedig gan y Gweinidog Plismona, Kit Malthouse. Cyn cyhoeddi'r setliad, roedd y sector yn disgwyl y byddai'r cyllid *Uplift* ychwanegol ar gyfer recriwtio 8,000 o swyddogion (tuag at gyfanswm o 20,000) yn parhau. Mewn cyfarfod yn dilyn yr adolygiad cynhwysfawr o wariant, roedd Kit Malthouse wedi cadarnhau y byddai yno £550 miliwn yn ychwanegol ar gyfer plismona yn 2022-23, £650 miliwn yn 2023-24 ac £800 miliwn erbyn 2024-25. Pan gynhaliwyd yr adolygiad o wariant nid oedd yn hysbys sut dosrennid yr arian dan sylw ond awgrymwyd y byddai hyn, ar ben y cyllid *Uplift* ychwanegol, yn rhoi digon o adnoddau i heddluoedd fedru ariannu codiadau cyflog wrth i'r drefn o rewi cyflogau yn y sector cyhoeddus ddod i ben a thalu costau ychwanegol yr ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol newydd (£1 miliwn a mwy i Heddlu Gogledd Cymru).
- 7.4 Rhoddwyd elfen o'r cyllid *Uplift* o'r neilltu ar ffurf grant penodol yn seiliedig ar recriwtio mwy o swyddogion. Roedd y Datganiad gan y Gweinidog yn nodi y byddai'r Comisiynwyr yn medru elwa ar gyfanswm o £774 miliwn yn ychwanegol gan dybio yr hawlir y praesept yn llawn. Cadarnhawyd y pennid uchafswm o £10 i bob Comisiynydd yn refferenda'r dreth gyngor yn Lloegr, ond mae'r rheolau'n wahanol yng Nghymru ac felly ni phennwyd terfyn o'r fath yma. Mae'r Grant Pensiynau yn parhau am flwyddyn arall fel grant penodol.
- 7.5 Mae'r pwyntiau isod yn crynhoi'r disgwyliadau yn dilyn Datganiad yr Hydref a'r cyhoeddiad terfynol. Roedd y setliad yn well na'r disgwyl, gan gynnwys dyraniad mwy drwy Ymgyrch *Uplift* (oherwydd bod y dyraniadau cenedlaethol yn llai na'r disgwyl) a mwy o gyllid yn 2022-23. Gyda mwy o swyddogion, fodd bynnag, daw costau ychwanegol a fydd yn cynyddu mewn blynyddoedd i ddod wrth i gyflogau swyddogion gynyddu yn ôl cynyddrannau a chodiadau cyflog blynyddol. Bwriedir i'r cyllid a ddarperir dalu'r holl gostau, gan gynnwys yr ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol, costau sefydlu *Uplift* a'i gynnal yn y dyfodol, a chwyddiant yng nghydestun cyflogau yn ogystal â chostau eraill. Mae'n rhaid ariannu unrhyw ddiffyg drwy ddefnyddio arbedion neu gynyddu'r praesept.

Bu cynnydd o £5.092 miliwn (5.9%) yn y cyllid craidd, gan gynnwys *Uplift* (o gymharu â'r amcangyfrif o £4.125 miliwn).

Cyllid ychwanegol o £0.287 miliwn ar gyfer y Grant Prentisiaeth

Newidiodd niferoedd *Uplift* o 54 Heddlu Gogledd Cymru + 8 Uned Trosedd Cyfundrefnol Ranbarthol fel yr amcangyfrifwyd i 78 HGC + 4 UTCR gan roi cyfanswm o 82 ac arwain at gostau ychwanegol.

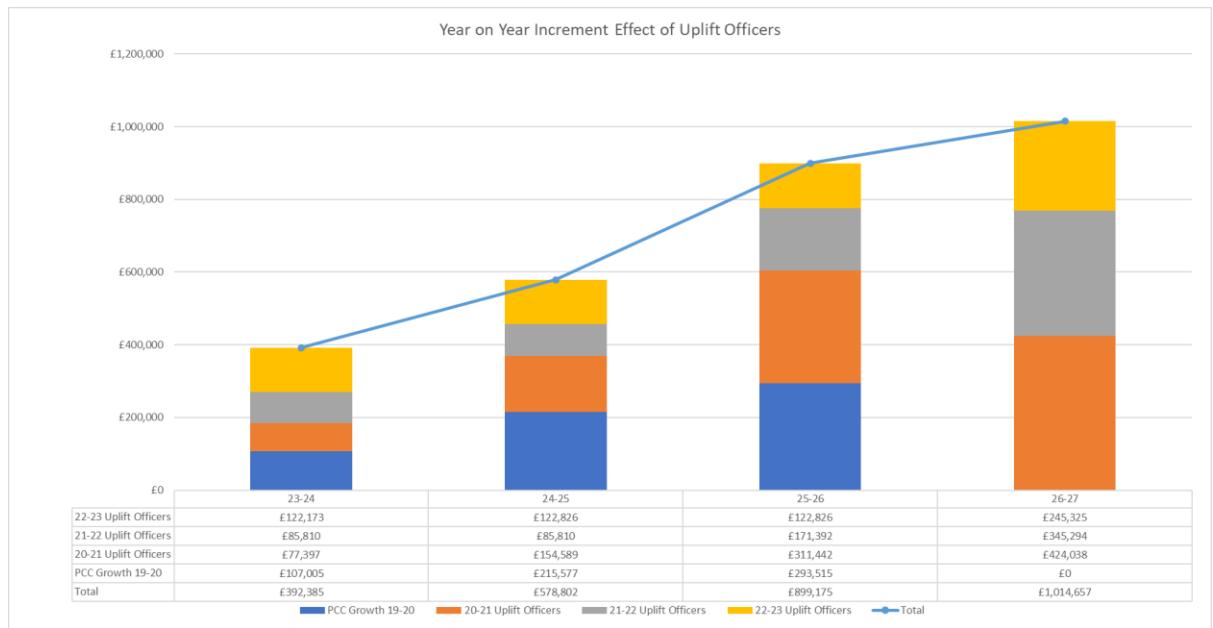
Mae arian i dalu'r Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol (£1 miliwn) wedi'i gynnwys yn y cyllid craidd.

Nid oes Grant Cyfalaf wedi'i gynnwys, ac amcangyfrifir y byddai hwnnw'n £0.123 miliwn ar sail 21-22, ac felly mae angen cynyddu'r cyfraniad refeniw i ariannu'r diffyg.

Bydd codiadau cyflog yn ailddechrau yn 2022-23.

Ar sail ffigwr tybiedig o 1.1% (£1 miliwn) yn 23-24 ac 1.6% (£1.5 miliwn) o gynnydd yn y grant, ni fydd hynny'n talu am chwyddiant a chynyddrannau.

- 7.6 Cynyddodd y brigdoriant, sef y swm mae'r Swyddfa Gartref yn ei gadw ar gyfer gwariant canolog ar faterion Heddlu yn hytrach na'i ddyrannu i'r Heddluoedd, o £1,034 miliwn yn 2021-22 i £1,374 miliwn yn 2022-23, sef cynnydd o £0.340 miliwn. Mae a wnelo'r cynnydd â Rhaglenni Technoleg yr Heddlu a rhaglenni newydd fel Perfformiad yr Heddlu a'r System Cyfiawnder Troseddol, Rhaglenni Gostwng Troseddu, Galluoedd Gostwng Troseddu, Adolygiad o Dreisio, Cyffuriau / Llinellau Cyffuriau, Ailddyrannu Cyfalaf a Thwyll. Pe dyrennid hyn oll i Heddlu Gogledd Cymru ar sail y fformiwla ariannu byddai'n gyfwerth â £13.75 miliwn yn ychwanegol.
- 7.7 Mae'r cynnydd yn nifer y swyddogion a ddyrennir drwy *Uplift* yn golygu y dyrennir cyfanswm o 206 o swyddogion i Heddlu Gogledd Cymru (gan gynnwys yr elfen ranbarthol) dros dair blynedd. Mae'r cynnydd yn y cyllid a ddarperir rhwng 2020-21 a 2022-23 yn ddigonol i dalu costau cyfredol y swyddogion ychwanegol a rhan helaeth o'r costau cynnal. Gellir hefyd defnyddio'r arian a neilltuwyd ym mlynnyddoedd 1 a 2 i dalu costau sefydlu. Mae'r gost fesul swyddog, fodd bynnag, yn cynyddu £23,000 y flwyddyn dros chwe blynedd ac mae'n rhaid rhoi cyfrif am hynny wrth bennu costau'r dyfodol. Wrth benderfynu sut i ddefnyddio'r cyllid a dderbyniwyd mae'n rhaid sicrhau cydbwysedd rhwng yr hyn y gellir ei wario'n awr i gynyddu nifer staff a thalu costau cynnal ar gyfer swyddogion ychwanegol, a pha faint y mae'n rhaid ei roi o'r neilltu i dalu costau yn y dyfodol.
- 7.8 Mae'r graff isod yn dangos y cynnydd blyneddol yng nghostau cyflogau'r swyddogion *Uplift* oherwydd cynyddrannau. Y swm cronnus sy'n deillio o hyn yw £2.8 miliwn, sy'n gyfran arwyddocaol o'r arbedion sydd angen eu cyflawni yn 2025-26 a 2026-27.

8. Cyllideb 2022-23 a Chyllideb Gynlluniedig 2023-24 i 2026-27

8.1 Mae manylion y Gyllideb a'r newidiadau ar gyfer 2022-27 a'r blynyddoedd a ganlyn i'w gweld yn Atodiad A.

8.2 Dyma'r prif ragdybiaethau:

- Chwyddiant cyflogau blynyddol o 3% i'w weithredu rhwng mis Medi 2022 a mis Awst 2023, a chynnydd blynyddol o 2.5% o fis Medi 2023 ymlaen.
- Chwyddiant cyffredinol o 2%, chwyddiant penodol lle bo'n angenrheidiol. Yn 2022-23 mae hynny'n cynnwys Ynni, Tanwydd, Yswiriant a thaliadau Pensiwn uniongyrchol.
- Treth y Cyngor yn cynyddu 3.68% yn 2022-23 (£11.25) a £12 y flwyddyn yn y blynyddoedd dilynol sydd gyfystyr â 3.79% yn 2023-24, 3.65% yn 2024-25, 3.52% yn 2025-26 a 3.40% yn 2026-27.
- Grantiau Cyffredinol y Llywodraeth yn cynyddu 5.65% yn 2022-23, 1.13% yn 2023-24; 1.68% yn 2024-25 ac 1% yn y ddwy flynedd a ganlyn.

- Bod y grant sylfaenol yn cyfrannu at *Uplift* a phob cynnydd arall (hynny yw, na fydd unrhyw gyllid ychwanegol ar gyfer yr ardoll lechyd a Gofal Cymdeithasol neu chwyddiant cyflogau).
- Bod y Grant Cyfalaf (£0.123 miliwn yn 2021-22) wedi'i ddiddymu a bod yn rhaid defnyddio'r grant cyffredinol i ariannu'r diffyg.
- Cynnydd o 0.25% yn y sylfaen drethu o 2023-24 ymlaen.
- Mae cost flynyddol o £1.329 miliwn wedi'i chynnwys ar gyfer Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys o 2023-24 a datblygir cronfa wrth gefn yn y cyfamser. Ar sail yr amcangyfrifon presennol a'r dyddiadau gweithredu, mae'r cynllun bellach yn ariannu'r cyfraniad at Rwydwaith y Gwasanaethau Brys.
- Cyfraniadau i'r Gronfa wrth Gefn Cyffredinol er mwyn sicrhau nad yw'r balans yn gostwng islaw'r lefel ofynnol sef 3% o werth y Gyllideb Net.
- Mae grantiau penodol ychwanegol wedi'u cynnwys ar gyfer Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu, y Fframwaith Cymwysterau Addysg Plismona, a chostau sydd a wnelont â diogelwch y wlad.

Mae hyn yn rhoi'r sefyllfa a ganlyn:

	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb
	Flynyddol	Flynyddol	Flynyddol	Flynyddol	Flynyddol
	2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwaelodlin	173,365	182,268	187,067	192,384	198,500
Chwyddiant	1,475	4,432	4,732	5,010	5,045
Strwythurol sefydlog	2,315	126	133	140	146
Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol	1,075	27	28	29	29
<i>Uplift</i>	4,076	214	424	937	1,062
Twf	1,660	0	0	0	0
Arbedion Effeithlonrwydd	-755	0	0	0	0
Arian ychwanegol o grantiau penodol	-1,314	0	0	0	0
Twf ychwanegol Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu	371	0	0	0	0
Gofyniad Cyllidebol	182,268	187,067	192,384	198,500	204,782
Cyfanswm grantiau	-88,407	-89,407	-90,907	-91,816	-92,735
Praesept o Dreth y Cyngor	-93,861	-97,660	-101,477	-105,313	-109,168
Cyfanswm	-182,268	-187,067	-192,384	-197,129	-201,903
Balans Blynnyddol	0	0	0	1,371	1,508
Balans cronrus	0	0	0	1,371	2,879
% y cynnydd yn Nhreth y Cyngor	3.68%	3.79%	3.65%	3.52%	3.40%
Cynnydd Treth y Cyngor mewn £	11.25	12	12	12	12

8.3 Roedd y cylch cynllunio'n canolbwyntio ar neilltuo adnoddau i flaenoriaethau wrth osod cyllideb gytbwys a darparu gwerth am arian i drethdalwyr lleol dros y tymor canolig fel y nodwyd yn y Strategaeth Ariannol. Yn seiliedig ar y rhagdybiaethau a nodwyd, yr allbynnau a'r materion penodol yr ymdriniwyd â hwy fel rhan o'r gylchred oedd

- Chwyddiant a chynyddiadau anochel 2022-23 a rhagdybiaethau'r dyfodol
- Cynnwys yr Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol
- Dyrannu 82 o Swyddogion *Uplift* ar gyfer 2022-23 ac amcangyfrif o gostau yn y dyfodol
- Arbedion ac arbedion effeithlonrwydd y gellir eu cyflawni yn 2022-23
- Meysydd blaenoriaeth sydd angen buddsoddiad yn 2022-23
- Amcangyfrif cyllid a chostau yn y dyfodol
- Amcangyfrif o'r gofynion cyfalaf yn y dyfodol, gan gynnwys Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys

- Amcangyfrif o'r cronfeydd wrth gefn i gefnogi'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig a gwneud y defnydd gorau ohonynt.

8.4 Cododd llawer o gostau ar sail chwyddiant a chostau anochel eraill (a oedd hefyd i bob pwrpas yn gostau chwyddiant) ac ymdriniwyd â'r rheiny yn ystod y drefn gynllunio. Mae codiad cyflog amcangyfrifedig o 3% wedi'i gynnwys o fis Medi 2023 ymlaen, sy'n gyson â'r trafodaethau cenedlaethol diweddaraf. Nodwyd ffigwr o 2% ar gyfer chwyddiant cyffredinol ond adolygwyd pob maes er mwyn asesu a fyddai hynny'n ddigonol. Nodwyd symiau ychwanegol ar gyfer costau Ystadau ac Ynni, Tanwydd, Yswiriant a Phensiynau Anafiadau, gan ystyried sefyllfa'r gyllideb yn y flwyddyn gyfredol. Mae costau TG yn cynyddu uwchlaw'r sylfaen chwyddiant o 2%, ond hefyd bu cynnydd yn nifer y trwyddedau sydd eu hangen ar gyfer meddalwedd cyffredinol a chostau storio oherwydd swm y data. Cynhwyswyd cost ychwanegol Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys y llynedd ac mae'r gost wedi'i chydgrynhoi yn y waelodlin. Gwnaed iawn am diddymu'r Grant Cyfalaf drwy gynyddu'r cyfraniad refeniw. Ac yn olaf, mae'r ardoll lechyd a Gofal Cymdeithasol yn dreth ychwanegol ar y cyflogwr. Gweler y dadansoddiad isod:

Costau Strwythurol Sefydlog	£'000	Eglurhad
Chwyddiant	1,475	Chwyddiant cyflogau a chostau eraill ar sail codiad 3% ym mis Medi 2023 a chwyddiant cyffredinol o 2%.
Chwyddiant penodol ychwanegol ym meysydd Ystadau/Ynni, Tanwydd, Yswiriant a Phensiynau Anafiadau	440	Disgwyllir cynnydd uwchlaw lefel chwyddiant yn 2022-23 ar sail yr hyn a ddaeth i'r amlwg yn y drefn gynllunio.
Costau TGCh yn cynyddu	787	Ar sail ffigyrau sy'n uwch na lefel chwyddiant yn ogystal â chynnydd yn y galw oherwydd <i>Uplift</i> a thwf mewn meysydd eraill yn y tair blynedd diwethaf.
Trefniadau Cydweithio Cenedlaethol a Rhanbarthol	251	Costau trefniadau newydd a chynnydd yng nghostau trefniadau presennol.
Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys	714	Wedi'i gynnwys fel rhan o Gynllun Ariannol Tymor Canolig y llynedd a'i gydgrynhoi yn y gyllideb.
Cyfraniad Refeniw i wneud iawn am gwtogi ar y Grant Cyfalaf	123	Diddymwyd y Grant Cyfalaf. Pe byddai'r cyfraniad refeniw heb gynyddu byddai'r rhaglen bum mlynedd ar ei cholled o £123,000 x 5 = £615,000.

Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol	1,075	Cyflwynodd y Canghellor dreth ychwanegol ar gyflogwyr yn Natganiad yr Hydref a dyma'r gost i Heddlu Gogledd Cymru.
Cyfanswm costau sefydlog	4,865	

- 8.5 Ar sail y cyhoeddiadau a wnaed hyd yn hyn, roedd Heddlu Gogledd Cymru yn disgwyl y dyrennid cyfanswm o 186 o Swyddogion ychwanegol trwy Ymgyrch *Uplift*. Dyrannwyd 124 o'r rheiny yn y ddwy drefn gynllunio flaenorol gyda'r disgwyl y dyrennid 62 arall yn 2022-23. Tybiwyd bob amser y gallai'r ffigwr amrywio ar sail nifer y swyddogion a ddyrennid yn uniongyrchol i unedau cenedlaethol neu ranbarthol.
- 8.6 Lluniwyd y cynllun recriwtio ar sail ffigwr uwch o 78 ar gyfer 2022-23 gan y byddai'n haws lleihau graddfa'r cynllun yn hytrach na'i gynyddu. Cyhoeddwyd ym mis Rhagfyr 2021 y dyrennid 78 o swyddogion i Heddlu Gogledd Cymru yn ogystal â phedwar o swyddogion eraill fel cyfraniad Heddlu Gogledd Cymru at unedau rhanbarthol. Bydd recriwtio'n her ond disgwylir cyflawni'r targed *Uplift* erbyn mis Ionawr 2023 a bwriedir cynnal cylch recriwtio arall ym mis Mawrth 2023. Mae yno oedi rhwng recriwtio swyddogion newydd a'r adeg pan maent ar gael i'w penodi yn lle swyddogion profiadol. Cedwir yr oediad cyn lleied â phosib ond nid oes modd ei osgoi'n llwyr. Mae pwysau hefyd ar yr unedau tiwtora gan fod mwy o swyddogion nag erioed yn derbyn hyfforddiant a bod angen adnoddau ychwanegol i dalu am hynny. Unwaith y bydd nifer y swyddogion ym mlwyddyn gyntaf eu cyfnodau prawf yn dychwelyd i'r lefel arferol (54 ar unrhyw adeg benodol, yn hytrach na thua 100 fel ar hyn o bryd) gellir ailddyranu'r 17 o swyddi ymatebol dros dro fel rhan o'r drefn gynllunio'r flwyddyn nesaf. Yn y cyfamser bydd yr holl swyddogion ar brawf a thiworiaid yn gweithio ar strydoedd gogledd Cymru'n cefnogi'r Swyddogion Ymateb. Dyma grynodedeb o'r dyraniadau:

Maes Gwasanaeth	Dyranriad	Eglurhad
Gwasanaeth Plismona Lleol	57	28 o Ymatebwyr Rheng Flaen 11 o Diwtoriaid 1 Ditectif Arolygydd yn y Gorllewin 17 o Swyddogion Ymateb dros dro i gynorthwyo â recriwtio a hyfforddi, i'w hailddyrannu ar ôl iddynt gwblhau blwyddyn gyntaf eu hyfforddiant.
Gwasanaethau Trosedd	16	10 yn yr Uned Diogelu Pobl Ddiamddiffyn 6 mewn Unedau Ymchwilio Arbenigol
Cymorth Gweithredol	2	2 o Gwnstabiliaid Dronau
Gwasanaeth Corfforaethol	1	Hwyluso Archwiliad yr Arolygiaeth Heddluoedd a Gwasanaethau Tân ac Achub
Safonau Proffesiynol	2	I hyrwyddo a rheoli safonau
Cyfraniad Rhanbarthol	4	Cyfraniad Heddlu Gogledd Cymru at ymchwiliadau rhanbarthol, trawsffiniol
Cyfanswm	82	

8.7 Bu cronfa wrth gefn ar gyfer *Uplift* am y ddwy flynedd diwethaf nes cadarnhawyd y cyllid terfynol. Disgwylir y bydd tua £3 miliwn yn dal ar gael ddiwedd y flwyddyn nesaf. Defnyddir yr arian hwnnw i fynd uwchlaw'r targed *Uplift* a phenodi swyddogion i'r swyddi sydd wedi'u cynllunio; bydd hefyd yn gwneud iawn am unrhyw leihad annisgwyl yn y niferoedd a gaiff eu recriwtio, neu swyddogion ychwanegol yn gadael.

8.8 I hwyluso penodi'r Swyddogion *Uplift* ychwanegol ac er mwyn bodloni'r galw, cytunwyd ar 41 o swyddi staff newydd. Cyfanswm y costau staff a chostau eraill yw £1.660 miliwn, sy'n cynnwys £20,000 yn ychwanegol ar gyfer profion cyffuriau ar ochr y ffordd a £56,000 ar gyfer

Swyddfa'r Comisiynydd (i dalu cyfraniadau cenedlaethol yn bennaf). Manylir ynghylch y swyddi ychwanegol isod:

Maes Gwasanaeth	Dyranriad	Eglurhad
Gwasanaethau Trosedd	9	Uned Diogelu Pobl Ddiamddiffyn a chefnogi swyddi arbenigol
Cymorth Gweithredol	21	10 ar y Ddesg Ddigidol 10 yn y Gwasanaethau Cyfiawnder 1 Ymchwilydd Plismona'r Ffyrdd
Gwasanaeth Corfforaethol	9	4 mewn Gwybodaeth Busnes 4 mewn Hyfforddiant a Recriwtio 1 Swyddog Cymorth
Safonau Proffesiynol	1	Swyddog Dysgu ac Atal
Cyllid ac Adnoddau	1	Cymorth Cyllid
Cyfanswm	41	

8.9 Aseswyd arbedion effeithlonrwydd fel rhan o'r drefn. Wedi nodi a chyflawni £2.9 miliwn mewn arbedion yn 2021-22 a £35.4 miliwn yn y deng mlynedd cyn hynny, rhagwelwyd y byddai'n anodd gwneud ychwaneg o arbedion effeithlonrwydd ac y byddai angen asesu a fyddai unrhyw arbedion yn lleihau'r gwasanaeth a ddarperid a'u hystyried ochr yn ochr â chynigion i ail-fuddsoddi. Gofynnwyd i bob maes gwasanaeth gyflwyno cynigion i arbed £1.7 miliwn ar gyfer ail-fuddsoddi, yn ogystal â £1.7 miliwn arall wrth gefn i wneud iawn am unrhyw leihad annisgwyl yn y cyllid. Derbyniwyd cynigion i gyflawni'r arbedion hynny a chraffwyd arnynt. Bu'n rhaid gweithredu'r arbedion wrth gefn eleni. Aseswyd yr arbedion ail-fuddsoddi a chanfuwyd fod gwerth £0.755 miliwn ohonynt yn arbedion effeithlonrwydd go iawn y gellid

eu cyflawni yn y flwyddyn, a manylir yn eu cylch isod. Mae rhai o'r cynlluniau nas gweithredwyd yn 2022-23 yn fwy hirdymor ac fe'u datblygir yn y flwyddyn nesaf.

Categori	Arbedion a Bennwyd
	£'000
Arbedion canolog ar brosiectau	483
Swyddi Staff (yn wag heb fwriad i'w llenwi)	80
Arbedion mewn meysydd gwasanaeth nad oes a wnelont â staff	192
Cyfanswm	755

8.10 Yn ystod y flwyddyn cyhoeddodd Llywodraeth Cymru gyllid ychwanegol ar gyfer ugain yn ychwaneg o Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu a gaiff eu recriwtio yn ystod 2021-22; mae'r rhain wedi'u cynnwys yn y ffigyrau sylfaenol. Wedi trafod hyn â'r Prif Gwnstabl penderfynodd y Comisiynydd ariannu deg yn ychwaneg o Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu drwy gynnydd yn Nhreth y Cyngor fel y byddai cyfanswm o ddeg ar hugain o swyddogion ychwanegol. Bydd hyn i raddau'n gwneud iawn am gwtogi ar niferoedd yn ystod y cyfnod o lymder. Er mwyn bwrw ymlaen â hyn mae angen cynnydd ychwanegol o £1.25 yn Nhreth y Cyngor.

8.11 Mae'r cynllun sydd wedi'i grynhoi uchod yn gosod y sylfaen ar gyfer blynyddoedd i ddod: penodi'r holl swyddogion ychwanegol drwy ymgyrch *Uplift*, cefnogaeth ar gyfer mwy na dau gant o swyddogion ychwanegol, a buddsoddi mewn gwasanaethau digidol a chostau eraill nad oes a wnelont â staff. O ganlyniad i gyllidebu darbodus a chyflawni arbedion yn y blynyddoedd aeth heibio cynlluniwyd cyllideb gytbwys ar gyfer y tair blynedd nesaf, gyda gofyn i arbed £2.879 miliwn (sy'n gyfwerth ag 1.6% o gyllideb net 2022-23) yn nwy flynedd olaf y Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Eir ati i ganfod arbedion effeithlonrwydd ar gyfer ail-fuddsoddi yn ystod y cylch cynllunio nesaf. Dengys y siartiau isod sut fwriedir buddsoddi'n unol â blaenoriaethau'r Comisiynydd:

Delivering Safer Neighbourhoods

Supporting Victims & Communities

Fair and Effective Criminal Justice System

9. Cadernid a Chronfeydd Wrth Gefn

- 9.1 Mae'n ddyletswydd ar y Comisiynydd i sicrhau bod ganddo gronfeydd wrth gefn digonol i reoli risgiau. Yn ogystal â'r risgiau ariannu a'r rhagolygon uchod, mae'n rhaid i'r Comisiynydd baratoi ar gyfer risg gwariant (gwario mwy na'r gyllideb), yn ogystal â digwyddiadau nad oes modd eu rhagweld, megis digwyddiadau mawr costus, trychinebau naturiol neu ddigwyddiadau eraill nad oes modd eu rhagweld. Rheolir elfen o'r risg drwy'r cyllidebau yn ystod y flwyddyn a defnyddio'r cyllidebau arian at raid. Mae'r cyllidebau arian at raid yn lleihau, fodd bynnag, ac mae cyfran uwch o'r risg honno wedi'i throsglwyddo i'r Cronfeydd wrth Gefn.
- 9.2 Adolygir y cronfeydd wrth gefn fel rhan o'r broses gyllidebol ac eto wrth gynhyrchu Datganiad Cyfrifon ddiwedd y flwyddyn ariannol, pan fydd y sefyllfa derfynol yn hysbys.
- 9.3 Bwriedir lleihau'r cronfeydd wrth gefn o £32.931 miliwn i £20.899 miliwn dros y deng mlynedd nesaf. Disgrifir pob cronfa wrth gefn ym mharagraff 9.6.
- 9.4 Credir ei bod yn ddoeth cynnal Cronfa Gyffredinol wrth Gefn rhwng 3% a 5% o wariant referniw net. Gan fod y rhain yn gronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi i liniaru ar risgiau, mae'r Gronfa

Gyffredinol wrth Gefn wedi'i chynnal fymryn uwchben 3%. Wrth i'r gwariant refeniw net gynyddu, fodd bynnag, mae'n hanfodol cynnwys y Gronfa Gyffredinol wrth Gefn i gynnal balans o 3%, mae hyn wedi'i gynnwys yng nghynlluniau'r dyfodol ac wedi'i adlewyrchu yn y crynodeb isod:

Sefyllfa Cronfeydd wrth Gefn	Balans 31.3.21 Balans £miliwn	Balans 31.3.22 Balans £miliwn	Balans 31.3.23 Balans £miliwn	Balans 31.3.24 Balans £miliwn	Balans 31.3.25 Balans £miliwn	Balans 31.3.26 Balans £miliwn	Balans 31.3.27 Balans £miliwn	Balans 31.3.28 Balans £miliwn	Balans 31.3.29 Balans £miliwn	Balans 31.3.30 Balans £miliwn
<i>Cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio ar</i>										
Balans y Gronfa Gyffredinol	5.417	5.531	5.645	5.759	5.873	5.987	6.105	6.225	6.347	6.469
Cronfa Gyffredinol wrth Gefn wedi'i Chlustnodi	25.461	24.488	18.376	15.641	14.238	13.190	12.667	12.163	11.620	11.620
Cronfa wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf	2.084	3.423	3.607	3.737	3.362	3.262	3.162	3.062	2.962	2.862
Cyfanswm y Cronfeydd wrth Gefn y gellir eu defnyddio	32.961	33.442	27.628	25.137	23.473	22.439	21.934	21.450	20.929	20.951

9.5 Manyir ynghylch pob cronfa wrth gefn wedi'u chlustnodi yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig gan gynnwys disgrifiad o'r modd y rhagwelir eu defnyddio.

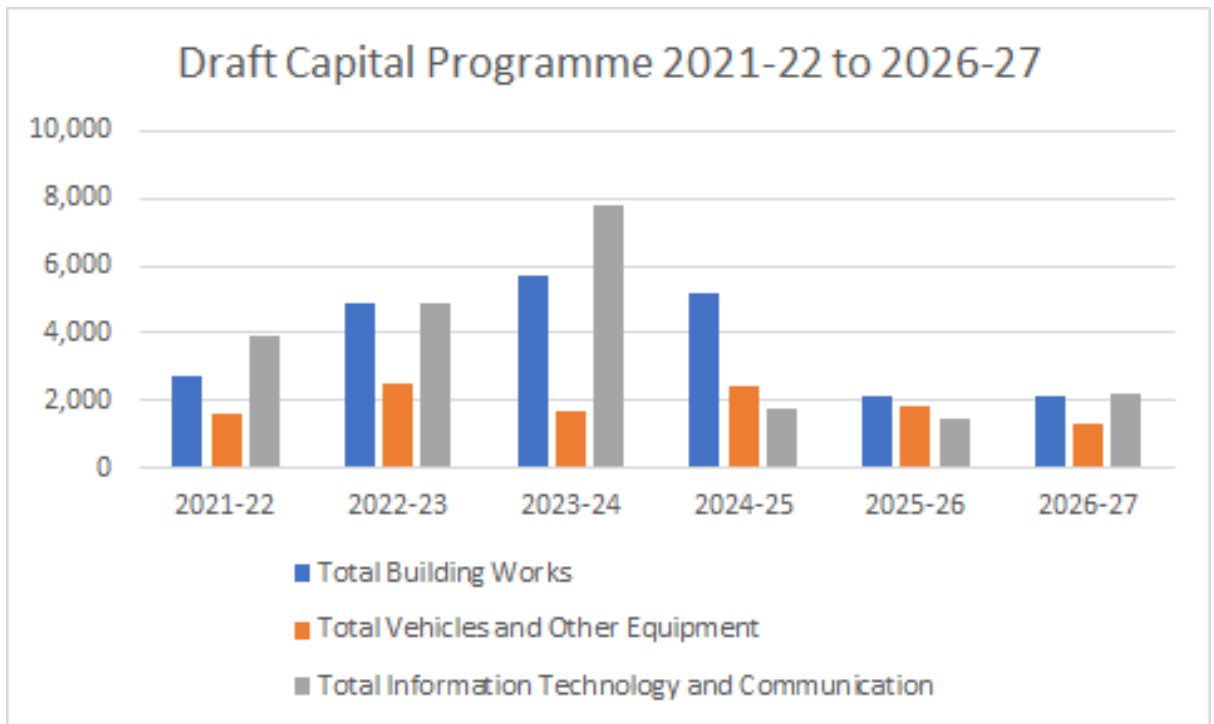
10. Cyfalaf

10.1 Mae angen buddsoddiad parhaus mewn asedau ac isadeiledd y Comisiynydd er mwyn sicrhau amgylchedd gwaith effeithlon a chyfoes. Datblygwyd Strategaethau ar gyfer Ystadau, TG a Ffilyd yn ystod 2019-20 a chytunwyd ar Raglen Gyfalaf newydd yn 2020-21. Bu'n rhaid diwygio'r Rhaglen a gynlluniwyd oherwydd gweithredu Ymgyrch *Uplift*, adolygu'r gofynion fel rhan o'r cylch cynllunio, a chynllun adfer COVID. Mae COVID wedi arwain at rywfaint o ad-drefnu'r Rhaglen o ganlyniad i oedi nad oedd modd ei osgoi. Mae prosiectau mawr fel Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys ac uwchraddio'r System Gorchymyn a Rheoli hefyd wedi bod yn destun adolygiad. Mae'r Rhaglen Gyfalaf ddrafft ar gyfer 2021-22 hyd 2026-27 yn fersiwn ddiwygiedig o Raglen y llynedd sy'n cynnwys newidiadau mewn amser a/neu gostau.

10.2 **Ystadau** – gorffennwyd ailwampio Gorsaf Heddlu Pwllheli a chwblheir y gwaith o uwchraddio'r Ganolfan Arfau Tanio yn 2021-22. Mae'r costau adeiladu wedi cynyddu'n gyffredinol ers llunio'r amcangyfrifon gwreiddiol, a chyflymodd hynny yn ystod 2021-22 gan olygu y bu'n rhaid adolygu costau'r prosiectau presennol a rhai ar gyfer y dyfodol. Bydd angen cyflwyno Cynlluniau Busnes terfynol a chwblhau prosesau tendro ac ati ar gyfer y rhain oll cyn y gellir eu gweithredu. Ceir crynodeb isod o'r newidiadau yn y Rhaglen:

- Cynyddodd costau'r Ganolfan Comisiynu Cerbydau £0.236 miliwn a defnyddiwyd Derbyniadau Cyfalaf i'w talu
- Adolygu Ystadau: cynyddodd prosiectau yng Nghaergybi a Dolgellau 10%, neu £0.534 miliwn
- Cynyddodd prosiect Sir y Fflint (sydd bellach wedi'i rannu'n ddau brosiect y gogledd a'r de) £1.1 miliwn
- £2 miliwn wedi'i gynnwys ar gyfer gwaith ychwanegol yn 2025-26

- Amcangyfrif o £2 miliwn ar gyfer adnewyddu'r Ganolfan Arfau Tanio yn 2026-27, yn amodol ar gwmpasu a chyflwyno Achos Busnes.
- 10.3 **Fflyd** – cynhaliwyd adolygiad manwl o'r gofynion Fflyd drwy ddefnyddio data gwybodaeth rheoli Telemateg, ac oherwydd hynny gostyngodd y gost flynyddol a amcangyfrifwyd yng Nghynllun Ariannol Tymor Canolig y llynedd £0.341 miliwn (gostyngiad yn nifer y cerbydau). Cododd nifer o faterion ers hynny sydd wedi effeithio ar gostau cerbydau a'u darpariaeth. Cafwyd problemau cyflenwi oherwydd prinder sglodion micro, COVID ac ymadael â'r Undeb Ewropeaidd, ymysg pethau eraill. Cynhaliodd Blue Light Commercial broses dendro genedlaethol ac ni chyhoeddwyd y ffigyrau terfynol nes mis Awst/Medi 2021. O ganlyniad i hynny cynyddodd cost pob cerbyd o £4,000 i £6,000. Mae'r Adran Fflyd bellach wedi ailbroffilio'r Rhaglen amnewid ac ail-bennu'r costau gan arwain at gynnydd o £0.953m dros bum mlynedd (sy'n lleihau'r arbediad a bennwyd ar gyfer yr un cyfnod o £1.7 miliwn i £0.77 miliwn).
- 10.4 **TG a Chyfathrebu** – buddsoddir yn sylweddol mewn TG. Mae'r Bwrdd Rhaglen Trawsnewid Digidol yn arwain hyn. O gael dyfeisiau personol sy'n gallu cael mynediad i'r rhyngwyd gall swyddogion gweithredol a staff i weithio'n ystwyth – cyflymwyd y prosiect hwn o ganlyniad i COVID a bydd pob dyfais yn gallu defnyddio'r Rhaglen Galluogi Genedlaethol (o ran y feddalwedd ddiweddaraf sydd ar gael) erbyn diwedd 2021-22. Mae gwaith uwchraddio ar y gweill yn y system Gorchymyn a Rheoli hefyd. Mae Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys wedi'i gynnwys ond ni weithredir y Rhwydwaith am flwyddyn arall, sy'n fuddiol gan y bydd modd inni gronni blwyddyn ychwanegol o gyfraniadau yn y gronfa wrth gefn. Caiff ffonau symudol eu hamnewid ym mis Mawrth/Ebrill 2022 a rhoddir yr ap symudol ar waith ddechrau 2022-23. Mae costau amnewid offer TG wedi'u cynnwys ym mlynnyddoedd y dyfodol, gan gynnwys blwyddyn ychwanegol 2026-27.
- 10.5 Yr her fwyaf â'r Rhaglen oedd yr amserlen, ac ystyriwyd hyn nifer o weithiau yn ystod 2021-22. Yn anffodus, oherwydd ansicrwydd mewn amryw feysydd a oedd y tu hwnt i reolaeth rheolwyr prosiectau, bu'n rhaid gohirio rhai prosiectau er gwaethaf yr ewyllys i'w gweithredu'n gynt. Mae Gwariant Cyfalaf yn dal yn heriol, gyda mwy o amrywiant mewn costau (sy'n creu oedi wrth weithredu'r trefniadau llywodraethu a chraffu priodol pan mae costau'n cynyddu) yn ogystal ag amrywiant yn yr adnoddau mewnol ac allanol sydd ar gael i gyflawni'r prosiectau. Mae'r Rhaglen yn dal â gogwydd tua'r blynnyddoedd cynnar fel y gwelir isod, a chedwir golwg ar yr amserlen a chyflawniad yn gyson ar lefel y prosiectau unigol a'r Rhaglen gyfan.

10.6 Mae ail-drefnu'r amserlen wedi cynorthwyo â chyllid. Drwy oedi benthyciadau gellir defnyddio'r arian a neilltuwyd yn y gyllideb i ad-dalu benthyciadau (Darpariaeth Refeniw) i dalu am gyfalaf yn uniongyrchol, gan leihau'r swm y bydd angen ei fenthylg yn y dyfodol neu roi hyblygrwydd pan mae costau'n cynyddu. Mae'r Rhaglen yn fforddiadwy ar sail yr amcangyfrifon presennol o wariant a'r cyllid sydd ar gael. Cyflwynir y ffigyrau cyfalaf yn Atodiad C; bydd y Comisiynydd yn cymeradwyo'r cynllun manwl terfynol yn ffurfiol cyn diwedd mis Mawrth 2022, fel rhan o'r Strategaeth Cyfalaf. Mae hynny'n ofyniad statudol ac mae'n cynnwys Strategaethau Rheoli'r Trysorlys a'r Cod Darbodus. Manylir ynghylch y Rhaglen yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig; gweler grynodedb o'r Rhaglen a'r cyllid isod.

Disgrifiad	2021-22 Amcangyfrif Diwygiedig 2021-22	2022-23 Amcan	2023-24 Amcan	2024-25 Amcan	2025-26 Amcan	2026-27 Amcan
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cyfanswm Gwaith Adeiladu	2,700	4,872	5,684	5,168	2,100	2,100
Cyfanswm Cerbydau ac Offer eraill	1,635	2,480	1,667	2,441	1,797	1,341
Cyfanswm Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu	3,900	4,858	7,823	1,794	1,444	2,185
Cyfanswm Gwariant Cyfalaf	8,235	12,210	15,174	9,403	5,341	5,626

Disgrifiad	2021-22 Amcangyfrif Diwygiedig	2022-23 Amcan	2023-24 Amcan	2024-25 Amcan	2025-26 Amcan	2026-27 Amcan
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Grant y Swyddfa Gartref	171	0	0	0	0	0
Cyfraniad Refeniw	2,208	2,177	3,353	2,411	2,097	2,731
Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	2,959	2,352	1,384	0	0	0
Derbyniadau Cyfalaf	271	336	370	750	100	100
Benthyca ar gyfer Ystadau	2,071	4,503	5,584	4,418	2,000	2,000
Benthyca ar gyfer rhaglen newid offer	555	2,842	4,483	1,824	1,144	795
Cyfanswm Cyllid	8,235	12,210	15,174	9,403	5,341	5,626
Adnoddau Allanol	171	0	0	0	0	0
Adnoddau ein hunain	5,438	4,864	5,107	3,161	2,197	2,8318
Dyled	2,626	7,345	10,067	6,242	3,144	2,795
CYFANSWM	8,235	12,210	15,174	9,403	5,341	5,626

11. Ystyried y Dewisiadau

11.1 Mae'r Comisiynydd wedi ystyried yr holl ddewisiadau sydd ar gael o fewn yr adnoddau sydd ar gael. Cyflawnwyd gwaith helaeth gan y Broses Cynllunio Sefydliadol er mwyn nodi arbedion a symud adnoddau o fewn y sefydliad. Oherwydd y drefn gynllunio bu modd hefyd dyrannu 82 o swyddogion Ymgyrch *Uplift* mewn modd deallus, ar sail blaenoriaethau. Cynigiwyd cynnydd yn nhreth y cyngor o £11.25, neu 3.68%. Byddai hynny'n talu costau chwyddiant, gweithredu *Uplift* a chynnal twf yn ogystal ag ariannu deg yn ychwaneg o Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu. Mae yno adnoddau ychwanegol ar gael yn sgil y cyhoeddiad ynglŷn â swyddogion ychwanegol; mae'r cynnydd hwn, fodd bynnag, yn angenrheidiol i dalu costau presennol y swyddogion, costau sefydlu a hyfforddi a hefyd y cynnydd mewn costau yn y dyfodol wrth i gyflogau swyddogion gynyddu'n raddol bob blwyddyn.

11.2 Mae'r Comisiynydd wedi cynnal trafodaethau gyda'r Prif Gwnstabl sydd wedi cadarnhau bod codi Treth y Cyngor 3.68% yn rhoi cyllideb ddigonol i fedru gweithredu'r gwasanaeth plismona yn 2022/23, yn ogystal â chyfrannu'n ddarbodus at gronfeydd wrth gefn ar gyfer talu costau Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys yn y dyfodol. Hefyd, oherwydd ansicrwydd ynghylch lefel y grant yn y dyfodol, codiadau cyflog a newidiadau mewn gwasgfeydd gweithredol, nid yw'n bosibl gwneud sylw ar hyn o bryd ar gywirdeb y rhagdybiaethau cynllunio ar gyfer blynyddoedd ariannol diweddarach, ac mae'n rhaid deall y byddai gostyngiad sylweddol yn y grant neu godiadau cyflog uwch na'r disgwyl yn arwain at doriadau pellach a/neu fwy o gynydd yn Nhreth y Cyngor yn y dyfodol. Mae'r tybiaethau, serch hynny, yn rhai darbodus ac yn gyson â'r rheiny a wneir yn y sector Plismona yn gyffredinol.

11.3 Wrth gynyddu Treth y Cyngor 3.68% y swm ar gyfer bob band eiddo yw:

Band Treth	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Treth y Cyngor £	211.20	246.40	281.60	316.80	387.20	457.60	528.00	633.60	739.20

11.4 Bydd praesept pob ardal filio fel a ganlyn:

<u>Awdurdod Bilio</u>	2022-23 Sylfaen Drethu	Praesept £
Cyngor Sir Ynys Môn	32,042.00	10,150,906
Cyngor Gwynedd	53,715.10	17,016,944
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	51,020.98	16,163,446
Cyngor Sir Ddinbych	40,642.10	12,875,417
Cyngor Sir y Fflint	65,194.00	20,653,459
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	53,665.01	17,001,075
	<u>296,279.19</u>	<u>93,861,247</u>

12. Goblygiadau

Amrywiaeth	Bydd argymhellion yr adroddiad yn effeithio ar nifer y gweithwyr yn yr Heddlu mewn blynyddoedd i ddod.
Ariannol	<p>Diben yr adroddiad hwn yw argymhell Praesept a Threth y Cyngor ar gyfer 2022/23 ac egluro'r ffactorau sydd wedi'u hystyried wrth wneud yr argymhelliad hwn. Er bod yr argymhelliad ar gyfer un flwyddyn ariannol, mae'n bwysig ystyried y sefyllfa hirdymor a thymor canolig wrth wneud penderfyniadau.</p> <p>Mae adnoddau ariannol digonol yn hanfodol er mwyn gweithredu'r Cynllun Heddlu a Throsedd a chyflawni ein rhwymedigaethau cyfreithiol.</p>
Cyfreithiol	Mae'r adroddiad hwn, yn ogystal â'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig, yn rhoi digon o wybodaeth i'r Panel Heddlu a Throsedd wneud penderfyniad a all wrthsefyll her gyfreithiol yn y dyfodol.
Risg	Mae'r adroddiad hwn yn nodi ac arfarnu'r risgiau yn sgil yr argymhellion.
Heddlu a Throsedd	Nid oes goblygiadau ar wahân i'r heddlu a throsedd.

Atodiad A

Disgrifiad

Cyllideb 2021-22 i 2026-27

Gwariant	Cyllideb	+Cynnydd	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb
	Flynyddol 2021-22	Gostyngiad 2022-23	Flynyddol 2022-23	Flynyddol 2023-24	Flynyddol 2024-25	Flynyddol 2025-26	Flynyddol 2026-27
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
1.1 Cyflogau Swyddogion Heddlu	90,304	6,051	96,355	98,896	101,922	105,226	108,304
2.1 Cyflogau Staff yr Heddlu	42,517	3,096	45,613	46,888	48,068	49,276	50,474
2.2 Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu	6,104	1,130	7,234	7,429	7,615	7,806	8,000
3.1 Goramser Swyddogion Heddlu	2,233	104	2,337	2,395	2,455	2,516	2,577
4 Goramser Staff yr Heddlu	597	45	642	658	675	692	709
5 Lwfansau	1,299	35	1,334	1,333	1,332	1,332	1,332
6 Hyfforddiant	1,407	357	1,764	1,800	1,762	1,797	1,834
7 Gweithwyr Eraill	726	72	798	814	830	846	862
8 Taliadau Pensiwn Uniongyrchol	3,281	146	3,427	3,509	3,594	3,680	3,766
9 Costau Ynni	1,467	137	1,604	1,652	1,702	1,753	1,804
10 Costau Rhedeg Adeiladau Atgyweirio a Chynnal a Chadw Cerbydau	6,562	183	6,745	6,880	7,018	7,158	7,298
11 Costau Rhedeg Cerbydau	596	15	611	623	635	648	660
12 Lwfansau Car a Theithio	1,853	171	2,024	2,076	2,129	2,184	2,237
13 Uned Awyr	463	-49	414	423	431	440	449
14 Offer	604	-100	504	517	530	543	556
15 Dillad a Lifrai	1,091	120	1,211	1,236	1,260	1,286	1,311
16 Argraffu a Nwyddau Swyddfa	530	44	574	558	569	580	591
17 TG a Chyfathrebu	284	4	288	294	300	306	312
18 Cynhaliaeth	12,628	1,036	13,664	13,940	14,309	14,689	15,069
19 Nwyddau a Gwasanaethau Eraill	266	-12	254	259	264	269	274
20 Cydweithio a Phartneriaethau	2,626	77	2,703	2,756	2,810	2,864	2,918
21 Gwasanaethau Fforensig	6,547	931	7,478	7,665	7,856	8,052	8,247
22 Ffioedd Dyledion a Chyfraniad Cyfalaf	919	15	934	953	972	991	1,010
23 Cyllid Sefyllfaoedd Arbennig	4,354	153	4,507	5,716	5,670	5,898	5,952
24 Chwyddiant ac Arian at Raid	400	0	400	400	400	400	400
25 Cronfa Diogelwch Cymunedol	3,361	-2,595	766	666	550	550	550
	3,429	116	3,545	3,615	3,688	3,762	3,836

	196,448	11,282	207,730	213,951	219,346	225,544	231,000
	Cyllideb	+Cynnydd -'	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb
	Flynyddol 2021-22	Gostyngiad 2022-23	Flynyddol 2022-23	Flynyddol 2023-24	Flynyddol 2024-25	Flynyddol 2025-26	Flynyddol 2026-27
Incwm	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
27 Secondiadau	-6,637	-905	-7,542	-7,729	-7,921	-8,117	-8,313
28 Llog ar Falansau	-100	0	-100	-100	-100	-100	-100
29 Incwm	-2,599	-10	-2,609	-2,609	-2,609	-2,609	-2,609
30 Grantiau Penodol	-14,309	-2,125	-16,434	-16,381	-16,328	-16,276	-16,224
Cyfanswm Incwm	-23,645	-3,040	-26,685	-26,819	-26,958	-27,102	-27,226
31 Cronfa wrth Gefn Cynlluniau Ariannu Preifat	-188	-53	-241	-293	-346	-398	-451
32 Cyfraniad at Gronfa wrth Gefn Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys	750	600	1,350	0	0	0	0
33 Cyfraniad at y Gronfa Gyffredinol wrth Gefn	0	114	114	228	342	456	570
Gwariant Net	173,365	8,903	182,268	187,067	192,384	198,500	204,674
34 Cyfanswm Grantiau	-83,677	-4,730	-88,407	-89,407	-90,907	-91,816	-92,725
35 Praesept	-89,688	-4,173	-93,861	-97,660	-101,477	-105,313	-109,182
Cyllid	-173,365	-8,903	-182,268	-187,067	-192,384	-197,129	-201,907
Twf/arbedion	0	0	0	0	0	0	0
Net Diwygiedig gan gynnwys twf	173,365		182,268	187,067	192,384	198,500	204,674
Balans Blynyddol	0	0	0	0	0	1,371	2,742
ACHOS SYLFAENOL - Cronnus	0		0	0	0	1,371	2,742